

SODNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2017

SODNÍ ČINNOST

Přehled činnosti Soudního dvora pro Tribunálu a Soudu

Lucemburk 2018

curia.europa.eu

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

SOUDNÍ DVŮR
L-2925 LUCEMBURK
LUCEMBURSKO
TEL. +352 4303-1

TRIBUNÁL
L-2925 LUCEMBURK
LUCEMBURSKO
TEL. +352 4303-1

Internetová adresa Soudního dvora: curia.europa.eu

Printed by Court of Justice of the European Union in Luxembourg

Rukopis dokončen v únoru 2018.

Orgán ani žádná osoba jednající jménem orgánu nenesou odpovědnost za případné použití výše uvedených informací.

Lucemburk: Soudní dvůr Evropské unie / Ředitelství komunikace – Oddělení pro publikace a elektronická média

© Evropská unie 2018

Fotografie © Georges Fessy

Fotografie © Gediminas Karbauskis

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Jakékoliv jiné použití nebo reprodukce fotografií či jiných dokumentů, k nimž Evropská unie nevlastní autorské právo, jsou bez svolení vlastníků autorských práv zakázány.

Print	ISBN 978-92-829-2798-4	ISSN 2467-0790	doi: 10.2862/272833	QD-AP-18-001-CS-C
PDF	ISBN 978-92-829-2838-7	ISSN 2467-1029	doi: 10.2862/1190	QD-AP-18-001-CS-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2794-6	ISSN 2467-1029	doi: 10.2862/462835	QD-AP-18-001-CS-E

VYTIŠTĚNO NA EKOLOGICKÉM PAPIŘE

OBSAH

Koen Lenaerts, předseda Soudního dvora Evropské unie 8

KAPITOLA I | SOUDNÍ DVŮR

A/ VÝVOJ A ČINNOST SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017	12
B/ JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017	14
I. Základní práva	14
II. Občanství Unie	18
III. Institucionální ustanovení	21
1. Pravomoci evropských orgánů	21
2. Právní akty unie	22
2.1. Právní forma aktů	22
2.2. Postupy pro přijímání aktů	22
3. Přístup k dokumentům	24
4. Mimosmluvní odpovědnost Unie	27
IV. Unijní a vnitrostátní právo	29
V. Unijní soudní řízení	31
VI. Zemědělství	32
VII. Svobody pohybu	33
1. Volný pohyb pracovníků	33
2. Svoboda usazování	34
3. Volný pohyb služeb	35
VIII. Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví	37
1. Azylová politika	37
1.1. Postavení uprchlíků	37
1.2. Vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu	38
1.3. Mezinárodní ochrana v případě migrační krize	42
2. Přistěhovalecká politika	45

IX. Justiční spolupráce v občanských věcech	46
1. Nařízení Rady č. 44/2001 a č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech	46
2. Nařízení č. 1259/2010 o rozhodném právu ve věcech rozvodu	48
3. Nařízení č. 650/2012 v dědických věcech	49
X. Justiční spolupráce v trestních věcech	50
XI. Hospodářská soutěž	52
1. Článek 101 SFEU	52
1.1. Odpovědnost mateřské společnosti	52
1.2. Vertikální dohody	53
2. Článek 102 SFEU	54
3. Spojování podniků	55
4. Řízení podle pravidel hospodářské soutěže	56
5. Státní podpory	58
XII. Daňové předpisy	61
XIII. Sbližování právních předpisů	64
1. Duševní a průmyslové vlastnictví	64
2. Ochrana osobních údajů	66
3. Telekomunikace	69
4. Elektronický obchod	70
5. Převod podniku	70
6. Potraviny	71
XIV. Hospodářská a měnová politika	72
XV. Sociální politika	73
XVI. Ochrana spotřebitele	74
XVII. Životní prostředí	77
1. Odpovědnost za životní prostředí	77
2. Obchodování s povolenkami na emise	78
3. Chráněné lokality	78
4. Aarhuská úmluva	80
XVIII. Společná obchodní politika	81

XIX. Mezinárodní dohody	84
XX. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	87
C/ ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017	92
D/ SOUDNÍ STATISTIKY SOUDNÍHO DVORA	96
E/ SLOŽENÍ SOUDNÍHO DVORA	124
1. Změny ve složení Soudního dvora v roce 2017	125
2. Protokolární pořádky	126
3. Bývalí členové Soudního dvora	128

KAPITOLA II | TRIBUNÁL

A/ ČINNOST TRIBUNÁLU V ROCE 2017	134
B/ JUDIKATURA TRIBUNÁLU V ROCE 2017	136
VÝVOJ V JUDIKATUŘE TRIBUNÁLU V ROCE 2017	136
I. Soudní řízení	138
1. Pravomoc unijního soudu	138
2. Pojem „akt, který lze napadnout žalobou“	139
3. Zastoupení advokátem, který nemá postavení třetí osoby	140
II. Institucionální právo	140
III. Pravidla hospodářské soutěže platná pro podniky	143
1. Příspěvky v oblasti působnosti článků 101 a 102 SFEU	143
2. Příspěvky v oblasti spojování podniků	146
IV. Státní podpory	148
1. Přípustnost	148
2. Správní řízení	149
3. Služby obecného hospodářského zájmu	150

V. Duševní vlastnictví	151
1. Složení odvolacích senátů po vrácení věci	151
2. Ochranná známka Evropské unie	152
a. Rozsah a povaha přezkumu prováděného odvolacími senáty	152
b. Mimosmluvní odpovědnost	154
c. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu	154
d. Relativní důvody pro zamítnutí zápisu	156
3. Průmyslové vzory	158
4. Odrůdová práva	159
VI. Společná zahraniční a bezpečnostní politika – Omezující opatření	160
1. Ukrajina	160
2. Tuniská republika	163
VII. Hospodářská, sociální a územní soudržnost	164
VIII. Ochrana zdraví	165
IX. Celní unie	166
X. Dumping	167
XI. Dohled nad finančním odvětvím	169
XII. Zadávání veřejných zakázek orgánů Unie	171
XIII. Rozhodčí doložka	172
XIV. Přístup k dokumentům orgánů	173
1. Dokumenty obsažené ve spisu správního řízení o zneužití dominantního postavení	173
2. Dokumenty vypracované členským státem v rámci řízení o nesplnění povinnosti	174
3. Dokumenty v držení ECHA v rámci řízení týkajícího se žádosti o povolení k používání chemické látky	175
4. Dokumenty vztahující se k výzvam k podávání nabídek týkajících se všech položek v rámci zadávacího řízení	175
XV. Veřejná služba	177
XVI. Soudní agenda v oblasti náhrady škody	182
XVII. Kasační opravné prostředky	185

XVIII. Návrhy na předběžná opatření	186
C/ ČINNOST KANCELÁŘE TRIBUNÁLU V ROCE 2017	190
I. Organizační důsledky související s nástupem dvou nových soudců do funkce	191
II. Podpora činnosti soudu	191
III. Administrativní podpora	195
D/ SOUDNÍ STATISTIKY TRIBUNÁLU	198
E/ SLOŽENÍ TRIBUNÁLU	224
1. Změny ve složení Tribunálu v roce 2017	225
2. Protokolární pořádky	226
3. Bývalí členové Tribunálu	229

Koen LENAERTS

předseda Soudního dvora Evropské unie

Transparentnost a spolupráce jsou pojmy, které nejlépe vystihují rok 2017.

V dubnu tohoto roku byla totiž pod záštitou Soudního dvora inaugurována „Justiční síť Evropské unie“ (JSEU), v návaznosti na Fórum soudců, kterého se o měsíc dříve zúčastnili u příležitosti šedesátého výročí podpisu Římské smlouvy členové Soudního dvora a předsedové ústavních a nejvyšších soudů členských států při diskusi na téma „síťová spolupráce v evropském soudnictví: záruka kvalitního soudnictví“. Tato síť, která plně funguje od 3. ledna 2018, má posílit spolupráci mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy prostřednictvím vícejazyčné platformy, která jim umožní sdílet v naprosto bezpečném prostředí soubory informací a dokumentů, jež mají podpořit vzájemnou obeznámenost s unijní judikaturou a judikaturou členských států, jakož i prohlubování dialogu v oblasti předběžných otázek mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy.

Na tomto místě bych rád poděkoval zejména službám pro informační technologie, výzkum a dokumentaci, komunikaci a překladatelské službě, jejichž zapojení a efektivnost značně přispěly k intenzivnímu zájmu, jež tato iniciativa vyvolala u 67 zúčastněných ústavních a nejvyšších soudů.

Z hlediska institucionálního byly prakticky dovršeny první dvě ze tří fází reformy unijní soudní struktury přijaté evropskými legislativními orgány v prosinci 2015. K dovršení první fáze zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu do roku 2019 sice ještě chybí jmenování jednoho soudce, avšak druhá fáze této reformy byla naproti tomu zcela dokončena nástupem dvou dalších soudců do funkce, k němuž došlo v červnu a říjnu 2017.

Zatímco citelné zkrácení délky řízení před Tribunálem odráží první hmatatelné výsledky této důležité reformy, Soudní dvůr souběžně s tím zaslal dne 14. prosince 2017 v reakci na výzvu unijního normotvůrce Evropskému parlamentu, Radě a Komisi zprávu, která obsahuje závěr, že v tomto stadiu není namístě částečně převést pravomoc k rozhodování o předběžných otázkách na Tribunál, ale tato zpráva uvádí, že je potřebná širší reflexe o rozdělení pravomocí mezi Soudním dvorem a Tribunálem, zejména v oblasti přímých žalob, i o vyřizování kasačních opravných prostředků ze strany Soudního dvora.

V roce 2017 došlo též k vnitřní reorganizaci administrativních útvarů orgánu, jejímž cílem je v omezujícím rozpočtovém kontextu a v prostředí vyznačujícím se trvale rostoucím objemem práce a rychlým vývojem technologií dosáhnout výrazných synergií a ještě více přizpůsobit služební útvary potřebám soudní činnosti. Cílem této

restrukturalizace, která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2018, je rovněž umožnit orgánu ubírat se směrem k otevřenosti a posílené spolupráce s jeho různými partnery, zejména vnitrostátními.

Konkrétně je administrativní struktura Soudního dvora soustředěna v rámci tří generálních ředitelství – namísto doposud čtyř – tj. generálního ředitelství pro administrativu, generálního ředitelství pro mnohojazyčnost – prvního mezi evropskými orgány – a generálního ředitelství pro informace, kdežto ředitelství pro výzkum a dokumentaci a oddělení pro terminologické projekty a koordinaci jsou nyní podřízeny přímo vedoucímu kanceláře Soudního dvora.

Z hlediska statistik bylo tempo v uplynulém roce nadále velmi vysoké. Celkový počet věcí zahájených u soudů tvořících orgán (1 656) oproti roku 2016 (1 604) vzrostl. Tento nárůst platí zejména pro Soudní dvůr, který v uplynulém roce zaznamenal rekordní počet zahájených věcí (739). Počet ukončených věcí v roce 2017 se udržel na znamenité úrovni (1 594 oproti 1 628 v roce 2016).

Tato zpráva poskytuje čtenářům úplný popis vývoje a činnosti orgánu v průběhu roku 2017. Stejně jako v předchozích letech je podstatná část věnována stručnému, avšak vyčerpávajícímu popisu vlastní soudní činnosti Soudního dvora a Tribunálu. Analýzu doplňují a dokreslují po stručném úvodu statistické údaje každého ze soudů.

Rád bych využil této příležitosti ke vřelému poděkování kolegům i všem zaměstnancům za jejich vynikající nasazení a práci ve službě Soudnímu dvoru Evropské unie a prostřednictvím něj i evropskému projektu. Udělení ceny „za svornost“ nadace kněžny asturské Evropské unii v říjnu 2017 za „jedinečný model nadnárodní integrace“, který „umožnil nejdelší období míru moderní Evropy“, a všeobecné šíření „hodnot, jako jsou svoboda, lidská práva a solidarita“, by nám mělo v kontextu stále přítomného terorismu, migrační krize a uzavřenosti ve vlastní identitě připomenout, že je nezbytné neúnavně zdůrazňovat význam těchto základních hodnot a bezvýhradně se k nim hlásit.

KAPITOLA I

SOUDNÍ DVŮR

A/ VÝVOJ A ČINNOST SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017

předseda Koen LENAERTS

V této první kapitole je stručnou formou prezentována činnost Soudního dvora za rok 2017. Tato část (A) obsahuje nejprve přehled vývoje soudu za uplynulý rok a jeho soudní činnosti. Ve druhé části (B) jsou jako každý rok prezentovány hlavní směry vývoje judikatury podle oblastí, ve třetí a čtvrté části jsou podrobně uvedeny činnosti soudní kanceláře za příslušné období (C) a statistiky za uplynulý soudní rok (D) a v páté části je popsáno složení Soudního dvora v témže roce (E).

1.1. V roce 2017 se složení Soudního dvora vyznačovalo naprostou stabilitou, pokud jde jak o soudce Soudního dvora, tak o jeho generální advokáty, neboť během tohoto roku nedošlo k žádnému odchodu z funkce ani novému nástupu do funkce.

1.2. Co se týče institucionálního fungování, v průběhu uplynulého roku pokračovalo provádění reformy soudní struktury Unie vyplývající z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14), která má vést ke zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu do roku 2019. K dokončení první fáze této reformy sice stále chybí jmenování jednoho soudce, avšak druhá fáze této reformy byla dokončena nástupem dvou dalších soudců do funkce na slavnostních zasedáních, která se konala ve dnech 8. června a 4. října 2017.

2. Z hlediska statistik odkazují čtenáře na úvahy v úvodu části C této kapitoly Výroční zprávy, které jsou věnovány údajům za uplynulý rok, a na tomto místě pouze stručně shrnu hlavní trendy, které z těchto údajů vyplývají.

První význačný aspekt se týká počtu věcí zahájených Soudním dvorem v roce 2017. Do rejstříku Soudního dvora bylo během tohoto roku zapsáno 739 věcí, což představuje nový rekord v historii Soudního dvora, který nahrazuje rekord z roku 2015 (713). Tento rekordní počet je zejména důsledkem nárůstu počtu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce (533, tj. +13 % v porovnání s dřívějším rekordem z roku 2016), který je do značné míry dán předložením řady podobných věcí (43) týkajících se výkladu nařízení (ES) č. 261/2004¹ o náhradách pro cestující v letecké dopravě. Současně se potvrzuje trend zvyšování počtu žalob pro nesplnění povinnosti státem (41 v roce 2017 oproti 31 v roce 2016). Naproti tomu počet kasačních opravných prostředků podaných k Soudnímu dvoru v roce 2017 (141) poklesl oproti dvěma předchozím rokům (206 v roce 2015 a 168 v roce 2016).

Dalším význačným statickým údajem za uplynulý rok je celkový počet věcí ukončených Soudním dvorem: v roce 2017 ukončil Soudní dvůr 699 věcí, a tím vykázal prakticky stejnou produktivitu jako v předchozím roce (704). S přihlédnutím ke spojení výše zmíněných „leteckých“ věcí je tedy bilance za rok 2017 vyrovnaná (697 zahájených věcí a 699 ukončených věcí).

^{1/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

Pokud jde o průměrnou délku řízení před Soudním dvorem, je třeba uvést, že i když se délka vyřizování žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce mírně prodloužila oproti roku 2016 (15 měsíců, což představovalo historicky velmi krátkou délku), nadále zůstává kratší než 16 měsíců (15,7 měsíce), což je stále chvályhodné vzhledem ke složitosti některých právních úprav, jejichž výklad měl Soudní dvůr nově podat. Nárůst je výraznější u vyřizování kasačních opravných prostředků (17,1 měsíce oproti 12,9 měsíce v roce 2016), což je do značné míry dáno tím, že během uplynulého roku byly ukončeny složité případy v oblasti hospodářské soutěže, včetně 14 řízení o kasačním opravném prostředku souvisejících s objemným spisem týkajícím se kartelových dohod mezi výrobci zařízení a pevných součástí koupelen.

B/ JUDIKATURA SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017

I. ZÁKLADNÍ PRÁVA

V průběhu roku 2017 vydal Soudní dvůr několik rozhodnutí týkajících se problematiky základních práv v právním řádu Evropské unie. Některá rozhodnutí přijatá v této oblasti jsou uvedena v této zprávě¹. V této rubrice je zvláště třeba zmínit posudek 1/15 a rozsudky **G4S Secure Solutions** (C-157/15), **Bouagnaoui a ADDH** (C-188/15), **Florescu** (C-258/14) a **Jyske Finans** (C-668/15).

V posudku 1/15 ([EU:C:2017:592](#)) ze dne 26. července 2017 se velký senát Soudního dvora vyslovil ke *slučitelnosti mezinárodní dohody, a sice Dohody mezi Kanadou a Evropskou unií o předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících, podepsané v roce 2014, s ustanoveními Smluv a poprvé i s ustanoveními Listiny základních práv Evropské unie*. Zamýšlená dohoda umožňuje systematické a nepřetržité předávání údajů jmenné evidence cestujících (PNR) všech cestujících v letecké dopravě cestujících mezi Kanadou a Evropskou unií příslušnému kanadskému orgánu pro účely jejich použití a uchování, jakož i jejich případného dalšího předávání dalším orgánům a dalším třetím zemím s cílem bojovat proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti.

Vzhledem k různým zpracováním údajů PNR, jež umožňuje zamýšlená dohoda, Soudní dvůr konstatoval, že je jimi dotčeno základní právo na respektování soukromého života zaručené článkem 7 Listiny a rovněž spadají do oblasti působnosti článku 8 uvedené Listiny, neboť představují zpracování osobních údajů ve smyslu tohoto článku. Pokud jde o případné odůvodnění takovýchto zásahů, Soudní dvůr uvedl, že cíl sledovaný zamýšlenou dohodou, kterým je zaručit veřejnou bezpečnost prostřednictvím předávání údajů PNR do Kanady a jejich využití v rámci boje proti teroristickým trestným činům a závažné nadnárodní trestné činnosti, představuje cíl obecného zájmu Unie, který může odůvodnit zásahy, byť závažné, do základních práv zakotvených v článcích 7 a 8 Listiny, za předpokladu, že k těmto zásahům dochází v mezích toho, co je naprosto nezbytné.

Pokud však jde o možnost předávání do Kanady takových citlivých údajů, jako jsou rasový či etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, členství v odborových organizacích, zdravotní stav nebo sexuální orientace cestujícího, Soudní dvůr uvedl, že vzhledem k riziku zpracování, jež by bylo v rozporu se zákazem diskriminace zakotveným v článku 21 Listiny, by předávání těchto údajů vyžadovalo přesné a velmi pádné odůvodnění na jiném základě, než je ochrana veřejné bezpečnosti před terorismem a závažnou nadnárodní trestnou činností. Soudní dvůr dovedl, že v daném případě takové odůvodnění schází. Vyvodil z toho závěr, že ustanovení dohody o předávání těchto údajů, jakož i zpracovávání a uchování těchto údajů jsou v rozporu se základními právy.

^{1/} Zmíněny jsou následující rozsudky: rozsudek ze dne 13. června 2017, **Florescu a další** (C-258/14, [EU:C:2017:448](#)), uvedený v rubrice I „Základní práva“; rozsudek ze dne 10. května 2017, **Chavez-Vilchez a další** (C-133/15, [EU:C:2017:354](#)), uvedený v rubrice II „Občanství Unie“; rozsudky ze dne 16. února 2017, **C. K. a další** (C-578/16 PPU, [EU:C:2017:127](#)); ze dne 7. března 2017, **X a X** (C-638/16 PPU, [EU:C:2017:173](#)); ze dne 15. března 2017, **Al Chodor a další** (C-528/15, [EU:C:2017:213](#)); ze dne 25. října 2017, **Shiri** (C-201/16, [EU:C:2017:805](#)); ze dne 26. července 2017, **Jafari** (C-646/16, [EU:C:2017:586](#)), a ze dne 6. září 2017, **Slovensko a Maďarsko v. Rada** (C-643/15 et C-647/15, [EU:C:2017:631](#)), uvedené v rubrice VIII.1 „Azylová politika“; rozsudky ze dne 7. března 2017, **RPO** (C-390/15, [EU:C:2017:174](#)), a ze dne 16. května 2017, **Berlioz Investment Fund** (C-682/15, [EU:C:2017:373](#)), uvedené v rubrice XII „Daňové předpisy“; rozsudek ze dne 29. listopadu 2017, **King** (C-214/16, [EU:C:2017:914](#)), uvedený v rubrice XV „Sociální politika“; rozsudek ze dne 20. prosince 2017, **Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation** (C-664/15, [EU:C:2017:987](#)), uvedený v rubrice XVII.4 „Aarhuská úmluva“, a rozsudek ze dne 28. března 2017, **Rosneft** (C-72/15, [EU:C:2017:236](#)), uvedený v rubrice XX „Společná zahraniční a bezpečnostní politika“.

Soudní dvůr měl naproti tomu za to, že co se týče údajů jiných než citlivých, ustanovení zamýšlené dohody nepřesahují meze naprosté nezbytnosti, pokud jde o to, že umožňují předání údajů PNR o všech cestujících v letecké dopravě do Kanady. Toto automatizované zpracování údajů PNR má totiž za cíl identifikovat riziko pro veřejnou bezpečnost, jež by eventuálně mohly představovat osoby, které nejsou příslušným útvarům známy a mohly by být z důvodu tohoto rizika podrobeny důkladné hraniční kontrole. Toto zpracování údajů usnadňuje a urychluje bezpečnostní kontroly, kterým jsou v souladu s článkem 13 Chicagské úmluvy² podrobeni všichni cestující v letecké dopravě, kteří chtějí vstoupit do Kanady nebo z této země vycestovat, neboť tito cestující mají povinnost dodržovat podmínky vstupu a výstupu stanovené platným kanadským právem. Ze stejných důvodů platí, že dokud se cestující nacházejí na území Kanady nebo odlétají z této třetí země, existuje vztah nezbytný mezi těmito údaji a cílem sledovaným uvedenou dohodou v tom smyslu, že nepřekračuje meze naprosté nezbytnosti z pouhého důvodu, že umožňuje systematické uchovávání a používání údajů PNR.

Pokud však jde o využití údajů PNR během pobytu cestujících v letecké dopravě v Kanadě, Soudní dvůr uvedl, že jakmile byli cestující v letecké dopravě po ověření svých údajů PNR připuštěni ke vstupu na území této třetí země, musí se využívání těchto údajů během jejich pobytu v Kanadě zakládat na nových okolnostech odůvodňujících takové využití. Toto využití proto vyžaduje pravidla upravující hmotněprávní a procesní podmínky pro takové použití s cílem chránit zejména dotčené údaje proti riziku zneužití. Taková pravidla se musejí zakládat na objektivních kritériích vymezujících okolnosti a podmínky, za nichž jsou kanadské orgány, na něž se vztahuje zamýšlená dohoda, oprávněny je využívat. K tomu, aby byly praxi tyto podmínky plně dodržovány, musí využívání uchovávaných údajů PNR po dobu pobytu cestujících v letecké dopravě v Kanadě v zásadě a s výjimkou řádně odůvodněných naléhavých případů podléhat předchozímu přezkumu ze strany soudu nebo nezávislého správního orgánu a tento soud nebo orgán musí rozhodovat na základě odůvodněné žádosti příslušných orgánů, zejména v rámci postupů pro předcházení, odhalování nebo stíhání trestných činů.

Kromě toho trvalé uchovávání údajů PNR o všech cestujících v letecké dopravě, které zamýšlená dohoda umožňuje, nepředstavuje po jejich odchodu z Kanady zásah omezený na nezbytné minimum. Pokud jde totiž o cestující v letecké dopravě, v jejichž případě nebylo riziko teroristických činů nebo závažné nadnárodní trestné činnosti zjištěno v době od jejich příletu do Kanady až do jejich odletu z této země, nic nenasvědčuje tomu, že by po jejich odletu byl dán být jen nepřímý vztah mezi jejich údaji PNR a cílem sledovaným zamýšlenou dohodou, jež by uchování těchto údajů odůvodňoval. Naproti tomu uchovávání údajů PNR cestujících v letecké dopravě, pro něž jsou identifikovány objektivní skutečnosti umožňující mít za to, že tito cestující by mohli i po odchodu z Kanady představovat takové riziko, je přípustné i po pobytu v dané zemi, i na dobu pěti let.

Vzhledem k tomu, že ne všechny zásahy, které zahrnuje zamýšlená dohoda, jsou omezeny na nezbytné minimum, a nejsou tak zcela odůvodněné, dovedl Soudní dvůr, že zamýšlená dohoda nemůže být uzavřena ve své stávající podobě.

Ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky **G4S Secure Solutions** (C-157/15, [EU:C:2017:203](#)) a **Boungaoui a ADDH** (C-188/15, [EU:C:2017:204](#)), ze dne 14. března 2017, se měl Soudní dvůr vyslovit k tomu, zda je *zákaz viditelného nošení náboženských symbolů na pracovišti uložený zaměstnavatelem slučitelný se směrnicí 2000/78*³. V těchto rozsudcích byla uvedená směrnice vykládána zejména ve světle čl. 10 odst. 1 Listiny, který zakotvuje právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání.

2/ Úmluva o mezinárodním civilním letectví, podepsaná v Chicagu dne 7. prosince 1944 (*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 15, č. 102).

3/ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

První věc se týkala zaměstnankyně, která byla propuštěna z důvodu, že i přes vnitřní pravidla svého podniku zakazující viditelné nošení všech politických, filozofických nebo náboženských symbolů na pracovišti opakovaně vyjádřila své odhodlání nosit muslimský šátek během pracovní doby. Ve druhé věci byla zaměstnankyně propuštěna poté, co ji zaměstnavatel na základě podnětu zákazníka, kterému byla zaměstnankyně přidělena, požádal, aby již šátek nenosila, s cílem dodržet zásadu nezbytné neutrality ve vztahu k zákazníkům.

Soudní dvůr připomněl, že právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání zaručené v čl. 10 odst. 1 Listiny odpovídá právu zaručenému v článku 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP) a v souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny má stejný smysl a rozsah jako posledně zmíněné právo. Vzhledem k tomu, že v EÚLP a potažmo v Listině je pojem „náboženské vyznání“ chápán široce s tím, že pod tento pojem je zahrnuta svoboda osob projevat své náboženské vyznání, Soudní dvůr dovodil, že je třeba tento pojem použitý v článku 1 směrnice 2000/78 vykládat tak, že zahrnuje jak forum internum, tedy vyznání jako takové, tak forum externum, tedy veřejné projevy náboženského vyznání.

V první věci Soudní dvůr rozhodl, že jelikož se dotčené vnitrostátní pravidlo týká nošení viditelných symbolů politického, filozofického nebo náboženského přesvědčení, a vztahuje se proto bez rozdílu na jakýkoli projev takového přesvědčení, musí být toto ustanovení považováno za zacházející stejně se všemi pracovníky podniku tím, že jim zejména ukládá obecně a nediferencovaně nošení neutrálního oděvu a brání nošení takovýchto znaků. Za těchto podmínek Soudní dvůr nejprve rozhodl, že zákaz nosit muslimský šátek, který vyplývá z takového interního pravidla, nepředstavuje přímou diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo víry ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 2000/78. Soudní dvůr naproti tomu uvedl, že takovéto interní pravidlo může představovat nepřímou diskriminaci ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) uvedené směrnice, jestliže se prokáže, že zdánlivě neutrální povinnost, kterou stanoví, ve skutečnosti vede ke zvláštnímu znevýhodnění příslušníků určitého náboženského vyznání či víry, pokud není objektivně odůvodněna legitimním cílem, jako je sledování politiky politické, filozofické a náboženské neutrality zaměstnavatelem v jeho vztazích se zákazníky, a pokud prostředky k dosažení tohoto cíle nejsou přiměřené a nezbytné, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

Ve druhé věci Soudní dvůr mimoto zdůraznil, že určitá vlastnost související mimo jiné s náboženským vyznáním může představovat podstatný a určující profesní požadavek jen za velmi omezených podmínek. Tento pojem totiž označuje požadavek objektivně vynucený povahou dotyčné pracovní činnosti nebo podmínkami jejího výkonu a nepokrývá takové subjektivní pohnutky, jako je vůle zaměstnavatele zohledňovat zvláštní přání zákazníka. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že vůle zaměstnavatele zohlednit přání zákazníka, aby služby tohoto zaměstnavatele nebyly napříště zajišťovány zaměstnankyní nosící muslimský šátek, nelze považovat za podstatný a určující profesní požadavek ve smyslu směrnice.

V rozsudku ze dne 6. dubna 2017, *Jyske Finans* (C-668/15, [EU:C:2017:278](#)), se Soudní dvůr vyslovil k *zákazu jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na základě etnického původu*, stanovenému v čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice 2000/43⁴. V projednávané věci měl dotyčný, narozený v Bosně a Hercegovině, bydliště v Dánsku, což je země, jejíž státní příslušnost získal v roce 2000. Při koupi ojetého motorového vozidla společně se svou dánskou partnerkou, k níž využili půjčky, požadovala úvěrová instituce od dotyčného z důvodu, že jeho řidičský průkaz uváděl jinou zemi narození než členský stát Unie nebo Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), doklad o doplňující identifikaci předložením kopie jeho pasu nebo povolení k pobytu. Takováto žádost nebyla určena jeho partnerce narozené v Dánsku. Vzhledem k tomu, že dotyčný považoval tento postup úvěrové společnosti za diskriminační, obrátil se na dánský úřad pro rovné zacházení, který mu přiznal odškodnění za nepřímou diskriminaci. Vzhledem k tomu, že úvěrová společnost, která byla žalobkyní v řízení u předkládajícího soudu, měla za to, že dodržela

^{4/} Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. 2000, L 180, s. 22; Zvl. vyd. 20/01, s. 23).

povinnosti, které pro ni vyplývají z právní úpravy týkající se předcházení praní peněz⁵, napadla kvalifikaci této praxe jako diskriminační.

Soudní dvůr nejprve zkoumal, zda dotčená praxe zakládá přímou diskriminaci na základě etnického původu, a v rámci tohoto přezkumu zkoumal, zda země narození musí být považována za přímo či neoddělitelně spjatou s určitým etnickým původem. Uvedl, že etnický původ nemůže být určen na základě jediného kritéria, ale musí naopak spočívat na souboru skutečností, z nichž některé mají objektivní a jiné subjektivní povahu, jako jsou např. zejména společná státní příslušnost, náboženské vyznání, jazyk, kulturní a tradiční původ a životní prostředí. V důsledku toho Soudní dvůr rozhodl, že země narození nemůže sama o sobě zakládat obecnou domněnku příslušnosti k určité etnické skupině, jež by mohla doložit existenci přímé či neoddělitelné vazby mezi těmito dvěma pojmy. Nelze tedy mít za to, že se předmětný požadavek doplňkové identifikace zakládá přímo na etnickém původu, a tedy tato praxe zakládá rozdílné zacházení přímo na základě etnického původu.

Zadruhé Soudní dvůr zkoumal, zda předmětná praxe, i když je formulována neutrálně, zakládá nepřímou diskriminaci na základě etnického původu, jež by mohla vést ke konkrétnímu znevýhodnění osob určité rasy nebo etnického původu v porovnání s jinými osobami. V tomto ohledu uvedl, že existence nepříznivého zacházení nemůže být konstatována celkově a abstraktně, nýbrž specificky a konkrétně ve světle dotčeného příznivého zacházení. Soudní dvůr tak odmítl argument, podle kterého použití kritéria dotčeného v původním řízení, které se týká země narození, ovlivňuje obecně pravděpodobněji osoby „daného etnického původu“ než „jiné osoby“. V tomtéž smyslu odmítl i argument, podle kterého použití tohoto kritéria znevýhodňuje osoby, které mají etnický původ v jiné zemi než v členském státě Unie nebo ESVO.

Vzhledem k tomu, že praxe dotčená v původním řízení nebyla přímo ani nepřímo spojena s etnickým původem dotčené osoby, dospěl Soudní dvůr k závěru, že čl. 2 odst. 2 písm. a) a b) směrnice 2000/43 této praxi nebrání.

Dne 13. června 2017 se velký senát Soudního dvora v rozsudku **Florescu a další** (C-258/14, [EU:C:2017:448](#)) vyslovil k výkladu memoranda o porozumění uzavřeného v roce 2009 *mezi Evropským společenstvím a Rumunskem*, které v bodě 5 stanoví, že každá splátka finanční pomoci poskytnuté Unii Rumunsku bude vyplacena za podmínky uspokojivého plnění strukturálních reforem veřejných financí, jakož i k *několika ustanovením unijního primárního práva, konkrétně článku 17 Listiny základních práv*. Spor v původním řízení se týkal rumunské právní úpravy stanovující zákaz souběhu čistého starobního důchodu ve veřejném sektoru s příjmy pocházejícími z činností vykonávaných u veřejných institucí, pokud výše tohoto důchodu převyšuje určitý strop. Navrhovatelé v původním řízení působili souběžně s výkonem soudcovské funkce jako vysokoškolští pedagogové. Při odchodu do důchodu jako soudci mohli zpočátku kumulovat starobní důchod s příjmy pocházejícími z činnosti vysokoškolského pedagoga. Po přijetí dotčené vnitrostátní právní úpravy však byla tato kumulace zakázána. Navrhovatelé v původním řízení pak před vnitrostátním soudem tvrdili, že tato právní úprava je v rozporu s unijním právem, zejména s ustanoveními Smlouvy o Evropské unii (Smlouvy o EU) a Listiny, bez ohledu na to, že tato právní úprava byla přijata za účelem dosažení souladu s výše uvedeným memorandem o porozumění.

Soudní dvůr dovedl, že právním základem tohoto memoranda o porozumění je článek 143 SFEU, který Unii přiznává pravomoc poskytnout vzájemnou pomoc členskému státu, jehož měnou není euro a jemuž nastaly nebo mu vážně hrozí obtíže s platební bilancí. Soudní dvůr tedy rozhodl, že jelikož toto memorandum o porozumění představuje konkretizaci závazku mezi Uníí a členským státem o hospodářském programu, musí být považováno za akt přijatý orgánem Unie ve smyslu článku 267 SFEU, který tak může být předmětem výkladu Soudního dvora. V tomto ohledu poznamenal, že uvedené memorandum o porozumění má sice závaznou povahu, avšak neobsahuje

^{5/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu (Úř. věst. 2005, L 309, s. 15).

žádné zvláštní ustanovení ukládající povinnost přijmout takovou vnitrostátní právní úpravu, jako je dotčená právní úprava. Bylo tedy ponecháno na vnitrostátních orgánech, aby v mezích kritérií stanovených v memorandu o porozumění rozhodly, jaká opatření jsou nejlepší k dosažení uvedených cílů.

Soudní dvůr dále zkoumal slučitelnost dotčené vnitrostátní právní úpravy s článkem 6 SEU a článkem 17 Listiny, který se týká práva na vlastnictví. V tomto ohledu Soudní dvůr zaprvé uvedl, že tato právní úprava slouží k plnění závazků přijatých Rumunskem v memorandu o porozumění, takže Listina, konkrétně její článek 17, je na spor v původním řízení použitelná. Nicméně poukázal na to, že uvedená právní úprava má výjimečnou povahu a má platit jen dočasně. Soudní dvůr mimoto konstatoval, že dotčená právní úprava nezpochybňuje samotnou podstatu práva na důchod, ale omezuje jeho výkon za přesně stanovených a vymezených okolností. Uvedená právní úprava tedy respektuje podstatu práva na vlastnictví, které mají navrhovatelé ve vztahu ke svým důchodům. Zadruhé Soudní dvůr uvedl, že cíle této právní úpravy, které spočívají ve snížení výdajů na mzdy ve veřejném sektoru a reformě důchodového systému v kontextu mimořádné finanční a hospodářské krize v Rumunsku, představují cíle obecného zájmu. Ke způsobilosti a nezbytnosti dotčené vnitrostátní právní úpravy Soudní dvůr konečně uvedl, že s ohledem na zvláštní okolnosti ekonomické povahy mají členské státy při přijímání rozhodnutí v hospodářské oblasti široký prostor pro uvážení a jsou nejlépe schopny definovat opatření, která mohou vést k dosažení sledovaného cíle. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že unijní právo nebrání dotčené vnitrostátní právní úpravě.

II. OBČANSTVÍ UNIE

Pokud jde o evropské občanství, pozornost zasluhují tři rozsudky. První se týká podmínek, za nichž může být vůči občanovi vydáno rozhodnutí o vyhoštění ze strany jiného členského státu než státu původu, zatímco druhý a třetí se týkají odvozeného práva pobytu pro státního příslušníka třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie.

V rozsudku dne 14. září 2017, **Petrea** (C-184/16, [EU:C:2017:684](#)), se Soudní dvůr vyslovil k *použití směrnice 2004/38⁶ v případě, kdy se osoba, vůči níž bylo vydáno rozhodnutí o zákazu pobytu, vrátí do dotyčného členského státu v rozporu s tímto rozhodnutím*. V projednávané věci vydal řecký správní orgán v roce 2011 rozhodnutí o vyhoštění, spolu se zákazem pobytu, vůči rumunskému státnímu příslušníkovi s odůvodněním, že dotyčný představoval závažné ohrožení veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti. V roce 2013 se dotyčný vrátil do Řecka, kde podal žádost o osvědčení o registraci coby občan Unie, které mu bylo vydáno. Když řecké orgány zjistily, že se na dotyčného stále vztahuje zákaz pobytu, rozhodly o zrušení tohoto osvědčení a znovu nařídily jeho návrat do Rumunska. Toto rozhodnutí bylo dotyčným napadeno.

Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že vydání povolení k pobytu státnímu příslušníkovi členského státu musí být považováno nikoliv za konstitutivní právní akt, nýbrž za akt, kterým členský stát osvědčuje individuální situaci státního příslušníka jiného členského státu s ohledem na ustanovení unijního práva. Takovéto osvědčení o registraci má proto pouze deklaratorní povahu, takže jeho vydání nemůže samo o sobě založit legitimní očekávání dotyčné osoby v souvislosti s jejím právem pobytu na území dotčeného členského státu. Členské státy mají mimoto možnost podle čl. 27 odst. 1 směrnice 2004/38 omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných

^{6/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Soudní dvůr byl názoru, že ze samotné povahy zákazu pobytu vyplývá, že platí, dokud není zrušen. V důsledku toho pouhé konstatování porušení tohoto zákazu umožňuje příslušným orgánům přijmout nové rozhodnutí o vyhoštění. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že směrnice 2004/38 ani zásada ochrany legitimního očekávání nebrání odnětí povolení k pobytu dotyčné osoby ani přijetí nového rozhodnutí o vyhoštění vůči ní za okolností projednávané věci.

Soudní dvůr se mimoto vyjádřil k otázce, zda zásada efektivitativy brání soudní praxi, podle které se státní příslušník členského státu, na kterého se vztahuje rozhodnutí o navrácení, nemůže na podporu opravného prostředku namířeného proti tomuto rozhodnutí dovolávat protiprávnosti rozhodnutí o zákazu pobytu, které vůči němu bylo dříve přijato. V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že při neexistenci unijní právní úpravy je na členských státech, aby upravily procesní podmínky soudních řízení, aniž by tyto podmínky v praxi znemožňovaly nebo nadměrně ztěžovaly výkon těchto práv. V projednávané věci unijní právo nikterak nebrání tomu, aby vnitrostátní právo neumožňovalo namítat proti takovému individuálnímu aktu, jako je rozhodnutí o navrácení, protiprávnost pravomocného rozhodnutí o zákazu pobytu buď proto, že uplynula lhůta k podání opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, nebo proto, že opravný prostředek, který proti němu byl podán, byl zamítnut. Soudní dvůr nicméně upřesnil, že dotyčná osoba musí mít skutečnou možnost posledně zmíněné rozhodnutí včas napadnout s ohledem na ustanovení směrnice 2004/38.

Konečně, pokud jde o otázku, zda článek 30 směrnice 2004/38 vyžaduje, aby bylo rozhodnutí přijaté podle čl. 27 odst. 1 této směrnice oznámeno dotyčné osobě v jazyce, kterému rozumí, ačkoliv o to tato osoba nepožádala, uvedl Soudní dvůr, že členské státy musí přijmout veškerá vhodná opatření, aby dotyčný porozuměl obsahu a důsledkům rozhodnutí omezujícího jeho právo na vstup a pobyt z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Nelze však vyžadovat, aby mu bylo toto rozhodnutí oznámeno v jazyce, kterému rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí, když o to nepožádal.

Dne 10. května 2017 podal velký senát Soudního dvora v rozsudku **Chavez-Vilchez a další** (C-133/15, [EU:C:2017:354](#)) upřesnění k *odvozenému právu pobytu, kterého se může na základě článku 20 SFEU dovolávat státní příslušník třetí země jakožto rodič nezletilého dítěte, jež je evropským občanem*. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týkala situace několika státních příslušnic třetích zemí, které byly matkami jednoho či více dětí nizozemské státní příslušnosti, jejichž otcové byli rovněž nizozemskými státními příslušníky. Tyto děti žily v Nizozemsku převážně, ne-li výlučně, se svými matkami. Dotyčné podaly žádosti o sociální pomoc a přídavky na dítě, které byly příslušnými nizozemskými orgány zamítnuty z důvodu, že nemají v Nizozemsku právo pobytu. Nizozemský soud, jemuž byly předloženy spory ohledně zamítnutí uvedených žádostí, položil Soudnímu dvoru otázku, zda navrhovatelky mohou jako matky dítěte, které je občanem Unie, dovozovat právo pobytu z článku 20 SFEU.

V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl svou judikaturu, podle níž článek 20 SFEU brání vnitrostátním opatřením, včetně rozhodnutí o odepření práva pobytu rodinným příslušníkům občana Unie, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí, v jejichž důsledku jsou občané Unie připraveni o možnost skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z jejich statusu⁷. V projednávané věci by případná povinnost matek opustit území Unie mohla jejich děti připravit o možnost skutečně využívat podstatné části těchto práv tím, že by samy tyto děti byly nuceny opustit území Unie, což musí ověřit vnitrostátní soud. Pro posouzení tohoto rizika je třeba určit, který rodič má dítě skutečně ve své péči a zda existuje mezi dítětem a rodičem, který je státním příslušníkem třetí země, vztah skutečné závislosti. V této souvislosti vyjádřil Soudní dvůr názor, že vnitrostátní orgány musí vzít v potaz právo

^{7/} Rozsudky Soudního dvora ze dne 8. března 2011, **Ruiz Zambrano** (C-34/09, [EU:C:2011:124](#)), a ze dne 6. prosince 2012, **O. a S.** (C-356/11 a C-357/11, [EU:C:2012:776](#)).

na respektování rodinného života, které je zakotveno v článku 7 Listiny, jakož i nejvlastnější zájem dítěte uznaný v čl. 24 odst. 2 uvedené Listiny.

Soudní dvůr mimoto upřesnil, že okolnost, že druhý rodič, který je občanem Unie, je opravdu schopen a připraven sám vykonávat každodenní a skutečnou péči o dítě, je relevantní, ovšem nepostačuje sama o sobě k tomu, aby bylo možno konstatovat, že mezi rodičem, který je státním příslušníkem třetí země, a dítětem neexistuje takový vztah závislosti, že by dítě v případě odepření práva pobytu tomuto státnímu příslušníkovi třetí země bylo nuceno opustit území Unie. Takový závěr musí být totiž v nejvlastnějším zájmu dotčeného dítěte učiněn při zohlednění všech okolností daného případu, zejména věku dítěte, jeho fyzického a emočního vývoje, míry jeho citové vazby jak na rodiče, který je občanem Unie, tak na rodiče, který je státním příslušníkem třetí země, jakož i rizika, že by odloučení od posledně uvedeného rodiče ohrozilo jeho psychickou rovnováhu. Co se týče důkazního břemene, Soudní dvůr dovodil, že je na rodiči, který je státním příslušníkem třetí země, aby předložil důkazy, na jejichž základě lze posoudit, zda by rozhodnutí o odepření práva pobytu tomuto rodiči připravilo jeho dítě o možnost skutečně využívat podstatné části práv souvisejících se statutem občana Unie, jelikož by muselo opustit území Unie. Zdůraznil však, že vnitrostátní orgány musí dbát na to, aby vnitrostátní právní úprava týkající se důkazního břemene nemohla zpochybnit užitečný účinek článku 20 SFEU.

Dne 14. listopadu 2017 se velký senát Soudního dvora v rozsudku **Lounes** (C-165/16, [EU:C:2017:862](#)) vyslovil k odvozenému právu pobytu, jehož se může na základě článku 21 SFEU dovolávat státní příslušník jiného státu než členského státu Unie jakožto rodinný příslušník občana Unie v členském státě, v němž tento občan pobýval před tím, než vedle původního občanství nabyt občanství tohoto členského státu. V projednávané věci navrhovatel, alžírský státní příslušník, vstoupil na území Spojeného království na základě turistického víza platného na dobu šesti měsíců a po uplynutí této doby zůstal na britském území nelegálně. Ve Spojeném království se seznámil se španělskou státní příslušnicí, která vedle své španělské státní příslušnosti nabytla britské občanství udělením. Po uzavření sňatku podal navrhovatel žádost o pobytovou kartu ve Spojeném království coby rodinný příslušník státního příslušníka Evropského hospodářského prostoru (EHP). Britské orgány tuto žádost zamítly na základě skutečnosti, že podle britského předpisu provádějícího směrnici 2004/38⁸ nebyla již jeho manželka považována za „státní příslušnici EHP“ od doby, co nabytla britské občanství, a že se tedy navrhovatel nemůže dožadovat pobytové karty coby rodinný příslušník státního příslušníka EHP. Britský soud, k němuž navrhovatel podal proti tomuto zamítavému rozhodnutí žalobu, položil Soudnímu dvoru otázku ohledně slučitelnosti tohoto rozhodnutí a britských právních předpisů s unijním právem.

Pokud jde zaprvé o směrnici 2004/38, Soudní dvůr zdůraznil, že posláním této směrnice, která upravuje podmínky pro výkon práva občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, není upravit podmínky pobytu občanů Unie v členském státě, jehož jsou státními příslušníky, neboť tito občané v něm podle zásady mezinárodního práva požívají bezpodmínečného práva pobytu. Soudní dvůr byl názoru, že od okamžiku, kdy manželka navrhovatele nabytla britské občanství, posláním směrnice 2004/38 již není upravit podmínky jejího pobytu ve Spojeném království. V důsledku toho její manžel, tedy navrhovatel, nemůže požívat odvozeného práva pobytu ve Spojeném království na základě této směrnice.

Soudní dvůr zadruhé posoudil otázku, zda by navrhovateli mohlo být přiznáno odvozené právo pobytu v tomto členském státě na základě čl. 21 odst. 1 SFEU, který stanoví, že každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Soudní dvůr v tomto ohledu uvedl, že užitečný účinek práv přiznaných občanům Unie výše uvedeným ustanovením, zejména práva vést v hostitelském členském státě běžný rodinný život, za přítomnosti jejich rodinných příslušníků, vyžaduje, aby občan nacházející se v takové situaci, v jaké se nachází manželka navrhovatele, mohl nadále mít toto právo v hostitelském členském státě poté, co vedle svého

^{8/} Uvedená výše, poznámka pod čarou 6.

původního občanství nabyt státní občanství hostitelského členského státu, a mohl si vybudovat rodinný život se svým manželem či manželkou, kteří jsou státními příslušníky třetího státu. Soudní dvůr tedy rozhodl, že státní příslušník jiného státu než některého členského státu Unie, který se nachází v takové situaci jako navrhovatel, může mít odvozené právo pobytu v hostitelském členském státu podle čl. 21 odst. 1 SFEU za podmínek, které nesmí být přísnější než podmínky stanovené směrnicí 2004/38 pro přiznání uvedeného práva státnímu příslušníku třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, jenž využil svého práva volného pohybu a usadil se v jiném členském státě, než jehož je státním příslušníkem.

III. INSTITUCIONÁLNÍ USTANOVENÍ

1. PRAVOMOCI EVROPSKÝCH ORGÁNŮ

V rozsudku ze dne 26. července 2017, *Česká republika v. Komise* (C-696/15 P, [EU:C:2017:595](#)), Soudní dvůr v rámci kasačního opravného prostředku potvrdil rozsudek Tribunálu⁹, jenž zamítl dvě žaloby na neplatnost nařízení v přenesené pravomoci č. 885/2013¹⁰ a č. 886/2013¹¹, kterými se doplňuje směrnice 2010/40¹², jež byla přijata v rámci dopravní politiky. Česká republika ve svých žalobách zejména tvrdila, že přijetím sporných nařízení překročila *Komise své pravomoci přijímat akty v přenesené pravomoci*, když členským státům uložila povinnost zřídit kontrolní orgány, jejichž úkolem bylo posuzovat dodržování požadavků stanovených uvedenými nařízeními. V rozsudku napadeném kasačním opravným prostředkem měl Tribunál za to, že Komise dodržela jak meze své pravomoci podle článku 290 SFEU, tak meze zmocnění stanovené směrnicí 2010/40.

Soudní dvůr v této souvislosti zdůraznil, že přenesení pravomoci na základě článku 290 SFEU umožňuje Komisi doplnit nebo změnit prvky legislativního aktu, které nejsou podstatné. Toto ustanovení však vyžaduje, aby dotčený legislativní akt vymezoval výslovně nejen cíle, ale i obsah, rozsah a dobu trvání přenesení pravomoci, aniž by unijní soud mohl zhojit neexistenci mezi vyžadovaných uvedeným ustanovením. Pokud jde o určení prvků legislativního aktu, které musí být kvalifikovány jako „podstatné“, Soudní dvůr připomněl, že toto určení nespadá do posouzení pouze unijního zákonodárce, ale musí vycházet z objektivních skutečností, které je možné soudně přezkoumat. Prvek má podstatný charakter zejména tehdy, když jeho přijetí vyžaduje politická rozhodnutí, za která je odpovědný unijní zákonodárce, nebo umožňuje natolik významné zásahy do základních práv dotyčných osob, že je nutný zásah unijního zákonodárce.

9/ Rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 2015, *Česká republika v. Komise* (T-659/13 a T-660/13, [EU:T:2015:771](#)).

10/ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 885/2013 ze dne 15. května 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU o inteligentních dopravních systémech, pokud jde o poskytování informačních služeb týkajících se bezpečných a chráněných parkovacích míst pro nákladní a užitková vozidla (Úř. věst. 2013, L 247, s. 1),

11/ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 886/2013 ze dne 15. května 2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU, pokud jde o údaje a postupy pro poskytování minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům, pokud možno bezplatně (Úř. věst. 2013, L 247, s. 6),

12/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU ze dne 7. července 2010 o rámci pro zavedení inteligentních dopravních systémů v oblasti silniční dopravy a pro rozhraní s jinými druhy dopravy (Úř. věst. 2010, L 207, s. 1).

Na základě těchto zásad Soudní dvůr následně potvrdil, že v projednávané věci poskytuje směrnice 2010/40 Komisi dostatečný právní základ ke stanovení napadených vnitrostátních kontrolních orgánů a zřízení těchto orgánů nepředstavuje ani podstatný prvek dané oblasti.

2. PRÁVNÍ AKTY UNIE

2.1. Právní forma aktů

V rozsudku ze dne 25. října 2017, *Komise v. Rada (CMR-15)* (C-687/15, [EU:C:2017:803](#)), velký senát Soudního dvora vyhověl žalobě na neplatnost podané Komisí proti závěrům Rady o Světové radiokomunikační konferenci 2015 (CRM15) Mezinárodní telekomunikační unie (ITU), přijatým dne 26. října 2015, a to z důvodu, že Rada porušila podstatné formální náležitosti vyžadované článkem 218 odst. 9 SFEU.

Pokud jde zaprvé o formu napadeného aktu, Soudní dvůr připomněl, že čl. 13 odst. 2 SEU stanoví, že každý unijní orgán jedná v mezích působnosti svěřené mu Smlouvami a v souladu s postupy, podmínkami a cíli v nich stanovenými. V této souvislosti rozhodl, že pravidla tvorby vůle unijních orgánů jsou stanovena Smlouvami a členské státy ani samotné orgány jimi nemohou disponovat, neboť pouze Smlouvy mohou ve zvláštních případech zmocnit některý orgán ke změně rozhodovacího postupu, který stanoví. Pokud jde o právní formu aktů, jež mají být přijaty podle čl. 218 odst. 9 SFEU, Soudní dvůr připomněl, že pokud se unijní orgán odchýlí od právní formy, kterou stanoví Smlouvy (v daném případě přijetí rozhodnutí), představuje to porušení podstatných formálních náležitostí, které může vést ke zrušení dotčeného aktu, je-li tato odchylka způsobila vyvolat nejistotu ohledně povahy uvedeného aktu nebo postupu pro jeho přijetí, a je tak ohrožena právní jistota, v rozporu s podstatnými formálními náležitostmi stanovenými v tomto ustanovení.

Pokud jde zadruhé o skutečnost, že napadený akt neuvádí právní základ, z něhož vychází, Soudní dvůr připomněl svou judikaturu, podle které volba náležitého právního základu má ústavní význam, neboť vzhledem k tomu, že má Unie pouze svěřenou pravomoc, musí akty, jež přijímá, navázat na ustanovení Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva o FEU), která jí k tomu skutečně opravňuje. Odchýlení se od právní formy stanovené v čl. 218 odst. 9 SFEU a neuvedení právního základu tedy vedou k nejasnostem, pokud jde o povahu a právní dosah napadeného aktu i pokud jde o postup, který bylo třeba uplatnit při jeho přijetí, přičemž tyto nejasnosti mohly Unii oslabit při obhajování jejího postojů na světové radiokomunikační konferenci v roce 2015.

2.2. Postupy pro přijímání aktů

V tomto ohledu je třeba upozornit na tři rozsudky. První rozsudek se týká povinnosti vést konzultace s Evropským parlamentem v průběhu legislativního procesu Unie. Druhý rozsudek se týká navrhované evropské občanské iniciativy. Třetím je rozsudek *Slovensko a Maďarsko v. Rada* (C-643/15 a C-647/15, [EU:C:2017:631](#)), týkající se dočasných opatření povinných relokací žadatelů o azyl¹³.

^{13/} Tento rozsudek je uveden v rubrice VIII.1 „Azylová politika“.

V rozsudku ze dne 7. března 2017, **RPO** (C-390/15, [EU:C:2017:174](#)), velký senát Soudního dvora potvrdil *platnost ustanovení směrnice 2006/112¹⁴, jež členskými státy umožňují uplatnit na prodej takových tištěných publikací, jako jsou knihy, časopisy a noviny, sníženou sazbu daně z přidané hodnoty (DPH) a zároveň vyloučit z uplatnění tohoto zvláštního režimu elektronické publikace, s výjimkou digitálních knih poskytovaných na fyzickém nosiči*. Ve sporu v původním řízení polský ústavní soud, kterému byla předložena žaloba znějící na určení, že vnitrostátní právní předpisy vylučující uplatňování snížené sazby DPH u publikací elektronickou cestou jsou v rozporu s polskou ústavou, měl pochybnosti o platnosti odpovídajících ustanovení směrnice 2006/112, ve znění směrnice 2009/47¹⁵. Položil Soudnímu dvoru otázku, zda byl Parlament dostatečně zapojen do legislativního procesu, jenž vedl k přijetí směrnice 2009/47, která změnila ustanovení směrnice 2006/112 umožňující uplatňovat snížené sazby DPH na tištěné publikace, a dále otázku ohledně případného porušení zásady rovného zacházení dotčenými ustanoveními směrnice 2006/112¹⁶.

Pokud jde o legislativní proces, který vedl k přijetí směrnice 2009/47, Soudní dvůr poté, co shledal, že konečné znění této směrnice zahrnovalo změny oproti návrhu, na jehož základě byl Parlament konzultován, připomněl, že řádná konzultace Parlamentu v případech upravených Smlouvami představuje podstatnou formální náležitost, jejíž nedodržení je důvodem neplatnosti dotyčného aktu. Tato povinnost konzultovat Parlament znamená, že Parlament musí být opětovně konzultován vždy, když se přijatý konečný text jako celek co do své podstaty odchyluje od toho, který již byl s Parlamentem konzultován, ledaže změny v zásadě odpovídají přání, které vyslovil samotný Parlament. Avšak vzhledem k tomu, že konečné znění sporného ustanovení směrnice 2009/47 bylo pouze zjednodušením znění obsaženého v návrhu směrnice, na jehož základě byl Parlament konzultován a jehož podstata byla zcela zachována, dospěl Soudní dvůr k závěru, že Rada nebyla před přijetím této směrnice povinna opětovně konzultovat Parlament.

V rozsudku ze dne 12. září 2017, **Anagnostakis v. Komise** (C-589/15 P, [EU:C:2017:663](#)), velký senát Soudního dvora rozhodl o kasačním opravném prostředku proti rozsudku Tribunálu¹⁷, který zamítl žalobu na neplatnost proti *rozhodnutí Komise, kterým byla odmítnuta registrace návrhu evropské občanské iniciativy (EOI)*, předloženého na základě čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení č. 211/2011¹⁸. Účelem tohoto návrhu bylo zejména zakotvit v unijní legislativě „zásadu stavu nouze“, podle níž by mohl být zrušen veřejný dluh země, jejichž finanční a politická existence je samotným dluhem ohrožena.

Pokud jde o povinnost Komise informovat organizátory občanské iniciativy o důvodech odmítnutí registrace jejich návrhu, jak je stanovena v čl. 4 odst. 3 nařízení č. 211/2011, Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že s ohledem na význam *evropské občanské iniciativy jakožto prostředku, na jehož základě se občané podílí na demokratickém životě Unie*, musí Komise takovéto odmítnutí jasně odůvodnit. Nicméně s ohledem na velmi stručný a nedostatečně jasný charakter dotčené navrhované iniciativy Soudní dvůr potvrdil závěr Tribunálu, podle kterého bylo zamítavé rozhodnutí Komise v dané věci dostatečně odůvodněné.

14/ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, s. 1), ve znění směrnice Rady 2009/47/ES ze dne 5. května 2009, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o snížené sazby daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2009, L 116, s. 18).

15/ Směrnice Rady 2009/47/ES ze dne 5. května 2009, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o snížené sazby daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2009, L 116, s. 18).

16/ Odpověď Soudního dvora na tuto druhou otázku je uvedena v rubrice XII „Daňové předpisy“.

17/ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2015, **Anagnostakis v. Komise** (T-450/12, [EU:T:2015:739](#)).

18/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě (Úř. věst. 2011, L 65, s. 1, a oprava Úř. věst. 2012, L 94, s. 49).

Soudní dvůr dále zdůraznil, že rozhodnutí týkající se registrace navrhované EOI je třeba přijmout v souladu se zásadou řádné správy, s níž je spjata zejména povinnost příslušného orgánu k provedení pečlivého a nestranného přezkumu, v jehož rámci je zejména třeba přihlížet ke všem relevantním okolnostem projednávaného případu. Podmínka registrace navrhovaných evropských občanských iniciativ stanovená v čl. 4 odst. 2 písm. b) nařízení č. 211/2011, podle které nesmí návrh zjevně spadat mimo rámec pravomocí Komise na předložení návrhu právního aktu, musí být Komisí vykládána a používána tak, aby byl zajištěn snadný přístup k tomuto nástroji. Komise je tudíž oprávněna zamítnout registraci navrhované evropské občanské iniciativy pouze tehdy, pokud tento návrh spadá vzhledem ke svému předmětu a cílům zjevně mimo rámec pravomocí Komise. V tomto ohledu Soudní dvůr nicméně potvrdil, že ustanovení Smlouvy o FEU, kterých se v projednávané věci dovolával organizátor občanské iniciativy na podporu své žaloby na neplatnost, a sice čl. 122 odst. 1 a 2 SFEU a čl. 136 odst. 1 SFEU, nemohou sloužit jako právní základ pro přijetí „zásady stavu nouze“ uvedené v tomto návrhu.

3. PŘÍSTUP K DOKUMENTŮM

V roce 2017 měl Soudní dvůr příležitost vydat několik důležitých rozsudků v oblasti přístupu k dokumentům. Tato judikatura mu zejména umožnila, aby poskytl další upřesnění k pojmu „existující dokument“ ve smyslu nařízení č. 1049/2001¹⁹ v souvislosti s elektronickými databázemi, použití tohoto nařízení na spisy účastníka řízení předložené členskými státy v rámci soudního řízení, uplatnění obecné domněnky důvěrnosti na dokumenty týkající se řízení EU Pilot a konečně pojmu „vyšetřování“. Soudní dvůr se rovněž vyslovil k výkladu nařízení č. 1049/2001 v souvislosti s prováděním Aarhuské úmluvy²⁰.

Zprv v rozsudku ze dne 11. ledna 2017, *Typke v. Komise* (C-491/15 P, [EU:C:2017:5](#)), který potvrdil napadený rozsudek Tribunálu²¹, se Soudní dvůr vyslovil k pojmu „existující dokument“ v elektronických databázích. V projednávaném případě žalobce požádal Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) o přístup k „tabulce“ obsahující soubor údajů, jež byly obsaženy v řadě dokumentů v držení EPSO v elektronické podobě a nemohly být extrahovány z databáze zmíněného úřadu provedením běžné rešerše.

Soudní dvůr měl za to, že elektronická databáze sice umožňuje extrakci každé v ní obsažené informace, avšak z možnosti, že z takové databáze lze vytvořit dokument, nelze vyvodit, že tento dokument musí být kvalifikován jako existující ve smyslu nařízení č. 1049/2001. Soudní dvůr totiž připomněl, že se právo na přístup k dokumentům orgánů týká pouze existujících dokumentů, které jsou v držení dotyčného orgánu, a tedy se nařízení č. 1049/2001 nelze dovolávat za účelem toho, aby bylo orgánu uloženo vytvořit dokument, který neexistuje.

V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že musí být existující dokument kvalifikován jako všechny informace, které lze extrahovat z elektronické databáze v rámci jejího běžného používání s využitím předem naprogramovaných vyhledávacích nástrojů, i když tyto informace nebyly dosud v této podobě zobrazeny nebo nebyly nikdy vyhledávány zaměstnanci orgánů. Z toho vyplývá, že za účelem splnění požadavků nařízení č. 1049/2001 mohou být orgány přiměny k tomu, aby vytvořily dokument z informací obsažených v databázi s využitím existujících vyhledávacích nástrojů. Naproti tomu všechny informace, jejichž extrakce z databáze vyžaduje podstatný vklad, musí být považovány za nový dokument. Z toho vyplývá, že všechny informace, jejichž získání vyžaduje úpravu uspořádání

^{19/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

^{20/} Viz též rubrika XVII.4. „Aarhuská úmluva“

^{21/} Rozsudek Tribunálu ze dne 2. července 2015, *Typke v. Komise* (T-214/13, [EU:T:2015:448](#)).

elektronické databáze nebo vyhledávacích nástrojů, které jsou v dané době k dispozici pro extrakci informací, musí být kvalifikovány jako nový dokument.

Následně v rozsudku ze dne 18. července 2017, **Komise v. Breyer** (C-213/15 P, [EU:C:2017:563](#)), který potvrdil napadený rozsudek Tribunálu²², se velký senát Soudního dvora vyslovil k otázce, zda žádost podaná určitému orgánu, který je účastníkem řízení, o přístup ke spisům předloženým členským státem v rámci soudního řízení spadá do působnosti nařízení č. 1049/2001. V projednávané věci požádal odpůrce v březnu 2011 Komisi, aby mu poskytla přístup ke spisům účastníka řízení, které Rakouská republika předložila Soudnímu dvoru v rámci řízení o nesplnění povinnosti zahájeného proti ní z důvodu neprovedení směrnice. Toto soudní řízení bylo ukončeno rozsudkem Soudního dvora v roce 2010. Komise odepřela přístup k těmto spisům účastníka řízení, jejichž kopie měla v držení, a to z důvodu, že podle ní nespádají do působnosti nařízení č. 1049/2001. Tribunál, který rozhodoval o žalobě na neplatnost, rozhodnutí Komise o odepření přístupu zrušil.

Zprvce Soudní dvůr, který se zabýval otázkou působnosti nařízení č. 1049/2001, připomněl, že tato působnost je vymezena s odkazem na orgány v něm vyjmenované, nikoli s odkazem na kategorie konkrétních dokumentů nebo s odkazem na autora dokumentu, který má některý z těchto orgánů v držení. Skutečnost, že dokumenty v držení některého z orgánů uvedených v nařízení č. 1049/2001 byly vypracovány členským státem a souvisejí se soudními řízeními, tedy nemůže vést k vyloučení takových dokumentů z působnosti tohoto nařízení. Soudní dvůr mimoto rozhodl, že skutečnost, že ani statut Soudního dvora, ani jednacích řády unijních soudů neupravují právo na přístup třetích osob ke spisům účastníka řízení předkládaným v rámci soudních řízení, nemůže vést k nepoužitelnosti uvedeného nařízení na žádosti o přístup ke spisům účastníka řízení vypracovaným členským státem pro účely soudního řízení před unijním soudem a nacházejícím se v držení některého orgánu. V tomto ohledu dovedl, že sporné spisy účastníka řízení spadají do oblasti působnosti nařízení č. 1049/2001 jakožto dokumenty v držení orgánu podléhajícího uvedenému nařízení.

Zadruhé při zkoumání obecné systematiky a cílů článku 15 odst. 3 SFEU dospěl Soudní dvůr k závěru, že nepoužitelnost režimu přístupu k dokumentům upraveného v čl. 15 odst. 3 čtvrtém pododstavci SFEU na Soudní dvůr při výkonu jeho soudních funkcí nebrání použití tohoto režimu na dokumenty předložené Soudnímu dvoru v rámci soudního řízení. Kromě toho uvedl, že s ohledem na to, že nařízení č. 1049/2001 umožňuje případně odepřít přístup k dokumentům souvisejícím s řízeními před unijními soudy, aby tak byla zaručena ochrana soudních řízení, čl. 15 odst. 3 čtvrtý pododstavec SFEU nevyžaduje výklad, podle kterého by všechny sporné spisy účastníka řízení být vyloučeny z působnosti nařízení č. 1049/2001. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že Tribunál právem shledal, že se na uvedené spisy účastníka řízení – podobně jako na takovéto spisy předložené samotnou Komisí – nevztahuje výjimka z práva na přístup k dokumentům uvedená v čl. 15 odst. 3 čtvrtém pododstavci SFEU.

Dále v rozsudku ze dne 11. května 2017, **Švédsko v. Komise** (C-562/14 P, [EU:C:2017:356](#)), Soudní dvůr v rámci kasačního opravného prostředku potvrdil rozsudek Tribunálu²³, který zamítl žalobu několika občanů směřující ke zrušení rozhodnutí Komise, jímž bylo odmítnuto poskytnout těmto občanům přístup podle nařízení č. 1049/2001 ke dvěma žádostem o informace zaslaným tímto orgánem Spolkové republice Německo v rámci řízení EU Pilot, jehož funkce spočívá v přípravě či zabránění řízení o nesplnění povinnosti vůči členskému státu.

Soudní dvůr měl za to, že pokud během fáze před zahájením soudního řízení v rámci řízení EU Pilot existuje nebezpečí změny povahy řízení o nesplnění povinnosti, změny jeho průběhu či poškození cílů uvedeného řízení, uplatnění obecné domněnky důvěrnosti na dokumenty vyměněné mezi Komisí a dotčeným členským státem je odůvodněné. Kromě toho upřesnil, že toto nebezpečí existuje až do okamžiku, kdy je řízení EU Pilot ukončeno

^{22/} Rozsudek Tribunálu ze dne 27. února 2015, **Breyer v. Komise** (T-188/12, [EU:T:2015:124](#)).

^{23/} Rozsudek Tribunálu ze dne 25. září 2014, **Spirlea v. Komise** (T-306/12, [EU:T:2014:816](#)).

a je s konečnou platností vyloučeno zahájení formálního řízení pro nesplnění povinnosti proti členskému státu. Během tohoto období se tedy Komise může opřít o obecnou domněnku důvěrnosti pro odepření přístupu, aniž provede konkrétní a individuální přezkum požadovaných dokumentů. Tato obecná domněnka však nevylučuje možnost prokázat, že se na daný dokument, jehož zpřístupnění je požadováno, uvedená domněnka nevztahuje nebo že existuje převažující veřejný zájem odůvodňující zpřístupnění tohoto dokumentu podle čl. 4 odst. 2 *in fine* nařízení č. 1049/2001.

V rozsudku ze dne 7. září 2017, **France v. Schlyter** (C-331/15 P, [EU:C:2017:639](#)), kterým byl potvrzen napadený rozsudek Tribunálu²⁴, se Soudní dvůr vyslovil k otázce, zda podrobné stanovisko vydané Komisí v rámci postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, stanoveného směrnicí 98/34²⁵, spadá pod pojem „vyšetřování“ ve smyslu čl. 4 odst. 2 třetí odrážky nařízení č. 1049/2001.

Zprvé Soudní dvůr měl za to, že vyšetřováním se rozumí činnost v rámci strukturovaného a formalizovaného postupu Komise, jejímž cílem je shromažďování a analýza informací k tomu, aby tento orgán mohl zaujmout postoj v rámci plnění svých úkolů stanovených ve Smlouvách o EU a FEU. V tomto ohledu upřesnil, že tento postup nemusí nutně směřovat k odhalení nebo stíhání protiprávního jednání nebo nesrovnalosti, ale že se pojem „vyšetřování“ může týkat také činnosti Komise, jejímž cílem je zjištění skutečností za účelem posouzení dané situace. Dále uvedl, že není nezbytné, aby měl postoj zaujatý Komisí za účelem splnění jejích úkolů formu rozhodnutí ve smyslu čl. 288 čtvrtého pododstavce SFEU. Takový postoj může mít formu zejména zprávy nebo doporučení.

V tomto ohledu Soudní dvůr dovedl, že v projednávané věci podrobné stanovisko vydané Komisí, jež představuje oficiální opatření, které upřesňuje právní postoj tohoto orgánu, pokud jde o slučitelnost návrhu technického předpisu sděleného dotyčným členským státem zejména s volným pohybem zboží a svobodou usazování hospodářských subjektů, spadá pod pojem „vyšetřování“.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že jelikož žádné ustanovení směrnice 98/34 nestanoví důvěrnost podrobných stanovisek vydaných podle čl. 9 odst. 2 uvedené směrnice, požadavek transparentnosti, ze kterého vychází uvedená směrnice, se za běžných okolností na tato podrobná stanoviska vztahuje. Kromě toho upřesnil, že uvedený požadavek transparentnosti však nevylučuje, že se Komise v závislosti na okolnostech případu může dovolávat článku 4 odst. 2 třetí odrážky nařízení č. 1049/2001 za účelem odepření přístupu k podrobnému stanovisku vydanému podle čl. 9 odst. 2 této směrnice, pokud může prokázat, že přístup k dotčenému podrobnému stanovisku konkrétně a skutečně ohrožuje cíl spočívající v zabránění přijetí technického předpisu, jenž by byl v rozporu s unijním právem.

Konečně v rozsudku ze dne 13. července 2017, **Saint-Gobain Glass Deutschland v. Komise** (C-60/15 P, [EU:C:2017:540](#)), Soudní dvůr vyhověl kasačnímu opravnému prostředku podanému společností Saint-Gobain Glass Deutschland proti rozsudku Tribunálu²⁶, kterým byla zamítnuta žaloba této společnosti na neplatnost rozhodnutí Komise, jímž byl odepřen úplný přístup k dokumentu, který Spolková republika Německo předala Komisi v rámci řízení týkajícího se přidělování bezplatných povolenek na emise skleníkových plynů podle článku 10a směrnice 2003/87²⁷. Toto

^{24/} Rozsudek Tribunálu ze dne 16. dubna 2015, **Schlyter v. Komise** (T-402/12, [EU:T:2015:209](#)).

^{25/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. 1998, L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21, s. 8).

^{26/} Rozsudek Tribunálu ze dne 11. prosince 2014, **Saint-Gobain Glass Deutschland v. Komise** (T-476/12, [EU:T:2014:1059](#)).

^{27/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. 2003, L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/07, s. 631).

rozhodnutí o odepření přístupu se zakládalo na čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci nařízení č. 1049/2001²⁸, podle kterého se přístup k dokumentu odepře, pokud by zpřístupnění dokumentu vážně ohrozilo probíhající rozhodovací proces.

Soudní dvůr ve svém rozsudku zrušil rozsudek napadený kasačním opravným prostředkem, neboť shledal, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při výkladu čl. 4 odst. 3 prvního pododstavce nařízení č. 1049/2001. Rovněž zrušil rozhodnutí Komise o odepření přístupu k dokumentům. V tomto ohledu měl Soudní dvůr za to, že výjimka týkající se „rozhodovacího procesu“, uvedená v tomto ustanovení, musí být vykládána restriktivně s přihlédnutím k veřejnému zájmu, jemuž zpřístupnění dotčených dokumentů slouží, a ke skutečnosti, zda se požadované informace týkají emisí do životního prostředí. Soudní dvůr mimoto upřesnil, že tato výjimka musí být chápána tak, že se vztahuje k přijetí rozhodnutí, a nikoli na celé správní řízení, které vedlo k přijetí tohoto rozhodnutí. Pokud tedy jde o dokumenty, které přímo souvisejí se záležitostmi projednávanými ve správním řízení, pouhý odkaz na nebezpečí negativních dopadů zpřístupnění těchto dokumentů a možnost, že by zainteresované strany mohly ovlivňovat řízení, nemůže stačit k prokázání, že by zpřístupnění interních dokumentů vážně ohrozilo probíhající rozhodovací proces.

Soudní dvůr mimoto uvedl, že požadavek restriktivního výkladu článku 4 odst. 3 prvního pododstavce nařízení č. 1049/2001 je tím silnější, že dokumenty, jejichž zpřístupnění je požadováno, obsahují informace o životním prostředí. Aarhuská úmluva však v čl. 4 odst. 4 písm. a) stanoví, že žádost o informace o životním prostředí lze zamítnout, jestliže by poskytnutí těchto informací nepříznivě ovlivnilo důvěrný ráz řízení či postupů orgánů veřejné správy v případech, kdy vnitrostátní právo stanoví tento důvěrný ráz, a nikoli celého správního řízení, po jehož skončení tyto orgány rozhodují. Z toho vyplývá, že okolnost, podle které správní řízení ještě nebylo ukončeno k datu přijetí sporného rozhodnutí, neumožňuje sama o sobě prokázat, že by zpřístupnění požadovaných dokumentů vážně ohrozilo rozhodovací proces Komise.

4. MIMOSMLUVNÍ ODPOVĚDNOST UNIE

V rozsudku ze dne 4. dubna 2017, *Veřejný ochránce v. Staelen* (C-337/15 P, [EU:C:2017:256](#)), se velký senát Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku vyslovil k *mimosmluvní odpovědnosti Unie z důvodu porušení povinnosti postupovat s řádnou péčí Evropským veřejným ochráncem práv při vyřizování stížnosti*. V této souvislosti Tribunál v rozsudku napadeném kasačním opravným prostředkem²⁹ rozhodl, že určitá porušení povinnosti řádné péče ze strany veřejného ochránce práv při vyřizování stížnosti, která se týká vedení seznamu vhodných kandidátů vytvořeného na základě otevřeného výběrového řízení Evropským parlamentem, představují dostatečně závažná porušení unijního práva ve smyslu judikatury, v níž byly upřesněny podmínky vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie. V důsledku uvedených porušení přiznal Tribunál stěžovatelce, jejíž jméno bylo uvedeno na předmětném seznamu vhodných kandidátů, částku 7 000 eur jako náhradu za ztrátu důvěry v instituci veřejného ochránce práv a dojem ztráty času a energie.

Po připomenutí funkcí a povinností veřejného ochránce práv Soudní dvůr nejprve konstatoval, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že „prosté“ porušení zásady řádné péče veřejným ochráncem práv představuje dostatečně závažné porušení, které může založit mimosmluvní odpovědnost Unie. K učinění závěru o takovémto porušení je podle Soudního dvora nezbytné prokázat, že uvedený ochránce tím,

^{28/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

^{29/} Rozsudek Tribunálu ze dne 29. dubna 2015, *Staelen v. Veřejný ochránce práv* (T-217/11, [EU:T:2015:238](#)).

že nejednal s veškerou požadovanou péčí a opatrností, zjevně a závažně překročil meze, které má jeho posuzovací pravomoc v kontextu výkonu vyšetřovacích pravomocí, které má k dispozici. Pokud jde o újmu, jejíž existenci Tribunál uznal, Soudní dvůr mimoto rozhodl, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když kvalifikoval ztrátu důvěry v instituci veřejného ochránce práv, které se dovolávala stěžovatelka, jako nahraditelnou nemajetkovou újmu. Rozhodnutí Tribunálu uložit veřejnému ochránci práv povinnost zaplatit náhradu škody tedy postrádalo právní základ, a proto je Soudní dvůr zrušil.

Avšak vzhledem k tomu, že to soudní řízení dovolovalo, Soudní dvůr dále konstatoval, že ze skutečností ze spisu vyplývá, že se veřejný ochránce práv dopustil několika dostatečně závažných porušení povinnosti řádné péče při vedení šetření, čímž byla stěžovatelce způsobena skutečná a určitá nemajetková újma. Soudní dvůr tak znovu uložil veřejnému ochránci práv povinnost zaplatit náhradu ve výši 7 000 eur s cílem nahradit uvedenou nemajetkovou újmu, jež spočívala v podstatě v dojmu „psychického zásahu“, který stěžovatelka utrpěla v důsledku toho, jak byla její stížnost vyřízena.

V rozsudku ze dne 30. května 2017, **Safa Nicu Sepahan v. Rada** (C-45/15 P, [EU:C:2017:402](#)), se velký senát Soudního dvora vyslovil k právu na náhradu škod způsobených rozhodnutím o zmrazení finančních prostředků přijatým v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky. V tomto rozsudku Soudní dvůr zamítl kasační opravné prostředky podané íránskou společností Safa Nicu Sepahan a Radou proti rozsudku Tribunálu ze dne 25. listopadu 2014³⁰, který poté, co zrušil omezující opatření spočívající ve zmrazení finančních prostředků, jež bylo vydáno vůči žalobkyni³¹, této společnosti přiznal náhradu škody ve výši 50 000 eur z titulu nemajetkové újmy vzniklé v důsledku zrušených opatření a zároveň zamítl návrhy uvedené společností na náhradu údajně vzniklé majetkové újmy. Ve svém kasačním opravném prostředku společnost Safa Nicu Sepahan napadla jak zamítnutí svých návrhů na náhradu majetkové újmy, tak výši náhrady přiznané z titulu nemajetkové újmy.

Pokud jde o náhradu škody přiznanou z titulu vzniklé nemajetkové újmy, Soudní dvůr dospěl k závěru, že Tribunál právem shledal, že porušení povinnosti poskytnout společnosti Safa Nicu Sepahan informace a důkazy na podporu důvodů přijetí dotčených omezujících opatření vůči dotčené společnosti, jehož se Rada dopouštěla po dobu téměř tří let, představuje dostatečně závažné porušení, které mohlo vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU. Soudní dvůr přitom uvedl, že zrušení protiprávních omezujících opatření sice může představovat formu nápravy nemajetkové újmy, nevyplývá však z toho, že tato forma nápravy nutně za všech okolností stačí k zajištění úplné nápravy této újmy. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že Tribunál právem posoudil ex aequo et bono stanovenou výši náhrady nemajetkové újmy, na kterou měla společnost Safa Nicu Sepahan nárok.

Pokud jde zadruhé o neuznání odpovědnosti Unie ze strany Tribunálu za údajně vzniklou majetkovou újmu, Soudní dvůr připomněl, že každá škoda, jejíž náhrada je požadována podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU, musí být skutečná a určitá a musí vyplývat dostatečně přímým způsobem z protiprávního jednání orgánů. Vzhledem k tomu, že účastník řízení zpochybňující odpovědnost Unie je mimoto povinen předložit přesvědčivé důkazy jak o existenci tvrzené škody a jejím rozsahu, tak o příčinné souvislosti mezi touto škodou a přijatými omezujícími opatřeními, Soudní dvůr konstatoval, že Tribunál dospěl právem k závěru, že tvrzení společnosti Safa Nicu Sepahan nebyla dostatečně podložena.

30/ Rozsudek Tribunálu ze dne 25. listopadu 2014, **Safa Nicu Sepahan v. Rada** (T-384/11, [EU:T:2014:986](#)).

31/ Tato omezující opatření byla přijata Radou vůči Íránu s cílem zabránit šíření jaderných zbraní na základě prováděcího nařízení Rady (EU) č. 503/2011 ze dne 23. května 2011, kterým se provádí nařízení (EU) č. 961/2010 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. 2011, L 136, s. 26), a nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010 (Úř. věst. 2012, L 88, s. 1).

IV. UNIJNÍ A VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

Dne 10. října 2017 podal velký senát Soudního dvora v rozsudku **Farrell** (C-413/15, [EU:C:2017:745](#)) upřesnění k podmínkám, za nichž se lze vůči soukromoprávnímu subjektu, jemuž členský stát svěřil úkol uvedený v čl. 1 odst. 4 druhé směrnice 84/5³², který spočívá v poskytování náhrady škody pro případ věcných škod nebo škod na zdraví způsobených nezjištěným vozidlem nebo vozidlem, u něhož nebyla splněna povinnost povinného pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla, dovolávat ustanovení třetí směrnice 90/232³³, jež mohou mít přímý účinek. Spor v původním řízení se týkal *náhrady za škody na zdraví, které žalobkyně v původním řízení utrpěla při dopravní nehodě, poskytnuté příslušným vnitrostátním orgánem („Motor Insurers Bureau of Ireland“).*

Tento rozsudek navazuje na první rozsudek Farrell ze dne 19. dubna 2007³⁴, který byl vydán v rámci téhož sporu v původním řízení, v němž Soudní dvůr rozhodl, že článek 1 třetí směrnice 90/232 brání vnitrostátní právní úpravě, podle které povinné pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla nepokrývá odpovědnost za škodu na zdraví způsobenou osobám cestujícím v části vozidla, která nebyla navržena ani vyrobena se sedadly pro cestující, a že tento článek splňuje všechny podmínky požadované k tomu, aby vyvolával přímý účinek, a tudíž přiznává jednotlivcům práva, která mohou uplatnit přímo u vnitrostátních soudů. Soudní dvůr však dospěl v tomto rozsudku k názoru, že je na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda se tohoto ustanovení lze dovolávat vůči takovému subjektu, jako byl subjekt dotčený v původním řízení.

V návaznosti na vydání uvedeného rozsudku měl první předkládající soud za to, že dotčený příslušný vnitrostátní orgán je odnoží státu, a že žalobkyně v původním řízení byla tedy oprávněna získat od něj náhradu škody. Uvedený orgán pak podal opravný prostředek proti tomuto rozsudku k předkládajícímu soudu v projednávané věci, neboť tvrdil, že není odnoží státu, a tedy se vůči němu nelze dovolávat ustanovení směrnice, jež nebyla provedena do vnitrostátního práva, i kdyby měla přímý účinek. Právě v tomto kontextu byla Soudnímu dvoru znovu předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce s cílem vyjasnit kritéria stanovená v rozsudku Foster a další³⁵ pro určení druhů subjektů, které mohou být považovány za odnož státu.

V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že uvedená kritéria, podle kterých se bezpodmínečných a dostatečně přesných ustanovení směrnice může jednotlivec dovolávat vůči subjektu nebo entitě, které buď podléhají autoritě či dohledu státu, anebo jsou nadány výjimečnými pravomocemi ve srovnání s těmi, které vyplývají z pravidel použitelných ve vztazích mezi jednotlivci, nemohou být kumulativní. Článek 288 SFEU, který se týká právních aktů Unie, tudíž musí být vykládán v tom smyslu, že nevylučuje možnost, že se lze vůči entitě, která nespĺňuje všechna kritéria stanovená ve výše citovaném rozsudku Foster a další, dovolávat ustanovení směrnice, jež mohou mít přímý účinek.

Při zkoumání otázky, zda je tomu tak v případě subjektu dotčeného ve věci v původním řízení, měl Soudní dvůr za to, že vůči soukromoprávnímu subjektu, kterému byl členským státem svěřen takový úkol ve veřejném zájmu, jako je úkol spočívající v poskytování náhrady škody pro případ věcných škod nebo škod na zdraví způsobených

32/ Druhá směrnice Rady 84/5/EHS ze dne 30. prosince 1983 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel (Úř. věst. 1984, L 8, s. 17; Zvl. vyd. 06/01, s. 249), ve znění třetí směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 (Úř. věst. 1990, L 129, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 249).

33/ Třetí směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14. května 1990 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel (Úř. věst. 1990, L 129, s. 33; Zvl. vyd. 06/01, s. 249).

34/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. dubna 2007, **Farrell** (C-356/05, [EU:C:2007:229](#)).

35/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 1990, **Foster a další** (C-188/89, [EU:C:1990:313](#)).

nezjištěným vozidlem nebo vozidlem, u něhož nebyla splněna povinnost povinného pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla, a který je pro tento účel nadán na základě zákona takovými výjimečnými pravomocemi, jako je pravomoc vyžadovat od pojistitelů provozujících na území dotyčného členského státu pojištění motorových vozidel, aby se stali jeho členy a financovali jej, se lze dovolávat ustanovení směrnice, jež mohou mít přímý účinek.

Dne 5. prosince 2017 velký senát Soudního dvora v rozsudku **M. A. S. a M. B.** (C-42/17, [EU:C:2017:936](#)) rozhodl o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané italským ústavním soudem, jejímž cílem bylo *upřesnit rozsah povinnosti stanovené Soudním dvorem v rozsudku Taricco a další (C-105/14, [EU:C:2015:555](#))³⁶ a určené vnitrostátním soudům, aby v případě zjištění, že došlo k porušení článku 325 SFEU bylo upuštěno od použití vnitrostátních ustanovení v oblasti promlčení.*

Ve věci **Taricco a další** konstatoval Soudní dvůr, že italská pravidla promlčení použitelná v oblasti trestního řízení, která stanoví, že promlčecí lhůta pro trestné činy v oblasti DPH je prodloužena v případě přerušení pouze o čtvrtinu její původní délky, mohou ohrozit splnění závazků uložených členským státům článkem 325 odst. 1 a 2 SFEU, pokud by tato vnitrostátní pravidla ve značném množství případů závažných podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie bránila uložení účinných a odstrašujících sankcí nebo stanovila delší promlčecí lhůty pro případy podvodů ohrožujících finanční zájmy dotyčného členského státu než pro případy podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie. Soudní dvůr tedy rozhodl, že vnitrostátní soud je v takovýchto případech povinen poskytnout plný účinek článku 325 odst. 1 a 2 SFEU tak, že podle potřeby upustí od použití ustanovení vnitrostátního práva.

Ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vznesl ústavní soud otázku případného porušení zásady zákonnosti trestných činů a trestů, která by mohla vyplývat z plnění této povinnosti ze strany vnitrostátních soudů. V této souvislosti uvedený soud odkázal zaprvé na hmotněprávní povahu pravidel o promlčení stanovených v italském právním řádu, která vyžaduje, aby tato pravidla byla pro procesní subjekty rozumně předvídatelná v okamžiku spáchání protiprávních činů, které jsou jim kladeny za vinu, aniž je možné je změnit se zpětnou účinností *in pejus*, a zadruhé na požadavek, podle něhož se veškerá vnitrostátní právní úprava týkající se režimu trestnosti musí opírat o právní základ, jenž musí být dostatečně určitý, aby ohraničil a vedl uvážení vnitrostátního soudu.

V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, s odkazem na bod 53 rozsudku *Taricco a další*, že pokud by se příslušné vnitrostátní soudy rozhodly, že upustí od použití dotčených vnitrostátních ustanovení, musí zajistit, aby byla respektována základní práva osob obviněných ze spáchání trestného činu, včetně práv obviněných vyplývajících ze zásady zákonnosti trestných činů a trestů, pokud jde o ukládání trestních sankcí.

Soudní dvůr zaprvé uvedl, že členské státy jsou při uplatňování unijního práva vázány zásadou zákonnosti trestných činů a trestů, jež je zakotvena v článku 49 Listiny a je součástí ústavních tradic společných členským státům, přičemž o tento případ se jedná, upravují-li v rámci povinností, jež na ně klade článek 325 SFEU, ukládání trestních sankcí za trestné činy v oblasti DPH. Zadruhé Soudní dvůr připomněl, že právo zaručené článkem 49 Listiny má stejný smysl a rozsah jako právo zaručené EÚLP, jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva, který ohledně požadavků, jež vyplývají ze zásady zákonnosti trestných činů a trestů, stanovil, že trestněprávní ustanovení musí respektovat určité požadavky na dostupnost a předvídatelnost, a to pokud jde jak o definici trestného činu, tak stanovení trestu. Soudní dvůr mimoto rozhodl, že požadavek určitosti použitelného práva znamená, že právo jasně definuje trestné činy a trestní sankce, jež lze za jejich spáchání uložit, a že zásada zákazu zpětné účinnosti trestního práva brání zejména tomu, aby soud mohl v průběhu trestního řízení uložit trestní sankci za chování,

36/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. září 2015, **Taricco a další** (C-105/14, [EU:C:2015:555](#)).

kteří nebylo zakázáno vnitrostátním pravidlem přijatým před spácháním trestného činu, ze kterého je dotyčná osoba obviňována, nebo aby byl zpřísněn režim trestněprávní odpovědnosti osob, s nimiž je takové řízení vedeno.

Soudní dvůr dále upřesnil, že pokud by byl vnitrostátní soud veden k závěru, že povinnost upustit od použití dotčených ustanovení trestního zákoníku je v rozporu se zásadou zákonnosti trestných činů a trestů, nebyl by povinen se touto povinností řídit, třebaže by respektování této povinnosti umožnilo napravit vnitrostátní stav neslučitelný s unijním právem. Je na vnitrostátním zákonodárci, aby v takovém případě přijal nezbytná opatření za účelem stanovení pravidel pro promlčení, jež umožní splnit povinnosti vyplývající z článku 325 SFEU.

V. UNIJNÍ SOUDNÍ ŘÍZENÍ

Pokud jde o řízení před unijními soudy, je třeba upozornit na rozsudek týkající se zákazu pro unijní soud rozhodnout *ultra petita*. Za zmínku stojí i rozsudky **A a další** (C-158/14) a **Rosneft** (C-72/15), které se týkají zejména přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti opatření přijatých v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky³⁷.

V rozsudku ze dne 14. listopadu 2017, **British Airways v. Komise** (C-122/16 P, [EU:C:2017:861](#)), měl velký senát Soudního dvora upřesnit rozsah *zákazu pro unijní soud rozhodnout ultra petita*. V rozsudku napadeném kasačním opravným prostředkem³⁸ vydaném ve sporu mezi leteckou společností British Airways a Komisí uplatnil Tribunál i bez návrhu nepominutelný důvod vycházející z vady odůvodnění, již bylo stíženo sporné rozhodnutí³⁹. Tribunál byl názoru, že Komise totiž v odůvodnění sporného rozhodnutí zmínila pouze jedno jediné a trvající porušení článku 101 SFEU, článku 53 dohody o EHP a článku 8 dohody ES-Švýcarsko. Naproti tomu ve výroku tohoto rozhodnutí byla konstatována existence jediného a trvajícího protiprávního jednání odlišného v případě každého z těchto článků. Tribunál však rozhodl, že toto konstatování nemůže vést ke zrušení sporného rozhodnutí v plném rozsahu, a to z toho důvodu, že zrušení tohoto rozhodnutí nemůže jít nad rámec návrhových žádání, jež byla uvedena v návrhu na zahájení řízení a směřovala pouze k částečnému zrušení.

Soudní dvůr potvrdil rozsudek Tribunálu. Připomněl, že jelikož unijní soud nemůže rozhodnout *ultra petita*, nemůže jít zrušující výrok nad rámec návrhu žalobce. Soudní dvůr konstatoval, že ačkoliv se absolutní překážka věci rozsouzené, kterou zakládá zrušující rozsudek, vztahuje jak k výroku rozsudku, tak k bodům odůvodnění, které jsou jeho nezbytným základem, nemůže způsobit neplatnost aktu nebo jeho části, který nebyl napaden před unijním soudem a byl by protiprávní ze stejného důvodu. Kromě toho pravomoc soudu, který posuzuje otázky legality, vznést nepominutelný důvod i bez návrhu v žádném případě neznamená, že by uvedený soud měl pravomoc měnit i bez návrhu návrhové žádání předložené žalobcem. Žalobní důvody uplatněné žalobcem jsou sice nezbytnou oporou návrhového žádání uvedeného v žalobě, avšak je třeba je od návrhového žádání odlišovat, neboť posledně uvedené vymezuje rozsah sporu předloženého unijnímu soudu.

Z toho vyplývá, že pokud unijní soud vznesl i bez návrhu nepominutelný důvod, který účastníci řízení v zásadě neuplatnili, tento soud nepřekračuje rámec sporu, který mu byl předložen, a nijak neporušuje procesní pravidla

^{37/} Tyto dva rozsudky jsou uvedeny v rubrice XX „Společná zahraniční a bezpečnostní politika“.

^{38/} Rozsudek Tribunálu ze dne 16. prosince 2015, **British Airways v. Komise** (T-48/11, [EU:T:2015:988](#)).

^{39/} Rozhodnutí Komise C(2010) 7694 final ze dne 9. listopadu 2010 v řízení podle článku 101 SFEU, článku 53 Dohody o EHP a článku 8 Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě (Věc COMP/39258 – letecká nákladní doprava).

týkající se uvedení předmětu sporu a žalobních důvodů v žalobě. O jiný případ by se jednalo tehdy, kdyby po meritorním přezkumu aktu, který byl před ním napaden, tento soud na základě důvodu, který vynesl i bez návrhu, rozhodl o zrušení, které by překračovalo rámec návrhového žádání, jež mu bylo řádně podáno, z toho důvodu, že takové zrušení je zapotřebí k nápravě protiprávnosti, jež byla zjištěna bez návrhu v rámci uvedené analýzy.

Soudní dvůr poukázal na to, že nebylo zpochybněno, že vadou odůvodnění, kterou konstatoval Tribunál v projednávané věci, bylo porušení právo společnosti British Airways na obhajobu, zároveň však rozhodl, že skutečnost, že přezkum bez návrhu nebyl proveden ve vztahu k celému napadenému rozhodnutí, neporušuje zásadu účinné soudní ochrany stanovenou v článku 47 Listiny. Soudní dvůr totiž uvedl, že i když přezkum legality stanovený v článku 263 SFEU, který je doplněn neomezenou soudní pravomocí ohledně výše pokuty, která je stanovena v článku 31 nařízení Rady (ES) č. 1/2003⁴⁰, předpokládá, že unijní soud provede přezkum právního i skutkového stavu a má pravomoc posoudit důkazy, zrušit napadené rozhodnutí a změnit výši pokut, není se zásadou účinné soudní ochrany v rozporu, aby byl přezkum legality, jehož výkon přísluší unijnímu soudu, omezen návrhy účastníků řízení uvedenými v návrhových žádáních obsažených v jejich procesních písemnostech, jelikož tato zásada nevyžaduje, aby měl tento soud povinnost rozšířit přezkum na části rozhodnutí, jež se netýkají sporu, jenž mu byl předložen.

VI. ZEMĚDĚLSTVÍ

V rozsudku ze dne 14. listopadu 2017, **APVE a další** (C-671/15, [EU:C:2017:860](#)), měl velký senát Soudního dvora příležitost vyslovit se ke vztahu mezi společnou zemědělskou politikou (SZP) a unijními pravidly hospodářské soutěže. Ve věci v původním řízení bylo dotčeno rozhodnutí francouzského úřadu pro hospodářskou soutěž, který shledal, že jednání zejména organizací producentů (OP) a sdružení organizací producentů (SOP) v odvětví produkce čekanky a jejího uvádění na trh narušují hospodářskou soutěž, a uložil za ně finanční sankci. V rámci řízení o kasačním opravném prostředku proti rozsudku Cour d'appel (odvolacího soudu), kterým bylo toto rozhodnutí změněno, položil Cour de cassation (kasační soud) Soudnímu dvoru otázku, zda musí být článek 101 SFEU, ve spojení s některými zvláštními ustanoveními sekundárního práva v oblasti SZP⁴¹, vykládán v tom smyslu, že taková jednání, v rámci kterých OP, SOP a další organizace dotčené v původním řízení společně určují minimální prodejní ceny, jednájí ve vzájemné shodě ohledně množství uváděného na trh a vyměňují si strategické informace, jsou vyloučena z působnosti zákazu kartelových dohod stanoveného v uvedeném článku.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že v zájmu naplňování cílů, které souvisí se zavedením SZP a režimu nenarušené hospodářské soutěže, uznává článek 42 SFEU přednost SZP před cíli Smlouvy v oblasti hospodářské soutěže a pravomoc unijního normotvůrce vyloučit z působnosti práva hospodářské soutěže určitá jednání, která by v jiných oblastech, než je SZP, musela být kvalifikována jako narušující hospodářskou soutěž. Zejména uvedl, že

^{40/} Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101] a [102] Smlouvy o [FEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

^{41/} Viz článek 2 nařízení Rady č. 26 ze dne 4. dubna 1962 o použití určitých pravidel hospodářské soutěže na produkci zemědělských produktů a obchod s nimi (Úř. věst. 1962, 30, s. 993; Zvl. vyd. 03/01, s. 6), čl. 11 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 2200/96 ze dne 28. října 1996 o společné organizaci trhu s ovocem a zeleninou (Úř. věst. L 297, s. 1; Zvl. vyd. 03/20, s. 55), článek 2 nařízení Rady (ES) č. 1184/2006 ze dne 24. července 2006 o použití některých pravidel hospodářské soutěže na produkci některých zemědělských produktů a obchod s nimi (Úř. věst. 2006, L 214, s. 7), čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1182/2007 ze dne 26. září 2007, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro odvětví ovoce a zeleniny. (Úř. věst. 2007, L 273, s. 1), a čl. 122 první pododstavec, články 175 a 176 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) (Úř. věst. 2007, L 299, s. 1).

s ohledem na ustanovení unijního práva týkající se odvětví ovoce a zeleniny se na jednání nezbytná k tomu, aby OP a SOP dosáhly jednoho či více cílů, které jim SZP ukládá (tj. zajistit plánování produkce a její přizpůsobení poptávce, koncentrace nabídky a uvádění produktů na trh, optimalizace produkčních nákladů a zajišťování stálosti cen producentů), nevztahuje zákaz kartelových dohod stanovený v čl. 101 odst. 1 SFEU. Rozsah těchto výjimek je ovšem třeba vykládat restriktivně a společné organizace trhů se zemědělskými produkty nejsou prostorem bez hospodářské soutěže. Nadto uvedl, že jednání naplňující cíle SZP podléhají zásadě proporcionality.

Co se týče jednání dohodnutého mezi producenty, kteří jsou členy téže OP nebo téhož SOP uznaných členským státem v rámci provádění SZP, Soudní dvůr upřesnil, že pouze formy koordinace nebo jednání ve vzájemné shodě mezi členy téže OP nebo téhož SOP, k nimž skutečně dochází výlučně v souvislosti s naplňováním cílů, které byly dotyčné OP nebo dotyčnému SOP svěřeny, mohou být vyloučeny z působnosti zákazu kartelových dohod. Tak tomu může být zejména v případě výměny strategických informací, koordinace objemů zemědělských produktů uvedených na trh a koordinace cenové politiky jednotlivých zemědělských producentů, pokud skutečně směřují k naplňování těchto cílů a jsou ve vztahu k nim nezbytně přiměřené. Společné určování minimálních prodejních cen v rámci téže OP nebo téhož SOP nelze naproti tomu považovat za nezbytné k řádnému fungování společné organizace daného trhu ani za přiměřené cílům stabilizace cen nebo koncentrace nabídky, pokud producentům, kteří svoji vlastní produkci prodávají sami, neumožňuje účtovat nižší cenu, než jsou minimální ceny, a vede k oslabení již tak snížené míry hospodářské soutěže na trzích se zemědělskými produkty.

VII. SVOBODY POHYBU

1. VOLNÝ POHYB PRACOVNÍKŮ

V rozsudku dne 18. července 2017, **Erzberger** (C-566/15, [EU:C:2017:562](#)), se velký senát Soudního dvora vyslovil ke *slučitelnosti některých omezení účasti na volbách zástupců pracovníků do dozorčí rady společnosti, jež jsou stanovena v německém zákoně o spoluúčasti zaměstnanců na rozhodování, s volným pohybem pracovníků zaručeným článkem 45 SFEU*. Konkrétně omezením práva volit a být volen ve zmíněných volbách pouze na pracovníky závodů skupiny nacházejících se v tuzemsku tento zákon upírá uvedená práva zejména zaměstnancům, kteří opustí své zaměstnání v závodě nacházejícím se v Německu a jsou zaměstnání dceřinou společností náležející téže skupině nacházející se v jiném členském státě, tj. zaměstnancům, kteří využívají práva zaručeného článkem 45 SFEU.

Soudní dvůr rozhodl, že nelze mít za to, že ztráta výše zmíněných práv, která vznikla těmto pracovníkům, tvoří překážku volnému pohybu pracovníků. Unijní primární právo totiž nemůže pracovníkovi zaručit, že přestěhování do jiného členského státu než členského státu jeho původu bude ze sociálního hlediska neutrální, jelikož takové přestěhování může být vzhledem k rozdílům existujícím mezi systémy a právními předpisy členských států v konkrétním případě z tohoto hlediska pro dotčenou osobu více či méně výhodné. Volný pohyb pracovníků tedy nepřiznává uvedenému pracovníkovi právo dovolávat se v hostitelském členském státě pracovních podmínek, za nichž vykonával práci v členském státě původu v souladu s vnitrostátními právními předpisy posledně uvedeného státu. Unijní právo nebrání ani tomu, aby v oblasti zastupování a kolektivní obrany zájmů pracovníků v řídicích či dozorčích orgánech společnosti založené podle vnitrostátního práva, což je oblast, která dosud nebyla předmětem harmonizace, ani pouhé koordinace na unijní úrovni, členský stát stanovil, že se pravidla, která přijal, vztahují jen na pracovníky zaměstnané v závodech, které se nacházejí v tuzemsku.

2. SVOBODA USAZOVÁNÍ

Dne 14. září 2017 vydal Soudní dvůr rozsudek *Trustees of the P Panayi Accumulation & Maintenance Settlements* (C-646/15, [EU:C:2017:682](#)), v němž rozhodl, že *ustanovení Smlouvy o FEU týkající se svobody usazování brání takovému zdanění latentních kapitálových výnosů z majetku svěřenských fondů, pokud většina správců přesune své bydliště nebo sídlo do jiného členského státu, jaké bylo stanoveno právem Spojeného království ve věci v původním řízení.*

V projednávané věci byly svěřenské fondy podle práva Spojeného království zřízeny v roce 1992 kyperským státním příslušníkem ve prospěch jeho dětí a dalších členů jeho rodiny. V době založení svěřenských fondů měl dotyčný kyperský státní příslušník spolu se svou rodinou bydliště ve Spojeném království, kde měli bydliště nebo sídlo i původní správci svěřenských fondů. V roce 2004 uvedený kyperský státní příslušník spolu se svou manželkou rezignovali na funkci správce svěřenských fondů a jmenovali za účelem svého nahrazení tři nové svěřenské správce, kteří měli všichni bydliště na Kypru. Vzhledem k tomu, že většina správců svěřenských fondů tak přestala být rezidenty Spojeného království, měl britský správce daně za to, že se správa svěřenských fondů přesunula na Kypr. Podle správce daně odpovídá takovýto přesun bezprostřednímu odprodání, před datem přesunu, aktiv tvořících majetek svěřenského fondu a jejich znovunabytí za tržní hodnotu, což mohlo vést ke zdanění latentních kapitálových výnosů.

Pokud jde o soulad takového zdanění s unijním právem, Soudní dvůr nejprve potvrdil, že se dotčené svěřenské fondy mohou dovolávat svobody usazování, pokud spadají pod pojem „jiné právnické osoby“ ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce SFEU. Když mimo jiné potvrdil, že se svoboda usazování použije v případě, kdy členský stát zdaňuje kapitálové výnosy z majetku svěřenského fondu z důvodu přesunu jeho sídla správy do jiného členského státu, Soudní dvůr zkoumal, zda je sporné zdanění slučitelné s touto svobodou. V této souvislosti Soudní dvůr nejprve konstatoval existenci překážky svobody usazování, neboť rozdílné zdanění svěřenských fondů, které ponechávají svá sídla správy ve Spojeném království, a svěřenských fondů, jejichž sídla správy se přesouvají do jiného členského státu, může zejména odradit od takových přesunů sídla. Pokud jde o případné ospravedlnění této překážky důvody obecného zájmu, měl Soudní dvůr dále za to, že dotčené právní předpisy jsou sice s to zajistit ochranu rozdělení daňových pravomocí mezi členskými státy, avšak jdou nad rámec toho, co je nezbytné k zachování tohoto rozdělení daňových pravomocí mezi členskými státy, neboť stanoví pouze okamžitou úhradu dotčené daně. Soudní dvůr tedy dovodil, že uvedené právní předpisy představují neodůvodněnou překážku svobodě usazování.

V rozsudku ze dne 25. října 2017, *Polbud-Wykonawstwo* (C-106/16, [EU:C:2017:804](#)), velký senát Soudního dvora rozhodl, že se *články 49 a 54 SFEU vztahují na přemístění pouze statutárního sídla společnosti založené podle práva jednoho členského státu na území jiného členského státu, i když tato společnost vykonává podstatnou část své hospodářské činnosti, nebo dokonce celou hospodářskou činnost, a ponechá si skutečné sídlo v prvním členském státě.* Ve věci v původním řízení bylo dotčeno rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o výmaz z polského obchodního rejstříku podaná Polbud-Wykonawstwo (dále jen „Polbud“), společností s ručením omezeným podle polského práva, po přemístění jejího statutárního sídla do Lucemburska. Polská právní úprava totiž stanoví povinnou likvidaci tuzemské společnosti při přemístění jejího statutárního sídla do zahraničí. Výmaz společnosti Polbud z polského obchodního rejstříku byl tedy odmítnut z důvodu nepředložení dokladů souvisejících s likvidací této společnosti. Společnost Polbud toto zamítavé rozhodnutí napadla, neboť tvrdila, že nedošlo ke ztrátě její právní subjektivity a nadále působí jakožto společnost podle lucemburského práva. Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) pak položil Soudnímu dvoru otázky, jež se týkaly jednak použitelnosti svobody usazování v projednávaném případě a jednak slučitelnosti polské právní úpravy s unijním právem.

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že články 49 a 54 SFEU přiznávají právo na výkon svobody usazování společnostem založeným podle práva některého členského státu, jež mají sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř

Unie. Soudní dvůr upřesnil, že tato základní svoboda zahrnuje právo takové společnosti, jako je Polbud, založené podle práva jednoho členského státu, přeměnit se na společnost podle práva jiného členského státu, pokud jsou splněny podmínky stanovené právem tohoto jiného členského státu, a zejména kritérium stanovené tímto jiným členským státem pro podřízení dotyčné společnosti jeho vnitrostátnímu právnímu řádu.

Dále Soudní dvůr rozhodl, že články 49 a 54 SFEU brání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká byla dotčena v projednávané věci, která přemístění statutárního sídla společnosti podmiňuje její likvidací. Takováto právní úprava může být podle Soudního dvora na překážku, či dokonce bránit přeshraniční přeměně dané společnosti, a představuje tedy omezení svobody usazování. Soudní dvůr připustil, že takovéto omezení může být v zásadě odůvodněno naléhavými důvody obecného zájmu. Měl však za to, že polská právní úprava překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cílů ochrany zájmů věřitelů, menšinových společníků a zaměstnanců. Soudní dvůr zejména zdůraznil, že tato právní úprava stanoví obecnou povinnost likvidace, aniž je vzata v úvahu skutečná hrozba poškození výše zmíněných zájmů a je možno zvolit méně omezující opatření, která by byla způsobila tyto zájmy chránit.

Soudní dvůr konečně odmítl odůvodnění vycházející z cíle boje proti zneužívajícím praktikám. Měl totiž za to, že umístění statutárního či skutečného sídla společnosti v souladu s právními předpisy některého členského státu s cílem využít výhodnějších právních předpisů není jako takové zneužitím. Kromě toho pouhá skutečnost, že společnost přemístí sídlo z jednoho členského státu do jiného členského státu, nemůže založit obecnou domněnku o podvodu a odůvodnit opatření zasahující do výkonu základní svobody zaručené Smlouvou. V projednávané věci dospěl Soudní dvůr k názoru, že obecná povinnost provést likvidaci vede k založení takovéto domněnky, a vnitrostátní právní úprava je tedy ve vztahu k tomuto cíli nepřiměřená.

3. VOLNÝ POHYB SLUŽEB

Dne 13. června 2017 se v rozsudku velkého senátu, *The Gibraltar Betting and Gaming Association* (C-591/15, [EU:C:2017:449](#)), Soudní dvůr vyslovil k výkladu článku 56 a čl. 355 odst. 3 SFEU. Tento rozsudek byl vydán ve sporu, v němž profesní sdružení provozovatelů hazardních her usazených na Gibraltarů zpochybnilo slučitelnost nového daňového režimu zavedeného Spojeným královstvím, který se týkal zejména hazardních her na dálku, s unijním právem, konkrétně s ustanoveními o volném pohybu služeb. Pro zodpovězení otázky, zda článek 56 SFEU mohl, či nemohl být uplatněn v této věci, byl Soudní dvůr požádán, aby určil, *zda poskytování hazardních služeb klientům ve Spojeném království provozovateli usazenými na Gibraltarů se z hlediska unijního práva týká „čistě vnitrostátní situace“*.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že Gibraltar je evropským územím, za jehož zahraniční vztahy převzal odpovědnost členský stát, a sice Spojené království. Unijní právo se na toto území vztahuje na základě čl. 355 odst. 3 SFEU, s výhradou výjimek výslovně upravených v Aktu o přistoupení z roku 1972, které se však netýkají volného pohybu služeb.

Soudní dvůr dále zkoumal, zda dotčené služby představují „čistě vnitrostátní situaci“, tj. situaci, jejíž všechny prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu. Soudní dvůr v tomto ohledu dovedl, že je sice pravda, že Gibraltar není součástí Spojeného království, tato okolnost však nemůže být rozhodující pro určení, zda je nutno dvě území považovat pro účely použitelnosti ustanovení týkajících se základních svobod za jeden členský stát. Kromě toho uvedl, že srovnávat obchody mezi Gibraltarů a Spojeným královstvím s obchody mezi členskými státy by znamenalo popření vztahu uznaného v čl. 355 odst. 3 SFEU mezi tímto územím a tímto členským státem. Z toho podle Soudního dvora vyplývá, že poskytování služeb hospodářskými subjekty usazenými v Gibraltarů osobám usazeným ve Spojeném království je z pohledu unijního práva čistě vnitrostátní situací, na niž se ustanovení Smlouvy o FEU v oblasti volného pohybu služeb nepoužijí.

Soudní dvůr konečně zdůraznil, že uvedený výklad čl. 355 odst. 3 SFEU ve spojení s článkem 56 SFEU nemá žádný dopad na status území Gibraltarů podle mezinárodního práva, a nelze jej tedy chápat v tom smyslu, že ohrožuje oddělené a odlišné postavení Gibraltarů.

V rozsudku ze dne 20. prosince 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, [EU:C:2017:981](#)), se velký senát Soudního dvora vyslovil k otázce, zda *zprostředkovatelská služba umožňující pomocí aplikace pro chytré telefony za úplaty zprostředkovat kontakt mezi neprofesionálními řidiči používajícími vlastní vozidlo a osobami, které se potřebují přemístit po území města, spadá pod článek 56 SFEU týkající se volného pohybu služeb, jakož i směrnice 2006/123⁴² a 2000/31⁴³*. V projednávané věci podalo profesní sdružení řidičů taxislužby žalobu směřující k tomu, aby španělský soud určil, že činnost společnosti Uber Systems Spain SL je v rozporu s vnitrostátními předpisy upravujícími nekalou hospodářskou soutěž. Španělský soud měl za to, že jednání společnosti Uber nelze považovat za nekalé, pokud by se na její činnost vztahovala směrnice 2006/123 nebo směrnice 98/34⁴⁴, a proto se rozhodl položit Soudnímu dvoru otázku ohledně kvalifikace činnosti společnosti Uber, jež byla dotčena ve věci v původním řízení, z hlediska uvedených směrnic, jakož i článku 56 SFEU.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že se tato činnost neomezuje na zprostředkovatelskou službu spočívající ve zprostředkování kontaktu, pomocí aplikace pro chytré telefony, mezi neprofesionálním řidičem používajícím vlastní vozidlo a osobou, která se potřebuje přemístit po území města. Poskytovatel této zprostředkovatelské služby totiž vytváří současně nabídku služeb městské dopravy, kterou zpřístupňuje zejména prostřednictvím nástrojů výpočetních technologií, jejichž obecné fungování ve prospěch osob, které chtějí využít tuto nabídku, sám organizuje. Uvedená služba spočívá na výběru neprofesionálních řidičů, jimž společnost Uber poskytuje aplikaci, bez níž by tito řidiči neposkytovali přepravní služby a osoby, které se potřebují přemístit po území města, by nevyužily služeb uvedených řidičů. Společnost Uber má navíc rozhodující vliv na podmínky služeb poskytovaných takovými řidiči, zejména na maximální cenu přepravy a na kvalitu vozidel a jejich řidičů.

Zprostředkovatelská služba dotčená v původním řízení tedy musí být považována za nedílnou součást komplexní služby, jejíž hlavní složkou je přepravní služba. Z toho podle Soudního dvora vyplývá, že tato služba není „službou informační společnosti“ ve smyslu směrnice 98/34, na kterou odkazuje směrnice 2000/31, ale je „službou v oblasti dopravy“ ve smyslu čl. 58 odst. 1 SFEU, podle něhož je volný pohyb takovýchto služeb upraven ustanoveními hlavy o dopravě, jakož i čl. 2 odst. 2 písm. d) směrnice 2006/123, který stanoví, že se tato směrnice nevztahuje na služby v oblasti dopravy. Soudní dvůr tudíž dospěl k závěru, že takováto zprostředkovatelská služba musí být vyloučena z působnosti článku 56 SFEU, směrnice 2006/123 a směrnice 2000/31.

Z toho rovněž vyplývá, že jelikož unijní normotvůrce nepřijal na základě hlavy o dopravě společná pravidla týkající se služeb individuální městské dopravy, ani služeb, které jsou s nimi neoddělitelně spojeny, jako je dotčená zprostředkovatelská služba, je za současného stavu unijního práva na členských státech, aby upravily podmínky pro poskytování takových zprostředkovatelských služeb v souladu s obecnými pravidly Smlouvy o FEU.

42/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. 2006, L 376, s. 36).

43/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

44/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. 1998, L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. 1998, L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21, s. 8).

VIII. KONTROLY NA HRANICÍCH, AZYL A PŘISTĚHOVALECTVÍ

1. AZYLOVÁ POLITIKA

Vzhledem k závažnosti migrační krize ve světě v posledních letech a v důsledku přílivu mimořádně vysokého počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v Unii rozhodoval Soudní dvůr v řadě věcí souvisejících s unijní azylovou politikou. Je třeba upozornit na devět z těchto věcí, z nichž jedna se týká směrnice 2004/83⁴⁵ a osm dalších se týká nařízení č. 604/2013⁴⁶ (dále jen „nařízení Dublin III“). Konkrétně rozsudek, kterým byl podán výklad směrnice 2004/83, se týká ustanovení o vyloučení z postavení uprchlíka z důvodu jednání v rozporu s cíli a zásadami OSN. Pokud jde o rozsudky, kterými byl podán výklad nařízení Dublin III, první se týká otázky existence povinnosti členského státu udělit vízum z humanitárních důvodů za účelem následného podání žádosti o mezinárodní ochranu na jeho území. V ostatních šesti věcech se žadatelé o mezinárodní ochranu snažili z různých důvodů zpochybnit rozhodnutí příslušných orgánů členského státu o jejich přesunu do jiného členského státu za účelem posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu ze strany posledně zmíněného členského státu. Poslední věc se týká legality dočasných opatření přijatých Radou za účelem relokace žadatelů o azyl v bezprecedentní situaci.

1.1. Postavení uprchlíků

V rozsudku ze dne 31. ledna 2017, **Lounani** (C-573/14, [EU:C:2017:71](#)), velký senát Soudního dvora zkoumal z hlediska čl. 12 odst. 2 písm. c) a odst. 3 směrnice 2004/83 *podmínky, za nichž může být žadatel vyloučen z postavení uprchlíka z důvodu činů, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN*. Ve věci v původním řízení byl marocký státní příslušník odsouzen v Belgii za účast na činnostech teroristické skupiny jakožto její řídicí člen. Toto odsouzení se zakládalo zejména na tom, že ačkoli dotyčná osoba sama nespáchala teroristický čin ani se jej nepokusila spáchat či jeho spácháním neohrozila, této skupině poskytovala logistickou podporu a aktivně se účastnila na organizaci sítě vysílající dobrovolníky do Iráku. Po tomto odsouzení podal dotyčný žádost o azyl, přičemž vyjádřil obavu, že by v případě návratu do země svého původu byl pronásledován z důvodu nebezpečí, že by nyní mohl být marockými orgány považován za radikálního islámistu a džihádistu. V této souvislosti se předkládající soud zabýval otázkou, zda se doložka o vyloučení z postavení uprchlíka obsažená v článku 12 směrnice 2004/83 může vztahovat na takového žadatele o azyl.

Soudní dvůr ve svém rozsudku nejprve shledal, že se pojem „činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN“ neomezuje na teroristické činy. Tento pojem je totiž vtělen zejména v rezoluce OSN týkající se opatření boje proti mezinárodnímu terorismu a podle těchto rezolucí se vyloučení z postavení uprchlíka z důvodu takovýchto jednání může vztahovat i na jednotlivce, kteří jsou zapojeni do činností nábory, plánování, přepravy nebo vybavování

45/ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. 2004, L 304, s. 12).

46/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).

osob, které cestují do jiného státu, než je stát jejich trvalého bydliště nebo státní příslušnosti, zejména za účelem páčání, plánování nebo přípravy teroristických činů. Kromě toho není nutné, aby žadatel o mezinárodní ochranu byl odsouzen za některý z teroristických trestných činů uvedených v článku 1 rámcového rozhodnutí 2002/475⁴⁷, jehož účelem je sblížit ve všech členských státech definici teroristických trestných činů.

Soudní dvůr dále připomněl, že konečné posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je na příslušných vnitrostátních orgánech, jejichž posouzení podléhá přezkumu vnitrostátního soudu, a že tyto orgány musí v každém jednotlivém případě provést posouzení jim známých konkrétních skutečností za účelem určení, zda existují závažné důvody se domnívat, že činy spáchané žadatelem o mezinárodní ochranu spadají pod tyto případy vyloučení. V rámci okolností, jež bylo třeba zohlednit v projednávané věci, Soudní dvůr upozornil na skutečnost, že dotyčný byl řídicím členem teroristické skupiny mezinárodního rozměru. Okolnost, že tato skupina snad nespáchala teroristický čin, neměla v tomto ohledu žádný vliv. Soudní dvůr dále zdůraznil zvláštní důležitost konečného odsouzení soudy členského státu za účast na činnostech teroristické skupiny.

Na závěr Soudní dvůr rozhodl, že takové činy, za které byl dotyčný odsouzen, mohou být důvodem k vyloučení z postavení uprchlíka, i když není prokázáno, že sám spáchal teroristický čin, pokusil se o jeho spáchání nebo hrozil jeho spácháním.

1.2. Vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu

V rozsudku ze dne 16. února 2017, **C. K. a další** (C-578/16 PPU, [EU:C:2017:127](#)), podal Soudní dvůr upřesnění k *diskrečnímu ustanovení obsaženému v článku 17 nařízení Dublin III, jež v rámci výjimky umožňuje členskému státu posoudit k němu podanou žádost o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených uvedeným nařízením není k tomuto posouzení příslušný*. V projednávané věci syrská státní příslušnice a egyptský státní příslušník vstoupili na území Evropské unie na základě víza vydaného Chorvatskem a následně podali žádost o azyl ve Slovinsku. Slovinské orgány pak zaslaly chorvatským orgánům žádost o jejich převzetí, neboť Chorvatsko bylo členským státem příslušným podle čl. 12 odst. 2 nařízení Dublin III pro posouzení jejich žádostí o mezinárodní ochranu. Chorvatsko této žádosti vyhovělo. Nicméně vzhledem k tomu, že syrská státní příslušnice byla těhotná, muselo být přemístění dotyčných osob odloženo do narození dítěte. Následně se dotyčné osoby bránily proti svému přemístění do Chorvatska z důvodu, že by mělo negativní následky na zdravotní stav syrské státní příslušnice (která měla rizikové těhotenství a od porodu trpěla obtížemi duševního rázu), jež by mohly ovlivnit rovněž blaho jejího novorozence dítěte, a že v Chorvatsku byli obětmi rasově motivovaných výhrůžek a násilí. S ohledem zejména na zdravotní stav syrské státní příslušnice Soudní dvůr rozhodl v naléhavém řízení.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že se na uplatnění diskrečního ustanovení členským státem nevztahuje pouze vnitrostátní právo a jeho výklad podaný ústavním soudem tohoto členského státu, ale představuje otázku výkladu unijního práva ve smyslu článku 267 SFEU.

V návaznosti na svou judikaturu **N. S. a další**⁴⁸ Soudní dvůr rozhodl, že i při neexistenci závažných důvodů se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům v členském státě příslušném pro posouzení žádosti o azyl, lze přemístění žadatele provést pouze za podmínek, které vylučují, že toto přemístění s sebou ponese skutečné a prokázané riziko, že dotyčná osoba bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení, které je zakázáno článkem 4 Listiny základních lidských práv. Soudní dvůr dodal, že takovýmto zacházením je přemístění žadatele

⁴⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (Úř. věst. L 2002, L 164, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 18).

⁴⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. prosince 2011, **N. S. a další** (C-411/10 a C-493/10, [EU:C:2011:865](#)).

o azyl, který trpí obzvláště závažným duševním nebo fyzickým onemocněním, pokud by toto přemístění s sebou neslo skutečné a prokázané riziko značného a nevratného zhoršení zdravotního stavu dotyčné osoby. Podle Soudního dvora přísluší tedy orgánům členského státu, který má provést přemístění, a případně jeho soudům, aby vyloučily jakoukoliv závažnou pochybnost týkající se dopadu přemístění na zdravotní stav dotyčné osoby tím, že přijmou nezbytná opatření proto, aby k jejímu přemístění došlo za podmínek, které umožňují vhodným a dostatečným způsobem ochránit zdravotní stav této osoby. V případě, že přijetí uvedených opatření nebude vzhledem k obzvláště závažnosti onemocnění dotyčného žadatele o azyl dostatečné k zajištění, že jeho přemístění s sebou neponese skutečné riziko značného a nevratného zhoršení jeho zdravotního stavu, přísluší orgánům dotčeného členského státu, aby odložily výkon přemístění dotyčné osoby, a to do doby, než bude její stav takový, že bude způsobilá k takovému přemístění. Soudní dvůr dodal, že pokud členský stát zjistí, že se zdravotní stav dotyčného žadatele o azyl v krátké době nezlepší nebo že odklad řízení po dlouhou dobu může zhoršit zdravotní stav dotyčné osoby, může se členský stát rozhodnout, že žádost přezkoumá sám, přičemž uplatní „diskreční ustanovení“. Soudní dvůr však dospěl v tomto směru k závěru, že čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, vykládaný ve světle článku 4 Listiny, nelze vykládat tak, že za takových okolností, jako byly okolnosti ve věci v původním řízení, ukládá tomuto členskému státu povinnost, aby uvedené ustanovení uplatnil. Avšak za předpokladu, že by zdravotní stav dotyčného žadatele o azyl neumožňoval dožadujícímu členskému státu provést jeho přemístění během šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, příslušnému členskému státu zanikne podle Soudního dvora povinnost převzít dotyčnou osobu a příslušným státem se stane dožadující členský stát.

V rozsudku dne 7. března 2017, *X a X* (C-638/16 PPU, [EU:C:2017:173](#)), vydaném v rámci naléhavého řízení o předběžné otázce, se velký senát Soudního dvora zabýval *povinnostmi členského státu, který posuzuje žádost o udělení víza podanou na základě čl. 25 odst. 1 písm. a) vízového kodexu*⁴⁹ *na diplomatickém zastoupení nacházejícím se na území třetí země, a to s úmyslem podat po příjezdu do tohoto členského státu žádost o mezinárodní ochranu*. V projednávané věci podal pár syrských státních příslušníků a jejich tři nezletilé děti, kteří žili v Sýrii, žádosti o udělení víz z humanitárních důvodů na velvyslanectví Belgie v Libanonu, a poté se vrátili zpět do Sýrie. Cílem těchto žádostí bylo udělení víz s omezenou územní platností, aby tak dotyčná rodina mohla opustit Sýrii a následně podat žádost o azyl v Belgii. Navrhovatelé poukazovali zejména na zhoršení bezpečnostní situace v Sýrii a na to, že jim hrozí pronásledování z důvodu jejich příslušnosti k pravoslavné křesťanské komunitě. Jejich žádosti byly zamítnuty a předkládající soud, k němuž byla podána žaloba proti tomuto zamítavému rozhodnutí, se tak zabýval otázkou rozsahu posuzovací pravomoci ponechané členskými státy v takovémto kontextu, zejména s ohledem na povinnosti vyplývající z Listiny, konkrétně jejich článků 4 a 18.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že vízový kodex byl vypracován za účelem udělování víz pro pobyty na území členských států nepřesahující 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. Je přitom zjevné, že žádosti o udělení víz podané syrskou rodinou se svým účelem liší od krátkodobého víza, neboť tato rodina měla v úmyslu požádat v Belgii po svém příjezdu do tohoto členského státu o azyl a získat povolení k pobytu, jehož platnost nebude omezena na 90 dnů. Soudní dvůr tedy dovodil, že takové žádosti, přestože byly po formální stránce podány na základě vízového kodexu, nespádají do jeho působnosti. Dále uvedl, že jelikož unijní normotvůrce dosud nepřijal žádný akt ohledně podmínek, za nichž členské státy udělují dlouhodobá víza a vydávají dlouhodobá povolení k pobytu státním příslušníkům třetích zemí z humanitárních důvodů, vztahuje se na tyto žádosti pouze vnitrostátní právo. Proto vzhledem k tomu, že se tato situace neřídí unijním právem, nepoužijí se na ni ustanovení Listiny.

Soudní dvůr dodal, že opačný závěr by znamenal umožnit státním příslušníkům třetích zemí, aby podali žádosti o víza s cílem domoci se mezinárodní ochrany v členském státě dle svého výběru, což by narušovalo celkovou

^{49/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (Úř. věst. 2009, L 243, s. 1, a oprava Úř. věst. 2013, L 154, s. 10), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 610/2013 ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. 2013, L 182, s. 1).

strukturu systému zavedeného nařízením Dublin III. Kromě toho by takový opačný závěr rovněž znamenal, že jsou členské státy na základě vízového kodexu povinny umožnit státním příslušníkům třetích zemí podat žádost o mezinárodní ochranu na diplomatických zastoupeních členských států nacházejících se na území třetí země. Přitom unijní akty, jimiž se řídí postupy platné pro žádosti o mezinárodní ochranu, takovou povinnost nestanoví a naopak ze své působnosti vylučují žádosti podané u zastupitelských úřadů členských států.

Rozsudek ze dne 15. března 2017, **Al Chodor a další** (C-528/15, [EU:C:2017:213](#)), se týká pojmu *objektivních kritérií, na nichž se zakládají důvody, pro které je možné se domnívat, že žadatel o mezinárodní ochranu, s nímž je vedeno řízení o přemístění, může uprchnout*. Tento pojem je zmíněn v čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III, který obsahuje definici „nebezpečí útěku“. Podle čl. 28 odst. 2 uvedeného nařízení dovoluje existence vážného nebezpečí útěku zajistit žadatele o mezinárodní ochranu, avšak na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná, mírnější donucovací opatření.

V projednávané věci byli dva iráčtí státní příslušníci kontrolováni policií v České republice a při této kontrole bylo z databáze Eurodac zjištěno, že dotyční podali žádost o azyl v Maďarsku. Za účelem jejich přemístění do tohoto členského státu byly dotyčné osoby zajištěny z důvodu nebezpečí útěku. Toto zajištění však bylo shledáno protiprávním, neboť české právní předpisy nevymezovaly objektivní kritéria pro posouzení nebezpečí útěku.

Soudní dvůr připomněl, že ačkoli nařízení mají ve vnitrostátních právních řádech obecně bezprostřední účinek, některá z jejich ustanovení mohou pro účely svého uplatnění vyžadovat přijetí prováděcích opatření členskými státy. Tak je tomu v případě čl. 2 písm. n) nařízení Dublin III, který výslovně požaduje, aby předmětná objektivní kritéria byla „vymezena právními předpisy“. Soudní dvůr tedy rozhodl, že úprava těchto kritérií je věcí vnitrostátního práva, přičemž uvedená kritéria musí být stanovena obecně závazným právním předpisem a absence takového právního předpisu má za následek neaplikovatelnost čl. 28 odst. 2 tohoto nařízení. V této souvislosti Soudní dvůr zdůraznil, že existence ustálené judikatury, která potvrzuje ustálenou správní praxi, nemůže být dostačující.

K vyvození tohoto závěru Soudní dvůr zejména zdůraznil, že zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu je závažným zásahem do jejich práva na svobodu zakotveného v článku 6 Listiny. Toto zajištění je proto podmíněno dodržováním striktních záruk, jimiž jsou existence právního základu, srozumitelnost, předvídatelnost, dostupnost a ochrana před svévolí. Tyto požadavky může přitom splňovat jedině obecně závazný právní předpis. Takový předpis totiž upravuje závazným a předem známým způsobem rozhodovací prostor vnitrostátních orgánů při posuzování okolností každého konkrétního případu. Kromě toho kritéria stanovená závazným právním předpisem jsou nejvhodnější pro účely externí kontroly posuzovací pravomoci uvedených orgánů v zájmu ochrany žadatelů před svévolným zbavením svobody.

V rozsudcích **Mengesteab** (C-670/16, [EU:C:2017:587](#)) a **Shiri** (C-201/16, [EU:C:2017:805](#)) velký senát Soudního dvora rozhodl, že řízení o převzetí žadatelů o mezinárodní ochranu a řízení o jejich přijetí zpět musí probíhat v souladu s řadou závazných lhůt a tyto lhůty mají za cíl upravit uvedená řízení, ale rovněž přispívají k určení členského státu příslušného k posouzení jejich žádosti, takže jejich dodržování musí podléhat soudnímu přezkumu.

Konkrétně v první věci, projednávané ve zrychleném řízení, ve které byl vydán rozsudek Mengesteab ze dne 26. července 2017, podal Soudní dvůr upřesnění *ke lhůtám stanoveným v čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III pro předložení žádosti o převzetí*. Tento článek stanoví, že pokud není taková žádost předložena do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu, nebo v případě nalezení shody v rámci systému Eurodac do dvou měsíců od nalezení dané shody, je k posouzení uvedené žádosti příslušný členský stát, ve kterém byla žádost podána. V projednávané věci podal v září 2015 eritrejský státní příslušník žádost o azyl u německých orgánů, které mu poté vydaly osvědčení o prohlášení žadatele o azyl, přičemž uvedly, že německé právo odlišuje v tomto ohledu prohlášení spočívající v projevení úmyslu ucházet se o azyl, které vede k vydání takového osvědčení, od podání oficiální žádosti o azyl. Osvědčení žalobce, jeho kopie nebo nejdůležitější informace, jež v něm byly uvedeny, obdržely příslušné německé úřady nejpozději v lednu 2016 a v červenci 2016 mohl dotyčný konečně podat oficiální

žádost o azyl. Nicméně po ověření údajů v systému Eurodac vyšlo najevo, že digitalizace otisků prstů dotyčné osoby byla provedena v Itálii, a německé úřady proto požádaly v srpnu 2016 italské orgány o převzetí dotyčného. Příslušný úřad sice obdržel osvědčení žalobce více než tři měsíce před předložením žádosti o převzetí, naproti tomu oficiální žádost dotyčného o azyl byla podána méně než tři měsíce před předložením uvedené žádosti o převzetí. V listopadu 2016 bylo konečně nařízeno přemístění žalobce do Itálie.

Pokud jde zaprvé o důsledek nedodržení lhůt stanovených v čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III, Soudní dvůr uvedl, že rozhodnutí o přemístění do jiného členského státu, než jakému byla podána žádost o mezinárodní ochranu, nelze platně přijmout, pokud uvedené lhůty uplynuly. Dále rozhodl, že se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat uplynutí lhůty stanovené v uvedeném ustanovení, a to i tehdy, pokud je dožádaný členský stát připraven tohoto žadatele převzít. Soud, kterému byl předložen opravný prostředek, se tak může ujistit, že napadené rozhodnutí o přemístění bylo přijato poté, co bylo správně uplatněno řízení o převzetí.

Pokud jde zadruhé o vztah obou lhůt stanovených v čl. 21 odst. 1 prvním a druhém pododstavci nařízení Dublin III, Soudní dvůr uvedl, že žádost o převzetí nelze platně předložit po uplynutí více než tří měsíců od podání žádosti o mezinárodní ochranu, ačkoli byla prvně uvedená žádost předložena ve lhůtě dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac. Nalezení této shody totiž nemůže umožnit překročení tříměsíční lhůty pro předložení žádosti o převzetí po podání žádosti o mezinárodní ochranu.

Pokud jde zatřetí o počátek běhu tříměsíční lhůty, tedy datum podání žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 20 odst. 2 nařízení Dublin III, Soudní dvůr rozhodl, že takováto žádost se považuje za podanou v okamžiku, kdy orgán pověřený plněním povinností vyplývajících z tohoto nařízení obdrží písemný dokument, který je vyhotoven veřejným orgánem a potvrzuje, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, a případně v okamžiku, kdy tento orgán obdržel pouze nejdůležitější informace, které jsou uvedeny v takovém dokumentu. K účinnému zahájení postupu určení příslušného členského státu totiž příslušný orgán potřebuje, aby byl přesně informován o skutečnosti, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, aniž je nezbytné, aby měl písemný dokument, jenž byl vyhotoven za tímto účelem, přesně stanovenou formu nebo aby obsahoval dodatečné informace, které jsou relevantní pro použití kritérií stanovených uvedeným nařízením, či dokonce pro meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V tomto stadiu řízení není ani nezbytné, aby již proběhl osobní pohovor.

Ve druhé věci, ve které byl vydán rozsudek *Shiri* ze dne 25. října 2017, podal Soudní dvůr upřesnění ke lhůtám stanoveným v čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III pro rozhodnutí o přemístění žadatele o mezinárodní ochranu. Toto ustanovení mimo jiné stanoví, že pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty od přijetí žádosti o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o případném opravném prostředku s odkladným účinkem, příslušným státem se stává dožadující členský stát. V rámci sporu v původním napadl řízení íránský státní příslušník rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu v Rakousku a o jeho navrácení do Bulharska, kde předtím podal takovou žádost. V březnu 2015 rakouské orgány požádaly bulharské orgány, aby dotyčného převzaly, přičemž bulharské orgány této žádosti vyhověly. V červenci 2015 bylo nařízeno přemístění do Bulharska. Avšak vzhledem k tomu, že toto přemístění neproběhlo v šestiměsíční lhůtě, měl dotyčný za to, že se příslušným členským státem stala Rakouská republika.

Soudní dvůr, jemuž předkládající soud položil otázku, zda uplynutí šestiměsíční lhůty samo o sobě stačí k takovému přenesení příslušnosti mezi členskými státy, zaprvé uvedl, že pokud přemístění žadatele neproběhne v uvedené lhůtě, dochází k přenesení příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na dožadující členský stát, aniž je nezbytné, aby příslušný členský stát nejprve odmítl přijmout dotyčnou osobu či ji převzít zpět.

Zadruhé Soudní dvůr dovodil, že žadatel o mezinárodní ochranu musí mít k dispozici účinný a rychlý opravný prostředek, na jehož základě se může dovolat skutečnosti, že uvedená šestiměsíční lhůta uplynula, bez ohledu

na to, zda tato lhůta uplynula před přijetím rozhodnutí o přemístění nebo až po jeho přijetí. Na rozdíl od lhůt pro podání žádosti o převzetí (o které šlo ve věci *Mengesteab*), platí totiž lhůty podle článku 29 nařízení Dublin III nejen pro rozhodnutí o přemístění, ale i pro výkon tohoto rozhodnutí. Tyto lhůty mohou tedy uplynout po přijetí rozhodnutí o přemístění. V projednávané věci právo stanovené rakouskou právní úpravou poukázat na okolnosti, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění, v rámci opravného prostředku proti tomuto rozhodnutí, splňuje požadavek na účinný a rychlý opravný prostředek, jež je stanoven zejména v článku 47 Listiny.

1.3. Mezinárodní ochrana v případech migrační krize

V rozsudcích *Jafari* (C-646/16, [EU:C:2017:586](#)) a *A. S.* (C-490/16, [EU:C:2017:585](#)), vydaných dne 26. července 2017, z nichž první byl vydán ve zrychleném řízení a druhý byl vydán v rámci přednostního projednání věci, měl velký senát Soudního dvora určit, *zda příchod mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se získání mezinárodní ochrany má vliv na pravidla pro udělování víz a na určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu*. V rámci sporů v původních řízeních překročili členové afghánské rodiny a syrský státní příslušník hranici mezi Srbskem a Chorvatskem. Chorvatské orgány následně zajistily jejich převoz až po slovinskou státní hranici s cílem pomoci jim vycestovat do jiných členských států, aby v nich podaly žádost o mezinárodní ochranu. Afghánská rodina poté podala žádost v Rakousku, zatímco syrský státní příslušník podal žádost ve Slovinsku. Slovinské orgány však požádaly chorvatské orgány o převzetí syrského státního příslušníka, neboť podle čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III je příslušným členským státem ten stát, jehož vnější hranice byla překročena nedovoleným způsobem. Rakouské orgány naproti tomu zaslaly žádost o převzetí afghánské rodiny chorvatským orgánům na základě článku 21 téhož nařízení. Vzhledem k tomu, že afghánská rodina i syrský státní příslušník napadli rozhodnutí o zamítnutí jejich žádostí o mezinárodní ochranu a rozhodnutí o jejich přemístění do Chorvatska, dotyčné předkládající soudy položily Soudnímu dvoru otázku ohledně vzájemného vztahu mezi příslušnými ustanoveními nařízení Dublin III.

V rozsudku *Jafari* Soudní dvůr nejprve odpověděl na otázku, zda je skutečnost, že chorvatské orgány strpěly vstup na území Chorvatska osob dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, rovnocenná udělení víza ve smyslu článku 12 nařízení Dublin III. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že vízum je pojmově „povolením nebo rozhodnutím členského státu“, které je „požadováno pro tranzit nebo vstup“ na území tohoto členského státu nebo více členských států. Pojem „vízum“ tak odkazuje na akt, který je formálně přijat vnitrostátním orgánem, a nikoli na prosté strpění, a vízum nelze navíc zaměňovat za vstup na území členského státu, jelikož vízum je vyžadováno právě k tomu, aby byl tento vstup umožněn. Z toho vyplývá, že vstup na území členského státu, jenž byl případně pouze strpěn orgány tohoto členského státu, není „vízem“. Soudní dvůr dodal, že okolnost, že k tomuto vstupu došlo za situace, která se vyznačovala příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí, kteří se dožadovali získání mezinárodní ochrany, nemůže tento závěr změnit.

Rovněž v rozsudku *Jafari*, stejně jako v rozsudku *A. S.*, se Soudní dvůr následně vyslovil k pojmu „překročení nedovoleným způsobem“, jenž je použit v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III (aniž je v něm definován). Soudní dvůr uvedl, že toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že státního příslušníka třetí země, kterému byl umožněn vstup na území prvního členského státu, aniž splňoval podmínky vstupu v zásadě vyžadované v tomto členském státě, za účelem průjezdu do jiného členského státu, aby v něm požádal o mezinárodní ochranu, je třeba považovat za osobu, která „překročila“ hranice tohoto prvního členského státu „nedovoleným způsobem“. Podle Soudního dvora skutečnost, že toto překročení bylo strpěno či povoleno v rozporu s použitelnými pravidly či bylo povoleno na základě humanitárních důvodů a podle výjimky z podmínek pro vstup, které jsou v zásadě uloženy státním příslušníkům třetích zemí, nemůže vést k tomu, aby bylo uvedené překročení hranice považováno za oprávněné. Členský stát, který se rozhodl povolit z humanitárních důvodů vstup státního příslušníka třetí země

na své území, jenž neměl vízum ani nepožíval výjimky z vízové povinnosti, totiž nemůže být osvobozen od povinnosti vůči této osobě, aniž by tím byla zpochybněna systematika nařízení Dublin III. Jak bylo uvedeno výše, okolnost, že k překročení hranice došlo za situace, která se vyznačovala příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí, nemá žádný vliv. K posledně uvedenému Soudní dvůr zejména zdůraznil, že unijní normotvůrce zohlednil riziko vzniku takové situace, a proto členským státům poskytl nástroje k tomu, aby na ni mohly vhodným způsobem reagovat, aniž by ovšem stanovil, že se v takovém případě použije zvláštní režim určení příslušného členského státu. To platí zejména pro možnost členských států, jež je stanovena v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, rozhodnout se posoudit žádosti o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením nejsou příslušné tyto žádosti posuzovat (diskreční ustanovení). Stejně jako v rozsudku **C. K. a další** (C-578/16 PPU)⁵⁰ však Soudní dvůr rovněž připomněl, že přemístění žadatele o mezinárodní ochranu nelze provést, pokud toto přemístění s sebou pro dotčenou osobu ponese skutečné riziko, že bude vystavena nelidskému či ponižujícímu zacházení v rozporu s článkem 4 Listiny. V této souvislosti Soudní dvůr připustil možnost, že v příslušném členském státě existuje takové riziko v důsledku příchodu mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se získání mezinárodní ochrany, takže k přemístění do tohoto členského státu nemůže dojít.

Soudní dvůr uplatnil v rozsudku **A. S.** zásady vytyčené v rozsudku *Jafari*. Soudní dvůr v tomto ohledu judikoval, že k napadení rozhodnutí o přemístění se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravných prostředků stanovených v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které se týká překročení hranice členského státu nedovoleným způsobem, jež je uvedeno v čl. 13. odst. 1 téhož nařízení. S odkazem na rozsudek *Ghezelbash*⁵¹, ve kterém rozhodl, že takový žadatel se může v rámci práva na podání účinného opravného prostředku dovolávat nesprávného použití kritéria týkajícího se vydání víza, Soudní dvůr uvedl, že se důvody jím uvedené ve zmíněném rozsudku vztahují i na kritérium stanovené v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III.

Konečně rovněž v rozsudku *A. S.* zkoumal Soudní dvůr otázku dopadů podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění na počítání lhůt stanovených jednak v čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III, jednak v čl. 29 odst. 2 téhož nařízení. Soudní dvůr připomněl, že cílem obou těchto ustanovení je časové omezení příslušnosti členského státu podle nařízení Dublin III. Podle uvedeného čl. 13 odst. 1 členský stát příslušný na základě kritéria týkajícího se nedovoleného překročení hranice přestává být příslušným 12 měsíců ode dne, kdy k nedovolenému překročení hranice došlo, a podle uvedeného článku 29 musí být přemístění žadatele o mezinárodní ochranu provedeno do šesti měsíců od přijetí žádosti příslušným členským státem nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III odkladný účinek.

Soudní dvůr na jedné straně rozhodl, že podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění nemá dopad na počítání lhůty stanovené v uvedeném čl. 13 odst. 1, jež představuje podmínku použití kritéria zakotveného v tomto ustanovení. Na druhé straně Soudní dvůr rozhodl, že lhůta stanovená v čl. 29 odst. 1 a 2 počíná běžet až od vydání konečného rozhodnutí o tomto opravném prostředku, má-li uvedený opravný prostředek odkladný účinek, a to včetně případu, kdy se soud, k němuž byl takový opravný prostředek podán, rozhodl předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce. Tato druhá lhůta se totiž týká výkonu rozhodnutí o přemístění a použije se jedině tehdy, pokud byly již principiálně naplněny požadavky na přemístění, tj. nejdříve v okamžiku, kdy dožádaný členský stát vyhověl žádosti o převzetí či přijetí zpět.

^{50/} Tento rozsudek je v této zprávě uveden v rubrice VIII.1.2 „Vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu“.

^{51/} Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 2016, *Ghezelbash* (C-63/15, [EU:C:2016:409](#)).

Stále v souvislosti s migrační krizí vydal velký senát Soudního dvora dne 6. září 2017 ve věci **Slovensko a Maďarsko v. Rada** (C-643/15 a C-647/15, [EU:C:2017:631](#)) rozsudek, kterým v *plném rozsahu zamítl žaloby na neplatnost rozhodnutí Rady 2015/1601, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti povinné relokace žadatelů o azyl*⁵². S cílem pomoci Itálii a Řecku při řešení masivního přílivu migrantů v létě roku 2015 přijala Rada Evropské unie na základě čl. 78 odst. 3 SFEU napadené rozhodnutí, jež stanovilo relokaci téměř 120 000 osob, které zjevně potřebovaly mezinárodní ochranu, ze dvou výše uvedených členských států do ostatních členských států po dobu dvou let. Slovensko a Maďarsko, které hlasovaly v Radě proti přijetí tohoto rozhodnutí, se domáhaly toho, aby Soudní dvůr uvedené rozhodnutí zrušil, přičemž se dovolávaly jednak důvodů směřujících k prokázání, že přijetí tohoto rozhodnutí bylo stiženo procesními vadami nebo bylo založeno na nevhodném právním základě, a jednak toho, že uvedené rozhodnutí nebylo s to vyřešit migrační krizi ani nebylo k tomuto účelu nezbytné.

Soudní dvůr nejprve rozhodl, že čl. 78 odst. 3 SFEU sice stanoví, že Rada přijme dočasná opatření uvedená v tomto ustanovení na návrh Komise po konzultaci s Parlamentem, avšak výslovně nezmiňuje legislativní postup. Rozhodnutí 2015/1601 proto mohlo být platně přijato nelegislativním postupem, a je tedy nelegislativním aktem. Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdily žalující členské státy, přijetí napadeného rozhodnutí nebylo vázáno na splnění požadavků na účast vnitrostátních parlamentů a na veřejnost jednání a hlasování v Radě, které platí pouze pro přijímání legislativních aktů. Soudní dvůr mimoto rozhodl, že Rada nebyla povinna přijmout napadené rozhodnutí jednomyslně, i když k přijetí některých změn se musela odchýlit od původního návrhu Komise. Komise totiž schválila pozměněný návrh prostřednictvím svých dvou členů, kteří byli k tomu pověřeni sborem komisařů, čímž byl dodržen cíl sledovaný článkem 293 odst. 2 SFEU, který chrání pravomoc iniciativy, jíž je Komise nadána.

Soudní dvůr dále rozhodl, že ačkoli je pravda, že dočasná opatření přijímaná na základě čl. 78 odst. 3 SFEU se v zásadě mohou odchýlit od ustanovení legislativních aktů, musí být taková odchylnka věcně i časově omezená, aby pouze rychle a efektivně reagovala formou dočasného normativního ustanovení na konkrétní krizovou situaci, což vylučuje, aby tato opatření z hlediska svého účelu či účinku trvale a obecně nahrazovala či měnila tyto legislativní akty, a obcházela tak řádný legislativní postup stanovený v čl. 78 odst. 2 SFEU. Nicméně poukázal na to, že odchylky stanovené napadeným rozhodnutím tento požadavek splňují, neboť se uplatní pouze po dobu dvou let (s možností prodloužení) a týkají se omezeného počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v Řecku nebo v Itálii, kteří mají státní příslušnost jednoho ze států uvedených v tomto ustanovení a přicestovali či přicestují do zmíněných členských států během určitého období.

Pokud jde o respektování zásady proporcionality, Soudní dvůr připomněl, že unijní orgány mají širokou posuzovací pravomoc při přijímání opatření v oblastech, v nichž musí činit hlavně politická rozhodnutí a provádět komplexní posouzení. Z toho důvodu může být legalita takovýchto opatření dotčena pouze zjevnou nevhodností opatření přijatého v jedné z těchto oblastí ve vztahu k cíli, kterého chtějí tyto orgány dosáhnout. V projednávané věci Soudní dvůr dovodil, že relokační mechanismus stanovený v napadeném rozhodnutí není opatřením, které by bylo zjevně nevhodné pro účely dosažení jeho cíle, a sice přinést úlevu azylovým systémům Řecka a Itálie vážně narušeným obrovskou migrační vlnou v roce 2015. Rada se totiž v rámci široké posuzovací pravomoci, kterou v tomto ohledu disponuje, mohla oprávněně domnívat, že počet přemísťovaných osob musí být stanoven závazně s ohledem na zvláštní stav nouze, během něhož bylo napadené rozhodnutí přijato. Platnost rozhodnutí nemůže být každopádně zpochybněna na základě zpětného posouzení stupně jeho účinnosti, jako je malý počet osob přemísťovaných na základě rozhodnutí, který lze vysvětlit celou řadou faktorů, jež Rada nemohla v době přijetí rozhodnutí předvídat, např. nedostatkem spolupráce ze strany některých členských států.

^{52/} Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 248, s. 80).

Soudní dvůr mimoto uvedl, že Rada musela napadené rozhodnutí přijmout v souladu se zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy, a to i na finanční úrovni, kterou se podle článku 80 SFEU řídí provádění společné unijní azylové politiky. Rada se tedy nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když vzhledem ke zvláštní naléhavosti situace považovala za nutné přijmout na základě čl. 78 odst. 3 SFEU vykládaného ve světle článku 80 SFEU dočasná opatření zavádějící závazný relokační mechanismus.

Soudní dvůr rovněž upřesnil, že pokud by podle argumentace uplatněné jedním z členských států, které byly vedlejšími účastníky řízení, měla být relokační v projednávané věci striktně podmíněna kulturními či jazykovými vazbami jednotlivých žadatelů o mezinárodní ochranu na členský stát, do něhož mají být přemístěni, rozdělení těchto žadatelů mezi všechny členské státy s ohledem na zásadu solidarity, kterou stanoví článek 80 SFEU, a potažmo přijetí závazného relokačního mechanismu by bylo nemožné. Úvahy týkající se etnického původu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany nelze každopádně brát v potaz, jelikož jsou zjevně v rozporu s unijním právem, konkrétně s článkem 21 Listiny. Systém zavedený nařízením Dublin III je totiž založen na objektivních kritériích, a nikoli na preferencích žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

2. PŘÍSTĚHOVALECKÁ POLITIKA

V rozsudku ze dne 4. dubna 2017, *Fahimian* (C-544/15, [EU:C:2017:255](#)), se velký senát Soudního dvora zabýval výkladem pojmu „hrozba pro veřejnou bezpečnost“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. d) směrnice 2004/114 o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia⁵³ a měl upřesnit rozsah diskreční pravomoci přiznané za tímto účelem členským státům. Podle tohoto ustanovení členské státy ověřují, zda existují důvody související s hrozbou pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví, které mohou odůvodnit odmítnutí přijetí takového státního příslušníka. Žalobkyně v původním řízení, íránské státní příslušnosti, získala titul „Master of Science“ v oblasti informačních technologií, který udělila univerzita, na niž se vztahovala omezující opatření přijatá Uníí z důvodu poskytování podpory íránské vládě, zejména ve vojenské oblasti. Dotyčná získala stipendium na německé univerzitě za účelem doktorandského studia v oblasti bezpečnosti mobilních systémů, avšak udělení víza za účelem studia jí bylo odmítnuto. Toto zamítavé rozhodnutí pak napadla před německým předkládajícím soudem. Německé orgány odůvodnily toto odmítnutí na základě obavy, že znalosti, které by dotyčná mohla získat při svých výzkumech v Německu, by mohly být později zneužity v Íránu (např. ke získávání důvěrných informací v západních zemích, vnitrostátní represi nebo obecně v souvislosti s porušováním lidských práv).

Soudní dvůr, jemuž byla položena otázka ohledně výkladu směrnice 2004/114, rozhodl, že předloží-li státní příslušník třetí země příslušným vnitrostátním orgánům žádost o udělení víza za účelem studia, mají tyto orgány široký prostor pro uvážení, aby ve světle všech relevantních skutečností, kterými se vyznačuje situace tohoto státního příslušníka, ověřily, zda posledně uvedený představuje byť jen možnou hrozbu pro veřejnou bezpečnost. Při tomto zhodnocení tak může být zohledněno nejen osobní chování žadatele, ale i jiné skutečnosti související mimo jiné s jeho profesní dráhou.

Soudní dvůr též rozhodl, že čl. 6 odst. 1 písm. d) směrnice 2004/114 nebrání tomu, aby příslušné vnitrostátní orgány odmítly přijmout na území dotyčného členského státu státního příslušníka třetí země, který získal diplom na univerzitě, na kterou se vztahují omezující opatření Unie z důvodu významné spolupráce této univerzity s íránskou vládou ve vojenské oblasti nebo v oblastech, které s ní souvisejí, a který zamýšlí v tomto členském státě provádět výzkum v oblasti citlivé pro veřejnou bezpečnost, pokud se lze na základě skutečností, které mají tyto

^{53/} Směrnice Rady 2004/114/ES ze dne 13. prosince 2004 o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby (Úř. věst. L 2004, L 375, s. 12).

orgány k dispozici, obávat, že znalosti, které tato osoba získá během svého výzkumu, mohou být později použity pro účely, které jsou v rozporu s veřejnou bezpečností. Pokud jde o soudní přezkum prostoru pro uvážení, kterým za tímto účelem disponují vnitrostátní orgány, Soudní dvůr rozhodl, že soudní přezkum je sice z meritorního hlediska omezen na neexistenci zjevného pochybení, musí se však týkat i dodržení procesních záruk. Je tedy na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda rozhodnutí o odmítnutí přijetí je dostatečně odůvodněné a opírá se o dostatečně pevný skutkový základ.

IX. JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCE V OBČANSKÝCH VĚCECH

1. NAŘÍZENÍ RADY Č. 44/2001 A Č. 1215/2012 O PŘÍSLUŠNOSTI A UZNÁVÁNÍ A VÝKONU SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ V OBČANSKÝCH A OBCHODNÍCH VĚCECH

V rozsudku ze dne 14. září 2017, *Nogueira a další* (C-168/16 a C-169/16, [EU:C:2017:688](#)), se Soudní dvůr zabýval výkladem pojmu „místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“ ve smyslu čl. 19 bodu 2 písm. a) nařízení č. 44/2001⁵⁴, s cílem určit, na jaké soudy se může obrátit palubní personál letecké společnosti. Šest žalobců v původním řízení bylo členy palubního personálu, kteří byli zaměstnáni společností Ryanair se sídlem v Irsku nebo byli této společnosti přiděleni. Všechny jejich pracovní smlouvy byly sepsány v anglickém jazyce, řídily se irským právem a obsahovaly doložku o příslušnosti irských soudů. V těchto smlouvách bylo ujednáno, že se činnost dotyčných pracovníků považuje za vykonávanou v Irsku, neboť tito pracovníci vykonávali pracovní úkoly na palubách letadel zapsaných do rejstříku v uvedeném členském státě. Tyto smlouvy však určily pro pracovníky jako „mateřské letiště“ Charleroi (Belgie). Dotyční pracovníci vždy začínali i končili pracovní dny na uvedeném letišti a podle pracovní smlouvy byli povinni bydlet ve vzdálenosti do jedné hodiny cesty od „mateřského letiště“. Za účelem ověření své příslušnosti k rozhodování ve věcech v původním řízení položil belgický soud, na který se žalobci obrátili, Soudnímu dvoru otázku, jak má být za takovýchto okolností vykládán pojem „místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“ ve smyslu nařízení č. 44/2001. Předkládající soud se Soudního dvora zejména dotázal, zda tento pojem může být postaven na roveň pojmu „mateřské letiště“ ve smyslu nařízení č. 3922/91⁵⁵ v oblasti civilního letectví. Posledně zmíněný pojem je totiž v uvedeném nařízení definován jako místo, v němž člen posádky obvykle začíná a končí svůj pracovní den a organizuje si zde každodenně svou práci, a v jehož blízkosti zaměstnanci po dobu výkonu svých pracovních smluv mají bydliště a jsou k dispozici leteckému dopravnímu.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že v případě sporů týkajících se pracovních smluv mají unijní pravidla o soudní příslušnosti za cíl chránit slabší smluvní stranu tím, že zaměstnanci umožňují žalovat svého zaměstnavatele u soudu, který zaměstnanec považuje za nejbližší svým zájmům. Soudní dvůr dále uvedl, že pokud vnitrostátní soud není schopen jednoznačně určit „místo, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“, musí pro účely ověření své příslušnosti určit „místo odkud“ tento zaměstnanec vykonává podstatnou část svých povinností vůči

54/ Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

55/ Nařízení Rady (EHS) č. 3922/91 ze dne 16. prosince 1991 o harmonizaci technických požadavků a správních postupů v oblasti civilního letectví (Úř. věst. 1991, L 373, s. 4), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1899/2006 ze dne 12. prosince 2006 (Úř. věst. 2006, L 377, s. 1).

zaměstnavateli. Pro konkrétní určení takového místa musí vnitrostátní soud vycházet ze souboru indicií (metoda vycházející z indicií), k nimž patří místo, kde mají základnu letadla, na jejichž palubě je práce obvykle vykonávána. V důsledku toho pojem „místo, kde nebo odkud zaměstnanec obvykle vykonává práci“ nemůže být postaven na roveň jakémukoli pojmu uvedenému v jiném aktu unijního práva, než je nařízení č. 44/2001, konkrétně v případě palubního personálu letecké společnosti nebo palubního personálu přiděleného k této letecké společnosti pojmu „mateřské letiště“ ve smyslu nařízení č. 3922/91. Nařízení č. 44/2001 totiž neodkazuje na nařízení č. 3922/91 ani nesleduje stejné cíle, neboť posledně uvedené nařízení má za cíl harmonizovat technická pravidla a správní postupy v oblasti bezpečnosti civilní letecké dopravy.

Soudní dvůr však zdůraznil, že pojem „mateřské letiště“ je pro účely určení „místa, kde zaměstnanec obvykle vykonává svou práci“ významnou indicií. Soudní dvůr byl názoru, že pouze v případě, kdy by s ohledem na skutkové okolnosti jednotlivých projednávaných věcí vykazovaly žaloby bližší vazbu k jinému místu, než je „mateřské letiště“, by „mateřské letiště“ nebylo relevantní pro určení „místa, odkud zaměstnanci obvykle vykonávají svoji práci“.

V jiné věci, která se týkala určení příslušného soudu, se velký senát Soudního dvora vyslovil v rozsudku ze dne října 2017, *Bolagsupplysningen a Ilsjan* (C-194/16, [EU:C:2017:766](#)), k použití čl. 7 bodu 2 nařízení č. 1215/2012⁵⁶. Toto nařízení stanoví pravidlo zvláštní příslušnosti ve věcech týkajících se deliktní nebo kvazideliktní odpovědnosti, podle kterého může být žalovaný žalován u soudu členského státu, v němž se nachází místo, kde došlo nebo může dojít ke škodné události. V této věci podal Soudní dvůr upřesnění k *určení místa projevu škody, pokud jde o údajné porušení osobnostních práv právnické osoby, k němuž došlo na internetu*. V projednávané věci žalobkyně, kterou byla společnost založená podle estonského práva, podala u estonských soudů žalobu proti společnosti založené podle švédského práva. Tato žaloba se týkala návrhů domáhajících se opravy údajně nesprávných údajů zveřejněných na internetových stránkách posledně uvedené společnosti, odstranění souvisejících komentářů na diskusním fóru uvedeném na těchto internetových stránkách a náhrady údajně vzniklé újmy. Vystala tak otázka, zda estonské soudy byly příslušné na základě místa, kde se tvrzená škoda projevila, v Estonsku, ačkoli sporné údaje a komentáře byly zveřejněny ve švédštině, bez překladu, na švédských internetových stránkách.

Soudní dvůr, kterému byla v tomto směru položena předběžná otázka, připomněl zásadu zakotvenou v rozsudku *eDate Advertising a další*⁵⁷ týkajícím se fyzické osoby, podle které má v případě údajného porušení osobnostních práv obsahem informací zveřejněných na internetových stránkách osoba, která se pokládá za poškozeného, možnost podat žalobu na náhradu celé škody k soudům členského státu, v němž se nachází středisko jejích zájmů. V návaznosti na tento rozsudek Soudní dvůr rozhodl, že skutečnost, zda se jedná o osobu fyzickou nebo právnickou, není rozhodující. Pokud jde o takovou právnickou osobu, o jakou šlo ve věci v původním řízení, středisko předmětných zájmů musí odrážet místo, v němž je její obchodní pověst nejustálenější, a proto musí být určeno podle místa, v němž vykonává hlavní podnikatelskou činnost. Soudní dvůr dodal, že pokud právnická osoba vykonává hlavní část činnosti v jiném členském státě než ve státě místa svého sídla, může tato osoba podat žalobu na údajného původce zásahu na základě místa projevu škody v tomto jiném členském státě.

Soudní dvůr konečně připomněl, rovněž na základě rozsudku *eDate Advertising a další*, že osoba, která se pokládá za poškozenou, může též místo žaloby na náhradu celé škody podat žalobu k soudům každého členského státu, na jehož území je nebo byl přístupný obsah informace zveřejněné na internetu, jež jsou však příslušné pouze k rozhodování o újmě způsobené na území členského státu sídla soudu, jemuž je žaloba podána. Tato zásada však neplatí, pokud jde o návrh domáhající se opravy údajů a odstranění obsahu umístěných na internetových stránkách. Vzhledem k všudypřítomné povaze takového obsahu a takovýchto údajů a k tomu, že rozsah jejich

^{56/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o pravomoci a uznávání a výkonu rozsudků v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1).

^{57/} Rozsudek Soudního dvora ze dne 25. října 2011, *eDate Advertising a další* (C-509/09 a C-161/10, [EU:C:2011:685](#)).

šíření je v zásadě univerzální, může být uvedený návrh předložen pouze soudu příslušnému pro rozhodování o celém nároku ve věci náhrady újmy.

2. NAŘÍZENÍ Č. 1259/2010 O ROZHODNÉM PRÁVU VE VĚCECH ROZVODU

V rozsudku ze dne 20. prosince 2017, *Sahyouni* (C-372/16, [EU:C:2017:988](#)), se Soudní dvůr vyslovil k věcné působnosti nařízení č. 1259/2010 (nařízení Řím III)⁵⁸, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky. Věc v původním řízení se týkala rozvedení, náboženským soudem v Sýrii, manželství uzavřeného v Sýrii mezi dvěma osobami, které měly zároveň syrskou a německou státní příslušnost a v dané době žily v Německu. Tento „soukromý“ rozvod, který byl konstatován v jednostranném prohlášení manžela, byl následně uznán v Německu z důvodu, že tento rozvod se podle nařízení Řím III řídil syrským právem. Vzhledem k tomu, že manželka toto rozhodnutí napadla u předkládajícího soudu, položil tento soud Soudnímu dvoru několik předběžných otázek ohledně výkladu uvedeného nařízení.

V usnesení ze dne 12. května 2016⁵⁹ však Soudní dvůr prohlásil, že zjevně postrádá pravomoc k zodpovězení uvedených otázek zejména z důvodu, že se nařízení Řím III nepoužije na uznání rozhodnutí o rozvodu vydaného ve třetím státě a předkládající soud neposkytl žádnou informaci, na jejímž základě by bylo možno určit, že ustanovení zmíněného nařízení jsou na základě vnitrostátního práva přímo a bezpodmínečně použitelná na věc v původním řízení. Právě v tomto kontextu předložil předkládající soud Soudnímu dvoru druhou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ohledně výkladu nařízení Řím III, přičemž uvedl, že se toto nařízení použije na základě německého práva na uznávání takových rozhodnutí o soukromých rozvodech v Německu, jež byla vydána ve třetím státě, jako bylo rozhodnutí o rozvodu dotčené v původním řízení.

Ve světle těchto upřesnění Soudní dvůr nejprve rozhodl, že tato druhá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná. Poté zkoumal otázku, zda takový „soukromý rozvod“, o jaký šlo ve věci v původním řízení, spadá do věcné působnosti nařízení Řím III. V tomto ohledu Soudní dvůr dovodil, že je sice pravda, že toto nařízení nedefinuje pojem „rozvod“ a že soukromé rozvody nejsou z působnosti tohoto nařízení výslovně vyloučeny, nic to však podle Soudního dvora nemění na tom, že řada skutečností svědčí o tom, že se uvedené nařízení týká výlučně rozvodů prohlášených buď státním soudem, nebo veřejným orgánem či pod jeho dohledem. Soudní dvůr dále uvedl, že unijní normotvůrce nezamýšlel, že by se toto nařízení použilo i na jiné typy rozvodů, k nimž jako v případě rozvodu, o němž se jedná ve sporu v původním řízení, dochází na základě „jednostranného projevu vůle“ před náboženským soudem. Soudní dvůr měl za to, že takový výklad nadto zajišťuje soudržnost s oblastí působnosti nařízení č. 2201/2003⁶⁰, které bylo rovněž přijato v rámci politiky justiční spolupráce v občanských věcech a které se podle čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 4 vztahuje pouze na rozvody prohlášené soudem. S ohledem na znění nařízení Řím III, ale i jeho kontext a cíle, které sleduje, tak Soudní dvůr rozhodl, že rozvod, který je výsledkem jednostranného prohlášení, jež učinil jeden z manželů před náboženským soudem, nespadá do působnosti tohoto nařízení.

^{58/} Nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (Úř. věst. 2010, L 343, s. 10). Toto nařízení nahradilo nařízení č. 44/2001.

^{59/} Usnesení Soudního dvora ze dne 12. května 2016, *Sahyouni* (C-281/15, [EU:C:2016:343](#)).

^{60/} Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. 2003, L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 243).

3. NAŘÍZENÍ Č. 650/2012 V DĚDICKÝCH VĚCECH

V rozsudku ze dne 12. října 2017, **Kubicka** (C-218/16, [EU:C:2017:755](#)), měl Soudní dvůr příležitost vyslovit se k oprávněnosti odmítnutí sepsat závěť podle práva státní příslušnosti zůstavitele a jím zvoleného z důvodu odkazu v ní obsaženého, který se týkal vlastnictví nemovitého majetku nacházejícího se v jiném členském státě, který takovýto odkaz neuznává. Soudní dvůr tak poprvé vyložil nařízení č. 650/2012⁶¹ o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a podal upřesnění k oblasti jeho působnosti. V původním řízení chtěla polská zůstavitelka s bydlištěm v Německu, která si podle čl. 22 odst. 1 nařízení č. 650/2012 zvolila polské dědické právo, zahrnout do své závěti odkaz per vindicationem s přímým věcněprávním účinkem k okamžiku zahájení dědického řízení, týkající se nemovitosti nacházející se v Německu, tedy v členském státě, v němž věcněprávní účinky tohoto druhu odkazu nejsou uznávány. Vzhledem k tomu, že cizí odkazy per vindicationem byly v Německu předmětem přizpůsobení a byly zde považovány za odkazy per condemnationem, notář činný v Polsku odmítl dotyčné sepsat závěť, která by byla v rozporu s německými právními předpisy a judikaturou týkajícími se věcných práv a katastru nemovitostí, jež bylo podle notáře třeba zohlednit podle čl. 1 odst. 2 písm. k) a l), jakož i článku 31 nařízení č. 650/2012. Jelikož dotyčná osoba chtěla vyloučit použití odkazů per condemnationem, které by způsobilo problémy v souvislosti se zastupováním jejich nezletilých dětí, podala žalobu proti rozhodnutí, kterým bylo odmítnuto sepsání závěti obsahující odkaz per vindicationem.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že se nařízení č. 650/2012 použije na dědění majetku zemřelých osob, čímž se rozumí dědění majetku zemřelé osoby, které zahrnuje jakoukoli formu přechodu majetku, práv a závazků z důvodu smrti, ať již se jedná o přechod jako projev vůle v pořízení pro případ smrti nebo o přechod na základě dědění ze zákona. Dále podotkl, že v čl. 1 odst. 2 zmíněného nařízení je uveden výčet jednotlivých oblastí, které jsou vyloučeny z působnosti tohoto nařízení, mezi nimiž je pod písmenem k) uvedena „povaha věcných práv“ a pod písmenem l) „zápis práv k nemovitému či movitému majetku do rejstříku, včetně právních požadavků pro takový zápis, a účinky zápisu nebo neprovedení zápisu těchto práv do rejstříku“. V projednávané věci dospěl Soudní dvůr k závěru, že přímý přechod vlastnického práva prostřednictvím odkazu per vindicationem se týká výlučně způsobů přechodu tohoto věcného práva v případě smrti zůstavitele, který má nařízení č. 650/2012 právě umožnit. Z toho vyplývá, že se čl. 1 odst. 2 písm. k) nařízení č. 650/2012 takových způsobů přechodu netýká. Podle Soudního dvora nejsou tyto výjimky důvodem k odmítnutí uznat ze strany orgánu členského státu věcněprávní účinky odkazu per vindicationem, které uznává právo rozhodné pro dědění, a to z důvodu, že se tento odkaz týká vlastnického práva k nemovitosti nacházející se v tomto členském státě, jehož právní řád nezná institut odkazu s přímým věcněprávním účinkem k okamžiku zahájení dědického řízení.

Soudní dvůr, který vycházel ze zásady jednoty dědického práva, dovodil, že jelikož se čl. 1 odst. 2 písm. l) nařízení č. 650/2012 týká pouze zápisu práv k nemovitému či movitému majetku do rejstříku, včetně právních požadavků pro takový zápis, a účinků zápisu nebo neprovedení zápisu těchto práv do rejstříku, nejsou podmínky nabytí takových práv uvedeny mezi oblastmi vyloučenými z působnosti tohoto nařízení na základě tohoto ustanovení. V této souvislosti poukázal Soudní dvůr na cíl sledovaný nařízením č. 650/2012, kterým je odstranění překážek volného pohybu osob, které chtějí uplatňovat svá práva vzniklá v souvislosti s přeshraničním dědictvím.

Soudní dvůr mimoto rozhodl, že článek 31 nařízení č. 650/2012, který upravuje přizpůsobení věcných práv, se v projednávané věci nepoužije. Toto ustanovení se totiž netýká způsobů přechodu věcných práv, tj. způsobů, které se uplatní na odkazy per vindicationem či per condemnationem, ale pouze respektování obsahu věcných práv, vymezeného právem rozhodným pro dědění, a prosazení účinků těchto věcných práv v právním řádu

^{61/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (Úř. věst. 2012, L 201, s. 107).

členského státu, v němž jsou uplatňována. Pokud tedy bylo věcné právo, které přechází na základě odkazu per vindicationem, vlastnickým právem, jež je uznáváno v německém právu, nebylo namístě použít přizpůsobení podle uvedeného článku 31.

X. JUSTIČNÍ SPOLUPRÁCE V TRESTNÍCH VĚCECH

V této oblasti je třeba upozornit na dva rozsudky týkající se výkladu ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy⁶².

V rozsudku ze dne 29. června 2017, **Popławski** (C-579/15, [EU:C:2017:503](#)), se Soudní dvůr vyslovil ke slučitelnosti vnitrostátní právní úpravy provádějící článek 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, který jako důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkáčím rozkazu, uvádí bydliště vyžádané osoby ve vykonávajícím členském státě, s uvedeným rámcovým rozhodnutím.

Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 brání vnitrostátní právní úpravě provádějící toto ustanovení, jež stanoví, že justiční orgány jsou v každém případě povinny odmítnout výkon evropského zatýkáčím rozkazu v případě, kdy vyžádaná osoba bydlí v tomto členském státě, aniž mají tyto justiční orgány jakoukoliv posuzovací pravomoc a uvedený členský stát se zaváže skutečně vykonat trest odnětí svobody vyslovený proti vyžádané osobě, ve smyslu uvedeného ustanovení rámcového rozhodnutí. Soudní dvůr měl za to, že takováto situace vytváří riziko nepotrestání uvedené osoby.

V této souvislosti Soudní dvůr nejprve připomněl, že rámcové rozhodnutí 2002/584 zakotvuje zásadu, podle které členské státy vykonají každý evropský zatýkáčím rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání, a že odmítnutí jeho výkonu je pojmuto jako výjimka, která musí být vykládána restriktivně. Dále uvedl, že ze znění čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyplývá, že každé odmítnutí výkonu evropského zatýkáčím rozkazu předpokládá skutečný závazek vykonávajícího členského státu vykonat trest odnětí svobody vyslovený proti vyžádané osobě, takže samotná okolnost, že se tento členský stát prohlásí za „připravený“ zajistit výkon tohoto trestu, nemůže být v každém případě považována za okolnost, která může odůvodnit takové odmítnutí.

Soudní dvůr mimoto připomněl, že ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584 nemají přímý účinek. Nicméně příslušný vnitrostátní soud je při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a za použití metod výkladu jím uznaných povinen vyložit vnitrostátní ustanovení co možná v největším rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí. Proto v případě odmítnutí výkonu evropského zatýkáčím rozkazu vydaný za účelem předání osoby, které byl ve vystavujícím členském státě pravomocným rozsudkem uložen trest odnětí svobody, justiční orgány vykonávajícího členského státu mají povinnost samy zajistit skutečný výkon trestu uloženého této osobě, a nikoli pouze oznámit orgánům vystavujícího státu, že jsou připraveny provést výkon tohoto trestu. Stejně tak čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 neopravňuje orgány vykonávajícího členského státu odmítnout předání jen z tohoto důvodu, že tento členský stát zamýšlí zahájit vůči této osobě trestní stíhání pro stejné činy.

V rozsudku ze dne 10. srpna 2017, **Tupikas** (C-270/17 PPU, [EU:C:2017:628](#)), vydaném v naléhavém řízení o předběžné otázce, se Soudní dvůr vyslovil k výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí

^{62/} Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

2009/299⁶³, který jako důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, uvádí důvod, že se dotyčná osoba osobně nezúčastnila soudního jednání, ve kterém byla odsouzena. Spor v původním řízení se týkal řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu v Nizozemsku, který vůči litevskému státnímu příslušníkovi vydal litevský soud, za účelem výkonu trestu odnětí svobody v Litvě. Zatímco bylo nesporné, že se dotyčná osoba osobně zúčastnila soudního jednání v řízení v prvním stupni, nebyly v evropském zatýkacím rozkaze uvedeny žádné informace o její účasti na soudním jednání v odvolacím řízení. V této souvislosti si přál nizozemský soud zjistit, zda se důvod, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, týkající se nepřítomnosti dotyčné osoby na soudním jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, týká soudního jednání v řízení v prvním stupni nebo v odvolacím řízení.

Soudní dvůr nejprve poznamenal, že pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“ musí být chápán jako autonomní pojem unijního práva a na území Unie je třeba jej vykládat jednotně bez ohledu na způsob jeho kvalifikace v členských státech. Soudní dvůr rozhodl, že tento pojem musí být chápán tak, že se jím označuje řízení, které vedlo k přijetí soudního rozhodnutí, jímž byla osoba, jejíž předání je požadováno v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu, pravomocně odsouzena. Pokud tedy řízení probíhalo v několika stupních, v nichž byla vydána po sobě následující rozhodnutí, z nichž alespoň jedno bylo vydáno v nepřítomnosti dotyčné osoby, za „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“ ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je třeba považovat stupeň řízení, v němž bylo vydáno poslední z těchto rozhodnutí, pokud dotčený soud pravomocně rozhodl o vině dotyčné osoby a odsoudil ji k takovému trestu, jako je opatření spojené s odnětím osobní svobody, jakmile ze skutkového i právního hlediska znovu meritorně posoudil danou věc. Z toho vyplývá, že odvolací řízení v zásadě spadá do působnosti uvedeného rámcového rozhodnutí 2009/299/SVV. Soudní dvůr konečně potvrdil, že tento výklad je plně v souladu s požadavky na dodržení práva na obhajobu, které má zajistit článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584.

63/ Rámcové rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, kterým se mění rámcová rozhodnutí 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV a 2008/947/SVV a posilují se procesní práva osob a podporuje uplatňování zásady vzájemného uznávání rozhodnutí na rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24).

XI. HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

1. ČLÁNEK 101 SFEU

V oblasti kartelových dohod si zasluhují pozornost dva rozsudky, přičemž první z nich se týká odpovědnosti mateřské společnosti a druhý systému selektivní distribuce. Dále je třeba zmínit rozsudek **APVE a další** (C-671/15), který se týká podmínek použití pravidel hospodářské soutěže v oblasti společné zemědělské politiky⁶⁴.

1.1. Odpovědnost mateřské společnosti

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 27. dubna 2017, **Akzo Nobel a další v. Komise** (C-516/15 P, [EU:C:2017:314](#)), potvrdil rozsudek napadený kasačním opravným prostředkem⁶⁵, když konstatoval, že *promlčení pravomoci Komise uložit sankce dvěma dceřiným společnostem nebrání tomu, aby byla konstatována odpovědnost mateřské společnosti, u níž k promlčení nedošlo*.

Soudní dvůr nejprve uvedl, že autoři Smluv zvolili možnost použít pojem „podnik“ pro označení osoby, která porušila právo hospodářské soutěže a může být sankcionována na základě článků 101 nebo 102 SFEU, a že podle judikatury musí být tento pojem chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob. Mimoto Soudní dvůr připomněl, že ani čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 ani judikatura neurčují, kterou právnickou nebo fyzickou osobu musí Komise činit odpovědnou za protiprávní jednání a potrestat ji uložením pokuty. Jelikož může být protiprávní chování dceřiné společnosti přičteno na základě vyvratitelné domněnky mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, přestože má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, mateřská společnost a její dceřiná společnost představují v takové situaci součásti téže hospodářské jednotky, a tudíž tvoří jediný podnik ve smyslu unijního práva hospodářské soutěže.

Soudní dvůr rovněž připomněl, že podle jeho ustálené judikatury platí, že mateřská společnost, které byla přičtena odpovědnost za protiprávní jednání její dceřiné společnosti, je osobně potrestána za porušení unijních pravidel hospodářské soutěže, o němž se má za to, že se ho dopustila sama z důvodu rozhodujícího vlivu, který vykonávala na svou dceřinou společnost. Z tohoto důvodu se podle Soudního dvora vztah solidarity existující mezi dvěma společnostmi tvořícími hospodářskou jednotku nemůže omezovat, pokud jde o placení pokuty, na formu záruky poskytované mateřskou společností k zajištění platby pokuty uložené dceřiné společnosti. Konečně platí, že jelikož odpovědnost mateřské společnosti má zcela odvozenou povahu, závisí tato odpovědnost nezbytně na skutcích zakládajících uvedené protiprávní jednání spáchané její dceřinou společností, se kterými je její odpovědnost neoddělitelně spjata.

Podle Soudního dvora nicméně skutečnost, že došlo k promlčení pravomoci Komise uložit sankci dceřiné společnosti, nezbytně neznamená, že došlo k promlčení i ve vztahu k mateřské společnosti, i když odpovědnost posledně uvedené v dotčeném období se zakládá výlučně na protiprávním jednání dceřiné společnosti. Soudní

^{64/} Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice VI „Zemědělství“.

^{65/} Rozsudek Tribunálu ze dne 15. července 2015, **Akzo Nobel a další v. Komise** (T-461/10, [EU:T:2015:506](#)).

dvůr proto konstatoval, že skutečnost, že některým dceřiným společnostem nemohou být uloženy sankce z důvodu promlčení podle čl. 25 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1/2003⁶⁶, nebrání tomu, aby byla stíhána mateřská společnost, která je považována za odpovědnou osobně a solidárně za stejná protiprávní jednání, k nimž došlo po tomto období a která nebyla promlčena. V projednávané věci Soudní dvůr konstatoval, že jelikož dceřiné společnosti Akzo Nobel ukončily účast na dotčených kartelových dohodách v roce 1993, zatímco společnost Akzo Nobel se těchto protiprávních jednání účastnila až do roku 2000, měl Tribunál správně za to, že promlčení pravomoci uložit sankce dvěma dceřiným společnostem nebrání tomu, aby byla konstatována odpovědnost mateřské společnosti.

1.2. Vertikální dohody

Pokud jde o omezení obsažená ve vertikálních dohodách, Soudní dvůr v rozsudku ze dne 6. prosince 2017, **Coty Germany** (C-230/16, [EU:C:2017:941](#)), podal významná upřesnění týkající se *slučitelnosti systémů selektivní distribuce luxusních výrobků s článkem 101 SFEU*. Tento spor se týkal omezení, jež bylo obsaženo ve smlouvě o selektivní distribuci uzavřené mezi společností Coty Germany GmbH, která je dodavatelem luxusních kosmetických výrobků, a jedním ze schválených distributorů těchto výrobků, které zakazovalo uvedeným distributorům, aby k internetovému prodeji uvedených výrobků využívali navenek viditelným způsobem služeb třetích podniků.

Předkládající soud se na Soudní dvůr obrátil předně s otázkou, zda může být sporné omezení, jehož hlavním účelem je zajistit těmto výrobkům luxusní image, v souladu s čl. 101 odst. 1 SFEU.

V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve připomněl svou judikaturu ve věci **Copad**⁶⁷, z níž vyplývá, že jednak luxusní výrobky mohou vzhledem ke svým vlastnostem a povaze vyžadovat zavedení systému selektivní distribuce, který zajistí ochranu jejich kvality a správné používání a jednak je takový systém v souladu s čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud jsou prodejci vybíráni na základě objektivních kritérií kvalitativní povahy, která jsou pro všechny potenciální prodejce stanovena jednotně a nejsou uplatňována diskriminačním způsobem, a stanovená kritéria nepřekračují meze toho, co je nezbytné.

Druhá otázka se týkala toho, zda musí být čl. 101 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání takovému smluvnímu ustanovení, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které zakazuje schváleným distributorům, aby k prodeji luxusních výrobků navenek viditelným způsobem využívali platformy třetích stran. Soudní dvůr k této otázce konstatoval, že takové smluvní ustanovení může být v souladu s čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud má toto ustanovení zajistit mimo jiné ochranu luxusní image uvedených výrobků, je stanoveno jednotně a není uplatňováno diskriminačním způsobem a je přiměřené sledovanému cíli, což musí ověřit předkládající soud. Soudní dvůr měl následně stran sporného omezení za to, že je vhodné s ohledem na sledovaný cíl, když vyžaduje, aby dotčené výrobky byly spojovány výhradně se schválenými distributory s cílem umožnit společnosti Coty dohlížet na prodejní prostředí těchto výrobků a zachovat luxusní image těchto výrobků u spotřebitelů. Co se přiměřenosti tohoto omezení týče, Soudní dvůr zdůraznil, že se nejedná o naprostý zákaz, jako ve věci **Pierre Fabre Dermo-Cosmétique**⁶⁸, jelikož v projednávané věci mohli schválení distributoři prodávat smluvní výrobky na internetu jak prostřednictvím vlastních internetových stránek, tak prostřednictvím platformy třetích stran, nebylo-li jejich zapojení navenek

^{66/} Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101] a [102] Smlouvy o FEU (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

^{67/} Rozsudek Soudního dvora ze dne 23. dubna 2009, **Copad** (C-59/08, [EU:C:2009:260](#)).

^{68/} Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. října 2011, **Pierre Fabre Dermo-Cosmétique** (C-439/09, [EU:C:2011:649](#)).

viditelné pro spotřebitele. Soudní dvůr tudíž konstatoval, že takový zákaz je podle všeho z hlediska čl. 101 odst. 1 SFEU přípustný.

Soudní dvůr byl také v rámci svých odpovědí na třetí a čtvrtou otázku vyzván k tomu, aby posoudil, zda uvedený zákaz představuje omezení okruhu zákazníků ve smyslu čl. 4 písm. b) nařízení č. 330/2010⁶⁹, nebo omezení pasivních prodejů konečným uživatelům ve smyslu čl. 4 písm. c) téhož nařízení. Na tuto otázku odpověděl Soudní dvůr záporně. Nařízení č. 330/2010 totiž v souladu s čl. 101 odst. 3 SFEU stanovuje pro určitá omezení hospodářské soutěže výjimky, pokud tržní podíl dodavatele ani kupujícího nepřesahuje 30 % dotčeného trhu. V článku 4 nařízení č. 330/2010 jsou rovněž stanovena tvrdá omezení, u nichž nelze tyto výjimky použít. K této otázce Soudní dvůr konstatoval, že jelikož sporné smluvní ustanovení kategoricky nevyklučuje, aby distributoři společnosti Coty používali internet jako způsob uvádění smluvních výrobků na trh, ale zakazuje pouze specifickou formu internetového prodeje, a sice využívání služeb třetích podniků navenek viditelným způsobem, toto ustanovení není omezením okruhu zákazníků ani omezením pasivních prodejů konečným uživatelům ve smyslu článku 4 nařízení č. 330/2010.

2. ČLÁNEK 102 SFEU

Velký senát Soudního dvora měl v rozsudku ze dne 6. září 2017 ve věci **Intel v. Komise** (C-413/14 P, [EU:C:2017:632](#)) příležitost vymezit *územní pravomoc Komise sankcionovat zneužití dominantního postavení*. Základem dotčeného sporu bylo rozhodnutí Komise o uložení pokuty ve výši 1,06 miliardy eur společnosti Intel, která je výrobcem mikroprocesorů (dále jen „CPU“) z USA, za zneužití dominantního postavení na celosvětovém trhu s CPU x86, jehož se dopustila konkrétně tím, že výrobcům původního zařízení poskytla věrnostní slevy za to, že budou odebírat výhradně výrobky od společnosti Intel⁷⁰. Soudní dvůr *zrušil rozsudek Tribunálu, který zamítl žalobu na neplatnost, kterou společnost Intel podala proti tomuto rozhodnutí*⁷¹. Soudní dvůr měl za to, že Tribunál v napadeném rozsudku nezkoumal veškeré argumenty vznesené společností Intel, jež se týkaly způsobilosti dotčených slev v podobě používané touto společností ve vztahu k některým z jejích zákazníků omezit hospodářskou soutěž.

Zprvce, co se týče otázky pravomoci Komise konstatovat a sankcionovat jednání, k němuž došlo mimo Unii, kterou vznesla společnost Intel, Soudní dvůr stran použití článku 101 SFEU připomněl, že skutečnost, že se podnik podílející se na dohodě nachází ve třetím státě, není na překážku použití tohoto ustanovení, vyvolává-li taková dohoda účinky na území vnitřního trhu. V projednávané věci založila Komise svou pravomoc k použití článku 102 SFEU na dohody, jež společnost Intel uzavřela s velkým čínským výrobcem původního zařízení (Original Equipment Manufacturer, dále jen „OEM“), ve sporném rozhodnutí na tom, že se opírala o kvalifikované účinky dotčených praktik v Evropském hospodářském prostoru. Soudní dvůr potvrdil, že toto kritérium může sloužit jako základ pro pravomoc Komise pro použití unijního práva hospodářské soutěže z hlediska mezinárodního práva veřejného, pokud se dá předpokládat, že předmětné jednání vyvolá okamžitý a podstatný účinek v Unii. V tomto ohledu Soudní dvůr konstatoval, že stačí zohlednit pravděpodobné účinky jednání na hospodářskou soutěž, aby byla podmínka související s požadavkem na předvídatelnost splněna, což byl případ projednávané věci. Přestože CPU byly určeny k dodání do Číny, Soudní dvůr konstatoval, že jednání společnosti Intel bylo součástí celkové strategie zaměřené na zabránění přístupu jejího jediného konkurenta k nejvýznamnějším prodejním

^{69/} Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. 2010, L 102 s. 1)

^{70/} Rozhodnutí Komise K (2009) 3726 v konečném znění ze dne 13. května 2009 v řízení podle článku [102 SFEU] a článku 54 Dohody o EHP (věc COMP/C-3/37.990 – Intel).

^{71/} Rozsudek Tribunálu ze dne 12. června 2014, **Intel v. Komise** (T-286/09, [EU:T:2014:547](#)).

kanálům, a zdůraznil, že u počítačů vybavených těmito CPU se předpokládá jejich prodej zejména v Evropském hospodářském prostoru.

Zadruhé, co se týče důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícího z podstatné procesní vady, která se dotkla práva společnosti Intel na obhajobu, posledně uvedená společnost v podstatě kritizovala způsob, jakým Tribunál zkoumal žalobní důvod, v němž se v prvním stupni dovolávala skutečnosti, že Komise v rámci správního řízení nepořídila záznam ze schůzky s jedním z nejvyšších řídicích pracovníků jednoho z největších zákazníků společnosti Intel. Soudní dvůr měl v této souvislosti za to, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozlišoval mezi formálním dotazováním, které mimo jiné spadá do působnosti čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003, a dotazováním neformálním, které do působnosti tohoto ustanovení nespadá. Komise má totiž na základě tohoto ustanovení povinnost pořádat záznam ve formě, jakou si zvolí, z každého dotazování, jež provádí za účelem shromáždění informací týkajících se předmětu jejího šetření. Soudní dvůr nicméně uvedl, že jelikož se Komise ve sporném rozhodnutí neopírala o informace získané během dotčené schůzky, bylo na společnosti Intel, aby prokázala, že pokud by mohla ve svůj prospěch použít ke své obhajobě řádný zápis z uvedené schůzky, mohla by ovlivnit závěry, jež byly učiněny ve vztahu k ní v tomto rozhodnutí. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že v projednávané věci takový důkaz nebyl předložen.

Zatřetí, co se konečně posouzení zneužití dominantního postavení týče, Soudní dvůr uvedl, že sporná jednání společnosti Intel vůči jejím obchodním partnerům, jež směřovala k vytěsnění jediného vážného konkurenta z trhu, spočívala jednak v poskytnutí slev čtyřem velkým OEM za podmínky, že od Intelu nakoupí veškeré nebo téměř veškeré své CPU x86, a jednak v poskytnutí plateb ve prospěch OEM, aby oddálili, zrušili nebo omezili uvádění určitých výrobků vybavených procesory CPU od konkurenta společnosti Intel na trh. V napadeném rozsudku měl Tribunál za to, že kvalifikace poskytnutí výlučných slev podnikem v dominantním postavení jako „zneužití“ nezávisí na analýze okolností v projednávané věci, která má prokázat způsobilost slevy omezit hospodářskou soutěž, jelikož tato sleva má takovou způsobilost již ze své povahy. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že Komise ve sporném rozhodnutí provedla důkladné posouzení okolností projednávané věci a na tomto základě konstatovala, že stejně výkonný soutěžitel by musel kvůli těmto slevám uplatňovat ceny, které by nebyly udržitelné. Soudní dvůr měl tudíž za to, že test AEC (v anglickém jazyce „as efficient competitor test“) měl skutečný význam, když Komise posuzovala způsobilost předmětné praktiky vyvolat účinek spočívající ve vyloučení konkurentů. Za těchto okolností dospěl Soudní dvůr k závěru, že Tribunál byl povinen zkoumat veškeré argumenty společnosti Intel týkající se použití testu AEC, v nichž poukazovala na údajná pochybení Komise v rámci tohoto testu. Soudní dvůr proto zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu, aby Tribunál mohl s ohledem na argumenty, jež vnesla společnost Intel, zkoumat způsobilost sporných slev omezit hospodářskou soutěž.

3. SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 7. září 2017, **Austria Asphalt** (C-248/16, [EU:C:2017:643](#)), konstatoval, že článek 3 nařízení č. 139/2004⁷² musí být vykládán v tom smyslu, že *spojení je považováno za vzniklé v důsledku změny povahy kontroly vykovávané nad existujícím podnikem, která se, zatímco byla původně výlučná, stává společnou, pouze za podmínky, že společný podnik vzniklý z takové operace plní na trvalém základě všechny funkce samostatného hospodářského subjektu.*

^{72/} Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Nařízení ES o spojování) (Úř. věst. 2004, L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40).

Věc v původním řízení se týkala obalovny asfaltových směsí, která byla vlastněna výlučně jedním stavebním koncernem a jejíž činnost se omezovala na dodávky pro její mateřskou společnost. Na trhu tudíž neměla žádné významné postavení. Podle záměru, který byl základem sporu, mělo dojít ke spojení dvou stavebních podniků, z nichž jeden byl vlastníkem uvedené obalovny asfaltových směsí. Podle uvedeného záměru měly kontrolu nad obalovnou vykonávat společně oba podniky, jichž se týkalo spojení, a její produkce měla být určena převážně těmto dvěma podnikům.

Soudní dvůr, kterému byla předložena otázka týkající se podmínek, za nichž dochází ke spojení v případě změny povahy kontroly vykonávané nad stávajícím podnikem, ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) a odst. 4 nařízení č. 139/2004, nejprve připomněl, že uvedené nařízení má za cíl zajistit, že proces nového uspořádání společností trvale nenaruší hospodářskou soutěž. Pojem „spojení“ je tudíž třeba definovat takovým způsobem, aby zahrnoval operace přinášející trvalou změnu v kontrole dotčených podniků, a tím i ve struktuře trhu. Podle čl. 3 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení je totiž konkrétně jako skutečnost zakládající pojem spojení používáno nikoli vytvoření podniku, nýbrž změna v kontrole podniku. Soudní dvůr proto uvedl, že čl. 3 odst. 4 téhož nařízení se týká společných podniků jen v rozsahu, v němž jejich vytvoření přináší trvalý dopad na strukturu trhu, aniž záleží na tom, že tento nově společně kontrolovaný podnik existoval před dotčenou operací.

V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že podle čl. 21 odst. 1 nařízení č. 139/2004 se toto nařízení použije pouze na spojení, jak jsou definována v článku 3 uvedeného nařízení, na která se v zásadě nařízení č. 1/2003⁷³ nepoužije. Naproti tomu podle Soudního dvora zůstává nařízení č. 1/2003 použitelné na jednání podniků, které, aniž by představovalo spojení podniků ve smyslu nařízení č. 139/2004, nicméně může vést k jejich vzájemné koordinaci, jež je v rozporu s článkem 101 SFEU, a z tohoto důvodu podléhá kontrole Komise nebo vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž. Soudní dvůr proto konstatoval, že výklad týkající se článku 3 nařízení č. 139/2004, podle kterého změna v kontrole podniku, která se z výlučné stává společnou, spadá do pojmu spojení, ačkoli tento společný podnik neplní na trvalém základě všechny funkce samostatné hospodářské jednotky, není v souladu s čl. 21 odst. 1 nařízení č. 139/2004.

4. ŘÍZENÍ PODLE PRAVIDEL HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 14. března 2017, *Evonik Degussa v. Komise* (C-162/15 P, [EU:C:2017:205](#)), vyslovil k rozsahu ochrany, kterou je třeba přiznat informacím pocházejícím z prohlášení podniku za účelem získání shovívavosti v rámci zveřejnění rozhodnutí Komise o uplatnění článku 101 SFEU. Spor se týkal rozhodnutí Komise⁷⁴, v němž úředník pro slyšení jmenovaný v řízení ve věcech hospodářské soutěže zamítl žádost o důvěrné zacházení s informacemi, které poskytla navrhovatelka v rámci své spolupráce na základě oznámení o shovívavosti z roku 2002⁷⁵. Tyto informace byly uvedeny v rozšířeném znění rozhodnutí, v němž bylo konstatováno porušení pravidel hospodářské soutěže a jež mělo být uveřejněno na webových stránkách generálního ředitelství Komise pro hospodářskou soutěž⁷⁶. Ve sporném rozhodnutí měl úředník pro slyšení mimo jiné za to, že nemá pravomoc

^{73/} Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101] a [102] Smlouvy o FEU (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

^{74/} Rozhodnutí Komise C (2012) 3534 final ze dne 24. května 2012, kterým se zamítá žádost o důvěrné zacházení podaná společností Evonik Degussa Gmb (věc COMP/38.620 – Peroxid vodíku a perboritan). (Úř. věst. 2015, C 198, s. 24).

^{75/} Oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155), ve znění platném v rozhodné době z hlediska skutkových okolností.

^{76/} Rozhodnutí C (2006) 1799 final v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/C/38.620 – Peroxid vodíku a perboritan) (Úř. věst. 2006, L 353, s. 54).

k tomu, aby odpověděl na argument navrhovatelky, podle kterého by zveřejnění uvedených informací mělo za následek neodůvodněné rozdílné zacházení ve vztahu k ostatním účastníkům na protiprávním jednání, což by bylo v rozporu se zásadami legitimního očekávání a rovného zacházení. Soudní dvůr v rozsudku v řízení o kasačním opravném prostředku zrušil rozsudek Tribunálu, kterým byla žaloba předtím zamítnuta⁷⁷, a to z toho důvodu, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když konstatoval, že úředník pro slyšení právem odmítl svou pravomoc.

Soudní dvůr připomněl, že článek 8 rozhodnutí 2011/695⁷⁸ má na procesní úrovni zavést ochranu, která se podle unijního práva vztahuje na informace, o nichž se Komise dověděla v rámci řízení vedeného podle pravidel hospodářské soutěže. I když z čl. 8 odst. 2 rozhodnutí 2011/695 vyplývá, že se úředník pro slyšení může domnívat, že informace může být zveřejněna, pokud ve skutečnosti nepředstavuje obchodní tajemství či jinou důvěrnou informaci nebo pokud existuje převládající zájem na jejím zveřejnění, není naopak dotčená osoba omezena v důvodech, jež může vznášet, aby bránila zamýšlenému zveřejnění. Ochrana, jež je stanovena v článku 8, tudíž musí být chápána tak, že se vztahuje na veškeré důvody vycházející z pravidel či zásad unijního práva, uvedených k ospravedlnění ochrany důvěrnosti dotčených informací. Soudní dvůr uvedl, že působnost čl. 8 odst. 2 rozhodnutí 2011/695 by byla značně omezena, pokud by toto ustanovení mělo být vykládáno tak, že umožňuje, aby úředník pro slyšení zohlednil pouze pravidla, jejichž specifickým cílem je chránit informace před jejich zpřístupněním veřejnosti, jako jsou pravidla obsažená v nařízení č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi⁷⁹ nebo v nařízení č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise⁸⁰.

Pokud jde o věc samou, Soudní dvůr následně zamítl argumenty vznesené na podporu kasačního opravného prostředku. Soudní dvůr nejprve připomněl, že informace, které byly tajné nebo důvěrné, jsou však starší pěti let, musí být z důvodu plynutí času v zásadě považovány za historické, a z tohoto důvodu zbaveny tajné nebo důvěrné povahy. Soudní dvůr proto upřesnil, že tyto úvahy, které vedou k vyvratitelné domněnce, jsou platné jak v kontextu žádostí o důvěrné zacházení ve vztahu k vedlejším účastníkům v rámci žaloby před unijními soudy, tak, jako je tomu v projednávané věci, v kontextu žádostí o zachování důvěrnosti za účelem zveřejnění, ze strany Komise, rozhodnutí konstatujícího porušení práva hospodářské soutěže.

Na otázku, kterou vznesla navrhovatelka, a sice zda navzdory nepoužitelnosti nařízení č. 1049/2001 v projednávané věci, je přesto třeba použít na zveřejnění rozhodnutí o porušení článků 101 a 102 SFEU judikaturu vydanou na základě uvedeného nařízení, kterou Soudní dvůr uznal existenci obecné domněnky, která může odůvodnit odmítnutí zveřejnění dokumentů obsažených ve spise týkajícím se uplatnění článku 101 SFEU, Soudní dvůr odpověděl záporně. V tomto ohledu Soudní dvůr vycházel při svém závěru z významných rozdílů mezi režimem přístupu třetích osob ke spisu Komise (který je stanoven v nařízení č. 1049/2001) a režimem týkajícím se zveřejňování rozhodnutí v oblasti protiprávních jednání při dodržení obchodního tajemství (který je stanoven v článku 30 nařízení č. 1/2003). Zveřejnění nedůvěrné verze rozhodnutí konstatujícího porušení článku 101 SFEU umožňuje mimo jiné poskytnout obětem porušení podporu v jejich žalobách na náhradu škody. Dotčené zájmy však musí

^{77/} Rozsudek Tribunálu ze dne 28. ledna 2015, *Evonik Degussa v. Komise* (T-341/12, [EU:T:2015:51](#)).

^{78/} Rozhodnutí předsedy Evropské komise 2011/695/EU ze dne 13. října 2011 o funkci a mandátu úředníka pro slyšení v určitých obchodních řízeních (Úř. věst. 2011, L 275, s. 29).

^{79/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 2001, L 8, s. 1; Zvl. vyd. 13/26, s. 102).

^{80/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

být v rovnováze s ochranou práv, která unijní právo přiznává zejména dotčeným podnikům, jako je právo na ochranu profesního nebo obchodního tajemství.

Soudní dvůr měl dále za to, že takové zveřejnění nenarušuje ochranu, které se může dovolávat navrhovatelka podle oznámení o shovívavosti z roku 2002, protože tato ochrana se může vztahovat pouze na určení pokuty a zacházení s dokumenty a prohlášeními, kterých se toto sdělení konkrétně týká. Jedinou ochranou, které se může dovolávat podnik, který spolupracoval s Komisí v rámci řízení podle článku 101 SFEU, je totiž ochrana týkající se na jedné straně ochrany před pokutami nebo snížení pokut za poskytnutí Komisi důkazů o domnělém protiprávním jednání, které mají značnou přidanou hodnotu vzhledem k důkazům, které již Komise má, a na druhé straně nezveřejnění dokumentů a písemných prohlášení, které Komise obdržela v souladu s oznámením o shovívavosti z roku 2002, Komisí.

5. STÁTNÍ PODPORY

V oblasti státních podpor je třeba upozornit na tři rozsudky. První z nich se týká kontroly, kterou vykonává Komise ve vztahu k existující státní podpoře, jež může být následně kvalifikována jako protiprávní. Druhý se týká otázky, zda lze mít v případě osvobození od daně, které stát přiznal náboženskému společenství, za to, že je zakázanou státní podporou podle čl. 107 odst. 1 SFEU. Poslední z nich se týká otázky, zda lze odejmout státní podporu, jež byla poskytnuta podniku, který z vlastního podnětu vstoupil do vnitrostátního insolvenčního řízení.

Soudní dvůr rozsudkem ze dne 25. října 2017, **Komise v. Itálie** (C-467/15 P, [EU:C:2017:799](#)), zrušil rozsudek Tribunálu⁸¹, který se týkal možnosti Komise kvalifikovat jako novou podporu, a případně jako protiprávní podporu nejen změnu stávající podpory, ale také celou existující podporu, již se tato změna týká. Předmětem této věci bylo rozhodnutí Rady 2003/530⁸², kterým se povolovalo jednak Itálii uhradit namísto producentů mléka dlužnou částku z důvodu překročení mléčné kvóty tohoto státu v období let 1995 až 2001 a jednak dotčeným producentům vyrovnat dluhy vůči tomuto členskému státu prostřednictvím bezúročného odkladu platby. Poskytnutí této podpory (dále jen „existující podpora“) bylo podmíněno mimo jiné časovým omezením rozvrhu splátek stanoveným na čtrnáct let. Vzhledem k tomu, že Itálii byl povolen po několika jiných změnách odklad platby téže podporu v letech 2010 a 2011, byla v důsledku toho překročena čtrnáctiletá lhůta pro splacení. Komise proto přijala sporné rozhodnutí, v němž konstatovala, že Itálie následně změnila režim existující podpory, čímž porušila podmínky stanovené pro schválení této podpory, a kvalifikovala jako novou, a tudíž protiprávní podporu (jelikož byla opatřením, jež nebylo Komisi oznámeno), nikoli pouze samotné odložení plateb, ale i celkový předchozí splátkový režim plateb⁸³. Komise tudíž nařídila okamžité vymáhání částek poskytnutých producentům, kteří těžili z odkladu plateb, a souvisejících úroků. Itálie napadla toto rozhodnutí u Tribunálu, který napadené rozhodnutí částečně zrušil. Komise proto podala kasační opravný prostředek, v němž zpochybnila způsob, jakým Tribunál vyložil pojem „nová podpora“, který je uveden v čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999⁸⁴.

^{81/} Rozsudek Tribunálu ze dne 24. června 2015, **Itálie v. Komise** (T-527/13, [EU:T:2015:429](#)).

^{82/} Rozhodnutí Rady 2003/530/ES ze dne 16. července 2003 o slučitelnosti podpory, kterou Italská republika zamýšlí poskytnout svým producentům mléka, se společným trhem (Úř. věst. 2003, L 184, s. 15)

^{83/} Rozhodnutí Komise 2013/665/EU ze dne 17. července 2013 týkajícího se státní podpory SA.33726 (11/C) [ex SA.33726 (11/NN)] poskytnuté Itálii (posunutí platby za dávky na mléko v Itálii) [oznámeno pod číslem C(2013) 4046] (Úř. věst. 2013, L 309, s. 40)

^{84/} Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že – na rozdíl od toho, co uvedl Tribunál – tento pojem „nová podpora“ může zahrnovat nejen samotnou změnu, ale také podporu dotčenou touto změnou. Podle Soudního dvora proto existující podpora, která byla změněna v rozporu s podmínkami slučitelnosti, jež se na ni vztahovaly, již nemůže být považována za schválenou, a ztrácí proto v celém rozsahu svou povahu existující podpory. Komise je tudíž povinna prokázat pouze to, že změna ovlivňuje samotnou podstatu dříve existující podpory. Podle Soudního dvora takový výklad umožňuje zajistit účinnější systém kontroly státních podpor v Unii tím, že vyzývá dotčený členský stát, aby dodržoval podmínky schválení režimu podpor. V případě změny existujícího režimu podpor členským státem v rozporu s podmínkou jeho schválení totiž tento členský stát nebude mít žádnou záruku, že schválený režim podpor nebude ovlivněn uvedenou změnou, a že tak zůstanou zachovány výhody poskytnuté na jeho základě.

Soudní dvůr tudíž konstatoval, že v projednávané věci změna právní úpravy, jež se týkala odložení platby, nepředstavovala změnu čistě formální nebo správní povahy ani ji nebylo možné označit za zvýšení původního rozpočtu podpory ve smyslu čl. 4 odst. 1 nařízení č. 794/2004⁸⁵.

Velký senát Soudního dvora se ve věci, v níž byl vydán dne 27. června 2017 rozsudek **Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania** (C-74/16, [EU:C:2017:496](#)), zabýval otázkou, *zda lze osvobození od daně přiznané náboženskému společenství považovat za podporu zakázanou čl. 107 odst. 1 SFEU*. Tato otázka vyvstala v souvislosti s různými osvobozeními od daně, jež byla přiznána španělské katolické církvi na základě smlouvy z roku 1979, kterou uzavřelo Španělsko před svým přistoupením k Unii se Svatým stolcem. Ve sporu v původním řízení se náboženská kongregace dovolávala této smlouvy za účelem vrácení obecní daně, jež byla uhrazena z důvodu stavebních prací provedených v církevní škole, jež se nachází v blízkosti Madridu. Dotčené prostory jsou využívány nejen k výuce v rámci základního a středoškolského vzdělávání, na které se vztahuje právní úprava o státním vzdělávání, které je rovnocenné se vzděláváním ve veřejných školách a které je v plném rozsahu financováno z veřejného rozpočtu, ale i k jiným školním činnostem, za něž je vybíráno školné. Daňový úřad žádost o vrácení daně zamítl, jelikož se podle něj osvobození od daně stanovené vnitrostátním právem pro účely stavebních prací nevztahuje na činnost, která nesouvisí s náboženskými cíli.

Předkládající soud, k němuž dotčená náboženská kongregace podala žalobu, položil Soudnímu dvoru otázku, zda je takové osvobození od daně třeba považovat za státní podporu zakázanou unijním právem. Soudní dvůr na ni odpověděl konstatováním, že takové opatření může spadat pod zákaz stanovený v čl. 107 odst. 1 SFEU, pokud a v rozsahu, v němž jsou tyto činnosti hospodářské, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Soudní dvůr měl předně za to, že v případě činností vzdělávání, jež poskytuje kongregace, která není dotována španělským státem, se zdá, že mohou mít hospodářskou povahu, a tudíž se na ně může vztahovat čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť jsou financovány z podstatné části ze soukromých prostředků. Mimoto Soudní dvůr zdůraznil, že v případě dotčeného osvobození se jeví, že splňuje dvě ze čtyř podmínek, jež jsou vyžadovány k tomu, aby je bylo možné kvalifikovat jako zakázanou státní podporu, v rozsahu, v němž kongregaci provozující školu poskytuje *selektivní hospodářské zvýhodnění* a toto osvobození má za následek snížení příjmů obce, a tudíž *využití státních prostředků*. Co se dvou dalších podmínek týče, Soudní dvůr měl za to, že v důsledku sporného osvobození může být poskytování vzdělávacích služeb náboženskou kongregací více přitažlivé oproti poskytování služeb institucemi, které rovněž působí na tomtéž trhu, čímž může v důsledku tohoto osvobození hrozit narušení hospodářské soutěže. Naproti tomu Soudní dvůr zdůraznil, že podle článku 2 nařízení č. 1998/2009⁸⁶ se má za to, že podpory,

^{85/} Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení č. 659/1999 (Úř. věst. 2004, L 140, s. 1, a oprava Úř. věst. 2004, L 286, s. 3; Zvl. vyd. 08/04, s. 3).

^{86/} Nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 108 Smlouvy o ES na podporu *de minimis* (Úř. věst. 2006, L 379, s. 5; Zvl. vyd. 08/02, s. 138).

kteří za období tří let nepřesáhnou strop ve výši 200 000 eur, neovlivňují obchod mezi členskými státy ani nenarušují hospodářskou soutěž, takže jsou vyloučeny z pojmu „státní podpora“. Soudní dvůr konstatoval, že je na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda v projednávané věci bylo tohoto stropu dosaženo.

Co se týče smlouvy mezi Španělskem a Svatou stolicí, Soudní dvůr uvedl, že ačkoli byla tato smlouva uzavřena před přistoupením tohoto členského státu k Unii, sporné osvobození od daně, které bylo zavedeno do vnitrostátního právního řádu výnosem z roku 2001, nelze považovat za existující státní podporu, ale za podporu novou.

V rozsudku ze dne 6. července 2017, Nerea (C-245/16, [EU:C:2017:521](#)), se Soudní dvůr vyslovil k rozsahu pojmu „kolektivní úpadkové řízení“, který je uveden v čl. 1 odst. 7 písm. c) nařízení č. 800/2008 (obecné nařízení o blokových výjimkách)⁸⁷, a k otázce, zda podnik, který dal dobrovolně podnět k zahájení vnitrostátního úpadkového řízení, nemůže z důvodu této překážky využívat podporu, jež byla dříve poskytnuta na základě téhož ustanovení. Společnost Nerea, navrhovatelka v původním řízení, byla příjemcem státní podpory poskytnuté v rámci regionálního operačního programu regionu Marche (Itálie). V návaznosti na návrh společnosti Nerea na předběžné vyrovnaní s cílem pokračovat v činnosti region Marche odhal spornou podporu z toho důvodu, že podle čl. 1 odst. 7 písm. c) nařízení č. 800/2008 je podnik, na který se takové řízení vztahuje, podnikem v obtížích, který nemůže být příjemcem podpory. Předkládající soud, k němuž podala společnost Nerea žalobu, předložil Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky.

V první předběžné otázce byl Soudní dvůr vyzván, aby se vyslovil k rozsahu pojmu „splňuje podmínky pro zahájení kolektivního úpadkového řízení“. Soudní dvůr konstatoval, že ani ustanovení čl. 1 odst. 7 písm. c) nařízení č. 800/2008 ani žádné jiné ustanovení tohoto nařízení nestanoví rozlišení mezi jednotlivými kolektivními úpadkovými řízeními existujícími v různých vnitrostátních právních řádech podle toho, zda jsou zahájena správními či soudními orgány členských států, nebo na návrh dotčeného podniku, jak tomu bylo v projednávané věci. Soudní dvůr měl tudíž za to, že uvedený pojem zahrnuje nejen pouze řízení zahájená správními či soudními orgány bez návrhu, ale i řízení, jež lze zahájit na návrh dotčeného podniku.

Pokud jde o druhou otázku, která se týkala důsledků, jež je třeba vyvodit z toho, že se společností Nerea bylo poskytnutí sporné podpory zahájeno kolektivní úpadkové řízení, Soudní dvůr uvedl, že by podpora měla být považována za poskytnutou v okamžiku, kdy příjemce získá na tuto podporu právní nárok, a k tomuto okamžiku je třeba posuzovat způsobilost podniku žádajícího o podporu. Mimoto čl. 1 odst. 7 písm. c) nařízení č. 800/2008 neukládá příslušným orgánům členských států povinnost, aby samy posuzovaly konkrétní situaci podniku s cílem zjistit, zda je posledně uvedený v obtížích. Skutečnost, že podnik splňuje podmínky vnitrostátního práva pro zahájení kolektivního úpadkového řízení, je tudíž dostačující překážkou k tomu, aby mu byla poskytnuta státní podpora na základě nařízení č. 800/2008, nebo – pokud mu podpora již byla poskytnuta – dostačujícím důvodem pro konstatování, že na základě uvedeného nařízení se tak nemělo stát, pokud byly uvedené podmínky splněny k datu poskytnutí uvedené podpory. Naopak podpora poskytnutá podniku v souladu s nařízením č. 800/2008, a zejména s jeho čl. 1 odst. 6, nemůže být odňata pouze z toho důvodu, že s uvedeným podnikem bylo zahájeno kolektivní úpadkové řízení po datu, k němuž byla podpora poskytnuta.

⁸⁷ Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články [107 a 108 SFEU] prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) (Úř. věst. 2008, L 214, s. 3).

XII. DAŇOVÉ PŘEDPISY

V oblasti daňových předpisů si zasluhuje pozornost pět rozsudků. První z nich se týká platnosti určitých ustanovení směrnice 2006/112⁸⁸. Druhý se týká otázky, zda vnitrostátní soudy mohou přezkoumávat legalitu žádosti o daňové informace předložené jiným členským státem podle směrnice 2011/16⁸⁹. Předmětem třetího z nich jsou podmínky pro vznik daňové povinnosti spotřební daně ve smyslu článku 9 směrnice 2008/118⁹⁰. Čtvrtý se týká rozsahu zásady dodržování práva na obhajobu ve vnitrostátních správních řízeních, jejichž předmětem je kontrola a stanovení vyměřovacího základu DPH. A konečně poslední z nich se týká zásady zákazu zneužití v daňové oblasti.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku **RPO** (C-390/15, [EU:C:2017:174](#)), který již byl uveden výše⁹¹, potvrdil platnost ustanovení směrnice 2006/112, jež vylučují uplatňování snížené sazby DPH u dodání digitálních knih elektronickou cestou, přestože členské státy mohou takovou sníženou sazbu uplatňovat u dodání digitálních knih na fyzickém nosiči. V tomto ohledu byla v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vznesena mimo jiné otázka, zda je toto vyloučení v rozporu se zásadou rovného zacházení, jak je zakotvena v článku 20 Listiny.

Soudní dvůr, který nejprve potvrdil, že uvedená ustanovení směrnice 2006/112 zavádějí rozdílné zacházení se dvěma situacemi, jež jsou však srovnatelné z hlediska sledovaného cíle, jímž je v projednávané věci podpora čtení, zkoumal, zda toto rozdílné zacházení může být odůvodněno. Jelikož je takové odůvodnění možné, je-li rozdílné zacházení v souladu s právně přípustným cílem a tomuto cíli přiměřené, Soudní dvůr předně uvedl, že vyloučení elektronických publikací ze snížené sazby DPH je součástí zvláštního režimu DPH pro elektronický obchod, jehož cílem je podrobit elektronicky poskytované služby jasným, jednoduchým a jednotným pravidlům, aby se osobám povinným k dani a vnitrostátním daňovým orgánům zjednodušila administrativa s touto daní spojená. Soudní dvůr, který zdůraznil širokou posuzovací pravomoc, kterou má unijní normotvůrce při přijímání opatření daňové povahy, následně potvrdil jak právní přípustnost tohoto cíle, tak způsobilost napadeného opatření tento cíl naplnit. Jelikož byly splněny i další požadavky související s podmínkou přiměřenosti, Soudní dvůr následně potvrdil, že dotčená ustanovení směrnice 2006/112 jsou v souladu se zásadou rovného zacházení, jak je zakotvena v článku 20 Listiny.

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 16. května 2017, **Berlioz Investment Fund** (C-682/15, [EU:C:2017:373](#)), zabýval otázkou, *zda mohou soudy členského státu přezkoumávat legalitu žádostí o daňové informace, jež podal jiný členský stát podle směrnice 2011/16*. Tato otázka byla vznesena v rámci sporu, jehož předmětem bylo odmítnutí ze strany lucemburské společnosti plně vyhovět rozhodnutí lucemburských orgánů, jímž jí bylo uloženo, aby poskytla určité informace, jež požadovaly francouzské správní orgány podle uvedené směrnice. Tato žádost o poskytnutí informací se konkrétně týkala dividend vyplácených francouzskou dceřinou společností a jejím účelem bylo objasnit, zda byly splněny podmínky, jež jsou stanoveny ve francouzském právu pro osvobození těchto dividend od srážkové daně. Vzhledem k tomu, že lucemburská společnost odmítla poskytnout část požadovaných informací, neboť měla za to, že nejsou relevantní, byla jí uložena pokuta. Předkládající soud, k němuž bylo podáno odvolání

^{88/} Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2006, L 347, s. 1), ve znění směrnice Rady 2009/47/ES ze dne 5. května 2009, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o snížené sazby daně z přidané hodnoty (Úř. věst. 2009, L 116, s. 18).

^{89/} Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (Úř. věst. 2011, L 64, s. 1).

^{90/} Směrnice Rady 2008/118/ES ze dne 16. prosince 2008 o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS (Úř. věst. 2009, L 9, s. 12).

^{91/} Tento rozsudek byl rovněž uveden v rubrice III „Institucionální ustanovení“

proti této sankci, se na Soudní dvůr obrátil mimo jiné s otázkou, zda může zkoumat opodstatněnost rozhodnutí o uložení povinnosti vydaného lucemburskými orgány, a tudíž i žádosti o poskytnutí informací, na základě které bylo toto rozhodnutí vydáno.

Soudní dvůr předně konstatoval, že jelikož uložení pokuty lucemburské společnosti spadá pod provádění směrnice 2011/16, použije se v projednávané věci Listina. Soudní dvůr, který mimo jiné potvrdil, že lucemburská společnost má právo na účinnou právní ochranu ve smyslu článku 47 Listiny proti správní sankci, která jí byla uložena, dále uvedl, že toto ustanovení vyžaduje, aby vnitrostátní soud, kterému byla předložena žaloba proti pokutě uložené za nevyhovění rozhodnutí o uložení povinnosti poskytnout informace v rámci výměny informací mezi vnitrostátními daňovými správami podle směrnice 2011/16, měl možnost přezkoumat legalitu tohoto rozhodnutí o uložení povinnosti. Přitom vzhledem k tomu, že předmětem žádosti o informace podle uvedené směrnice mohou být pouze informace, u nichž lze předpokládat význam s ohledem na daňové právní předpisy dožadujícího státu, Soudní dvůr měl za to, že tento požadavek relevantnosti je podmínkou legality rozhodnutí o uložení povinnosti, jež bylo určeno adresátovi veřejné správy s cílem získat požadované informace, a opatření uloženého tomuto adresátovi za nevyhovění tomuto rozhodnutí. Soudní dvůr v tomto ohledu nicméně upřesnil, že přezkum legality rozhodnutí o uložení povinnosti soudem se omezuje pouze na ověření toho, zda základem rozhodnutí o uložení povinnosti je dostatečně odůvodněná žádost dožadujícího orgánu týkající se informací, o kterých nelze podle všeho mít zjevně za to, že u nich nelze předpokládat žádný význam. Tento přezkum předpokládá, že soud musí mít přístup k žádosti o informace a v případě potřeby ke všem dalším informacím předaným dožadujícím orgánem. Naproti tomu, jelikož je možné se proti adresátovi veřejné správy dovolávat důvěrnosti žádosti o informace, má posledně uvedený pro účely spravedlivého projednání své věci právo na přístup pouze k podstatným informacím žádosti o poskytnutí informací.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 29. června 2017, **Komise v. Portugalsko** (C-126/15, [EU:C:2017:504](#)), vyslovil k podmínkám pro vznik daňové povinnosti spotřební daně ve smyslu čl. 9 prvního pododstavce směrnice 2008/118 o obecné úpravě spotřebních daní, vykládané ve světle zásady proporcionality. V této věci byla Soudnímu dvoru předložena žaloba pro nesplnění povinnosti směřující k tomu, aby Soudní dvůr určil, že Portugalská republika tím, že zakázala uvádění na trh a prodej veřejnosti balení cigaret po uplynutí prvních tří měsíců roku následujícího po roku, který je uveden na vylepené kolkové známce, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedené směrnice a ze zásady proporcionality.

Soudní dvůr, který připomněl, že cílem, který sleduje směrnice 2008/118, je boj proti daňovým únikům, vyhýbání se daňovým povinnostem a případným zneužitím, dále uvedl, že propuštění ke spotřebě nadměrných množství balení cigaret v očekávání budoucího zvýšení sazby spotřební daně představuje formu zneužití, kterému jsou členské státy oprávněny předcházet vhodnými opatřeními. Soudní dvůr dále uvedl, že jelikož čl. 9 první pododstavec směrnice 2008/118 odkazuje, pokud jde o určení podmínek vzniku daňové povinnosti a sazbu spotřební daně, na vnitrostátní právo, takovéto právo přiznané členským státům nutně předpokládá možnost členských států přijmout taková opatření, jaká jsou dotčena v projednávané věci.

Soudní dvůr nicméně rovněž připomněl, že členské státy musí na druhou stranu při výkonu pravomocí, které jim jsou svěřeny unijním právem, respektovat zásadu proporcionality. Tato zásada ukládá členským státům využívat prostředky, které sice umožňují účinně dosáhnout cíle sledovaného vnitrostátním právem, nesmí ale překračovat meze toho, co je nezbytné a musí co nejméně narušovat cíle a zásady stanovené dotčenými unijními předpisy. V tomto ohledu Soudní dvůr konstatoval, že dotčený zákaz uvádění na trh a prodeje cigaret byl vhodný k dosažení legitimních cílů, kterými jsou boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem, jakož i ochrana veřejného zdraví. Nicméně vzhledem k tomu, že se tento zákaz použil vždy, včetně případů, kdy se sazba spotřební daně sníží nebo nezmění, konstatoval Soudní dvůr, že se tento zákaz nezdá být vhodným pro dosažení sledovaných cílů, jelikož by jich bylo možné dosáhnout méně omezujícím a stejně vhodným způsobem, pokud by se toto opatření uplatňovalo pouze v případě zvýšení sazby spotřební daně z cigaret. Soudní dvůr proto konstatoval, že

Portugalská republika z důvodu dotčených opatření nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 9 prvního pododstavce směrnice 2008/118 a ze zásady proporcionality.

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 9. listopadu 2017, *Ispas* (C-298/16, [EU:C:2017:843](#)), upřesnil rozsah obecné zásady unijního práva dodržování práva na obhajobu ve vnitrostátních správních řízeních, jejichž předmětem je kontrola a stanovení vyměřovacího základu DPH. V projednávané věci byla u navrhovatelů provedena daňová kontrola, po které vůči nim byly vydány daňové výměry, v nichž jim bylo uloženo zaplacení dodatečné částky DPH. Navrhovatelé se u předkládajícího soudu dovolávali neplatnosti těchto daňových výměrů z důvodu nedodržení jejich práva na obhajobu. Mimo jiné měli za to, že jim měl daňový úřad umožnit i bez návrhu přístup ke všem relevantním informacím, na jejichž základě tento daňový úřad přijal zprávu o daňové kontrole a vydal dva daňové výměry, aby je měli možnost následně napadnout.

Soudní dvůr nejprve v tomto ohledu připomněl, že dodržování práva na obhajobu představuje obecnou zásadu unijního práva, podle níž musí být osobám, kterých se týkají rozhodnutí významně ovlivňující jejich zájmy, umožněno se užitečně vyjádřit ke skutečnostem, na kterých správní orgán zamýšlí založit své rozhodnutí. Tato povinnost přísluší vnitrostátním správním orgánům při přijímání rozhodnutí, která spadají do působnosti unijního práva. Podle Soudního dvora se o takový případ jedná zejména tehdy, jestliže členský stát, aby vyhověl povinnosti vyplývající z uplatňování unijního práva přijmout všechna legislativní a správní opatření, která jsou vhodná pro zajištění toho, aby splatná DPH byla vybrána na jeho území v plné výši, a k boji proti daňovým únikům, podrobí daňové poplatníky řízení o daňové kontrole.

Soudní dvůr proto konstatoval, že obecná zásada unijního práva, kterou je respektování práva na obhajobu, musí být vykládána v tom smyslu, že ve správních řízeních týkajících se kontroly a stanovení vyměřovacího základu DPH musí mít jednotlivec možnost, aby mu byly na základě jeho žádosti, a nikoli bez návrhu, poskytnuty informace a dokumenty obsažené ve správním spisu, jež orgán veřejné správy zohlednil k přijetí tohoto rozhodnutí, kromě případu, kdy je omezení přístupu k uvedeným informacím a dokumentům odůvodněno cíli obecného zájmu. Tato obecná zásada totiž nepředstavuje absolutní právo, nýbrž může obsahovat omezení za podmínky, že tato omezení skutečně odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným dotčeným opatřeními a nejsou vzhledem ke sledovanému cíli nepřiměřeným a nepřípustným zásahem do samotné podstaty takto zaručených práv. Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že v rámci řízení o daňové kontrole a o stanovení vyměřovacího základu DPH může být cílem takových omezení zejména ochrana požadavků důvěrného zacházení nebo profesního tajemství, které může poskytnutí přístupu k některým informacím nebo některým dokumentům narušovat.

V rozsudku ze dne 22. listopadu 2017, *Cussens a další* (C-251/16, [EU:C:2017:881](#)), se Soudní dvůr vyslovil k rozsahu zásady zákazu zneužití v oblasti daní, a to konkrétně v rámci DPH. V původním řízení žalobci postavili několik rekreačních domů určených k prodeji, které pronajali na dobu přesahující dvacet let spřízněné společnosti. Zároveň uzavřeli s touto společností smlouvu, v níž bylo stanoveno, že uvedené nemovitosti jim budou pronajaty na dobu dvou let. Obě tyto nájemní smlouvy byly o měsíc později vzájemně vypovězeny a žalobci prodali nemovitosti třetím osobám. Podle vnitrostátních právních předpisů nepodléhaly tyto prodeje DPH, jelikož DPH podléhal pouze dlouhodobý pronájem. Daňový úřad nicméně kvalifikoval uvedenou nájemní smlouvu jako zneužívající konstrukci a požadoval doplacení DPH z prodejů. Předkládající soud rozhodující v této věci konstatoval, že ve vnitrostátním právu neexistují pravidla, která by po daňovém úřadu vyžadovala, aby nepřihlížel k plněním, jež představují zneužití. Předkládající soud se proto rozhodl předložit Soudnímu dvoru několik předběžných otázek, jež směřují mimo jiné k tomu, aby bylo určeno, zda zásada zákazu zneužití, jež je stanovena v unijním právu, jak byla potvrzena v rozsudku *Halifax a další*⁹², vyžaduje řešení, které v projednávané věci zastával daňový úřad.

92/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. února 2006, *Halifax a další* (C-255/02, [EU:C:2006:121](#)).

V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve konstatoval, že zásada zákazu zneužití, jak je v oblasti DPH uplatňována na základě judikatury vyplývající z rozsudku Halifax a další, není pravidlem stanoveným směrnicí, ale vychází z judikatury. Tuto zásadu, která má podle Soudního dvora obecný charakter, jenž je svou povahou vlastní obecným zásadám unijního práva, lze použít vůči osobě povinné k dani za účelem odmítnutí přiznat jí zejména právo na osvobození od DPH, a to i v případě neexistence ustanovení vnitrostátního práva, které by upravovalo takové odmítnutí. Přestože dotčená plnění byla uskutečněna před vydáním rozsudku Halifax a další, Soudní dvůr dále potvrdil, že zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání nebrání tomu, aby byla ve věci v původním řízení použita zásada zákazu zneužití, jež vyplývá z uvedeného rozsudku. Výklad unijního práva, který Soudní dvůr podává při výkonu své pravomoci, totiž objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto práva tak, jak musí být nebo jak mělo být chápáno a používáno od okamžiku jeho vstupu v platnost. Soudní dvůr konečně konstatoval, že pokud dotčené nemovitosti nebyly před prodejem třetím osobám skutečně užívány majitelem nebo nájemcem, což musí v projednávané věci ověřit předkládající soud, dodání uvedených nemovitostí by mohla vést k získání daňového zvýhodnění v rozporu s cílem směrnice 77/388⁹³, a tudíž se na ně vztahuje zásada zákazu zneužití.

XIII. SBLIŽOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

1. DUŠEVNÍ A PRŮMYSLOVÉ VLASTNICTVÍ

V oblasti duševního a průmyslového vlastnictví si zasluhují pozornost tři rozsudky. První dva z nich se týkají pojmu „sdělování veřejnosti“ v oblasti autorských práv a předmětem třetího je tzv. ustanovení „o opravách“ v oblasti (průmyslových) vzorů.

Soudní dvůr se ve věcech, které vedly k vydání dvou rozsudků **Stichting Brein** (C-527/15, [EU:C:2017:300](#) a C-610/15, [EU:C:2017:456](#)), přičemž první z nich byl vydán dne 26. dubna 2017 a druhý dne 14. června 2017, zabýval zejména pojmem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29⁹⁴.

V těchto dvou věcech podala k předkládajícím soudům žalobu nizozemská nadace, která zajišťuje ochranu zájmů nositelů autorského práva. V první věci tato nadace ve sporu v původním řízení podala žalobu na prodejce multimediálního přehrávače, na kterém byly instalovány doplňkové moduly, jež jsou dostupné na internetu a obsahovaly hypertextové odkazy na veřejnosti volně přístupné internetové stránky, na kterých byla díla chráněná autorským právem zpřístupněna veřejnosti bez svolení nositelů tohoto práva. Ve druhé věci se spor týkal žalob podaných uvedenou nadací, jimiž se tato nadace domáhala toho, aby bylo poskytovatelům internetového přístupu přikázáno blokovat doménová jména a IP adresy online platformy pro sdílení „The Pirate Bay“, která prostřednictvím indexace metadat týkajících se chráněných děl a poskytování vyhledávače umožňovala uživatelům této platformy tato díla nacházet a sdílet je v rámci sítě „peer-to-peer“.

^{93/} Šestá směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. 1977, L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23).

^{94/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

Soudní dvůr v těchto dvou rozsudcích nejprve připomněl svou dřívější judikaturu⁹⁵, podle níž je hlavním cílem směrnice 2001/29 zavést vysokou úroveň ochrany autorů, která jim umožní obdržet odpovídající odměnu za užívání jejich děl, zejména při jejich sdělování veřejnosti. Z toho vyplývá, že pojem „sdělování veřejnosti“ je třeba chápat v širokém smyslu a že vyžaduje individuální posouzení. Dále z čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 vyplývá, že pojem „sdělování veřejnosti“ zahrnuje dva kumulativní prvky, a sice „sdělování“ díla a sdělování tohoto díla „veřejnosti“.

Podle Soudního dvora je tudíž pro účely posouzení toho, zda je jednání uživatele „sdělováním veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, nutno přihlídnout k několika doplňujícím kritériím, která nejsou autonomní povahy a navzájem spolu souvisí. Mezi tato kritéria předně náleží nepominutelná úloha uživatele a vědomá povaha jeho zásahu. Jednání tohoto uživatele totiž představuje sdělování, pokud tento uživatel při plné znalosti důsledků svého jednání zprostředkuje svým klientům přístup k chráněnému dílu, a zejména pokud by bez takového zprostředkování tito klienti nemohli šířeného díla využít vůbec nebo jen s obtížemi. Soudní dvůr dále upřesnil, že se pojem „veřejnost“ týká blíže neurčeného počtu potenciálních adresátů a vyžaduje značný počet osob. Soudní dvůr rovněž připomněl, že aby mohlo být sdělování chráněného díla kvalifikováno jako „sdělování veřejnosti“, musí být sděleno specifickou technologií odlišnou od technologií, které byly dosud používány, nebo „nové veřejnosti“, tj. veřejnosti, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení jejich díla veřejnosti. Konečně Soudní dvůr zdůraznil, že bez významu není ani výdělečná povaha sdělování ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.

Na základě těchto kritérií měl Soudní dvůr v obou těchto rozsudcích za to, že jak prodej takového multimedialního přehrávače, o němž se jedná ve věci v původním řízení, tak zpřístupnění na internetu a správa platformy pro sdílení „The Pirate Bay“, představují za okolností v projednávaných věcech „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 20. prosince 2017, **Acacia a D'Amato** (C-397/16 a C-435/16, [EU:C:2017:992](#)), vyslovil k výkladu tzv. ustanovení „o opravách“, jež je stanoveno v čl. 110 odst. 1 nařízení č. 6/2002⁹⁶. Toto ustanovení uvádí, že (průmyslový) vzor, který tvoří součást složeného výrobku používaného [používanou] pro účely opravy tohoto složitějšího [složeného] výrobku s cílem obnovit jeho původní vzhled“, nepoživá ochrany (průmyslového) vzoru Společenství. Tento rozsudek byl vydán v rámci sporů týkajících se porušení (průmyslových) vzorů, v němž na jedné straně stáli dva výrobci automobilů z Itálie a Německa, kteří jsou majiteli (průmyslových) vzorů Společenství vztahujících se na ráfky automobilových kol, a na straně druhé společnost Acacia a její ředitel, kteří vyráběli repliky ráfků, jež byly často z estetického a funkčního hlediska totožné s původním ráfkem jakožto původním vybavením.

Soudnímu dvoru byla předně položena otázka, zda čl. 110 odst. 1 nařízení č. 6/2002 váže vyloučení ochrany, které stanovuje, na podmínku, že vzhled chráněného (průmyslového) vzoru je závislý na složeném výrobku, jehož součástí je dotčený díl. Výrobci vozidel, kteří byli účastníky původních řízení, k této otázce v podstatě tvrdili, že toto vyloučení není odůvodněné, pokud jde o ráfky automobilových kol, protože jejich tvar není podmíněn vzhledem vozidla, jež je jimi vybaveno. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil cíl sledovaný čl. 101 odst. 1 nařízení č. 6/2002, jímž je vyhnout se vytvoření závislých trhů pro některé náhradní součásti, a zejména předejít tomu, aby spotřebitel, který zakoupil trvanlivý výrobek, jenž může být nákladný, byl neomezeně svázán, pokud jde o nákup vnějších dílů, s výrobcem složeného výrobku. Z tohoto úhlu pohledu Soudní dvůr, který se opíral o doslovný a teleologický výklad, konstatoval, že působnost tohoto ustanovení není omezena na díly, které jsou součástí složeného výrobku, „na němž je vzhled chráněného (průmyslového) vzoru závislý“, přičemž zdůraznil, že tento

^{95/} Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 31. května 2016, **Reha Training** (C-117/15, [EU:C:2016:379](#)), a rozsudek ze dne 8. září 2016, **GS Media** (C-160/15, [EU:C:2016:644](#)).

^{96/} Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (Úř. věst. 2002, L 3, s. 1; Zvl. vyd. 13/27, s. 142).

výklad podporuje účel ustanovení „o opravách“, kterým je omezení vytvoření závislých trhů ve vztahu k náhradním součástem.

Soudní dvůr, kterému byla dále položena otázka týkající se podmínek, jejichž splnění je nutné k tomu, aby bylo uplatněno vyloučení, jež je stanoveno v ustanovení „o opravách“, předně uvedl, že se uvedené vyloučení může vztahovat pouze na součásti, které jsou chráněny (průmyslovým) vzorem Společenství, a tudíž splňují podmínky ochrany stanovené mimo jiné v čl. 4 odst. 2 nařízení č. 6/2002. Toto posledně uvedené ustanovení zajišťuje ochranu výrobku, který je součástí složeného výrobku, pokud součást začleněná do složeného výrobku zůstává při obvyklém používání složeného výrobku viditelná a tyto viditelné znaky součásti samy splňují předpoklady novosti a individuální povahy stanovené v čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení. O takový případ se přitom jedná v případě (průmyslových) vzorů Společenství vztahujících se na ráfky, jejichž majiteli jsou dotčení výrobci. Soudní dvůr měl dále za to, že uvedené ráfky jsou „součástmi složeného výrobku“ ve smyslu čl. 110 odst. 1, neboť takový ráfek je součástí automobilu, při jejíž neexistenci by uvedený výrobek nemohl být předmětem obvyklého užívání. Pokud jde o podmínku, která se týká skutečnosti, že dotčená součást musí být „používána (...) pro účely opravy tohoto složeného výrobku“, Soudní dvůr uvedl, že toto ustanovení „o opravách“ vylučuje jakékoliv použití součásti z důvodu zkrášlení nebo z důvodů pouhé příhodnosti, jako je zejména nahrazení součásti z estetických důvodů nebo z důvodů individualizace složeného výrobku, avšak naopak vyžaduje, aby její používání bylo nezbytné pro účely opravy složeného výrobku, který se stal vadným. Soudní dvůr měl konečně za to, že oprava musí být provedena s cílem obnovit původní vzhled složeného výrobku. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že součást podílející se na opravě vzhledu složeného výrobku ve smyslu tohoto ustanovení, je nezbytně viditelná. Vzhledem k těmto úvahám Soudní dvůr konstatoval, že se čl. 110 odst. 1 nařízení č. 6/2002 vztahuje pouze na součásti složeného výrobku, které jsou vzhledově totožné s původními součástmi, přičemž o takový případ se nejedná, pokud náhradní součást neodpovídá z hlediska barvy nebo rozměrů původní součásti nebo kdy vzhled složeného výrobku byl od jeho uvedení na trh změněn.

Soudnímu dvoru byla položena i otázka, zda uplatnění vyloučení stanoveného v čl. 110 odst. 1 nařízení č. 6/2002 vyžaduje, aby výrobce nebo prodejce součásti složeného výrobku zajistili, a pokud ano, pak jakým způsobem, aby mohla být tato součást pořízena pouze pro účely opravy. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že výrobce nebo prodejce součásti složeného výrobku má k tomu, aby mohl využít výjimku stanovenou v tomto ustanovení, povinnosti řádné péče. Z tohoto důvodu mají mimo jiné povinnost informovat následné uživatele, prostřednictvím jasného a viditelného vyznačení na výrobku, jeho obalu, v katalogích nebo též v prodejní dokumentaci, o tom, že daná součást zahrnuje (průmyslový) vzor, jehož nejsou majiteli, a že tato součást je výlučně určena k používání pro účely opravy složeného výrobku s cílem obnovit jeho původní vzhled. Dále mají rovněž povinnost prostřednictvím vhodných prostředků, zejména smluvních, zajistit, aby se následní uživatelé nerozhodli pro takové používání dotčených součástí, které by bylo neslučitelné s podmínkami stanovenými v čl. 110 odst. 1 nařízení č. 6/2002, a mimoto se musí zdržet prodeje takové součásti, pokud vědí, nebo s ohledem na všechny relevantní okolnosti měli a mohli vědět, že tato součást nebude používána v souladu se stanovenými podmínkami.

2. OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

V oblasti ochrany osobních údajů je třeba zmínit tři rozsudky. V prvním z nich Soudní dvůr upřesnil informační povinnosti, jež se použijí v oblasti platebních služeb na vnitřním trhu. Druhý se týká problematiky výmazu osobních údajů z obchodního rejstříku. A konečně ve třetím z nich Soudní dvůr upřesnil pojem „osobní údaje“ v souvislosti s odbornou zkouškou. Rovněž je třeba zmínit posudek 1/15 ([EU:C:2017:592](#)), který se týká slučitelnosti dohody

sjednané mezi Kanadou a EU o předávání a zpracování údajů jmenné evidence cestujících (PNR) s ustanoveními Smluv a Listiny⁹⁷.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 25. ledna 2017, **BAWAG** (C-375/15, [EU:C:2017:38](#)), vyslovil jednak k pojmu „trvanlivé médium“ ve smyslu směrnice 2007/46⁹⁸ o platebních službách na vnitřním trhu, jednak k rozsahu povinnosti poskytovatele platebních služeb poskytnout uživateli informace.

Pokud jde o možnost mít v případě internetových stránek banky za to, že jsou trvanlivým médiem, Soudní dvůr uvedl, že tyto internetové stránky *musí uživateli platebních služeb umožňovat ukládat informace* určené jemu osobně, a to takovým způsobem, aby bylo možné tyto informace v budoucnu využít po dobu přiměřenou jejich účelu a kopírovat je beze změny. Mimoto musí být vyloučena jakákoli jednostranná změna jejich obsahu ze strany poskytovatele platebních služeb či jiného profesionála, jemuž byla svěřena správa těchto stránek.

Pokud jde o povinnost poskytovatele platebních služeb poskytnout uživateli informace, Soudní dvůr konstatoval, že pokud byly tyto informace sděleny prostřednictvím schránky elektronické pošty začleněné do internetových stránek online bankovníctví, lze je považovat za poskytnuté na trvanlivém médiu, pouze pokud jsou splněny dvě podmínky. Zaprvé musí internetové stránky dotčenému uživateli umožňovat ukládat informace určené jemu osobně, a to způsobem vhodným pro přístup k nim a jejich kopírování beze změny, po přiměřenou dobu, aniž je možná jakákoli jednostranná změna jejich obsahu ze strany uvedeného poskytovatele či jiného profesionála. Zadruhé musí poskytovatel – pokud musí uživatel platebních služeb kontrolovat uvedené internetové stránky, aby se o uvedených informacích dozvěděl – zároveň se zasláním uvedených informací aktivně oznámit uživateli existenci a dostupnost uvedených informací na uvedených internetových stránkách.

V případě, že uživatel platebních služeb musí kontrolovat uvedené internetové stránky, aby se o uvedených informacích dozvěděl, jsou tyto uvedenému uživateli pouze zpřístupněny, jestliže poskytovatel zároveň se zasláním uvedených informací neučiní takový aktivní krok.

Ve věci, která vedla k vydání rozsudku ze dne 9. března 2017, **Manni** (C-398/15, [EU:C:2017:197](#)), se Soudní dvůr zabýval *možností fyzické osoby domoci se výmazu svých osobních údajů uvedených v obchodním rejstříku v souvislosti se zrušenou společností* s ohledem na čl. 6 odst. 1 písm. e), čl. 12 písm. b) a čl. 14 první pododstavec písm. a) směrnice 95/46⁹⁹, ve spojení s článkem 3 první směrnice 68/151¹⁰⁰. V původním řízení se jednalo o spor mezi jediným jednatelem společnosti a obchodní komorou, který se týkal odmítnutí posledně uvedené vymazat z obchodního rejstříku určité osobní údaje, které tohoto jednatele spojovaly s úpadkem jiné společnosti, která byla po ukončení likvidace vymazána z obchodního rejstříku. Jednatel na podporu své žaloby zejména tvrdil, že dotčené informace poškozovaly jeho nynější hospodářskou činnost.

97/ Tento posudek je prezentovaný v rubrice I „Základní práva“.

98/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES ze dne 13. listopadu 2007 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje směrnice 97/5/ES (Úř. věst. 2007, L 319, s. 1).

99/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. 1995, L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

100/ První směrnice Rady 68/151/EHS ze dne 9. března 1968 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření (Úř. věst. 1968, L 65, s. 8; Zvl. vyd. 17/01, s. 3), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/58/ES ze dne 15. července 2003 (Úř. věst. 2003, L 221, s. 13; Zvl. vyd. 17/01, s. 304).

Co se přístupnosti osobních údajů vedených v obchodních rejstřících třetím osobám týče, Soudní dvůr nejprve uvedl, že cílem veřejné povahy těchto rejstříků je zajistit právní jistotu ve vztazích mezi společnostmi a třetími osobami a chránit zájmy třetích osob ve vztahu k akciovým společnostem a ke společnostem s ručením omezeným, neboť ty poskytují třetím osobám jako záruku pouze své obchodní jmění. Kromě toho mohou otázky vyžadující nakládání s osobními údaji uvedenými v obchodním rejstříku vyvstat ještě řadu let poté, co společnost ukončila existenci. Za těchto podmínek měl Soudní dvůr za to, že členské státy nemohou zaručit fyzickým osobám, jejichž údaje byly uvedeny v obchodním rejstříku v souvislosti s dotčenou společností, právo dosáhnout po určité době od likvidace této společnosti výmazu osobních údajů, které se jich týkají.

Vzhledem k tomu, že tento výklad ustanovení směrnice 95/46 může představovat zásah do práva na soukromí dotčených osob a do práva na ochranu osobních údajů, jež jsou zakotvena v člancích 7 a 8 Listiny, Soudní dvůr rovněž objasnil, že tento výklad nevede k nepřiměřenému zásahu do uvedených základních práv. V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že do obchodního rejstříku je zapisován pouze omezený počet osobních údajů a je odůvodněné, aby fyzické osoby, které se rozhodnou účastnit se hospodářských vztahů prostřednictvím akciové společnosti či společnosti s ručením omezeným a poskytují třetím osobám záruku pouze v podobě obchodního jmění této společnosti, byly povinny zveřejnit údaje týkající se jejich totožnosti a funkcí v této společnosti. Podle Soudního dvora však výše uvedené nevylučuje, aby ve zvláštní situaci bylo z převažujících a legitimních důvodů týkajících se konkrétní situace dotčené osoby výjimečně odůvodněno po uplynutí dostatečně dlouhé doby od likvidace společnosti omezení přístupu třetích osob, které prokážou zvláštní zájem na nahlížení do těchto údajů, k osobním údajům dotčené osoby. Je nicméně na každém členském státu, aby se rozhodl, zda využije této možnosti stanovit takové omezení přístupu ve svém právním řádu.

V rozsudku ze dne 20. prosince 2017, **Nowak** (C-434/16, [EU:C:2017:582](#)), Soudní dvůr potvrdil, že písemné odpovědi uvedené zkoušeným v rámci odborné zkoušky a případné korekturní poznámky zkoušejícího, jež se týkají těchto odpovědí, jsou osobními údaji ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46. Ve věci v původním řízení žalobce v návaznosti na svůj neúspěch při zkoušce pořádané irským institutem certifikovaných účetních podal žádost o přístup ke všem osobním údajům, jež se ho týkají a které má v držení tento institut. Institut certifikovaných účetních vydal uchazeči několik dokumentů, avšak odmítl mu vydat kopii zkušebního testu, a to z důvodu, že uvedený dokument neobsahuje osobní údaje, jež se ho týkají. Předkládající soud, k němuž neúspěšný kandidát podal žalobu, se v tomto ohledu rozhodl předložit Soudnímu dvoru předběžnou otázku.

Soudní dvůr poté co připomněl, že čl. 2 písm. a) směrnice 95/46 definuje osobní údaje jako „veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě“, předně konstatoval, že účastník odborné zkoušky je fyzickou osobou, kterou lze identifikovat přímo prostřednictvím jejího jména nebo nepřímo prostřednictvím identifikačního čísla, neboť jména či číslo bylo uvedeno na odpovědích na zkušební otázky nebo na první stránce těchto odpovědí. Soudní dvůr, který zdůraznil cíl unijního normotvůrce, jímž je přiznat pojmu „osobní údaje“ ve smyslu směrnice 95/46 široký význam, následně uvedl, že se tento pojem neomezuje na informace, které jsou citlivé nebo patří do soukromé sféry, ale potenciálně zahrnuje všechny druhy informací, a to jak objektivní, tak subjektivní ve formě názoru nebo hodnocení pod podmínkou, že jsou „o“ dotčené osobě. V této souvislosti písemné odpovědi účastníka odborné zkoušky představují takové informace, které jsou spojeny s jeho osobou, neboť mimo jiné obsah těchto odpovědí odráží úroveň znalostí a schopností uchazeče v dané oblasti a umožňuje jejich hodnocení, jakož i případně jeho myšlenkové pochody, úsudek a kritické myšlení. Dále použití těchto informací, jehož výsledkem je zejména úspěch nebo neúspěch zkoušeného u dané zkoušky, může mít vliv na jeho práva a zájmy, neboť může určit nebo ovlivnit například jeho šanci na přístup k požadovanému povolání nebo zaměstnání. Pokud jde o korekturní poznámky zkoušejícího týkající se odpovědí zkoušeného, Soudní dvůr měl za to, že i tyto poznámky představují informace týkající se tohoto zkoušeného.

Konečně Soudní dvůr zdůraznil, že pokud by písemné odpovědi a korekturní poznámky uvedené v písemné zkoušce nebyly kvalifikovány jako „osobní údaje“, mělo by to za následek celkové vynětí těchto informací z povinnosti

dodržování zásad a záruk v oblasti ochrany osobních údajů. Tato kvalifikace nemůže být ovlivněna ani okolností, že zkoušenému na jejím základě vzniká právo na přístup a opravu podle směrnice 95/46, neboť tato práva, jež se netýkají zkušebních otázek a neumožňují uchazeči, aby opravil nesprávné odpovědi, slouží cíli této směrnice, který spočívá v zajištění ochrany práva zkoušených osob na soukromí, pokud jde o zpracování údajů, které se jich týkají.

3. TELEKOMUNIKACE

V rozsudku ze dne 26. července 2017, *Europa Way a Persidera* (C-560/15, [EU:C:2017:593](#)) se Soudní dvůr zabýval tím, *zda členský stát může s ohledem na směrnice 2002/20¹⁰¹, 2002/21¹⁰² a 2002/77¹⁰³ nahradit výběrové řízení, jehož účelem je bezplatné přidělení rádiových frekvencí, které bylo zahájeno s cílem zhojit protiprávní vyloučení některých operátorů na trhu, řízením za úplatu, které se zakládá na pozměněném plánu přidělování rádiových frekvencí po omezení jejich počtu.*

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že čl. 3 odst. 3a směrnice 2002/21 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní zákonodárce zrušil probíhající – rozhodnutím ministerstva pozastavené – výběrové řízení pro přidělování rádiových frekvencí organizované příslušným vnitrostátním regulačním orgánem, pokud vnitrostátní zákonodárce ani dotčené ministerstvo nejednají jakožto subjekty rozhodující o opravném prostředku ve smyslu článku 4 směrnice 2002/21. Pouze tyto subjekty totiž mají podle čl. 3 odst. 3a téže směrnice pravomoc pozastavit platnost rozhodnutí nebo změnit rozhodnutí, jež byla přijata vnitrostátními regulačními orgány. Jelikož v projednávané věci v původním řízení vnitrostátní zákonodárce ani dotčené ministerstvo nejednali jakožto subjekty rozhodující o opravném prostředku, brání požadavky na nezávislost vnitrostátních regulačních orgánů takovým zásahům, jako jsou zásahy dotčené ve věci v původním řízení.

Soudní dvůr dále konstatoval, že článek 9 směrnice 2002/21, články 3, 5 a 7 směrnice 2002/20 a články 2 a 4 směrnice 2002/77 musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby bezplatné výběrové řízení pro přidělování rádiových frekvencí, které bylo zahájeno za účelem zhojení protiprávního vyloučení některých operátorů z trhu, bylo nahrazeno řízením za úplatu, které se zakládá na pozměněném plánu přidělování rádiových frekvencí po omezení jejich počtu, pokud nové výběrové řízení vychází z objektivních, transparentních, nediskriminačních a přiměřených kritérií a je v souladu s cíli definovanými v čl. 8 odst. 2 až 4 směrnice 2002/21. Vnitrostátnímu soudu přísluší s ohledem na všechny relevantní okolnosti ověřit, zda podmínky stanovené pro výběrové řízení za úplatu umožňují novým subjektům skutečný vstup na trh digitálního televizního vysílání bez neodůvodněného zvýhodňování operátorů, kteří jsou již přítomni na trhu analogového či digitálního televizního vysílání.

Soudní dvůr konečně uvedl, že zásada ochrany legitimního očekávání musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání zrušení výběrového řízení pro přidělování rádiových frekvencí pouze z toho důvodu, že operátorům byla povolena účast v uvedeném řízení a jako jediným uchazečům by jim byla přidělena práva na užívání rádiových frekvencí pro digitální pozemní vysílání pro rádio a televizi, pokud by řízení nebylo zrušeno.

101/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002 o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (Úř. věst. 2002, L 108, s. 21 Zvl. vyd. 13/29, s. 337).

102/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002 o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (Úř. věst. 2002, L 108, s. 33; Zvl. vyd. 13/29, s. 349).

103/ Směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002 o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací (Úř. věst. 2002, L 249, s. 21; Zvl. vyd. 08/02, s. 178).

4. ELEKTRONICKÝ OBCHOD

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 4. května 2017, **Vanderborght** (C-339/15, [EU:C:2017:335](#)), konstatoval, že *článek 56 SFEU a směrnice 2000/31*¹⁰⁴ o *některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu* brání vnitrostátní právní úpravě, která zakazuje veškeré elektronické formy obchodního sdělení za účelem reklamy na poskytování péče o dutinu ústní a zuby, včetně sdělení prostřednictvím internetové stránky vytvořené zubním lékařem.

Soudní dvůr měl totiž za to, že i když obsah a forma obchodních sdělení mohou být platně omezeny profesními předpisy, nemohou takové předpisy obsahovat všeobecný a absolutní zákaz veškeré reklamy on-line, jejímž účelem je podpora činnosti zubního lékaře.

Soudní dvůr měl dále za to, že zákaz reklamy na určitou činnost může omezit možnost osob, které tuto činnost vykonávají, informovat svou případnou klientelu a propagovat služby, které uvedené osoby této klientele chtějí nabízet. Takový zákaz je proto omezením volného pohybu služeb.

Soudní dvůr nicméně připustil, že cíle dotčené vnitrostátní úpravy, a sice ochrana a důstojnost profese zubního lékaře, jsou naléhavými důvody obecného zájmu, které mohou odůvodnit omezení volného pohybu služeb. Intenzivní využívání reklamy nebo volba agresivních propagačních sdělení, či dokonce takových sdělení, jež mohou pacienty uvádět v omyl stran nabízené péče, může totiž tím, že poškozují pověst povolání zubního lékaře, zhoršuje vztah mezi zubními lékaři a jejich pacienty či upřednostňuje nevhodnou nebo zbytečnou péči, ohrožovat ochranu zdraví a poškozovat důstojnost povolání zubního lékaře.

Vzhledem k uvedenému měl Soudní dvůr za to, že všeobecný a absolutní zákaz veškeré reklamy překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaných cílů. Posledně uvedených cílů by totiž bylo možné dosáhnout méně omezujícími opatřeními, která by upravila, v případě potřeby i velmi podrobně, formy a podmínky, kterými lze platně ošetřit komunikační nástroje využívané zubními lékaři.

5. PŘEVOD PODNIKU

V rozsudku ze dne 22. června 2017, **Federatie Nederlandse Vakvereniging a další** (C-126/16, [EU:C:2017:489](#)), se Soudní dvůr poprvé zabýval otázkou *uplatnitelnosti režimu ochrany zaměstnanců v případě převodu podniku stanoveného směrnicí 2001/23*¹⁰⁵ *za situace tzv. operace „pre-pack“*. V případě posledně uvedené operace se jedná o operaci s aktivy, která je s přispěním soudem ustanoveného zamýšleného správce připravena před prohlášením úpadku společnosti a je tímto správcem provedena bezprostředně po prohlášení úpadku. V projednávané věci uzavřel v den prohlášení úpadku nizozemské společnosti její správce smlouvu pre-pack s novým podnikem, podle níž se posledně uvedený podnik zavázal zaměstnat téměř 2 600 zaměstnanců společnosti. Nicméně nakonec bylo propuštěno přes 1 000 zaměstnanců, jimž nebyly nabídnuty nové pracovní smlouvy.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/23 stanoví, že režim ochrany stanovený v člancích 3 a 4 uvedené směrnice se nevztahuje na převody podniků, pokud je převodce mimo jiné předmětem úpadkového

104/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. 2000, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 13/25, s. 399).

105/ Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodu podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů (Úř. věst. 2001, L 82, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 98).

řízení. Jelikož operace *pre-pack* předpokládá úpadek, může spadat pod pojem „konkursní [úpadkové] řízení“. Článek 5 odst. 1 uvedené směrnice navíc vyžaduje, aby bylo úpadkové řízení zahájeno s cílem likvidace majetku převodce. Soudní dvůr uvedl, že řízení, jehož cílem je pokračování v činnosti dotčeného podniku, tuto podmínku nesplňuje. V tomto kontextu Soudní dvůr upřesnil, že řízení směřuje k pokračování v činnosti tehdy, pokud má zachránit provozuschopnost podniku nebo jeho životaschopných částí. V této souvislosti má operace *pre-pack* do nejmenších detailů připravit převod podniku, a po prohlášení úpadku tak umožnit rychlé opětovné zahájení činnosti životaschopných částí podniku, aby nedošlo k přerušení, které by vyplývalo z násilného ukončení činnosti tohoto podniku v okamžiku prohlášení úpadku, a aby tímto způsobem byla zachována hodnota uvedeného podniku a pracovní místa. Za těchto podmínek vzhledem k tomu, že účelem takové operace v konečném důsledku není likvidace podniku, nemůže hospodářský a sociální cíl, který sleduje, vysvětlit ani odůvodnit, aby v případě, že je dotčený podnik předmětem úplného nebo částečného převodu, jeho zaměstnanci pozbyli práv, která jim přiznává směrnice 2001/23. Soudní dvůr proto konstatoval, že operace *pre-pack* nesplňuje všechny podmínky stanovené v čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/23, a od režimu ochrany stanoveného v člancích 3 a 4 této směrnice se tudíž v rámci takové operace nelze odchýlit.

6. POTRAVINY

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 13. září 2017, **Fidenato a další** (C-111/16, [EU:C:2017:676](#)), zabýval *možností členských států přijmout mimořádná opatření týkající se geneticky modifikovaných potravin a krmiv na základě zásady předběžné opatrnosti*. V roce 1998 povolila Komise uvádění geneticky modifikované kukuřice MON 810 na trh, přičemž odkázala na stanovisko vědeckého výboru, podle kterého nebyl důvod se domnívat, že by uvedení tohoto produktu na trh mohlo mít nepříznivé účinky na lidské zdraví a životní prostředí. V roce 2013 požádala italská vláda Komisi, aby přijala mimořádná opatření, kterými by bylo zakázáno pěstování kukuřice MON 810, a to s ohledem na nové vědecké studie vypracované dvěma italskými výzkumnými instituty. Na základě vědeckého stanoviska, které vydal Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA), Komise konstatovala, že nezjistila žádné nové vědecky podložené důkazy, které by odůvodňovaly požadovaná mimořádná opatření. Italská vláda navzdory výše uvedenému přijala v roce 2013 vyhlášku o zákazu pěstování odrůdy kukuřice MON 810 na území Itálie. Následně bylo zahájeno trestní řízení proti navrhovatelům v původním řízení, kteří byli stíháni za to, že v rozporu s uvedenou vyhláškou pěstovali kukuřici MON 810.

V tomto ohledu Soudní dvůr konstatoval, že předběžná opatření v rámci řízení rizika, která lze přijmout na základě zásady předběžné opatrnosti, a mimořádná opatření přijímaná podle článku 34 nařízení č. 1829/2003¹⁰⁶ se neřídí stejným režimem. Z článku 7 nařízení č. 178/2002¹⁰⁷ totiž vyplývá, že taková předběžná opatření lze přijmout tehdy, pokud je po zhodnocení dostupných informací zjištěna možnost škodlivých účinků na zdraví, avšak rovněž přetrvává vědecká nejistota. Na základě článku 34 nařízení č. 1829/2003 lze naproti tomu přijmout mimořádná opatření tehdy, pokud „je zřejmé“, že produkt povolený tímto nařízením může představovat „vážné“ riziko pro lidské zdraví, zdraví zvířat nebo životní prostředí. Soudní dvůr proto konstatoval, že článek 34 nařízení č. 1829/2003, ve spojení se zásadou předběžné opatrnosti upravenou v článku 7 nařízení č. 178/2002, neumožňuje členským státům přijmout dočasná mimořádná opatření pouze na základě této zásady, nejsou-li splněny hmotněprávní podmínky stanovené v článku 34 nařízení č. 1829/2003.

106/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech (Úř. věst. 2003, L 268, s. 1; Zvl. vyd. 13/32, s. 432).

107/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463).

XIV. HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA

V oblasti hospodářské a měnové politiky je třeba zmínit dva rozsudky. První z nich se týká rozhodnutí Rady o uložení pokuty členskému státu za zkreslení určitých údajů týkajících se jeho rozpočtu. Druhý z nich, který byl vydán ve věci *Florescu a další* (C-258/14), souvisí s memorandem o porozumění uzavřeným s Rumunskem, které se týká finanční pomoci poskytnuté Unii¹⁰⁸.

Velký senát Soudního dvora rozsudkem ze dne 20. prosince 2017 ve věci *Španělsko v. Rada* (C-521/15, [EU:C:2017:982](#)), zamítl v plném rozsahu žalobu na neplatnost, kterou se Španělské království domáhalo zrušení prováděcího rozhodnutí Rady 2015/1289, kterým mu byla uložena pokuta za zkreslení údajů o schodku ve Valencijském společenství¹⁰⁹. Toto prováděcí rozhodnutí bylo přijato na základě čl. 8 odst. 1 nařízení č. 173/2011¹¹⁰, podle kterého Rada může na základě doporučení Komise rozhodnout o uložení pokuty členskému státu, který záměrně nebo z hrubé nedbalosti zkresluje některé údaje o schodku a dluhu. Toto rozhodnutí je tudíž součástí úkolů Rady v rámci hospodářského a rozpočtového dohledu v eurozóně.

Soudní dvůr byl nejprve vyzván, aby se zabýval svou příslušností rozhodovat o takové žalobě, neboť podle článku 51 statutu Soudního dvora Evropské unie platí, že o žalobách na neplatnost podaných členským státem proti prováděcím rozhodnutím Rady je příslušný rozhodovat Tribunál, pokud tato rozhodnutí byla přijata podle čl. 291 odst. 2 SFEU. V tomto ohledu Soudní dvůr konstatoval, že napadené rozhodnutí je sice třeba považovat za akt přijatý při výkonu prováděcí pravomoci, jelikož bylo přijato při uplatnění pravomocí, které Radě svěřuje nařízení č. 1173/2001, čl. 291 odst. 2 SFEU, avšak není právním základem pro výkon této pravomoci. Soudní dvůr upřesnil, že se čl. 291 odst. 2 SFEU týká pouze právně závazných aktů Unie, které v zásadě mohou být provedeny členskými státy, což však zjevně neplatí pro nařízení č. 1173/2011, jelikož se jím zavádí pravomoc uložit členskému státu pokutu. Soudní dvůr proto potvrdil, že je příslušný rozhodovat o žalobě na neplatnost, kterou proti napadenému rozhodnutí podalo Španělské království.

Pokud jde o právo na obhajobu Španělského království v rámci řízení, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, Soudní dvůr dále připomněl, že nařízení č. 1173/2011 skýtá Komisi pravomoc zahájit šetření, pokud zjistí, že existují vážné indicie nasvědčující existenci nesprávných prohlášení o schodku nebo zadlužení členského státu, a zároveň tomuto orgánu ukládá, aby plně respektoval právo dotčeného členského státu na obhajobu před tím, než Radě předloží návrh rozhodnutí o uložení pokuty. V tomto rámci Soudní dvůr uvedl, že ustanovení nařízení č. 1173/2011 nebrání tomu, aby informace, o které se opírá rozhodnutí Rady o uložení pokuty, byly shromážděny Eurostatem při návštěvách, jež se uskutečnily v dotčeném členském státě dříve, než Komise přijala rozhodnutí o zahájení šetření. Na základě pravomocí, které Eurostatu svěřuje nařízení č. 479/2009¹¹¹, byl Eurostat oprávněn vykonat takové návštěvy Španělska a při této příležitosti shromažďovat informace o existenci možného zkreslování hospodářských a rozpočtových údajů. Vzhledem k tomu, že podmínky, za nichž byly tyto informace v projednávané věci shromážděny, byly rovněž v souladu s požadavky stanovenými unijním normotvůrcem a ani výkon práva

108/ Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice I „Základní práva“.

109/ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2015/1289 ze dne 13. července 2015 o uložení pokuty Španělsku za zkreslení údajů o schodku ve Valencijském společenství (Úř. věst. 2015, L 198, s. 19, a oprava v Úř. věst. 2015, L 291, s. 10).

110/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1173/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o účinném prosazování rozpočtového dohledu v eurozóně (Úř. věst. 2011, L 306, s. 1, a oprava v Úř. věst. 2014, L 325, s. 30).

111/ Nařízení Rady (ES) č. 479/2009 ze dne 25. května 2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství (Úř. věst. 2009, L 145, s. 1).

Španělského království na obhajobu v rámci šetření nebyl narušen jednotlivými návštěvami Eurostatu, Soudní dvůr konstatoval, že Rada v projednávané věci neporušila právo Španělského království na obhajobu.

Vzhledem k tomu, že se Španělské království rovněž dovolávalo porušení zásady řádné správy, kterého se měla dopustit Komise v šetření, jež bylo zahájeno po uvedených návštěvách Eurostatu, Soudní dvůr dále konstatoval, že toto právo, jež je uvedeno v čl. 41 odst. 1 Listiny, je obecnou zásadou unijního práva, které se mohou členské státy dovolávat. Orgány Unie mají tudíž povinnost dodržovat v rámci správních řízení zahájených s členskými státy, jež mohou vést k rozhodnutím nepříznivě zasahujícím do jejich právního postavení, požadavek nestrannosti. Španělské království zpochybňovalo objektivní nestrannost Komise v rámci vedení šetření, avšak Soudní dvůr uvedl, že pouze na základě skutečnosti, že toto šetření bylo svěřeno týmu, který byl z velké části složen z pracovníků, kteří se již účastnili předchozích návštěv Eurostatu, nelze konstatovat, že došlo k porušení požadavku nestrannosti na straně Komise, a to mimo jiné z toho důvodu, že se na uvedené návštěvy a šetření vztahují odlišné právní rámce a jejich předmět je jiný.

Pokud jde o hmotněprávní podmínky, které musí být splněny, aby Rada mohla uložit členskému státu při výkonu pravomocí svěřených čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1173/2011 pokutu, Soudní dvůr dále konstatoval, že pojem „zkreslování některých údajů o schodku a dluhu“ je třeba vykládat široce. Vzhledem k tomu, že unijní normotvůrce sleduje cíl spočívající v odrazení od zkreslování, zahrnuje tento pojem veškeré zkreslování prováděné členskými státy ve vztahu k údajům, jež mají být oznamovány Eurostatu na základě článku 3 nařízení č. 479/2009, nezávisle na tom, zda dotčené údaje mají povahu údajů plánovaných či konečných a zda tato zkreslení měla za následek narušení hospodářské a rozpočtové koordinace a dohledu zajišťovaných Radou a Komisí. Pokud jde o požadavek, podle kterého musí členský stát jednat alespoň z hrubé nedbalosti, Soudní dvůr dále konstatoval, že posouzení existence takové nedbalosti se odvíjí od toho, v jaké míře tento členský stát nesplnil povinnost jednat s náležitou péčí, která pro něj platí při vypracovávání a ověřování údajů oznamovaných Eurostatu na základě článku 3 nařízení č. 479/2009.

Na závěr Soudní dvůr potvrdil, že se zásada zákazu zpětné účinnosti trestněprávních předpisů použije na takovou správní sankci, jakou je pokuta uložená na základě čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1173/2011, a konstatoval, že uvedená zásada nebyla v projednávané věci porušena. Vzhledem k tomu, že byl dále odmítnut argument Španělského království vycházející z nesprávného výpočtu výše pokuty, Soudní dvůr zamítl žalobu Španělska na neplatnost v plném rozsahu.

XV. SOCIÁLNÍ POLITIKA

V oblasti sociální politiky je třeba zmínit jeden rozsudek. Uvedený rozsudek se týká nároku pracovníka na placenou dovolenou za kalendářní rok. Rovněž je třeba zmínit dva rozsudky, a sice **G4S Secure Solutions** (C-157/15) a **Boungaoui a ADDH** (C-188/15), které se týkají slučitelnosti zákazu viditelného nošení náboženských symbolů na pracovišti se směrnicí 2000/78¹¹².

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 29. listopadu 2017, **King** (C-214/16, [EU:C:2017:914](#)), zabýval nárokem pracovníků na placenou dovolenou za kalendářní rok, jež je zaručen článkem 7 směrnice 2003/88¹¹³, konkrétně možnostmi převodu a kumulace nevyčerpaných nároků na placenou dovolenou za kalendářní rok. Ve věci projednávané

^{112/} Tyto rozsudky jsou prezentovány v rubrice I „Základní práva“.

^{113/} Směrnice Rady 2003/88 ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby (Úř. věst. 2003, L 299, s. 9; Zvl. vyd. 05/04, s. 381).

v původním řízení vykonával žalobce pracovní činnosti pro společnost na základě „smlouvy samostatně výdělečně činné osoby pracující pouze za provizi“, podle které mu v případě čerpání dovolené za kalendářní rok nebyla tato dovolená proplácena. V okamžiku ukončení pracovního poměru svého zaměstnavatele požádal, aby mu vyplatil finanční náhradu jak za vyčerpanou dovolenou za kalendářní rok, tak za nevyčerpanou dovolenou za kalendářní rok, a to za celou dobu, po níž vykonával pracovní činnost. Předkládající soud, kterému byla podána tato žaloba, předložil několik předběžných otázek, jež se týkaly mimo jiné slučitelnosti vnitrostátní právní úpravy, podle které měl pracovník povinnost vyčerpat dovolenou ještě před určením, zda má nárok na náhradu mzdy z důvodu placené dovolené za kalendářní rok, a která vylučovala převedení dovolené za kalendářní rok po uplynutí referenčního období, za které byla tato dovolená přiznána, na další období.

V tomto ohledu Soudní dvůr zaprvé konstatoval, že článek 7 směrnice 2003/88 a článek 47 Listiny brání tomu, aby pracovník musel svou dovolenou vyčerpat ještě určením, zda má nárok na náhradu mzdy z důvodu čerpání této dovolené. Pracovník, který je vystaven okolnostem, které v něm v době jeho dovolené za kalendářní rok mohou vyvolávat nejistotu stran náhrady, jež mu přísluší, totiž nemůže mít z této dovolené jakožto doby na volný čas a oddech plný prospěch, což je samotným účelem nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok. Takové okolnosti mohou rovněž pracovníka odrazovat od čerpání dovolené za kalendářní rok. Pokud jde dále o procesní prostředky, jež má mít pracovník k dispozici, Soudní dvůr konstatoval, že členské státy musí zajistit dodržování práva na účinnou právní ochranu, jak je zakotveno v článku 47 Listiny. V této souvislosti Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní právní úprava, která nutí pracovníka čerpat nejprve neplacenou dovolenou a posléze podat žalobu směřující k jejímu proplacení, pokud mu jeho zaměstnavatel udělí pouze neplacenou dovolenou, je neslučitelná s článkem 7 směrnice 2003/88.

Soudní dvůr zadruhé konstatoval, že článek 7 směrnice 2003/88 brání vnitrostátním právním ustanovením nebo zvyklostem, podle kterých je pracovníkovi znemožněno převést, a případně kumulovat až do okamžiku ukončení pracovního poměru nároky na placenou dovolenou za kalendářní rok, jež nebyly čerpány během několika po sobě jdoucích referenčních období, neboť zaměstnavatel odmítl poskytnout náhradu mzdy po dobu této dovolené. Pokud by byl totiž za takových podmínek a za neexistence vnitrostátních ustanovení, která by stanovila omezení převodu dovolené v souladu s požadavky unijního práva, připuštěn zánik nároků na placenou dovolenou za kalendářní rok nabytých pracovníkem, bylo by tím schváleno chování vedoucí k nedovolenému obohacení zaměstnavatele, čímž by byl ohrožen samotný cíl uvedené směrnice, jímž je ochrana zdraví pracovníků. Soudní dvůr konečně zdůraznil, že na rozdíl od situace kumulace nároků na placenou dovolenou za kalendářní rok v případě pracovníka, který nemohl čerpat uvedenou dovolenou z důvodu nemoci, musí zaměstnavatel, který pracovníkovi neumožní čerpat jeho nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok, nést veškeré důsledky svého jednání.

XVI. OCHRANA SPOTŘEBITELE

V oblasti ochrany spotřebitele si zasluhují zvláštní pozornost tři rozsudky. První z nich se týká klamavé a srovnávací reklamy, druhý se zabývá právy cestujících v letecké dopravě a třetí se týká odpovědnosti za vadné výrobky.

Soudní dvůr ve věci, která vedla k vydání rozsudku ze dne 8. února 2017, **Carrefour Hypermarchés** (C-562/15, [EU:C:2017:95](#)), upřesnil *podmínky přípustnosti srovnávací reklamy, jak jsou uvedeny v čl. 4 písm. a) a c) směrnice 2006/114*¹¹⁴, neboť tato ustanovení požadují, aby srovnávací reklama nebyla klamavá a objektivně

^{114/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (Úř. věst. 2006, L 376, s. 21).

srovnávala jeden nebo více základních, důležitých, ověřitelných a charakteristických rysů srovnávaného zboží a služeb. Ve sporu v původním řízení proti sobě stály dvě konkurenční společnosti v odvětví maloobchodu, a sice společnost ITM, pověřená strategií a obchodní politikou prodejen řetězce Intermarché, a společnost Carrefour. Tento spor se týkal reklamní kampaně vedené posledně uvedenou společností, která srovnávala ceny značkových výrobků v prodejnách řetězce Carrefour a v prodejnách konkurenčních řetězců, mezi něž patřily i prodejny řetězce Intermarché.

Soudní dvůr zaprvé připomněl, že podle směrnice 2006/114 platí, že veškerá srovnávací reklama musí objektivně srovnávat ceny a nesmí být klamavá. Přitom jestliže zadavatel a jeho konkurenti jsou součástí řetězců, z nichž každý vlastní škálu prodejen různé velikosti a druhu, a jestliže se srovnávání netýká stejné velikosti a druhu, může tím být ovlivněna objektivita srovnání, pokud v reklamě není tento rozdíl uveden.

Soudní dvůr zadruhé uvedl, že klamavou reklamou je srovnávací reklama, která opomíjí nebo zatajuje závažné informace, jež v dané souvislosti průměrný spotřebitel potřebuje pro informované rozhodnutí o obchodní transakci, nebo která takovou informaci poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo dvojnárodným způsobem nebo v nevhodný čas, a tak může způsobit, že průměrný spotřebitel učiní rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil. Podle Soudního dvora nicméně taková reklama, která byla dotčená ve věci v původním řízení, je klamavou pouze tehdy, není-li spotřebitel informován o skutečnosti, že zadavatel srovnává ceny ve svých prodejnách větší velikosti nebo druhu s cenami zjištěnými v prodejnách konkurentů menší velikosti nebo druhu. V tomto ohledu nejenže tato informace musí být poskytnuta jasným způsobem, ale musí být i obsažena ve vlastním reklamním sdělení.

Soudní dvůr měl v rozsudku ze dne 4. května 2017, **Pešková a Peška** (C-315/15, [EU:C:2017:342](#)), příležitost, aby vyložil mimo jiné pojmy „mimořádné okolnosti“ a „přiměřená opatření“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení č. 261/2004¹¹⁵ v souvislosti se sporem, jenž se týkal odmítnutí leteckého dopravce odškodnit cestující, jejichž let byl zpožděn na přiletu o více než tři hodiny kvůli střetu letounu s ptákem.

Soudní dvůr připomněl, že mimořádné okolnosti ve smyslu nařízení č. 261/2004 odpovídají událostem, jež nejsou z důvodu své povahy či původu vlastní běžnému výkonu činnosti dotyčného leteckého dopravce a vymykají se jeho účinné kontrole. Za mimořádnou okolnost se naopak nepovažuje závada vyvolaná předčasným selháním některých součástí letounu, neboť taková porucha zůstává vnitřně spjata se systémem fungování letounu. Naproti tomu podle Soudního dvora nejsou střet letounu s ptákem ani případné poškození letounu, které je důsledkem tohoto střetu, vnitřně spjata se systémem fungování letounu, takže takový střet není z důvodu jeho povahy či původu vlastní běžnému výkonu činnosti dotyčného leteckého dopravce, a vymykají se jeho účinné kontrole. Soudní dvůr měl tudíž za to, že střet letounu s ptákem je mimořádnou okolností ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení č. 261/2004.

Pokud jde o otázku, zda letecký dopravce přijal veškerá „přiměřená opatření“, aby zabránil dotčenému střetu, měl Soudní dvůr za to, že tento dopravce nemá povinnost přijmout opatření, která by jej nutila podstoupit neúnosné oběti s ohledem na kapacity jeho podniku. Mimoto, i když je letecký dopravce povinen přijmout určitá preventivní opatření, aby snížil, či dokonce zabránil případnému riziku střetů s ptáky, neodpovídá za to, že jiné osoby (jako jsou správci letišť nebo příslušní řídicí letového provozu) porušily své povinnosti přijmout preventivní opatření, jež spadají do jejich pravomoci.

^{115/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91, Úř. věst. 2004, L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 21. června 2017, **W a další** (C-621/15, [EU:C:2017:484](#)) vyslovil k tomu, *zda je vnitrostátní režim způsobů dokazování, který umožňuje, aby soud, který rozhoduje o žalobě o určení odpovědnosti výrobce vakcíny z důvodu údajné vady vakcíny, konstatoval i přes neexistenci vědeckého konsensu v příslušné otázce, existenci uvedené vady a příčinné souvislosti mezi ní a propuknutím nemoci na základě závažných, přesných a shodujících se nepřímých důkazů, slučitelný s článkem 4 směrnice 85/374*¹¹⁶.

Soudní dvůr měl za to, že článek 4 směrnice 85/374 takovému režimu dokazování nebrání. Takový režim dokazování však nemůže přivodit obrácení důkazního břemene, které nese ve smyslu tohoto ustanovení poškozená osoba, jelikož tento režim uvedené poškozené osobě ukládá, aby prokázala jednotlivé nepřímé důkazy, jejichž spojení případně umožní rozhodujícímu soudu, aby nabyl přesvědčení o existenci vady dotčené vakcíny a příčinné souvislosti mezi touto vadou a vzniklou škodou. Podle Soudního dvora by vyloučení jakéhokoliv jiného než spolehlivého důkazu na základě lékařského výzkumu za situace, kdy lékařský výzkum neumožňuje prokázat ani vyvrátit existenci takové příčinné souvislosti, nadměrně ztěžovalo, nebo dokonce znemožňovalo prokázání odpovědnosti výrobce, čímž by byl ohrožen užitečný účinek směrnice a její cíle.

Soudní dvůr nicméně upřesnil, že vnitrostátní soudy musí dbát na to, aby předložené nepřímé důkazy byly skutečně dostatečně závažné, přesné a shodující se tak, aby umožňovaly dospět rovněž po zohlednění důkazů a argumentů předložených výrobcem na jeho obranu, k závěru, že existence vady výrobku se jeví jako nejpravděpodobnější vysvětlení vzniku škody. Vnitrostátní soud musí mimoto dbát na zachování vlastního prostoru pro uvážení, pokud jde o to, zda takový důkaz byl předložen právně dostačujícím způsobem, či nikoliv, než dospěje k rozhodnutí, že je schopen učinit konečný závěr.

V tomto ohledu by podle Soudního dvora využití ze strany vnitrostátního zákonodárce nebo případně nejvyššího vnitrostátního soudu způsobu dokazování, podle něhož se má za to, že existence příčinné souvislosti mezi vadou přičítanou vakcíně a škodou, kterou utrpěla poškozená osoba, se vždy považuje za prokázanou, existují-li určité předem určené nepřímé důkazy příčinné souvislosti, vedlo k porušení pravidla týkajícího se důkazního břemene stanoveného v článku 4 směrnice 85/374 a narušovalo účinnost režimu odpovědnosti zavedeného touto směrnicí.

^{116/} Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (Úř. věst. 1985, L 210, s. 29; Zvl. vyd. 15/01, s. 257).

XVII. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

1. ODPOVĚDNOST ZA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 1. června 2017, **Folk** (C-529/15, [EU:C:2017:419](#)), upřesnil pojem „škoda na životním prostředí“ ve smyslu směrnice 2004/35¹¹⁷, ve znění směrnice 2009/31¹¹⁸. Spor v původním řízení měl svůj původ ve stížnosti, kterou podala osoba s oprávněním k lovu ryb na řece Mürz, jež si stěžovala na závažné škody na životním prostředí, které jsou způsobeny vodní elektrárnou a narušují přirozenou reprodukci ryb.

Podle soudu, který rozhodoval v prvním stupni, nemůže být tato škoda kvalifikována jako škoda na životním prostředí ve smyslu směrnice 2004/35, protože provoz vodní elektrárny byl povolen vnitrostátní právní úpravou. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že článek 17 této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že se tato směrnice *ratione temporis* vztahuje na škody na životním prostředí, k nimž došlo po jejím vstupu v platnost, přestože byly způsobeny provozem zařízení povoleného před tímto datem. Soudní dvůr dále potvrdil, že směrnice 2004/35, a zejména její ustanovení čl. 2 bod 1 písm. b), které definuje pojem „škoda na životním prostředí“, brání ustanovení vnitrostátního práva, které z pojmu „škody na životním prostředí“ obecně a automaticky vylučuje škodu, která má závažný nepříznivý dopad na ekologický, chemický nebo kvantitativní stav nebo ekologický potenciál dotčených vod, z pouhého důvodu, že je tato škoda způsobena činností, jež byla povolena vnitrostátní právní úpravou, čímž je tato škoda zohledněna v povolení uděleném na základě vnitrostátního práva.

Soudní dvůr mimoto upřesnil, že pokud příslušný vnitrostátní orgán udělil povolení, aniž zkoumal splnění podmínek uvedených v čl. 4 odst. 7 písm. a) až d) směrnice 2000/60¹¹⁹, unijní právo neukládá vnitrostátním soudům povinnost, aby nahrazovaly příslušný orgán a samy tyto podmínky zkoumaly.

Konečně Soudní dvůr uvedl, že k úplnému a správnému provedení článků 12 a 13 směrnice 2004/35 je zapotřebí, aby tři kategorie osob uvedené v jejím čl. 12 odst. 1, a zejména osoby, které jsou pravděpodobně dotčené škodami na životním prostředí, mohly předložit vyjádření v souvislosti se škodami na životním prostředí, měly oprávnění požadovat po příslušném orgánu přijetí opatření podle uvedené směrnice, a mohly tedy zahájit přezkumné řízení u soudu nebo jiného příslušného veřejného orgánu, aniž by členské státy v tomto ohledu měly prostor pro uvážení.

117/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. 2004, L 143, s. 56; Zvl. vyd. 15/08, s. 357).

118/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. 2009, L 140, s. 114),

119/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. 2000, L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275).

2. OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI NA EMISE

V rozsudku ze dne 26. července 2017, *ArcelorMittal Atlantique et Lorraine* (C-80/16, [EU:C:2017:588](#)), se Soudní dvůr zabýval platností rozhodnutí 2011/278¹²⁰, které se týká systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve smyslu směrnice 2003/87¹²¹. Soudní dvůr při této příležitosti definoval vhodnou metodiku, kterou Komise musí použít při nastavování referenčních úrovní pro přidělování bezplatných povolenek v ocelářství pro celou EU v období 2013 až 2020. Předkládající soud v tomto ohledu vyjádřil pochybnosti ohledně platnosti rozhodnutí 2011/278 v souvislosti s otázkou, zda dotčené referenční úrovně byly stanoveny v souladu se směrnicí 2003/87. Předkládající soud tudíž vyzval Soudní dvůr, aby mimo jiné rozhodl o tom, zda Komise mohla při stanovování uvedených referenčních úrovní rozhodnout, že vyloučí z referenční úrovně pro tekutý kov veškeré emise vznikající při využívání recyklovaných odpadních plynů při výrobě elektřiny, a pro účely stanovení referenční úrovně pro aglomerovanou rudu zahrnout mezi referenční zařízení závod, v němž se vyrábí jak aglomerovaná ruda, tak pelety.

Soud na tyto otázky odpověděl kladně, a konstatoval, že nebylo zjištěno nic, čím by mohla být dotčena platnost rozhodnutí 2011/278. Pokud jde konkrétně o stanovení referenční úrovně pro aglomerovanou rudu, Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že Komise má při stanovování referenčních hodnot pro jednotlivá odvětví a pododvětví podle čl. 10a odst. 2 směrnice 2003/87 širokou posuzovací pravomoc. Proto je opatření vydané v této oblasti protiprávní pouze tehdy, je-li zjevně nezpůsobilé. V tomto ohledu skutečnost, že Komise zahrnula v rozhodnutí 2011/278 do referenčních zařízení pro účely určení referenční úrovně aglomerované rudy závod, v němž se vyrábí jak aglomerovaná ruda, tak pelety, nevedla k protiprávnosti tohoto rozhodnutí. Pokud jde o zařízení, které zahrnuje jak jednotku na výrobu pelet, tak jednotku na výrobu aglomerované rudy, musí být výroba pelet považována za jeden z postupů přímo či nepřímo spojených s výrobními jednotkami ve smyslu definice aglomerované rudy uvedené v příloze I rozhodnutí 2011/278, jelikož tyto dvě výrobní jednotky společně umožňují výrobu jediného produktu, který může být náhradou aglomerované rudy.

3. CHRÁNĚNÉ LOKALITY

Velký senát Soudního dvora nařídil usnesením o předběžném opatření ze dne 20. listopadu 2017 ve věci *Komise v. Polsko* (C-441/17 R, [EU:C:2017:877](#)) *Polské republice, aby bezodkladně, s výjimkou výjimečných a naprosto nezbytných případů, zastavila aktivní lesnické zásahy v Bělověžském pralesi, který je lokalitou významnou pro Společenství, a zvláště chráněnou ptačí oblastí*. Návrh na vydání předběžného opatření byl předložen v řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti¹²², podané Evropskou komisí, která se domáhá toho, aby Soudní dvůr určil, že Polská republika prováděním zásahů spočívajících mimo jiné v kácení stromů a odstraňování odumřelých nebo umírajících stojících stromů z důvodu zabránění šíření lýkožrouta smrkového nesplnila své povinnosti, které pro ni vyplývají jednak

^{120/} Rozhodnutí Komise 2011/278/EU ze dne 27. dubna 2011, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (Úř. věst. 2011, L 130, s. 1).

^{121/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. 2003, L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/07, s. 631).

^{122/} Věc C-441/17, *Komise v. Polsko*, ke dni 31. prosince 2017 ve stavu projednávané věci.

ze směrnice 92/43¹²³ o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a jednak ze směrnice 2009/147¹²⁴ o ochraně volně žijících ptáků.

Soudní dvůr návrhu na vydání předběžných opatření vyhověl, neboť měl za to, že byly splněny veškeré podmínky nezbytné k jejich vydání. Co se týče konkrétně podmínky naléhavosti, měl Soudní dvůr za to, že aktivní lesnické zásahy v uvedeném pralesu mohly způsobit závažnou a nenapravitelnou újmu. Škodu způsobenou pokácením a odstraněním stromů by totiž poté, co jednou vznikne, nebylo možné v případě konstatování nesplnění povinností vytýkaného Polské republice Komisí následně napravit. Soudní dvůr dále uvedl, že v projednávané věci je třeba zvažovat jednak ochranu stanovišť a druhů před případným ohrožením způsobeným aktivními lesnickými zásahy a jednak zájem na zabránění poškození přírodních stanovišť pralesa kvůli výskytu lýkožrouta smrkového. V této souvislosti měl Soudní dvůr za to, že nejsou-li k dispozici podrobné informace o škodlivých důsledcích, které může krátkodobě způsobit lýkožrout smrkový, je pro něj tudíž naléhavější zabránit vzniku škod, které by na chráněné lokalitě způsobilo další provádění dotčených zásahů, než vzniku prvně uvedených škodlivých důsledků.

Soudní dvůr nicméně z těchto předběžných opatření vyloučil lesnické zásahy, které jsou nezbytné k přímému a bezodkladnému zajištění veřejné bezpečnosti osob. Tyto zásahy však lze provádět pouze v té míře, ve které představují jediný prostředek k zachování veřejné bezpečnosti osob v bezprostřední blízkosti pozemních komunikací nebo jiných významných prvků infrastruktury, nelze-li tuto bezpečnost zajistit přijetím jiných, méně rázných opatření, jako je například vhodné značení upozorňující na nebezpečí nebo dočasný zákaz vstupu veřejnosti do uvedených míst v bezprostřední blízkosti pozemních komunikací.

Konečně Soudní dvůr konstatoval, že mu článek 279 SFEU světuje pravomoc stanovit uložení penále pro případ, že by jeho rozhodnutí dotčený účastník nedodržel. Na tomto základě uložil Polsku, aby oznámilo Komisi veškerá opatření, která přijme s cílem bezesbýtku splnit povinnosti vyplývající z tohoto rozhodnutí. Soudní dvůr rozhodne, bude-li to zapotřebí, novým usnesením o případném porušení uvedeného rozhodnutí, a bude-li takové porušení shledáno, uloží Polsku povinnost zaplatit Komisi denní penále ve výši nejméně 100 000 eur.

V rozsudku ze dne 19. října 2017, *Vereniging Hoekschewaards Landschap* (C-281/16, [EU:C:2017:774](#)), se Soudní dvůr zabýval platností prováděcího rozhodnutí 2015/72¹²⁵, kterým se přijímá osmá aktualizace seznamu lokalit významných pro Společenství v atlantské biogeografické oblasti, jež bylo přijato na základě směrnice 92/43¹²⁶. V uvedeném rozhodnutí Komise na návrh Nizozemského království zmenšila rozlohu lokality významné pro Společenství Haringvliet, která je zvláštní oblastí ochrany v tomto členském státě, vynětím Leenheerenpolder, což odůvodnila tím, že k původnímu zařazení posledně uvedené oblasti do uvedené lokality došlo kvůli vědeckému omylu. Soudní dvůr uvedl, že i když je nesporné, že členské státy mají určitý prostor pro uvážení, když na základě čl. 4 odst. 1 směrnice 92/43 navrhují seznam lokalit, které mohou být identifikovány jako lokality významné pro Společenství, nemohou mít naproti tomu stejný prostor pro uvážení v případě, že Komisi navrhují, aby zmenšila rozlohu takové lokality.

123/ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2013/17/ES ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

124/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2009, L 20, s. 7) ve znění směrnice Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013, (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

125/ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/72 ze dne 3. prosince 2014, kterým se přijímá osmá aktualizace seznamu lokalit významných pro Společenství v atlantské biogeografické oblasti (Úř. věst. 2015, L 18, s. 385).

126/ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění směrnice Rady 2006/105/ES ze dne 20. listopadu 2006 (Úř. věst. 2006, L 363, s. 368).

Vzhledem k tomu, že zařazení lokality do seznamu zakládá domněnku, že lokalita má jako celek význam pro cíl ochrany přírodních stanovišť, volně žijících zvířat a planě rostoucích rostlin sledovaný směrnicí 92/43, vyžaduje totiž návrh členského státu na zmenšení plochy lokality uvedené na seznamu předložením důkazu, že dotčené plochy nepředstavují podstatný zájem na dosažení tohoto cíle na vnitrostátní úrovni. Komise tudíž může návrh přijmout a provést pouze tehdy, pokud dospěje k závěru, že ochrana těchto oblastí již není nezbytná ani z perspektivy celé Unie.

Soudní dvůr konstatoval, že prováděcí rozhodnutí 2015/72 bylo neplatné, jelikož v projednávané věci neexistoval žádný vědecký poznatek, který by mohl prokázat, že původní návrh na začlenění Leenheerenpolder do lokality Haringvliet byl stižen vědeckým omylem.

4. AARHUSKÁ ÚMLUVA

V souvislosti s Aarhuskou úmluvou je třeba zmínit dva rozsudky. Prvním z nich je rozsudek *Saint-Gobain Glass Deutschland* (C-60/15 P), který se týká přístupu k informacím o životním prostředí¹²⁷, druhý z nich se týká přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 20. prosince 2017, *Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation* (C-664/15, EU:C:2017:987), zabýval aktivní legitimací organizace na ochranu životního prostředí domáhající se přístupu k právní ochraně v souladu s Aarhuskou úmluvou¹²⁸.

Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy ve spojení s článkem 47 Listiny stanoví, že organizace na ochranu životního prostředí, jež je řádně ustavena a funguje v souladu s požadavky stanovenými vnitrostátním právem, musí mít možnost napadnout před soudem rozhodnutí o schválení projektu, který může být v rozporu s takovou povinností zamezit zhoršení stavu útvarů vod, jako je povinnost stanovená článkem 4 směrnice 2000/60¹²⁹. Soudní dvůr měl za to, že i když čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy znamená, že si strany této úmluvy zachovaly prostor pro uvážení při provádění tohoto ustanovení, neumožňuje jim, aby stanovily kritéria, jež by byla natolik striktní, že by organizace na ochranu životního prostředí nemohly napadnout akty nebo opomenutí, na něž odkazuje toto ustanovení.

V projednávané věci vše nasvědčovalo tomu, že takové organizaci na ochranu životního prostředí, jako je Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation, nemůže být podle použitelného vnitrostátního práva, ač splňuje požadavky stanovené čl. 2 odst. 5 Aarhuské úmluvy na to, aby spadala pod pojem „dotčená veřejnost“, v zásadě přiznáno postavení účastníka řízení ve správním řízení, které je vedeno podle vodoprávní úpravy. Ustanovení čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, ve spojení s článkem 47 Listiny a čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/60 přitom musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní procesněprávní úpravě, která vylučuje, aby organizace na ochranu životního prostředí měla právo účastnit se v postavení účastníka řízení schvalovacího řízení, jímž se provádí směrnice 2000/60, a která omezuje právo na podání k soudu prostředků právní nápravy za účelem napadení rozhodnutí vydaných v rámci takových řízení v tom smyslu, že toto právo mají pouze osoby v postavení

^{127/} Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice III.3 „Přístup k dokumentům“.

^{128/} Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, podepsaná v Aarhusu dne 25. června 1998 a přijatá jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1).

^{129/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. 2000, L 327, s. 1; Zvl. vyd. 15/05, s. 275).

účastníků řízení. Je na vnitrostátním soudu, aby vyložil vnitrostátní procesněprávní úpravu v souladu s těmito ustanoveními s cílem takovou účast umožnit.

Soudní dvůr v tomto kontextu a s výhradou ověření relevantních skutečností a ustanovení vnitrostátního práva předkládajícím soudem rovněž konstatoval, že čl. 9 odst. 3 a 4 Aarhuské úmluvy, ve spojení s článkem 47 Listiny, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vůči organizaci na ochranu životního prostředí bylo uplatněno vnitrostátní ustanovení, jež se týká zániku procesního práva, podle něhož osoba ztrácí své postavení účastníka řízení, a tudíž nemůže podat k soudu prostředek právní nápravy proti rozhodnutí, jež je vydáno v tomto řízení, neuplatnila-li během správního řízení své námitky včas, a to nejpozději během ústní části tohoto řízení.

XVIII. SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA

Plénium Soudního dvora se ve svém **posudku 2/15** ze dne 16. května 2017 ([EU:C:2017:376](#)) zabývalo na základě žádosti podle čl. 218 odst. 11 SFEU *tím, zda má Evropská unie pravomoc, aby pouze ona sama uzavřela dohodu o volném obchodu se Singapurskou republikou*. Dohoda o volném obchodu tzv. „nové generace“ obsahuje kromě tradičních ustanovení, jež se týkají snížení cel a necelních překážek v oblasti obchodu se zbožím a službami, i ustanovení týkající se různých jiných oblastí souvisejících s obchodem. Závazky, jež jsou obsaženy v zamýšlené dohodě, se proto týkají přístupu na trh, ochrany investic, ochrany duševního vlastnictví, hospodářské soutěže a udržitelného rozvoje. Dohoda rovněž zakotvuje mechanismus řešení sporů a zřizuje zvláštní institucionální rámec, který má sloužit mimo jiné k provádění různých závazků a postupů výměny informací, spolupráce a zprostředkování, jež stanovuje.

Pokud jde o účel a cíle návrhu dohody o volném obchodu, Soudní dvůr předně zkoumal, v jakém rozsahu spadají ustanovení této dohody pod výlučnou pravomoc Unie v oblasti společné obchodní politiky, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU. Vzhledem k tomu, že společná obchodní politika patří podle čl. 207 odst. 1 SFEU do vnější činnosti Unie, Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že do oblasti společné obchodní politiky spadají pouze ty složky zamýšlené dohody, které mají zvláštní spojitost s obchodem s jedním nebo více třetími státy v tom smyslu, že jejich účelem je především podpora, usnadnění nebo úprava tohoto obchodu a že na něj mají přímé a bezprostřední účinky. Vzhledem k tomu, že tímto případem byly jak závazky týkající se obchodu zbožím, stanovené v kapitolách 2 až 6, tak závazky týkající se necelních překážek obchodu a investic do výroby obnovitelné energie, jež jsou stanoveny v kapitole 7, závazky týkající se ochrany duševního vlastnictví stanovené v kapitole 11, závazky v oblasti hospodářské soutěže stanovené v kapitole 12 a závazky v oblasti udržitelného rozvoje stanovené v kapitole 13, Soudní dvůr potvrdil, že tyto složky zamýšlené dohody o volném obchodu spadají do výlučné pravomoci Unie podle čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU.

Pokud jde o závazky, jež se týkají snižování překážek přeshraničního poskytování služeb, usazení a dočasné přítomnosti fyzických osob, jak jsou stanoveny v kapitole 8 dohody, Soudní dvůr konstatoval, že uvedená kapitola spadá pod společnou obchodní politiku, a tudíž do výlučné pravomoci Unie podle čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU, s vyloučením závazků, jež jsou v uvedené kapitole stanoveny a jež se týkají poskytování služeb v oblasti dopravy. Jelikož jsou tyto posledně uvedené závazky vyloučeny podle čl. 207 odst. 5 SFEU ze společné obchodní politiky, Soudní dvůr zkoumal pravomoc Unie k jejich schválení podle čl. 3 odst. 2 SFEU, v němž je stanovena výlučná pravomoc Unie k uzavření mezinárodní smlouvy, pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost. Soudní dvůr měl za to, že toto riziko ovlivnění existuje, pokud závazky stanovené v dohodě spadají do působnosti společných pravidel, aniž je třeba naprostá shoda mezi oblastí, kterou pokrývají mezinárodní závazky, a oblastí, kterou pokrývá unijní právní úprava. Soudní dvůr v této souvislosti konstatoval, že jelikož poskytování různých služeb dopravy, jichž se týká kapitola 8 dohody, může tedy ovlivnit nebo změnit společná

unijní pravidla v oblasti námořní, železniční a silniční dopravy, má Unie výlučnou pravomoc schválit tyto závazky podle čl. 3 odst. 2 SFEU. Stran ustanovení návrhu dohody týkajících se vnitrozemské vodní dopravy Soudní dvůr uvedl, že tato ustanovení jsou spojena nanejvýše se závazky velmi omezeného rozsahu, a tudíž jimi není dotčena povaha pravomoci Unie, pokud jde o závazky obsažené v kapitole 8. Vzhledem k těmto závěrům Soudní dvůr konstatoval, že se na veškeré tyto závazky vztahuje výlučná pravomoc Unie. Soudní dvůr, který odkázal jak na čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU, tak na čl. 3 odst. 2 SFEU, pokud jde o závazky týkající se služeb v oblasti dopravy, rovněž potvrdil výlučnou pravomoc Unie ve vztahu k ustanovením kapitoly 10 dohody, která obsahuje závazky v oblasti veřejných zakázek.

Pokud jde o ochranu investic, která je stanovena v kapitole 9 oddílu A dohody, Soudní dvůr odlišil přímé investice od jakýchkoli jiných investic. Stran prvního typu investic Soudní dvůr připomněl, že unijní akty v oblasti přímých zahraničních investic patří podle čl. 207 odst. 1 SFEU do společné obchodní politiky, aniž tento článek rozlišuje podle toho, zda jde o akty, jejichž předmětem je vpuštění uvedených investic na trh nebo jejich ochrana. Jelikož cílem zamýšlených závazků v oblasti přímých investic je mimo jiné podpořit, usnadnit a upravit obchod a mohou mít přímé a bezprostřední účinky na tento obchod, Soudní dvůr potvrdil, že Unie má podle čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU výlučnou pravomoc k jejich schválení. Pokud jde o závazky, jež se týkají jiných než přímých zahraničních investic, jako jsou tzv. „portfoliové“ investice, které jsou uskutečňovány bez úmyslu ovlivňovat řízení a kontrolu podniku a představují pohyb kapitálu ve smyslu článku 63 SFEU, Soudní dvůr naopak konstatoval, že tyto investice nespádají ani do výlučné pravomoci Unie podle čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU, ani pod některou z hypotéz výlučné pravomoci, jež jsou stanoveny v čl. 3 odst. 2 SFEU. Co se posledně uvedeného hlediska týče, Soudní dvůr zamítl argument Komise, podle něhož může být článek 63 SFEU ovlivněn oddílem A kapitoly 9. Podle Soudního dvora totiž „společná pravidla“, na která odkazuje čl. 3 odst. 2 SFEU, nemohou zahrnovat ustanovení Smlouvy o FEU, mimo jiné vzhledem k tomu, že ustanovení mezinárodní smlouvy uzavřené Uní nemohou ovlivnit pravidla primárního práva Unie nebo změnit jejich působnost. Soudní dvůr měl za to, že schválení závazků, které přispívají k zavedení volného pohybu kapitálu a plateb na recipročním základě, může být naproti tomu považováno za nezbytné k plnému dosažení tohoto volného pohybu, který je jedním z cílů stanovených Smlouvami ve smyslu čl. 216 odst. 1 SFEU, a proto v tomto rámci spadá na základě čl. 4 odst. 2 písm. a) SFEU týkajícího se vnitřního trhu do sdílené pravomoci Unie a členských států.

Pokud jde o ustanovení zamýšlené dohody, jež obsahují různé závazky a postupy týkající se výměny informací, oznamování, ověřování, spolupráce a zprostředkování, a za tímto účelem zřizují zvláštní institucionální rámec, Soudní dvůr uvedl, že tyto závazky mají zaručit účinnost hmotněprávních ustanovení zamýšlené dohody tím, že v zásadě zavádějí organizační strukturu, jakož i určité rozhodovací pravomoci. Vzhledem k tomu, že tato ustanovení mají pomocný charakter, spadají do téže pravomoci jako hmotněprávní ustanovení, která doprovázejí. Tato analýza byla uplatněna i ve vztahu k závazkům obsaženým v kapitole 14, nadepsané „Transparentnost“, jež mají rovněž pomocný charakter ve vztahu k hmotněprávním ustanovením, která doprovázejí.

Pokud jde konečně o ustanovení zamýšlené dohody, jež se týkají řešení sporů, Soudní dvůr odlišil režim, jenž se vztahuje na spory mezi investory a státy, od režimu, jenž se použije na spory mezi Uní a Singapurem. Stran prvního režimu Soudní dvůr konstatoval, že takový režim nemá pouze pomocný charakter ve vztahu k hmotněprávním pravidlům, neboť může vyjímát spory ze soudní pravomoci členských států. Schválení takového režimu tudíž nutně spadá do sdílené pravomoci Unie a členských států. Pokud jde o režim řešení sporů mezi Uní a Singapurem, Soudní dvůr naopak připomněl, že pravomoc Unie v oblasti mezinárodních vztahů a její způsobilost k uzavírání mezinárodních dohod nezbytně zahrnují možnost podřídit se ve věcech výkladu a použití ustanovení takových dohod rozhodnutím soudu vytvořeného nebo určeného na základě těchto dohod, nebo orgánu, který sice není formálně soudem, ale v podstatě plní soudní funkce, jako je například orgán pro řešení sporů vytvořený v rámci Dohody o zřízení WTO. Vzhledem k tomu, že režim řešení sporů stanovený touto kapitolou je součástí institucionálního rámce hmotněprávních ustanovení zamýšlené dohody a nemůže vyjmout spory z pravomoci soudů členských

států ani Unie, Soudní dvůr konstatoval, že tento režim spadá do stejné pravomoci jako hmotněprávní ustanovení, která doprovází.

Vzhledem k výše uvedeným úvahám Soudní dvůr konstatoval, že návrh dohody o volném obchodu se Singapurem spadá zčásti do výlučné pravomoci Unie a zčásti do sdílené pravomoci Unie a členských států.

Velký senát Soudního dvora rozsudkem ze dne 25. října 2017, **Komise v. Rada** (C-389/15, [EU:C:2017:798](#)), vyhověl žalobě na neplatnost, kterou Komise podala proti *rozhodnutí Rady č. 8512/15 ze dne 7. května 2015 o zmocnění k zahájení jednání o revidované Lisabonské dohodě¹³⁰ o označení původu a zeměpisných označení*. Soudní dvůr konstatoval, že jednání o návrhu revidované dohody spadá do výlučné pravomoci, kterou čl. 3 odst. 1 přiznává Unii v oblasti společné obchodní politiky podle čl. 207 odst. 1 SFEU.

V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve připomněl svou ustálenou judikaturu, podle níž platí, že mezinárodní závazky sjednané Uníí v oblasti duševního vlastnictví spadají do společné obchodní politiky, pokud mají zvláštní spojitost s mezinárodním obchodem v tom smyslu, že jejich účelem je především podpora, usnadnění nebo úprava tohoto obchodu, a pokud na něj mají přímé a bezprostřední účinky. Soudní dvůr měl za to, že do této politiky mohou spadat mimo jiné mezinárodní dohody, jejichž předmětem je zajistit a uspořádat ochranu práv duševního vlastnictví na území smluvních stran, splňují-li obě výše uvedené podmínky.

Pokud jde o účel uvedeného návrhu, Soudní dvůr upřesnil, že jelikož je hlavním předmětem návrhu revidované dohody posílit systém zavedený Lisabonskou dohodou a v rámci Zvláštní unie zřízené touto dohodou rozšířit zvláštní ochranu, kterou tato dohoda zavedla, na zeměpisná označení jako doplnění ochrany zajišťované Pařížskou úmluvou¹³¹ různým formám průmyslového vlastnictví, je nutné na tento návrh nahlížet tak, že spadá do rámce účelu sledovaného souborem mezinárodních smluv, jehož je součástí, a z hlediska Unie zejména tak, že jeho účelem je usnadnění a úprava obchodu mezi Uníí a třetími státy, které jsou stranami uvedené dohody.

Pokud jde o účinky návrhu revidované dohody, Soudní dvůr měl za to, že ujednání, jež jsou v tomto návrhu obsažena, budou mít přímé a bezprostřední účinky na obchod mezi Uníí a dotyčnými třetími státy, neboť všem výrobcům, jež se účastní tohoto obchodu i každé jiné fyzické nebo právnické osobě s oprávněným zájmem poskytnou nástroje potřebné k tomu, aby se za jednotných hmotněprávních a procesněprávních podmínek účinně domohli ochrany, kterou návrh revidované dohody zajišťuje jejich právům průmyslového vlastnictví pro případ poškozujícího nebo nepoctivého užití označení původu nebo zeměpisných označení v cizině.

Soudní dvůr tudíž konstatoval, že Rada měla nesprávně za to, že napadené rozhodnutí spadá pod sbližování právních předpisů v oblasti vnitřního trhu (článek 114 SFEU), a tudíž do pravomoci sdílené Uníí a jejími členskými státy, a proto toto rozhodnutí zrušil.

130/ Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu byla podepsána dne 31. října 1958, revidována ve Stockholmu dne 14. července 1967 a pozměněna dne 28. září 1979 (Recueil des traités des Nations unies, sv. 828, č. 13172, s. 205).

131/ Úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví byla podepsána v Paříži dne 20. března 1883, naposledy revidována ve Stockholmu dne 14. července 1967 dne 28. září 1979 (Recueil des traités des Nations unies, sv. 828, č. 11851, s. 305).

XIX. MEZINÁRODNÍ DOHODY

Pokud jde o mezinárodní dohody, je třeba zmínit dva posudky a jeden rozsudek. První z posudků se týká Marrákešské smlouvy, jejímž cílem je usnadnit nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení přístup k publikovaným dílům, a druhý z nich se týká dohody sjednané mezi Kanadou a Evropskou unií o předávání a zpracování údajů jmenné evidence cestujících¹³². Rozsudek se týká výkladu ustanovení rozhodnutí Rady přidružení EHS-Turecko. Rovněž je třeba zmínit rozsudek ve věci C-687/15, *Komise v. Rada* (CMR-15), který se týká právní formy aktů stanovených podle čl. 218 odst. 9 SFEU¹³³.

Velký senát Soudního dvora vydal dne 14. února 2017 **posudek 3/15** ([EU:C:2017:114](#)) k Marrákešské smlouvě o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení¹³⁴, která byla přijata v roce 2013 na základě jednání vedených v rámci Světové organizace duševního vlastnictví. Tato smlouva mimo jiné ukládá smluvním stranám, aby ve vnitrostátním právu stanovily, že určité subjekty, a sice veřejné instituce a neziskové organizace, které poskytují vzdělávání, instruktážní výuku, adaptivní četbu nebo přístup k informacím, mohou bez svolení nositelů autorského práva pořizovat kopie publikovaných děl ve formátu přístupném nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami nebo tato díla v takovém formátu šířit. Soudní dvůr se zabýval tím, zda má Unie pravomoc k uzavření této dohody.

Zprvce měl Soudní dvůr za to, že uzavření Marrákešské smlouvy nespadá do společné obchodní politiky definované v článku 207 SFEU. Cílem této smlouvy totiž není podpora, usnadnění či úprava mezinárodního obchodu s kopiemi v přípustném formátu, nýbrž zlepšení situace dotčených osob, a to usnadněním jejich přístupu k publikovaným dílům za využití různých prostředků. Dále uvedl, že přeshraniční výměny kopií v přístupném formátu, jež jsou stanoveny Marrákešskou smlouvou, nelze stavět na roveň mezinárodnímu obchodu provozovanému běžnými hospodářskými subjekty pro obchodní účely, jelikož k výměnám kopií dochází pouze mezi veřejnými institucemi nebo neziskovými organizacemi za podmínek stanovených smlouvou a dovoz či vývoz je určen pouze dotčeným osobám.

Zadruhé Soudní dvůr konstatoval, že veškeré závazky stanovené Marrákešskou smlouvou spadají do oblasti, kterou již velkou měrou pokrývají společná pravidla Unie, a že uzavřením této smlouvy mohou být tato pravidla ovlivněna či může být změněna jejich působnost ve smyslu čl. 3 odst. 2 SFEU. Uzavření Marrákešské smlouvy tudíž spadá do výlučné pravomoci Unie. Soudní dvůr totiž konstatoval, že směrnice 2001/29¹³⁵ umožňuje stanovit výjimku z práv na rozmnožování a sdělování veřejnosti chráněných děl či jejich omezení ve prospěch osob zdravotně postižených. Z toho vyplývá, že výjimka z těchto práv nebo jejich omezení, jež jsou stanoveny v Marrákešské smlouvě, musí být prováděna v rámci oblasti harmonizované uvedenou směrnicí. Totéž platí pro režimy vývozu a dovozu stanovené touto smlouvou v rozsahu, v němž je jejich cílem dovolit na území smluvní strany sdělování veřejnosti či rozšiřování kopií děl v přístupném formátu publikovaných v jiné smluvní straně, aniž je získán souhlas nositelů práv. Soudní dvůr v této souvislosti zdůraznil, že členské státy sice mají podle směrnice 2001/29 možnost zavést takové omezení či výjimku, avšak jedná se o možnost poskytnutou unijním normotvůrcem, která je výrazně ohraničena různými požadavky unijního práva.

132/ Tento posudek je prezentovaný v rubrice I „Základní práva“.

133/ Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice III.2 „Právní akty Unie“.

134/ Rada podpis této smlouvy jménem Unie schválila rozhodnutím Rady 2014/221/EU ze dne 14. dubna 2014 (Úř. věst. L 115, s. 1).

135/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

Velký senát Soudního dvora se v posudku 1/15 ze dne 26. července 2017 ([EU:C:2017:592](#))¹³⁶ vyslovil mimo jiné ke *vhodnému právnímu základu pro přijetí rozhodnutí Rady o uzavření dohody o předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících, která byla sjednána mezi Kanadou a Evropskou unií*. Jelikož se volba právního základu unijního aktu, včetně aktu přijatého za účelem uzavření mezinárodní dohody, musí zakládat na objektivních skutečnostech, které mohou být předmětem soudního přezkumu, mezi něž patří účel a obsah tohoto aktu, Soudní dvůr nejprve konstatoval, že zamýšlená dohoda má dvě složky, přičemž první se týká zajištění veřejné bezpečnosti a druhá ochrany údajů jmenné evidence cestujících. Vzhledem k tomu, že obě složky mají hlavní povahu, Soudní dvůr následně konstatoval, že zamýšlená opatření na ochranu osobních údajů cestujících spadají pod právní základ stanovený v čl. 16 odst. 2 SFEU, zatímco opatření týkající se předávání uvedených údajů příslušným orgánům činným v trestním řízení a jejich zpracovávání těmito orgány spadají pod právní základ stanovený v čl. 87 odst. 2 písm. a) SFEU. Soudní dvůr, poté co konstatoval, že tyto dva právní základy nevyžadují použití odlišných postupů pro přijímání aktů, konečně potvrdil, že rozhodnutí Rady o uzavření zamýšlené dohody se musí zakládat současně na čl. 16 odst. 2 a čl. 87 odst. 2 písm. a) SFEU.

Velký senát Soudního dvora v rozsudku ze dne 5. prosince 2017, **Německo v. Rada** (C-600/14, [EU:C:2017:935](#)), zamítl žalobu na částečnou neplatnost podanou proti rozhodnutí Rady 2014/699¹³⁷, jehož cílem bylo stanovit postoj, který má být jménem Unie zaujat stran určitých změn Úmluvy o mezinárodní železniční přepravě (COTIF). Spolková republika Německo na podporu své žaloby mimo jiné tvrdila, že určité otázky, k nimž napadené rozhodnutí stanovilo postoje, které mají být zaujaty jménem Unie, nespadají do vnější pravomoci Unie, protože Unie předtím nepřijala společná pravidla, jež mohla být uvedenými změnami dotčena.

Soudní dvůr ve svém rozsudku nejprve připomněl, že pravomoc Unie uzavírat mezinárodní dohody může vyplývat nejen z výslovného svěřením Smlouvami, ale rovněž implicitně z jiných ustanovení Smluv a aktů přijatých v rámci těchto ustanovení unijními orgány. Zejména pokaždé, když unijní právo uvedeným orgánům přiznává pravomoc na vnitřní úrovni za účelem uskutečnění určitého cíle, je Unie nadána pravomocí brát na sebe mezinárodní závazky nezbytné k uskutečnění tohoto cíle, a to i v případě neexistence výslovného ustanovení v tomto smyslu. Vnější pravomoc Unie může proto existovat i mimo případy, v nichž má Unie výlučnou pravomoc podle čl. 3 odst. 2 SFEU. V tomto ohledu Soudní dvůr uvedl, že cílem ustanovení COTIF, jichž se týkají sporné změny, je zavést harmonizovaná pravidla na mezinárodní úrovni, a to i pro mezinárodní dopravu z území některého členského státu, na jeho území anebo procházející přes území jednoho nebo několika členských států, pro část trasy mimo území Unie a v zásadě i pro části uvedené trasy po území Unie. V tomto ohledu musí být na skutečnost, že Unie zaujme postoj k uvedeným změnám, nahlíženo tak, že přispívá k naplnění cílů společné dopravní politiky v rámci pravomoci, jíž je Unie nadána na základě čl. 91 odst. 1 SFEU a která zahrnuje i vnější aspekt.

Soudní dvůr rovněž uvedl, že vnější pravomoc Unie spadající pod druhý případ uvedený v čl. 216 odst. 1 SFEU, který odpovídá situaci, kdy je uzavření dohody „nezbytné k dosažení cílů stanovených Smlouvami v rámci politik Unie“, není spojena s podmínkou týkající se předchozího přijetí unijních pravidel, jež mohou být spornými změnami dotčena. Nelze proto tvrdit, že v oblasti dopravy, která spadá do sdílené pravomoci Unie a jejích členských států, nemůže být Unie činná navenek před tím, než bude činná uvnitř Unie a přijme společná pravidla v oblastech, v nichž na sebe vzala mezinárodní závazky.

136/ Tento posudek byl rovněž prezentován v rubrice I „Základní práva“

137/ Rozhodnutí Rady 2014/669/EU ze dne 24. června 2014 o postoji, který má být přijat jménem Evropské unie na 25. zasedání revizní komise Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu k některým změnám Úmluvy o mezinárodní železniční přepravě (COTIF) a přípojků k ní (Úř. 2014, L 293. s. 26).

Soudní dvůr se v rozsudku ze dne 29. března 2017, **Tekdemir** (C-652/15, [EU:C:2017:239](#)), zabýval výkladem stabilizační doložky, která je uvedena v článku 13 rozhodnutí č. 1/80 Rady přidružení EHS-Turecko¹³⁸ a kterou se zakazuje členskými státy a Turecké republice přijímat nová omezení týkající se podmínek přístupu k zaměstnání pracovníků a jejich rodinných příslušníků, kteří se nacházejí na jejich příslušném území v legálním postavení. V projednávané věci turecký státní příslušník, který se narodil v červnu 2014 v Německu, zákonně zastoupený svými rodiči, podal v červenci téhož roku podle německého práva žádost o vydání povolení k pobytu. Matka tohoto dítěte, která je rovněž tureckou státní příslušnicí, podala poté, co na základě schengenského víza přicestovala jako turistka v roce 2013 do Německa, žádost o azyl. V okamžiku narození dítěte měla povolení k pobytu jakožto žadatelka o azyl. Otec uvedeného dítěte, který je rovněž tureckým státním příslušníkem, byl držitelem platného povolení k pobytu až do října 2016.

Příslušný německý orgán na základě vnitrostátního ustanovení, které bylo zavedeno, až když v Německé spolkové republice nabylo účinku rozhodnutí č. 1/80, zamítl žádost jmenovaného nezletilého dítěte o vydání povolení k pobytu, neboť měl za to, že není nepřijatelné požadovat, aby tento žadatel postupoval následně cestou řízení o udělení víza, i kdyby to nevyhnutelně vedlo k tomu, že tento žadatel a jeho matka budou alespoň prozatímně odloučeni od otce a manžela, a že není ani nepřiměřené požadovat, aby otec jmenovaného nezletilého dítěte pokračoval v rodinném životě se svým synem a manželském životě se svou manželkou v Turecku.

Soudní dvůr, který odkázal na výklad poskytnutý v rozsudku **Demir**¹³⁹, uvedl, že cíl spočívající v účinném řízení migračních toků může představovat naléhavý důvod obecného zájmu umožňující odůvodnit vnitrostátní opatření přijaté po vstupu rozhodnutí č. 1/80 v platnost v dotčeném členském státě, které ukládá státním příslušníkům třetích zemí mladším 16 let povinnost mít ke vstupu do tohoto členského státu a pobytu v něm povolení k pobytu. Takové opatření však není přiměřené ve vztahu ke sledovanému cíli, když způsoby jeho provádění ve vztahu k dětem, které jsou státními příslušníky třetí země, jež se narodily v dotčeném členském státě a jejichž jeden z rodičů je turecký pracovník s legálním pobytem v tomto členském státě, překračují rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle, zejména tím, že použití takového opatření vede k tomu, že se uvedený pracovník bude muset rozhodnout, zda bude pokračovat ve výdělečné činnosti v dotčeném členském státě a čelit hlubokému narušení svého rodinného života, nebo se uvedené činnosti vzdá bez záruky, že se k ní bude moci vrátit po svém případném návratu z Turecka.

138/ Rozhodnutí Rady o přidružení č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení, které je připojeno k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé a která byla uzavřena, schválena a potvrzena jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10).

139/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. listopadu 2013, **Demir** (C-225/12, [EU:C:2013:725](#)).

XX. SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA

Pokud jde o omezující opatření v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), je třeba zmínit pět rozsudků. Tři rozsudky se týkají zmrazení finančních prostředků skupin či osob, u nichž se má za to, že jsou spojeny s teroristickými činy. Čtvrtý rozsudek se týká pravomoci Soudního dvora rozhodovat o legalitě rozhodnutí Rady, jimiž se ukládají omezující opatření určitým ruským podnikům z důvodu činnosti Ruské federace na Ukrajině. Konečně je třeba připomenout rozsudek *Safa Nicu Sepahan v. Rada*, který se týká náhrady újmy způsobené rozhodnutím o zmrazení finančních prostředků¹⁴⁰.

Velký senát Soudního dvora se v rozsudku ze dne 14. března 2017, A a další (C-158/14, [EU:C:2017:202](#)), zabýval platností prováděcího nařízení Rady (EU) č. 610/2010¹⁴¹, kterým byl ponechán subjekt *Tygři osvobození tamilského Ílamu (LTTE) na seznamu skupin zapojených do teroristických činů, na které se vztahují omezující opatření*. Spor v původním řízení se týká vnitrostátních opatření, kterými se ukládalo zmrazení finančních prostředků několika osob, které se podílely na získávání finančních prostředků pro LTTE. Vzhledem k tomu, že tato vnitrostátní rozhodnutí zohledňovala prováděcí nařízení č. 610/2010, navrhovatelé v původním řízení zpochybňovali platnost uvedeného prováděcího nařízení, neboť činnosti LTTE nebyly teroristickými činy, ale činností ozbrojených sil ve smyslu mezinárodního humanitárního práva, jelikož byly součástí ozbrojeného konfliktu. Předkládající soud tudíž vznesl mimo jiné otázku, zda lze v rámci zkoumání platnosti prováděcího nařízení č. 610/2010 považovat činnosti ozbrojených sil během ozbrojeného konfliktu ve smyslu mezinárodního humanitárního práva za „teroristické činy“ ve smyslu unijního práva, jež se týká boje proti terorismu.

Soudní dvůr předně potvrdil, že i když navrhovatelé v původním řízení nepodali žaloby na neplatnost proti prováděcímu nařízení č. 610/2010 a aktům, jež mu předcházely, byli nicméně oprávněni napadnout platnost uvedených aktů u předkládajícího soudu. V tomto ohledu Soudní dvůr připomněl, že návrh na podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti unijního aktu lze zajisté odmítnout v případě, že i kdyby byla žaloba na neplatnost tohoto aktu zjevně přípustná, fyzická nebo právnická osoba, která může podat takovou žalobu, by tak neučinila ve stanovené lhůtě a dovolávala by se protiprávnosti tohoto aktu v rámci vnitrostátního řízení, aby přiměla vnitrostátní soud k předložení Soudnímu dvoru žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se platnosti uvedeného aktu, čímž by tak obešla konečnou povahu, kterou má vůči ní uvedený akt po uplynutí lhůty k podání žaloby. V projednávané věci však každopádně nebyla žaloba na neplatnost podaná navrhovatelí v původním řízení přípustná. V tomto ohledu Soudní dvůr nejprve zdůraznil, že na seznam týkající se zmrazení finančních prostředků nebyli zapsáni samotní navrhovatelé. Zápis LTTE na seznam týkající se zmrazení finančních prostředků má ve vztahu k jiným osobám, než je tento subjekt, obecnou působnost v rozsahu, v němž je na jeho základě uložena neurčitěmu okruhu osob povinnost dodržovat zvláštní omezující opatření namířená proti uvedenému subjektu. Nebylo tudíž zjevné, že by navrhovatelé byli „osobně“ dotčeni spornými akty. Mimoto jejich situace byla přímo dotčena nikoli unijními akty týkajícími se tohoto zápisu, nýbrž uložením sankcí výlučně na základě nizozemského práva, které kromě jiných skutečností zohlednilo uvedený zápis. Soudní dvůr měl proto za to, že nebylo prokázáno, že by žaloby na neplatnost podané navrhovatelí proti unijním aktům, kterými se

^{140/} Tento rozsudek je prezentovaný v rubrice III.4 „Mimosmluvní odpovědnost Unie“.

^{141/} Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 610/2010 ze dne 12. července 2010, kterým se provádí čl. 2 odst. 3 nařízení (ES) č. 2580/2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu a kterým se zrušuje prováděcí nařízení Rady (EU) č. 1285/2009 (Úř. věst. 2010, L 178, s. 1).

zařazoval subjekt LTTE na seznam týkající se zmrazení finančních prostředků a toto zařazení se zachovávalo, byly zjevně přípustné.

Zadruhé Soudní dvůr poté, co připomněl, že nařízení, které stanoví omezující opatření, musí být vykládáno nejen ve světle rozhodnutí přijatého v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle čl. 215 odst. 2 SFEU, nýbrž rovněž v historickém kontextu právní úpravy, jíž je součástí, zdůraznil, že pro zkoumání platnosti prováděcího nařízení č. 610/2010, jsou relevantními nařízení č. 2580/2001¹⁴² a společný postoj 2001/931¹⁴³, které v zásadě spadají do společné zahraniční a bezpečnostní politiky a jejichž cílem je provádět rezoluci Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1373 (2001).

Soudní dvůr konstatoval, že mezinárodní humanitární právo zakazuje teroristické činy, a následně měl za to, že uvedené právo sleduje jiné cíle než společný postoj 2001/931 a nařízení č. 2580/2001, avšak nezakazuje přijetí takových omezujících opatření, jako jsou opatření dotčená v původním řízení. Použití těchto unijních aktů tudíž nezávisí na kvalifikacích vyplývajících z mezinárodního humanitárního práva a činnosti ozbrojených sil během ozbrojeného konfliktu mohou být „teroristickými činy“ ve smyslu těchto unijních aktů. Soudní dvůr proto konstatoval, že prováděcí nařízení č. 610/2010, jakož i unijní akty, jež mu předcházely a týkají se zápisu subjektu LTTE na seznam týkající se zmrazení finančních prostředků, jsou platné.

Velký senát Soudního dvora se ve dvou rozsudcích ze dne 26. června 2017, *Rada v. LTTE* (C-599/14 P, [EU:C:2017:583](#)) a *Rada v. Hamás* (C-79/15 P, [EU:C:2017:584](#)) zabýval dvěma rozsudky Tribunálu¹⁴⁴, který zrušil akty Rady, kterými tento orgán v období let 2010 až 2014 ponechával v platnosti opatření týkající se zmrazení finančních prostředků, jež byla přijata vůči subjektům Hamás a Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE) na základě společného postoje 2001/931¹⁴⁵ a nařízení č. 2580/2001¹⁴⁶. Soudní dvůr v těchto rozsudcích potvrdil, že *Rada může na seznamu subjektů podezřelých ze zapojení do teroristických činů ponechat subjekt, dospěje-li k závěru, že trvá nebezpečí jeho zapojení do teroristických činností, jimiž bylo odůvodněno jeho prvotní zařazení na tento seznam*. V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že i když se musí prvotní zařazení na tento seznam zakládat na vnitrostátních rozhodnutích, jež byla přijata příslušnými orgány, tento požadavek nevyvstává v případě následného ponechání na tomto seznamu.

V projednávané věci Rady zařadila na seznam stanovený v čl. 2 odst. 3 nařízení č. 2580/2001 dne 27. prosince 2001 Hamás¹⁴⁷ a dne 29. května 2006¹⁴⁸ LTTE. Základem těchto zařazení, jež Rada pravidelně obnovovala, byla v případě LTTE rozhodnutí orgánů Spojeného království a jedno rozhodnutí indických orgánů a v případě Hamásu

^{142/} Nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu (Úř. věst. 2001, L 344, s. 70, a oprava Úř. věst. 2010, L 52, s. 58; Zvl. vyd. 18/01, s. 207).

^{143/} Společný postoj Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu (Úř. věst. 2001, L 344, s. 93; Zvl. vyd. 18/01, s. 217).

^{144/} Rozsudky ze dne 16. října 2014, *LTTE v. Rada* (T-208/11 a T-508/11, [EU:T:2014:885](#)), a ze dne 17. prosince 2014, *Hamás v. Rada* (T-400/10, [EU:T:2014:1095](#)).

^{145/} Citované výše v poznámce 142.

^{146/} Nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu (Úř. věst. 2001, L 344, s. 70; Zvl. vyd. 18/01, s. 207).

^{147/} Rozhodnutí Rady 2001/927/ES ze dne 27. prosince 2001, kterým se zřizuje seznam stanovený v čl. 2 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu (Úř. věst. 2001, L 344, s. 83).

^{148/} Rozhodnutí Rady 2006/379/ES ze dne 29. května 2006, kterým se provádí čl. 2 odst. 3 nařízení (ES) č. 2580/2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu a kterým se zrušuje rozhodnutí 2005/930/ES (Úř. věst. 2006, L 144, s. 21).

dvě rozhodnutí orgánů Spojených států amerických a jedno rozhodnutí orgánu Spojeného království. Zatímco Hamás ani LTTE nenapadly akty Rady, jež se týkaly jejich prvotního zařazení na tento seznam, napadly své následné ponechání na tomto seznamu. Tribunál tyto akty zrušil, mimo jiné protože dotčená opatření se neopírala o skutečnosti, jež byly posuzovány a zjištěny v rozhodnutích, jež by byla přijata příslušnými orgány (jak podle Tribunálu vyžadoval společný postoj 931/2001), nýbrž o informace, které Rada čerpala z tisku a internetu.

Soudní dvůr, který se zabýval podmínkami, jimiž se musí řídit Rada při pravidelném přezkoumávání platných omezujících opatření, potvrdil svou judikaturu ve věci *Al-Aqsa*¹⁴⁹, podle níž může Rada ponechat osobu nebo subjekt na seznamu, dospěje-li k závěru, že trvá nebezpečí jejího nebo jeho zapojení do teroristických činností. Soudní dvůr upřesnil, že v projednávané věci měla Rada za účelem prokázání trvajících nebezpečí ve vztahu k LTTE a Hamásu povinnost opírat se o novější informace, než jsou vnitrostátní rozhodnutí, která odůvodňovala jejich prvotní zařazení na seznam. Soudní dvůr měl za to, že podle čl. 1 odst. 4 společného postoje 2001/931 se musí o vnitrostátní rozhodnutí vydané příslušným orgánem opírat pouze rozhodnutí o prvotním zařazení. Taková podmínka není podle čl. 1 odst. 6 společného postoje stanovena pro následné ponechání těchto subjektů na tomto seznamu, které se může opírat o jiné zdroje. Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že dotčené subjekty byly každopádně chráněny možností napadnout u unijního soudu veškeré důkazy, o něž se Rada opírala v rámci pravidelného přezkumu.

I když Soudní dvůr proto zrušil rozsudek Tribunálu týkající se Hamásu a tuto věc Tribunálu vrátil, potvrdil naproti tomu rozsudek Tribunálu, kterým se zrušovala opatření týkající se zmrazení finančních prostředků LTTE, jež přijala Rada, přestože se v něm Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení. Soudní dvůr měl totiž za to, že vzhledem k vojenské porážce LTTE na Srí Lance v roce 2009 a k tomu, že tato skutečnost představovala významnou změnu okolností, jež může zpochybnit další trvání nebezpečí zapojení LTTE do teroristických činností, měla Rada v odůvodnění napadených aktů uvést informace, které byly základem jejího posouzení, k čemuž nedošlo. Soudní dvůr dále konstatoval, že Rada může odůvodnit prvotní zařazení na seznam osob nebo subjektů na základě rozhodnutí, které přijal příslušný orgán třetího státu, až když pečlivě ověřila, zda relevantní právní předpisy této třetí země zajišťují ochranu práv na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu rovnocennou ochraně zaručené na unijní úrovni, a že důvody, na nichž je toto posouzení založeno, musí být uvedeny v odůvodnění.

Velký senát Soudního dvora konečně v rozsudku ze dne 28. března 2017, *Rosneft* (C-72/15, [EU:C:2017:236](#)), potvrdil platnost rozhodnutí 2014/512¹⁵⁰ a nařízení Rady č. 833/2014¹⁵¹ o omezujících opatřeních přijatých vzhledem k činnostem Ruské federace na Ukrajině, jež se týkají určitých ruských podniků spojených s Ruskem. Jeden z dotčených podniků napadl u předkládajícího soudu platnost omezujících opatření, jež vůči ní přijala Rada, jakož i platnost prováděcích vnitrostátních opatření.

Soudní dvůr zaprvé potvrdil, že má pravomoc rozhodovat v rámci řízení o žádosti o předběžné otázce o platnosti aktu, který byl přijat na základě ustanovení týkajících se SZBP, pokud se předběžná otázka týká buď kontroly dodržování postupů anebo pravomocí orgánů, které smlouvy stanoví pro výkon pravomocí Unie, nebo přezkumu legality omezujících opatření přijatých vůči dotčeným fyzickým či právnickým osobám. Pokud jde o vyloučení pravomoci Soudního dvora rozhodovat v oblasti SZBP, jež je stanoveno podle čl. 24 odst. 1 druhého pododstavce

149/ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 2012, *Al-Aqsa v. Rada a Nizozemsko v. Rada* (C-539/10 P a C-550/10 P, [EU:C:2012:711](#)).

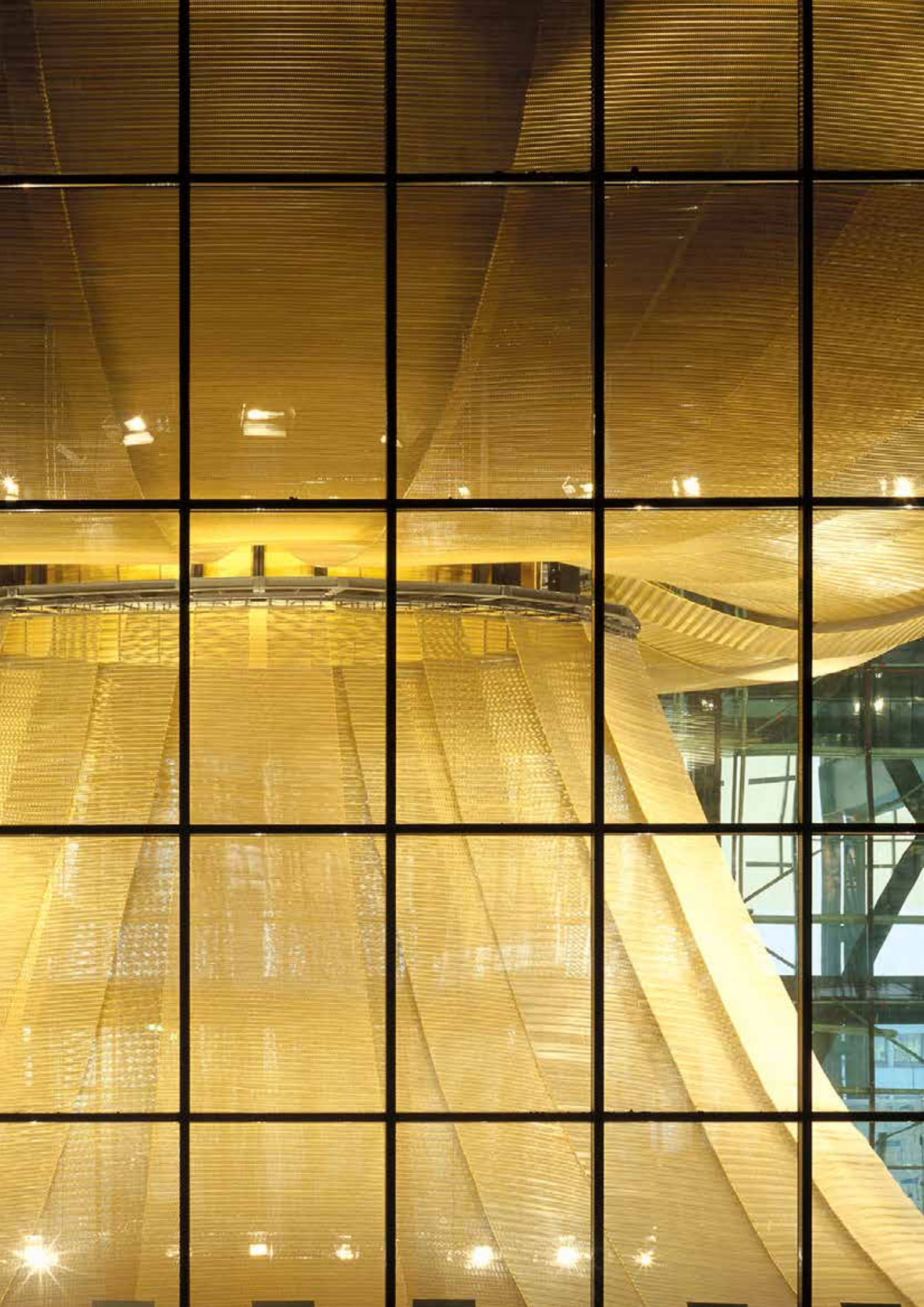
150/ Rozhodnutí Rady 2014/512/SZBP ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 229, s. 13), ve znění rozhodnutí Rady 2014/872/SZBP ze dne 4. prosince 2014 (Úř. věst. 2014, L 349, s. 58, a opravy, Úř. věst. 2014, L 350, s. 15).

151/ Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2014, L 229, s. 1, a oprava, Úř. věst. 2014, L 246, s. 59), ve znění nařízení Rady (EU) č. 1290/2014 ze dne 4. prosince 2014 (Úř. věst. 2014, L 349, s. 20, a oprava, Úř. věst. 2014, L 369, s. 79).

poslední věty SEU a čl. 275 prvního pododstavce SFEU, a o výjimku, jež je v tomto ohledu stanovena tímž ustanovením Smlouvy o EU a druhým pododstavcem čl. 275 SFEU, Soudní dvůr mimo jiné zdůraznil, že i když článek 47 Listiny nemůže založit pravomoc Soudního dvora, pokud ji Smlouvy vylučují, zásada účinné soudní ochrany nicméně znamená, že vyloučení pravomoci Soudního dvora v oblasti SZBP musí být vykládáno restriktivně. Jelikož řízení, které umožňuje Soudnímu dvoru rozhodovat o předběžné otázce, má za cíl zajistit dodržování práva při výkladu a uplatňování Smluv, restriktivní výklad pravomoci, kterou přiznává Soudnímu dvoru čl. 275 druhý pododstavec SFEU, na který odkazuje čl. 24 odst. 1 SEU, by byl v rozporu s těmito cíli, jakož i se zásadou účinné soudní ochrany.

Za těchto okolností vzhledem k tomu, že Soudní dvůr má na základě čl. 24 odst. 1 SEU a čl. 275 druhého pododstavce SFEU věcnou pravomoc rozhodovat o platnosti unijních aktů, a sice zejména v případě omezujících opatření vůči fyzickým a právnickým osobám, výklad posledně uvedeného ustanovení, který by vylučoval možnost soudů členských států obrátit se na Soudní dvůr se žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci platnosti rozhodnutí Rady, kterými se stanoví přijetí takových opatření, by byl v rozporu se strukturou systému účinné soudní ochrany, který je zakotven Smlouvami.

Zadruhé Soudní dvůr stran platnosti sporných aktů mimo jiné konstatoval, že vzhledem k rozdílným funkcím aktů přijatých Radou na základě článku 29 a aktů přijatých na základě článku 215 SFEU platí, že skutečnost, že rozhodnutí 2014/512 přijaté Radou na základě článku 29 SEU upřesňuje předmět omezujících opatření, nelze v zásadě považovat za porušení postupu pro uplatnění uvedeného rozhodnutí, který je stanoven v článku 215 SFEU. Touto okolností tudíž nebyl v rámci přijetí nařízení č. 833/2014, jehož cílem je provést toto rozhodnutí, narušen výkon pravomocí, které článek 215 SFEU přiznává vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi. Soudní dvůr konečně uvedl, že významem cílů sledovaných spornými akty bylo možné ospravedlnit negativní následky pro určité hospodářské subjekty a zásah do svobody podnikání a práva na vlastnictví posledně uvedených subjektů nebyl nepřiměřený. Dále měl Soudní dvůr za to, že zásada právní jistoty ani zásada určitosti použitelného práva nebrání členskému státu, aby uložil trestní sankce, jež musí být uplatněny v případě porušení ustanovení uvedeného nařízení, přestože tato ustanovení mohou být předmětem postupného následného vyjasňování Soudním dvorem.

C/ ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017

Marc-André GAUDISSERT, náměstek vedoucího soudní kanceláře

Kanceláři Soudního dvora byly podle základních předpisů upravujících její organizaci a chod svěřeny tři hlavní úkoly.

Soudní kancelář, která je podle jednacího řádu odpovědná za přijímání, předávání a úschovu všech písemností, dbá zaprvé – a především – na řádný průběh řízení a důkladné vedení soudních spisů ve věcech předložených Soudnímu dvoru, a to od zápisu návrhu na zahájení řízení nebo žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce do rejstříku soudní kanceláře až po doručení rozhodnutí, jímž se končí řízení před Soudním dvorem, dotyčným zúčastněným a archivaci soudního spisu v dané věci.

Při plnění tohoto prvního úkolu – a při navazujících činnostech – udržuje soudní kancelář nezbytné kontakty ve všech úředních jazycích Evropské unie se zástupci zúčastněných a se třetími stranami nebo soudy členských států, které se na Soudní dvůr obracují s žádostmi o rozhodnutí o předběžné otázce ohledně výkladu nebo platnosti unijního práva.

Soudní kancelář rovněž poskytuje pomoc členům soudu, kterým je nápomocna při provádění veškerých úředních úkonů. Tato pomoc zahrnuje zejména řešení četných procesních otázek, které vyvstávají během vyřizování věci, a účast členů soudní kanceláře na jednáních soudu a na správních zasedáních jeho senátů, ale i zapojení vedoucích pracovníků soudní kanceláře do činnosti jednotlivých výborů, zejména Výboru pro statut a jednací řád Soudního dvora.

Činnost posledně zmíněného výboru byla v uplynulém roce velmi intenzivní. Jejím výsledkem byla nejen příprava znění zprávy, která byla předána Evropskému parlamentu, Radě a Komisi dne 14. prosince 2017, týkající se vhodnosti částečného přenesení pravomoci k rozhodování o některých předběžných otázkách na Tribunál¹, ale i podrobné zamyšlení se nad důsledky reformy struktury soudního systému Evropské unie na rozdělení pravomocí mezi Soudním dvorem a Tribunálem v oblasti přímých žalob a nad dopadem, který by vývoj evropských a vnitrostátních norem a praxe týkajících se ochrany osobních údajů mohl mít na zveřejňování judikatury. Tato reflexe však nebyla v době sepsání toho textu ještě ukončena.

Níže uvedené úvahy se proto zaměří na vlastní soudní činnost a na hlavní trendy, které vyplývají ze statistických tabulek, jež značí o tom, že se rok 2017 vyznačoval vysokým tempem z hlediska jak věcí zahájených, tak věcí ukončených.

Zahájené věci

V roce 2017 bylo Soudnímu dvoru předloženo 739 věcí. Odhlédneme-li od roku 1979 – jenž představoval nestandardní rok, neboť v něm bylo předloženo 1324 nových věcí, z nichž se více než tisíc týkalo souvisejících žalob ve věcech úředníků – jde o nejvyšší počet věcí zapsaných do rejstříku Soudního dvora od jeho zřízení, přičemž předchozího rekordu bylo dosaženo v roce 2015 se 713 novými věcmi. Toto navýšení je způsobeno především nárůstem počtu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložených Soudnímu dvoru, který činil

^{1/} Znění této zprávy je dostupné ve všech úředních jazycích Evropské unie na internetových stránkách Soudního dvora (<https://curia.europa.eu>, v rubrice Soudní dvůr – Řízení).

533 v roce 2017, což představuje zvýšení o přibližně 13 % v porovnání s předchozím rokem, v jehož průběhu bylo Soudnímu dvoru předloženo 470 žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce.

Je sice pravda, že tento nový rekord je částečně důsledkem předložení přibližně čtyřiceti podobných věcí z Německa, které se týkaly výkladu nařízení (ES) č. 261/2004 o odškodnění cestujících v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů², ale je rovněž důkazem důvěry soudů členských států v Soudní dvůr. Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce zapsané do rejstříku v roce 2017 totiž pocházely téměř ze všech členských států a v rámci těchto států od všech jejich soudů – včetně ústavních soudů – a týkaly se různorodých oblastí unijního práva, jako např. dopravy, daní, ochrany spotřebitele, sociální politiky a životního prostředí, ale samozřejmě i otázek spadajících pod hlavu V Smlouvy o fungování Evropské unie a souvisejících s migrační krizí a opatřeními přijatými v tomto kontextu vnitrostátními orgány.

Právě v těchto oblastech zaznamenal Soudní dvůr nárůst počtu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce pocházejících z Německa, Rakouska a Nizozemska, ale i žádostí ze zemí, které k Unii přistoupily později, např. Maďarska, Litvy nebo Estonska (s 22, 10 a 7 žádostmi o rozhodnutí o předběžné otázce podanými v roce 2017).

Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr rozhodl v letech 2015 a 2016 o řadě podstatných otázek v citlivé oblasti hypotečních úvěrů, počet žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložených španělskými soudy, které byly s touto problematikou přímo konfrontovány, klesl v roce 2017 o polovinu. Tentýž závěr platí i pro žádosti ze Spojeného království (jejichž počet klesl ze 23 žádostí v roce 2016 na 11 žádostí v roce 2017), zatímco počet žádostí pocházejících od irských soudů zaznamenal opačný vývoj, neboť ze 6 žádostí v roce 2016 vzrostl na 12 žádostí v roce 2017, stejně jako počet žádostí z Finska, který se během téhož období zvýšil ze 7 na 13 žádostí.

Čtenáři naleznou v níže uvedených tabulkách podrobný přehled žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce předložených během uplynulého roku a rozdělených podle jednotlivých členských států a soudů.

Vedle převážného podílu žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, jež tvoří téměř tři čtvrtiny zahájených věcí v roce 2017, je třeba zaznamenat i trend nárůstu počtu žalob pro nesplnění povinnosti (ze 31 v roce 2016 na 41 v roce 2017) a snížení počtu kasačních opravných prostředků, neboť posledně zmíněné klesly napříč všemi kategoriemi během téhož období ze 175 na 147 věcí. V této fázi se však zdá předčasné vyvozovat konečné závěry o tomto vývoji, neboť počet žalob pro nesplnění povinnosti byl v roce 2016 na rekordně nízké úrovni, kdežto počet kasačních opravných prostředků před Soudním dvorem závisí na řadě parametrů, jež souvisejí zejména s počtem rozhodnutí vydaných Tribunálem, ale i s vyhodnocením vyhlídek na úspěch daného procesního prostředku ze strany účastníků řízení. Pokles počtu kasačních opravných prostředků zaznamenaný v letech 2016 a 2017 může být indicií o příznivých účincích výše zmíněné reformy struktury soudního systému ve spojení s dopadem opatření přijatých Soudním dvorem za účelem rychlého odmítnutí zjevně nepřijatelných nebo zcela neopodstatněných kasačních opravných prostředků, avšak bude samozřejmě třeba vyčkat několik let, zda se tyto trendy potvrdí.

Na závěr je třeba upozornit na to, že Soudnímu dvoru byla v roce 2017 předložena Belgickým královstvím podle čl. 218 odst. 11 Smlouvy o fungování Evropské unie žádost o posudek o slučitelnosti Komplexní hospodářské a obchodní dohody mezi Kanadou na jedné straně a Evropskou unií a jejími členskými státy na straně druhé,

^{2/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. 2004, L 46, 17.2.2004, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

podepsané v Bruselu dne 30. října 2016 („CETA“), se Smlouvami. Soudní dvůr byl vyzván, aby se vyjádřil zejména ke slučitelnosti mechanismu řešení sporů stanoveného v této dohodě v oblasti investic.

Ukončené věci

Zatímco počet věcí zahájených v roce 2017 vzrostl, počet ukončených věcí se nacházel téměř na stejné úrovni jako v roce 2016. V uplynulém roce Soudní dvůr totiž ukončil 699 věcí, zatímco v roce 2016 jich ukončil 704. Odhlédneme-li od výše uvedené čtyřicítky německých věcí – které se týkají téhož předmětu a ve skutečnosti představují jednu a tutéž věc, což vedlo k jejich spojení – tyto číselné údaje tedy vyjadřují rovnováhu mezi věcmi zahájenými a věcmi ukončenými v uplynulém roce.

Stejně jako v roce 2016 představují většinu věcí ukončených Soudním dvorem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a kasační opravné prostředky, které společně tvoří více než 90 % věcí vyřízených Soudním dvorem v roce 2017. Tento podíl je naprosto logicky dán dosti podobným dílem, který zaujímají obě tyto kategorie procesních prostředků v zahájených věcech.

Pozornost čtenáře si naproti tomu zaslouží nárůst počtu věcí rozhodnutých rozsudkem. Zatímco v roce 2016 vydal Soudní dvůr 412 rozsudků, v roce 2017 jich vydal 466, což představuje nárůst řádově o 13 %. Tento nárůst je částečně dán faktory konjunkturálního rázu, neboť Soudní dvůr během uplynulého roku rozhodoval o řadě principiálních otázek (v tomto ohledu viz vývoj judikatury zmíněný ve druhé části této zprávy), ale i výraznější složitostí a techničností věcí předložených Soudnímu dvoru, jež byly důvodem k důkladnému přezkumu otázek položených Soudnímu dvoru a častému využití stanovisek generálních advokátů, a to i v některých věcech přidělených senátu složenému ze tří soudců. V roce 2017 tak podíl rozsudků, jejichž vydání předcházela stanoviska, činil více než 67 % celkového počtu rozsudků vydaných v uplynulém roce.

Logickým následkem nárůstu počtu věcí, v nichž bylo rozhodnuto rozsudkem, je snížení počtu věcí, v nichž bylo rozhodnuto usnesením, a související prodloužení průměrné délky řízení. Toto prodloužení je však stále velmi malé, pokud jde o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které představují většinu práce Soudního dvora. Zatímco v roce 2016 činila délka řízení 15 měsíců – což byla historicky nízká úroveň – v roce 2017 činila průměrná délka vyřizování těchto věcí 15,7 měsíce. Pokud jde o kasační opravné prostředky, prodloužení je výraznější, neboť v roce 2017 činila průměrná délka jejich vyřízení 17,1 měsíce (oproti 12,9 měsíce v roce 2016), ale je do značné míry důsledkem ukončení několika sérií složitých případů v oblasti hospodářské soutěže a státních podpor, k nimž patří zejména objemný spis týkající se kartelových dohod na belgickém, německém, francouzském, italském, nizozemském a rakouském trhu se zařízením a pevnými součástmi koupelen.

Dalším výrazným znakem byl v uplynulém roce poměrně vysoký počet žádostí o použití zrychleného řízení nebo naléhavého řízení v oblastech týkajících se prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Zatímco v roce 2016 činil počet těchto žádostí 21 v případě zrychleného řízení a 12 v případě naléhavého řízení, v roce 2017 činil tento počet v příslušném pořadí 31 a 15 žádostí, což odráží význam, který účastníci řízení nebo vnitrostátní soudy přikládají rychlému vyřešení jejich sporů. Odůvodnění poskytnuté účastníky řízení či vnitrostátními soudy nebo okolnosti, které posledně zmínění uplatnili na podporu těchto žádostí, však zřejmě měly menší dopad než v roce 2016, neboť Soudní dvůr projednal v roce 2017 ve zrychleném řízení pouze dvě věci a v naléhavém řízení věci čtyři (oproti třem a osmi věcem v roce 2016). Zamítnutí žádostí o projednání věci ve zrychleném řízení nebo v naléhavém řízení však bylo vyváženo rychlejším vyřízením několika z těchto věcí, jež byly projednány přednostně.

Na závěr je třeba zvláště upozornit na tři posudky vydané Soudním dvorem v roce 2017 podle čl. 218 odst. 11 Smlouvy o fungování Evropské unie. Tyto posudky totiž Soudnímu dvoru umožnily ještě více upřesnit rozsah pravomocí Evropské unie v oblasti vnějších vztahů, jakož i dosah několika dohod důležitých pro Unii, zejména

posudek 2/15 týkající se dohody o volném obchodu mezi Evropskou unií a Singapurskou republikou, jenž plénum Soudního dvora vydalo dne 16. května 2017.

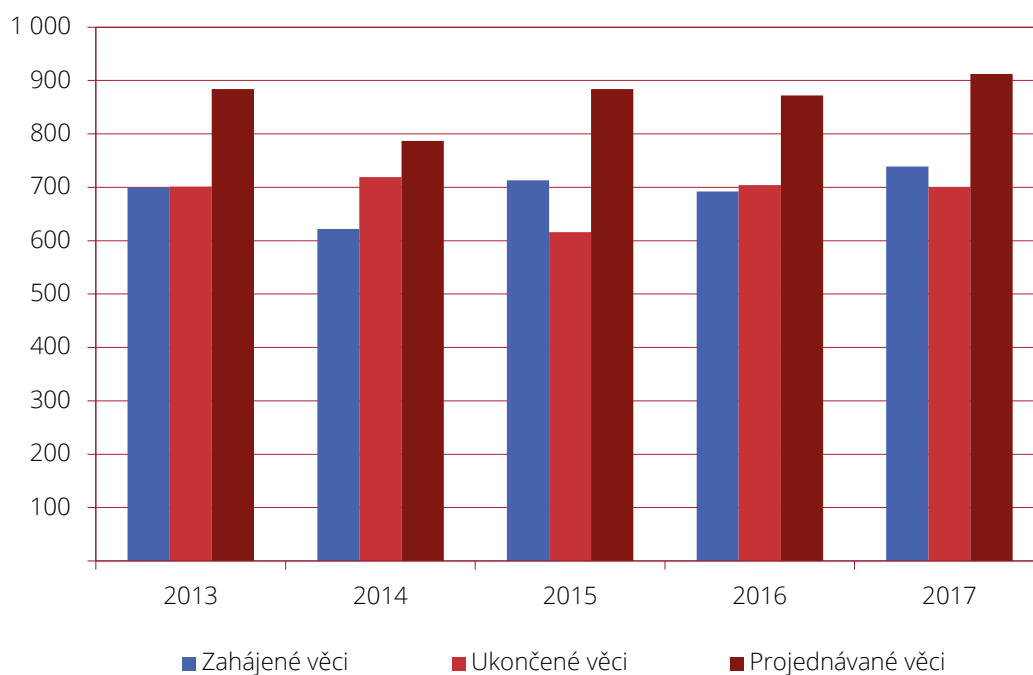
Projednávané věci

K 31. prosinci 2017 projednával Soudní dvůr 912 věcí (po zohlednění spojených věcí 825), tedy o něco více než projednával na konci roku 2016 (872 věcí).

D/ SOUDNÍ STATISTIKY SOUDNÍHO DVORA

I. Obecná činnost Soudního dvora – Zahájené, ukončené, projednávané věci (2013–2017)	97
II. Zahájené věci – Povaha řízení (2013–2017)	98
III. Zahájené věci – Předmět řízení (2017)	99
IV. Zahájené věci – Žaloby pro nesplnění povinnosti státem (2013–2017)	100
V. Ukončené věci – Povaha řízení (2013–2017)	101
VI. Ukončené věci – Rozsudky, usnesení, posudky (2017)	102
VII. Ukončené věci – Soudní kolegia (2013–2017)	103
VIII. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2013–2017)	104
IX. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2013–2017)	105
X. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2017)	107
XI. Ukončené věci – Rozsudky pro nesplnění povinnosti: směr rozhodnutí (2013–2017)	109
XII. Ukončené věci – Délka trvání řízení v měsících (2013–2017)	110
XIII. Věci projednávané k 31. prosinci – Povaha řízení (2013–2017)	111
XIV. Věci projednávané k 31. prosinci – Soudní kolegia (2013–2017)	112
XV. Různé – Zrychlená řízení (2013–2017)	113
XVI. Různé – Řízení o naléhavé předběžné otázce (2013–2017)	113
XVII. Různé – Předběžná opatření (2017)	114
XVIII. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2017) – Zahájené věci a rozsudky	115
XIX. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2017) – Zahájená řízení o předběžných otázkách podle členského státu a za rok	117
XX. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2017) – Zahájená řízení o předběžných otázkách podle členského státu a soudu	119
XXI. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2017) – Žaloby pro nesplnění povinnosti státem podané proti členským státům	122
XXII. Činnost kanceláře Soudního dvora (2015–2017)	123

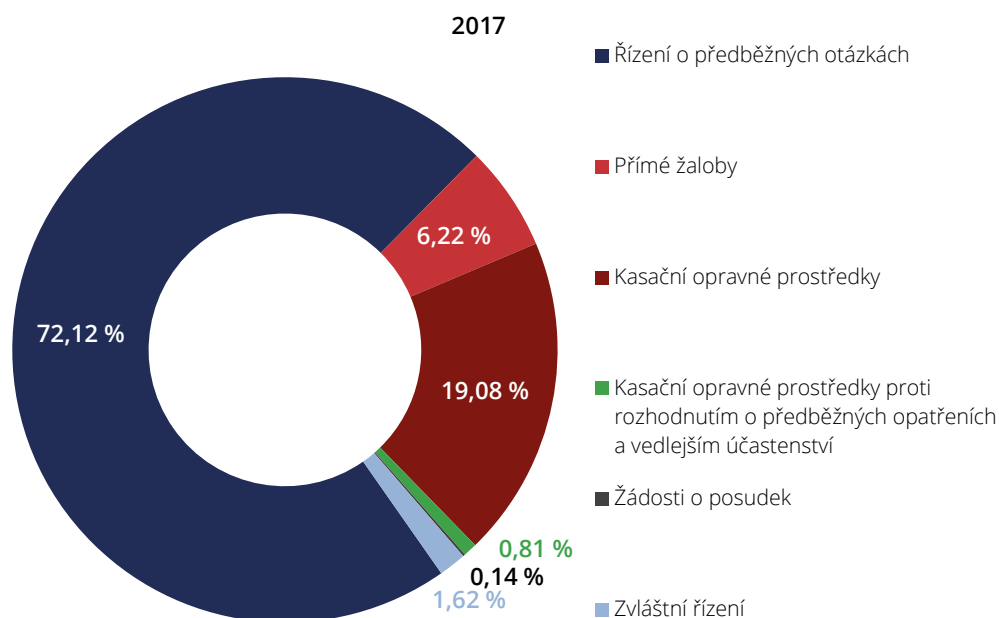
I. OBECNÁ ČINNOST SOUDNÍHO DVORA – ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Zahájené věci	699	622	713	692	739
Ukončené věci	701	719	616	704	699
Projednávané věci	884	787	884	872	912

^{1/} Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

II. ZAHÁJENÉ VĚCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Řízení o předběžných otázkách	450	428	436	470	533
Přímé žaloby	72	74	48	35	46
Kasační opravné prostředky	161	111	206	168	141
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	5		9	7	6
Žádosti o posudek	2	1	3		1
Zvláštní řízení ²	9	8	11	12	12
Celkem	699	622	713	692	739
Návrhy na předběžná opatření	1	3	2	3	3

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

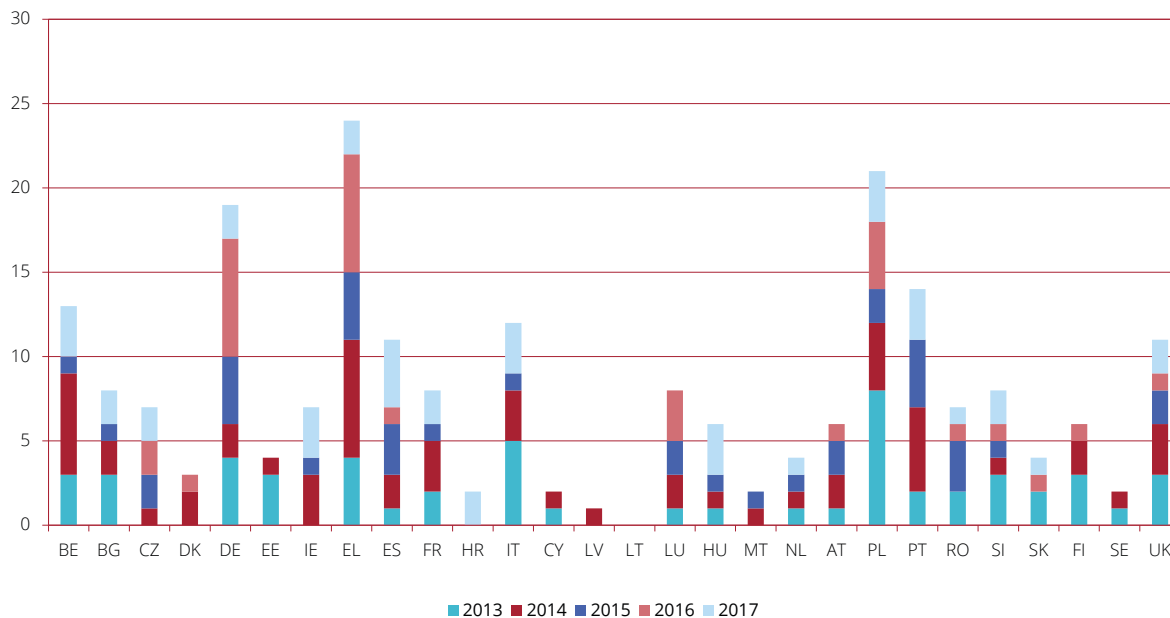
2/ Za „zvláštní řízení“ jsou považována: právní pomoc, určení nákladů řízení, odpor proti rozsudku pro zmeškání, námitka třetí osoby, obnova řízení, výklad rozsudku, přezkum návrhu prvního generálního advokáta, aby Soudní dvůr přezkoumal rozhodnutí Tribunálu, řízení o zabavení pohledávky; věci v oblasti imunit.

III. ZAHÁJENÉ VĚCI – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2017) ¹

	Přímé žaloby	Řízení o předběžných otázkách	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Zvláštní řízení
Celní unie a společný celní tarif		12	2			14	
Daně	2	53				55	
Doprava	5	78				83	
Duševní a průmyslové vlastnictví		19	54			73	
Energie		2				2	
Evropské občanství	1	7				8	
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...)	3	2	1			6	
Hospodářská a měnová politika		2	5			7	
Hospodářská soutěž		2	5			7	
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost		1	1			2	
Institucionální právo	2		20	2	1	25	1
Obchodní politika		2	6			8	
Ochrana spotřebitele	1	34				35	
Politika rybolovu	1					1	
Právní zásady Unie		10	2			12	
Právo podniků		1				1	
Přistoupení nových států		1				1	
Přístup k dokumentům			1			1	
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	5	90	3			98	
Průmyslová politika	2	5				7	
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)			1	1		2	
Rozhodčí doložka			5			5	
Sbližování právních předpisů	2	39	1			42	
Sociální politika		43				43	
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků		7				7	
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		1	5			6	
Státní podpory	2	10	8	1		21	
Svoboda usazování	1	7				8	
Veřejné zakázky	1	21		1		23	
Veřejné zdraví		1				1	
Vnější činnost Evropské unie		2	1			3	
Volný pohyb kapitálu	2	10				12	
Volný pohyb osob	3	13				16	
Volný pohyb služeb	2	16				18	
Volný pohyb zboží		6				6	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír			3			3	
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport							2
Zemědělství		8	6			14	
Životní prostředí	11	28	1			40	
Smlouva o ES/SFEU	46	533	131	5	1	716	3
Řízení			3			3	9
Služební řád			7	1		8	
Různé			10	1		11	9
CELKEM	46	533	141	6	1	727	12

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

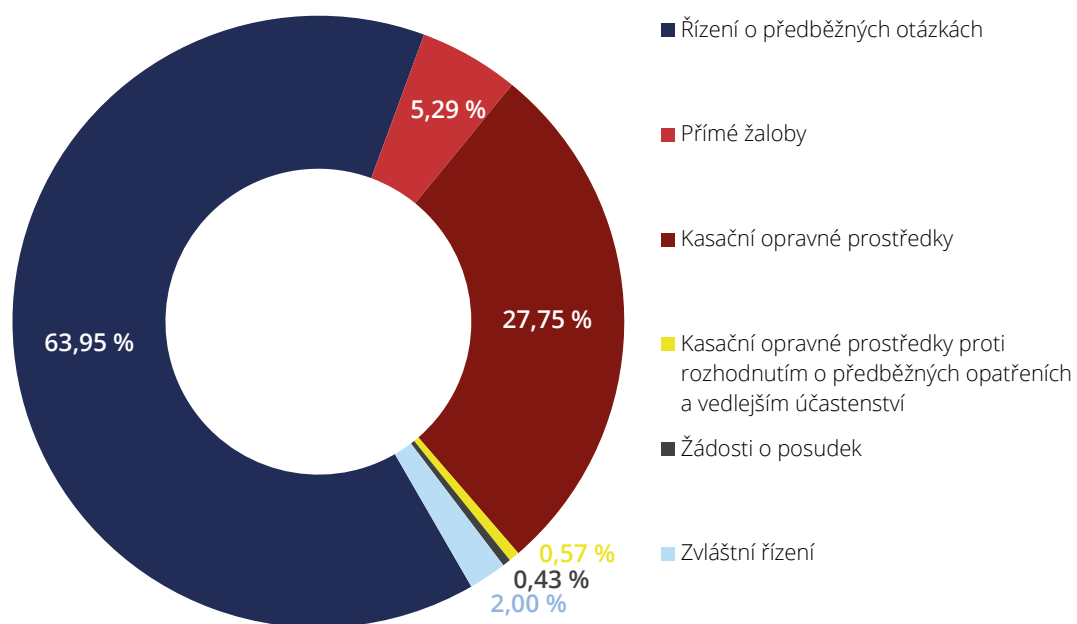
IV. ZAHÁJENÉ VĚCI – ŽALOBY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI STÁTEM (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Belgie	3	6	1		3
Bulharsko	3	2	1		2
Česká republika		1	2	2	2
Dánsko		2		1	
Německo	4	2	4	7	2
Estonsko	3	1			
Irsko		3	1		3
Řecko	4	7	4	7	2
Španělsko	1	2	3	1	4
Francie	2	3	1		2
Chorvatsko					2
Itálie	5	3	1		3
Kypr	1	1			
Lotyšsko		1			
Litva					
Lucembursko	1	2	2	3	
Maďarsko	1	1	1		3
Malta		1	1		
Nizozemsko	1	1	1		1
Rakousko	1	2	2	1	
Polsko	8	4	2	4	3
Portugalsko	2	5	4		3
Rumunsko	2		3	1	1
Slovinsko	3	1	1	1	2
Slovensko	2			1	1
Finsko	3	2		1	
Švédsko	1	1			
Spojené království	3	3	2	1	2
Celkem	54	57	37	31	41

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

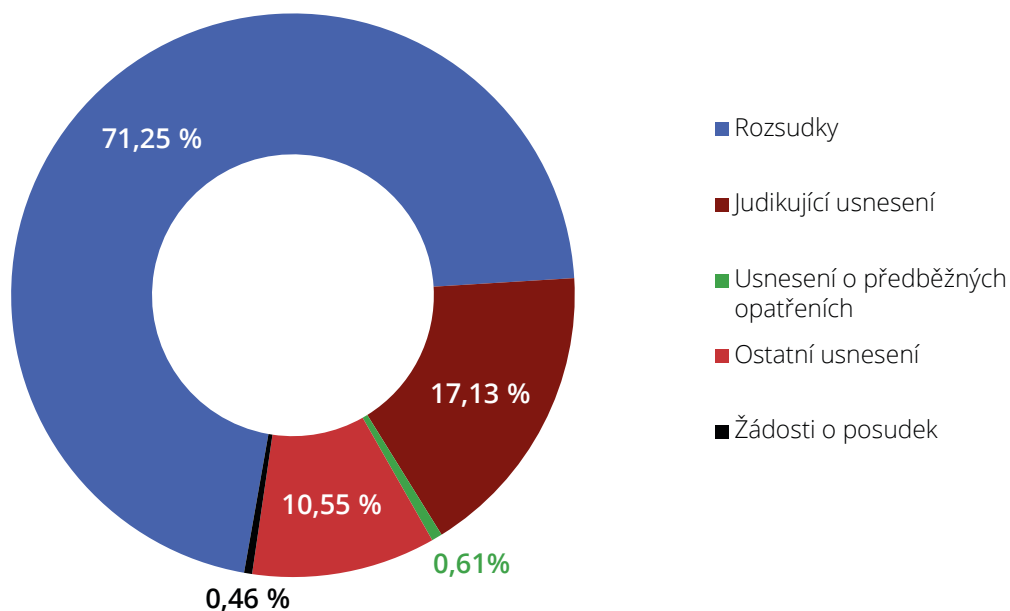
V. UKONČENÉ VĚCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Řízení o předběžných otázkách	413	476	404	453	447
Přímé žaloby	110	76	70	49	37
Kasační opravné prostředky	155	157	127	182	194
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	5	1	7	7	4
Žádosti o posudek	1	2	1	0	3
Zvláštní řízení	17	7	7	13	14
Celkem	701	719	616	704	699

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

VI. UKONČENÉ VĚCI – ROZSUDKY, USNESENÍ, POSUDKY (2017) ¹

	Rozsudky	Judikující usnesení ²	Usnesení o předběžných opatřeních ³	Ostatní usnesení ⁴	Žádosti o posudek	Celkem
Řízení o předběžných otázkách	325	42		58		425
Přímé žaloby	27		1	9		37
Kasační opravné prostředky	114	57				171
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství			3	1		4
Žádosti o posudek					3	3
Zvláštní řízení		13		1		14
Celkem	466	112	4	69	3	654

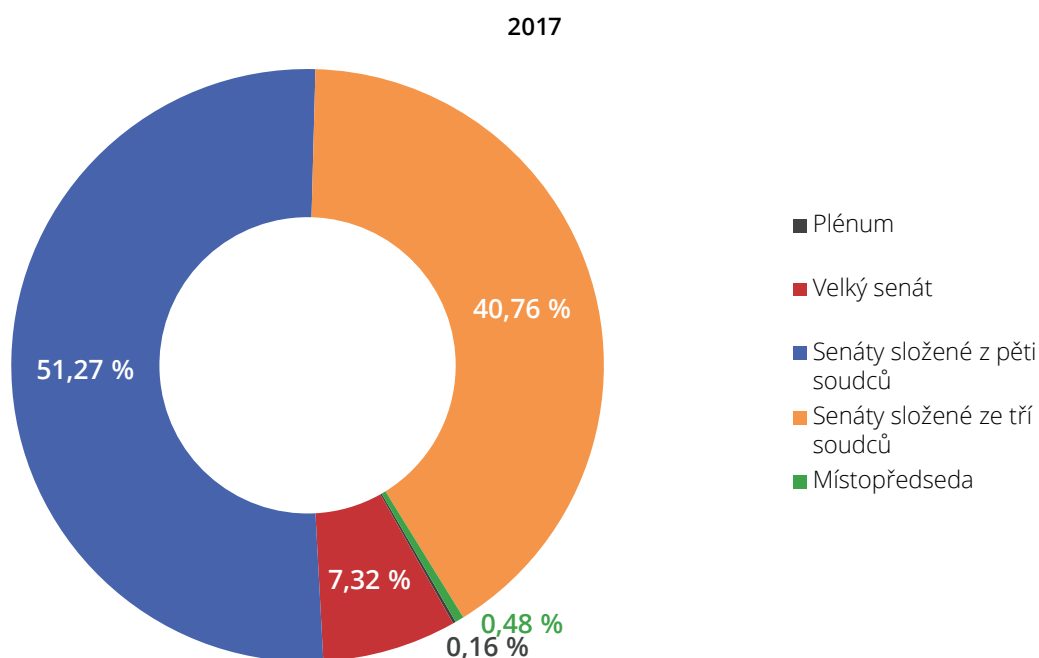
1/ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

2/ Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

3/ Usnesení vydaná k návrhu na základě článků 278 SFEU nebo 279 SFEU (dříve článků 242 ES a 243 ES) nebo na základě článku 280 SFEU (dříve článku 244 ES) nebo na základě odpovídajících ustanovení SESAE nebo na základě kasačního opravného prostředku proti usnesení o předběžném opatření nebo vedlejším účastenství.

4/ Usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Tribunálu.

VII. UKONČENÉ VĚCI – SOUDNÍ KOLEGIA (2013–2017) ¹

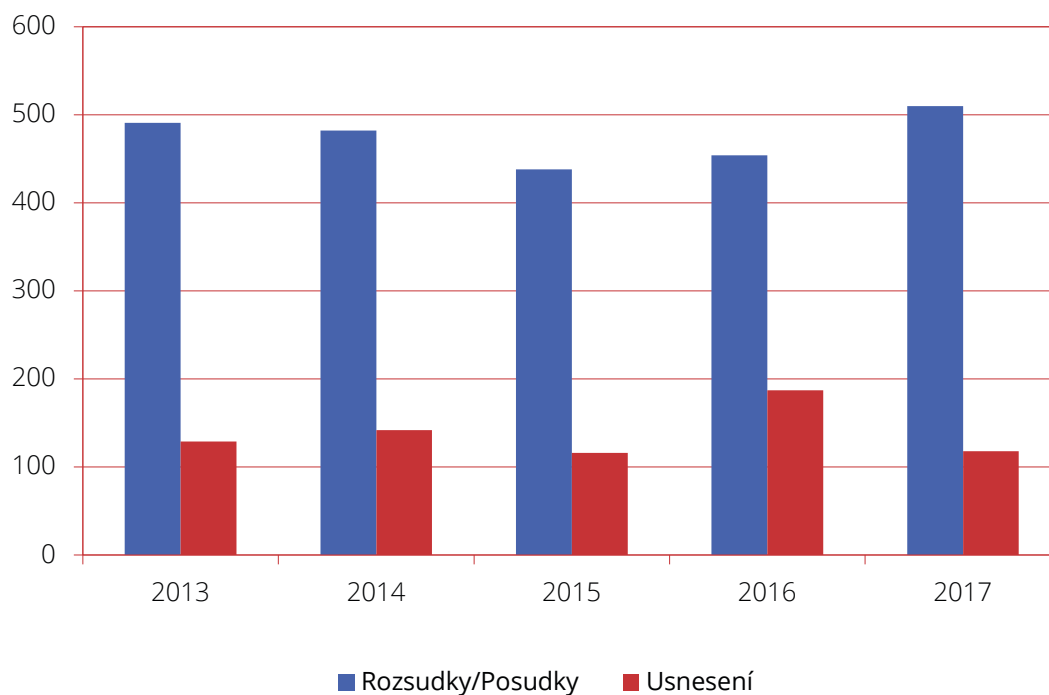

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem
Plénum				1		1							1		1
Velký senát	52		52	51	3	54	47		47	54		54	46		46
Senáty složené z pěti soudců	348	18	366	320	20	340	298	20	318	280	20	300	312	10	322
Senáty složené ze tří soudců	91	106	197	110	118	228	93	89	182	120	162	282	151	105	256
Místopředseda		5	5		1	1		7	7		5	5		3	3
Celkem	491	129	620	482	142	624	438	116	554	454	187	641	510	118	628

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

2/ Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

VIII. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2013–2017) ^{1 2}

	2013	2014	2015	2016	2017
Rozsudky/Posudky	491	482	438	454	510
Usnesení	129	142	116	187	118
Celkem	620	624	554	641	628

- 1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).
 2/ Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

IX. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Celní unie a společný celní tarif	11	21	20	27	19
Daně	74	52	55	41	62
Doprava	17	18	9	20	17
Duševní a průmyslové vlastnictví	43	69	51	80	60
Energie	1	3	2		2
Evropské občanství	12	9	4	8	5
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...)	2	5	1	2	7
Hospodářská a měnová politika		1	3	10	2
Hospodářská soutěž	42	28	23	30	53
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	6	8	4	2	
Institucionální právo	31	18	27	20	27
Obchodní politika	6	7	4	14	14
Ochrana spotřebitele	19	20	29	33	20
Politika rybolovu		5	3	1	2
Právní zásady Unie	17	23	12	13	14
Právo podniků	4	3	1	1	4
Přistoupení nových států				1	
Přístup k dokumentům	6	4	3	4	9
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	46	51	49	51	61
Průmyslová politika	15	3	9	10	8
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)		5	1	1	7
Sbližování právních předpisů	24	25	24	16	29
Sociální politika	27	51	30	23	26
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	12	6	14	5	6
Soudní spolupráce v občanských věcech				1	
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	12	3	6	11	10
Státní podpory	34	41	26	26	33
Svoboda usazování	13	9	17	27	10
Transevropské sítě				1	
Veřejné zakázky	12	13	14	31	15
Veřejné zdraví	2	3	5	4	5

>>>

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

Vnější činnost Evropské unie	4	6	1	5	1
Volný pohyb kapitálu	8	6	8	7	1
Volný pohyb osob	15	20	13	12	17
Volný pohyb služeb	16	11	17	14	13
Volný pohyb zboží	1	10	9	5	2
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	1		1	3	2
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport		1	1		2
Zaměstnanost			1		
Zemědělství	33	29	20	13	22
Životní prostředí	35	30	27	53	27
Smlouva o ES/SFEU	601	617	544	626	614
Smlouva o AE			1		
Řízení	14	6	4	14	13
Služební řád	5	1	3		1
Výsady a imunity			2	1	
Různé	19	7	9	15	14
CELKEM	620	624	554	641	628

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

X. VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM, POSUDKEM NEBO JUDIKUJÍCÍM USNESENÍM – PŘEDMĚT ŘÍZENÍ (2017) ¹

	Rozsudky/ Posudky	Usnesení ²	Celkem
Celní unie a společný celní tarif	18	1	19
Daně	57	5	62
Doprava	16	1	17
Duševní a průmyslové vlastnictví	38	22	60
Energie	2		2
Evropské občanství	4	1	5
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům...)	5	2	7
Hospodářská a měnová politika	1	1	2
Hospodářská soutěž	52	1	53
Institucionální právo	12	15	27
Obchodní politika	14		14
Ochrana spotřebitele	16	4	20
Politika rybolovu	2		2
Právní zásady Unie	9	5	14
Právo podniků	4		4
Přístup k dokumentům	5	4	9
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	59	2	61
Průmyslová politika	8		8
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	5	2	7
Sbližování právních předpisů	23	6	29
Sociální politika	23	3	26
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	5	1	6
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	8	2	10
Státní podpory	24	9	33
Svoboda usazování	7	3	10
Veřejné zakázky	12	3	15
Veřejné zdraví	5		5
Vnější činnost Evropské unie	1		1
Volný pohyb kapitálu	1		1

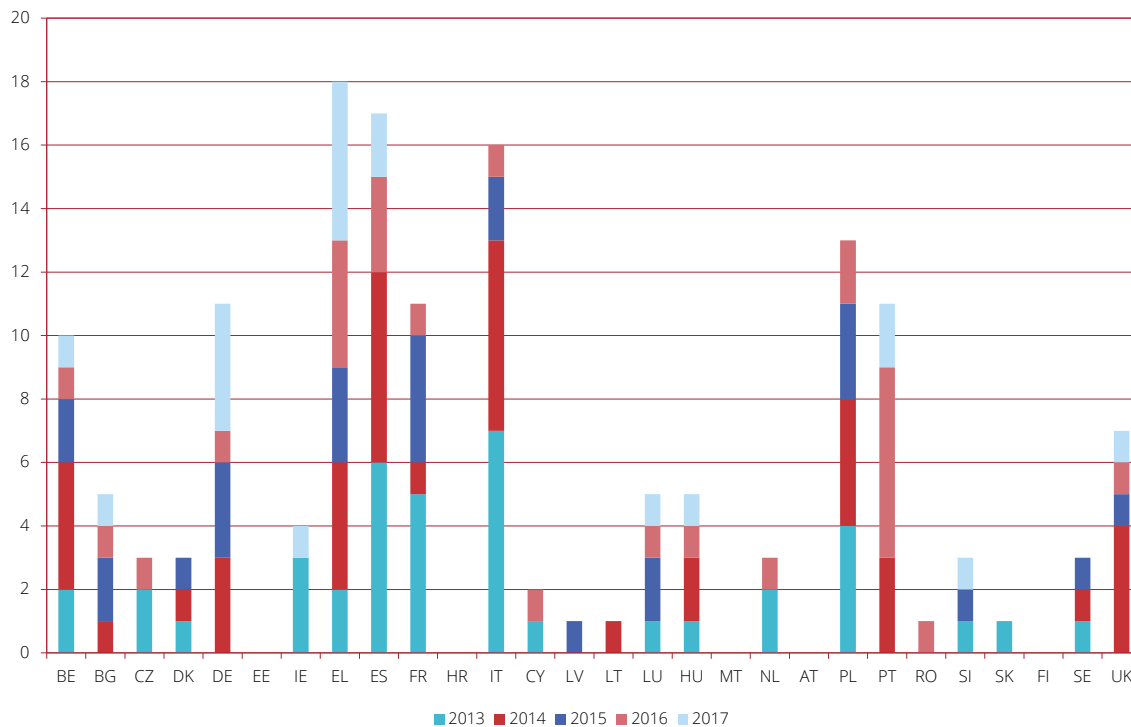
>>>

- 1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).
 2/ Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

Volný pohyb osob	14	3	17
Volný pohyb služeb	12	1	13
Volný pohyb zboží	2		2
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír		2	2
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport		2	2
Zemědělství	20	2	22
Životní prostředí	26	1	27
Smlouva o ES/SFEU	510	104	614
Řízení		13	13
Služební řád		1	1
Různé		14	14
CELKEM	510	118	628

- 1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).
- 2/ Usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci nebo postoupení Tribunálu.

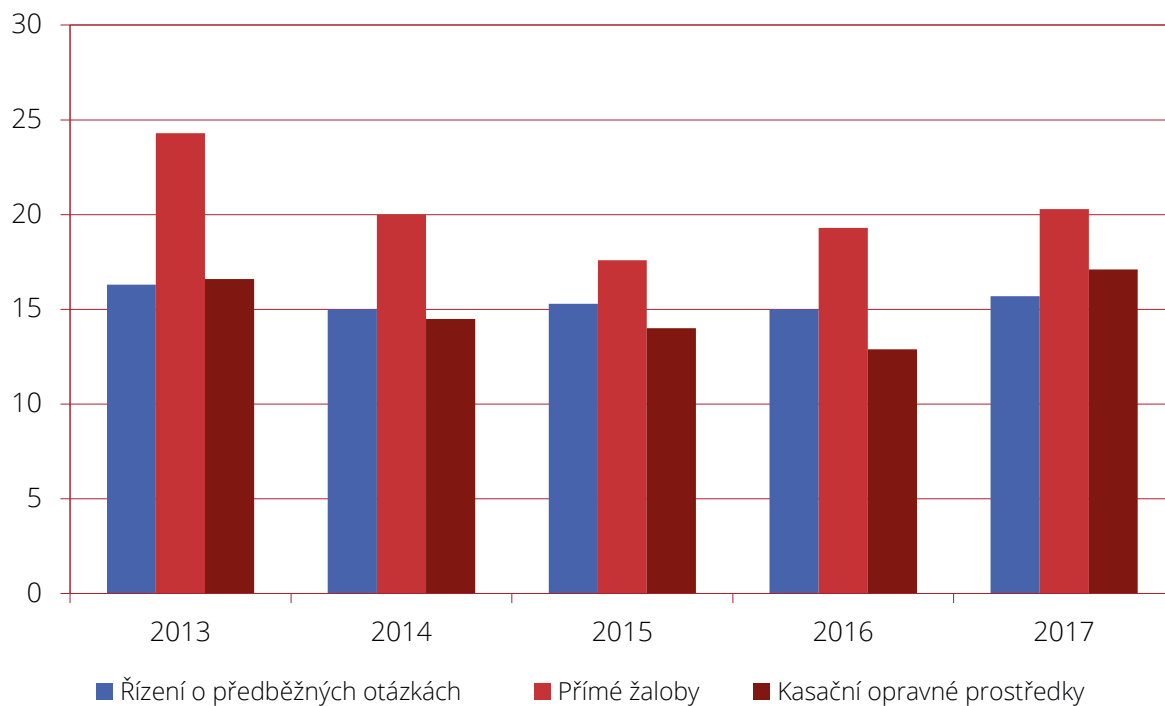
XI. UKONČENÉ VĚCI – ROZSUDKY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI: SMĚR ROZHODNUTÍ (2013–2017) ¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté
Belgie	2	1	4		2		1		1	
Bulharsko			1	1	2		1		1	
Česká republika	2	2					1			
Dánsko	1	1	1		1					
Německo		2	3	1	3		1			4
Estonsko										
Irsko	3	1				1				1
Řecko	2	1	4		3		4			5
Španělsko	6		6				3			2
Francie	5	3	1		4		1			
Chorvatsko										
Itálie	7	1	6		2		1			
Kypr	1						1			
Lotyšsko					1					
Litva			1							
Lucembursko	1	1			2		1			1
Maďarsko	1		2				1			1
Malta								1		
Nizozemsko	2	2		1			1	1		
Rakousko		1						1		
Polsko	4	2	4		3	1	2			
Portugalsko		1	3				6			2
Rumunsko							1			
Slovinsko	1				1					1
Slovensko	1					2				
Finsko		2								
Švédsko	1	1	1		1					
Spojené království		1	4		1	1	1	1	1	
Celkem	40	23	41	3	26	5	27	4	20	

1/ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

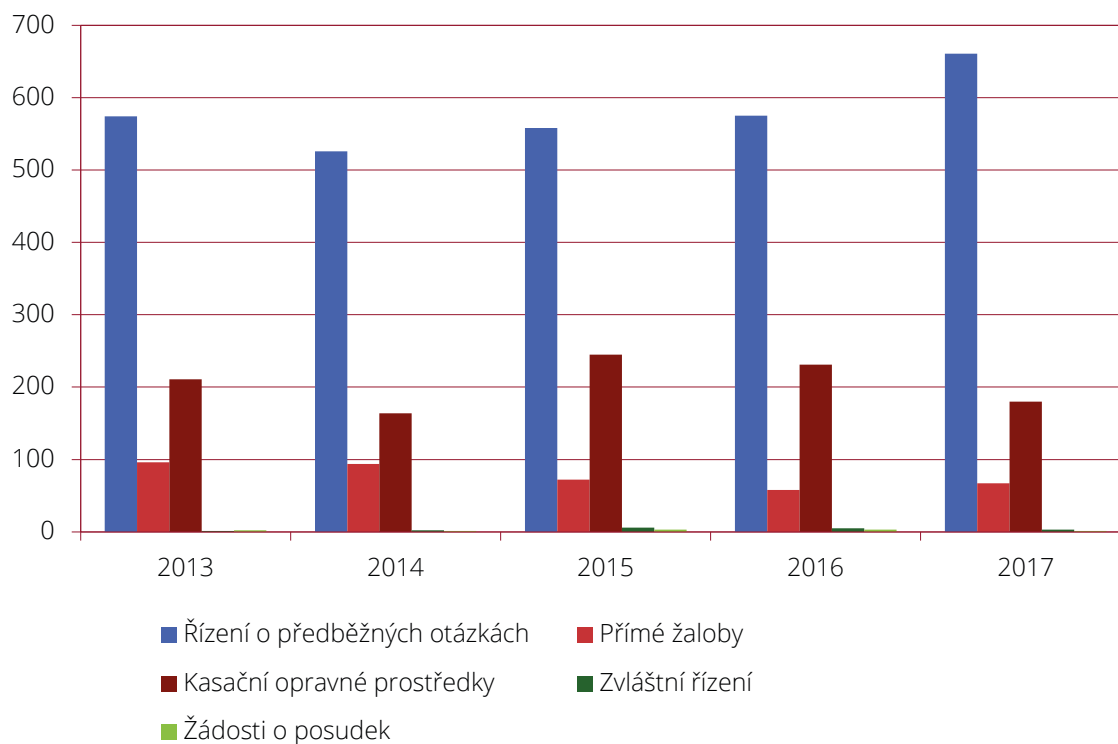
XII. UKONČENÉ VĚCI – DÉLKA TRVÁNÍ ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2013–2017) ¹ (JUDIKUJÍCÍ ROZSUDKY A USNESENÍ)

	2013	2014	2015	2016	2017
Řízení o předběžných otázkách	16,3	15	15,3	15	15,7
Řízení o naléhavé předběžné otázce	2,2	2,2	1,9	2,7	2,9
Přímé žaloby	24,3	20	17,6	19,3	20,3
Kasační opravné prostředky	16,6	14,5	14	12,9	17,1

1/ Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetinách měsíce. Z výpočtu délky trvání řízení jsou vyloučeny: věci zahrnující mezitímní rozsudek nebo dokazování; posudky; zvláštní řízení (a sice právní pomoc, určení nákladů řízení, oprava rozsudku, odpor proti rozsudku, námítka třetí osoby, výklad rozsudku, obnova řízení, přezkum návrhu prvního generálního advokáta, aby Soudní dvůr přezkoumal rozhodnutí Tribunálu, řízení o soudním zabavení pohledávky); věci ukončené usnesením o vyškrtnutí, nevydáním rozhodnutí ve věci, postoupením Tribunálu, řízení o předběžných opatřeních, jakož i kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství.

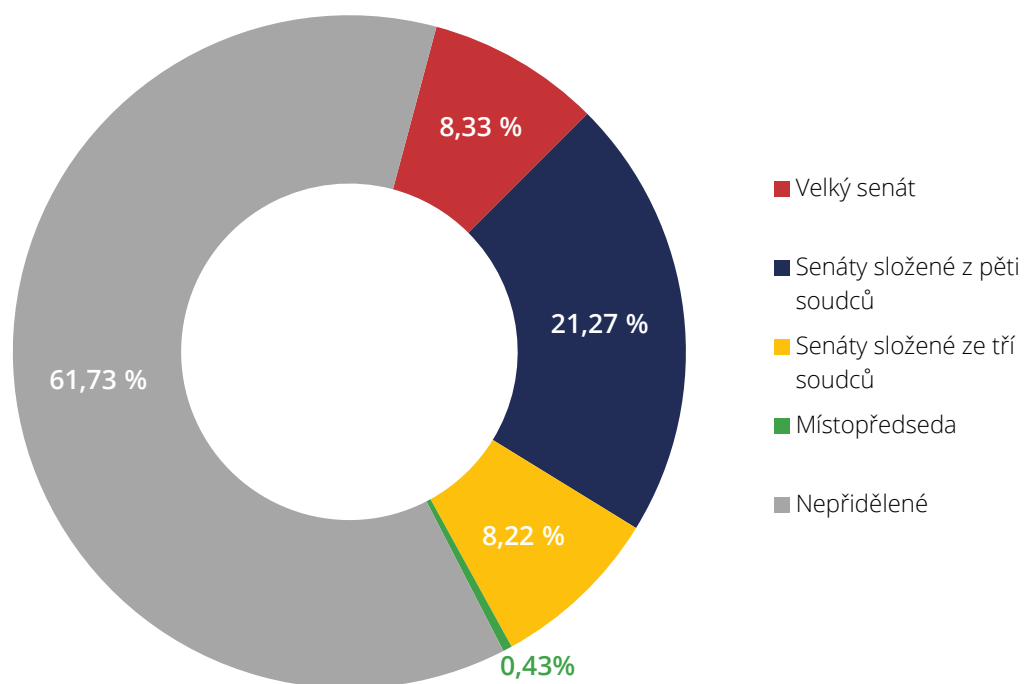
XIII. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Řízení o předběžných otázkách	574	526	558	575	661
Přímé žaloby	96	94	72	58	67
Kasační opravné prostředky	211	164	245	231	180
Zvláštní řízení	1	2	6	5	3
Žádosti o posudek	2	1	3	3	1
Celkem	884	787	884	872	912

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

XIV. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI – SOUDNÍ KOLEGIA (2013–2017) ¹

	2013	2014	2015	2016	2017
Plénium				1	
Velký senát	37	33	38	40	76
Senáty složené z pěti soudců	190	176	203	215	194
Senáty složené ze tří soudců	51	44	54	75	75
Místopředseda	1		2	2	4
Nepřidělené	605	534	587	539	563
Celkem	884	787	884	872	912

1/ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

XV. RŮZNÉ – ZRYCHLENÁ ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí
Přímé žaloby				1					1	
Řízení o předběžných otázkách		13	2	13	1	20	3	16	3	30
Kasační opravné prostředky						3	1			
Celkem		13	2	14	1	23	4	16	4	30

1/ Věci, v nichž bylo během daného roku přijato rozhodnutí nebo usnesení o vyhovění nebo zamítnutí žádosti o použití zrychleného řízení.

XVI. RŮZNÉ – ŘÍZENÍ O NALÉHAVÉ PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE (2013–2017) ¹

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	2	3	4	1	5	5	9	4	4	11
Sbližování právních předpisů				1						
Celkem	2	3	4	2	5	5	9	4	4	11

1/ Věci, v nichž bylo během daného roku rozhodnuto o vyhovění či zamítnutí žádosti o použití naléhavého řízení.

XVII. RŮZNÉ – PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ (2017) ¹

	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Směr rozhodnutí		
			Zamítnutí	Povolení	Vyškrtnutí nebo nevydání rozhodnutí ve věci
Institucionální právo		2	1		
Přístup k dokumentům			2		
Průmyslová politika	1				
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)		1			
Služební řád		1			
Státní podpory		1			1
Veřejné zakázky	1	1			
Životní prostředí	1			1	
CELKEM	3	6	3	1	1

1/ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

XVIII. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952–2017) – ZAHÁJENÉ VĚCI A ROZSUDKY

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/posudky ²
	Řízení o předběžných otázkách	Přímé žaloby	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174

>>>

1/ Hrubá čísla; s vyloučením zvláštních řízení.

2/ Čistá čísla.

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/posudky ²
	Řízení o předběžných otázkách	Přímé žaloby	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejší účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
2014	428	74	111		1	614	3	416
2015	436	48	206	9	3	702	2	399
2016	470	35	168	7		680	3	412
2017	533	46	141	6	1	727	3	466
Celkem	10 149	9 030	2 204	128	27	21 538	367	11 490

1/ Hrubá čísla; s vyloučením zvláštních řízení.

2/ Čistá čísla.

XIX. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952-2017) - ZAHÁJENÁ ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OTÁZKÁCH PODLE ČLENSKÉHO STÁTU A ZA ROK

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další ¹	Celkem
1961																			1										1	
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4					2									1											7
1966																			1											1
1967	5				11					3					1				3										23	
1968	1				4					1		1							2										9	
1969	4				11					1					1														17	
1970	4				21					2		2							3										32	
1971	1				18					6		5			1				6										37	
1972	5				20					1		4							10										40	
1973	8				37					4		5			1				6										61	
1974	5				15					6		5							7								1		39	
1975	7			1	26					15		14			1				4								1		69	
1976	11				28					8		12							14								1		75	
1977	16			1	30					14		7							9								5		84	
1978	7			3	46					12		11							38								5		123	
1979	13			1	33					18		19				1			11								8		106	
1980	14			2	24					14		19							17								6		99	
1981	12			1	41					17		11			4				17								5		108	
1982	10			1	36					39		18							21								4		129	
1983	9			4	36					15		7							19								6		98	
1984	13			2	38					34		10							22								9		129	
1985	13				40					45		11				6			14								8		139	
1986	13			4	18			2	1	19		5			1				16								8		91	
																														>>>

1/ Věc C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de justice Benelux / Benelux Gerichtshof), věc C-196/09, *Miles* a další (Rada pro stížnosti evropských škol), věc C-169/15, *Montis Design* (Cour de justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další(1)	Celkem
1987	15			5	32			2	17	1	36		5				3			19									9		144
1988	30			4	34					1	38		28			2	2			26									16		179
1989	13			2	47			1	2	2	28		10			1	1			18			1					14		139	
1990	17			5	34			4	2	6	21		25			4	4			9			2					12		141	
1991	19			2	54			2	3	5	29		36			2	2			17			3					14		186	
1992	16			3	62				1	5	15		22			1	1			18			1					18		162	
1993	22			7	57			1	5	7	22		24			1	1			43			3					12		204	
1994	19			4	44			2		13	36		46			1	1			13			1					24		203	
1995	14			8	51			3	10	10	43		58			2	2			19	2		5					6	20	251	
1996	30			4	66				4	6	24		70			2	2			10	6		6			3	4	21		256	
1997	19			7	46			1	2	9	10		50			3	3			24	35		2			6	7	18		239	
1998	12			7	49			3	5	55	16		39			2	2			21	16		7			2	6	24		264	
1999	13			3	49			2	3	4	17		43			4	4			23	56		7			4	5	22		255	
2000	15			3	47			2	3	5	12		50							12	31		8			5	4	26	1	224	
2001	10			5	53			1	4	4	15		40			2	2			14	57		4			3	4	21		237	
2002	18			8	59				7	3	8		37			4	4			12	31		3			7	5	14		216	
2003	18			3	43			2	4	8	9		45			4	4			28	15		1			4	4	22		210	
2004	24			4	50			1	18	8	21		48			1	2			28	12		1			4	5	22		249	
2005	21			1	4	51		2	11	10	17		18			2	3			36	15	1	2			4	11	12		221	
2006	17			3	77			1	14	17	24		34			1	1			20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1		2	5	59		2	2	8	14		43			1	2			19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24			1	6	71		2	1	9	17		39	1		3	4	6		34	25	4	1			4	7	14		288	
2009	35	8		5	3	59		2		11	11		28			10	1			24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9		3	10	71		4	6	22	33		49			3	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83			1	7	9	27		44			10	1	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68			5	6	1	16		65			5	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97			3	4	5	26		62	3		5	10	20		46	19	11	14	17	1	4	4	12		450	
2014	23	13	6	10	87			5	4	41	20		52	2		7	6	23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12		428
2015	32	5	8	7	79			2	8	2	36		47			9	8	14		40	23	15	8	18	5	5	4	7	16	1	436
2016	26	18	5	12	84			1	6	6	47		62			9	8	15	1	26	20	19	21	14	3	6	7	5	23		470
2017	21	16	4	8	149			7	12	4	23		57			5	10	22		38	31	19	21	16	3	6	13	8	11		533
Celkem	841	117	57	192	2 449	25	103	182	460	979	11	1 445	7	60	55	92	158	3	1 013	521	127	174	139	20	44	115	134	623	3	10 149	

1/ Věc C-265/00, *Campina Melkunie* (Cour de Justice Benelux / Benelux Gerichtshof), věc C-196/09.

Miles a další (Rada pro stížnosti evropských škol), věc C-169/15.

Montis Design (Cour de Justice Benelux/Benelux Gerichtshof).

XX. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952–2017) – ZAHÁJENÁ ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OTÁZKÁCH PODLE ČLENSKÉHO STÁTU A SOUDU

			Celkem
Belgie	Cour constitutionnelle	34	
	Cour de cassation	94	
	Conseil d'État	82	
	Ostatní soudy	631	841
Bulharsko	Върховен касационен съд	5	
	Върховен административен съд	19	
	Ostatní soudy	93	117
Česká republika	Ústavní soud		
	Nejvyšší soud	9	
	Nejvyšší správní soud	28	
	Ostatní soudy	20	57
Dánsko	Højesteret	36	
	Ostatní soudy	156	192
Německo	Bundesverfassungsgericht	2	
	Bundesgerichtshof	229	
	Bundesverwaltungsgericht	131	
	Bundesfinanzhof	319	
	Bundesarbeitsgericht	38	
	Bundessozialgericht	76	
	Ostatní soudy	1 654	2 449
Estonsko	Riigikohus	10	
	Ostatní soudy	15	25
Irsko	Supreme Court	35	
	High Court	33	
	Ostatní soudy	35	103
Řecko	Άρειος Πάγος	12	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	59	
	Ostatní soudy	111	182
Španělsko	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	78	
	Ostatní soudy	381	460
Francie	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	127	
	Conseil d'État	125	
	Ostatní soudy	726	979

>>>

Chorvatsko	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		
	Ostatní soudy	11	11
Itálie	Corte Costituzionale	3	
	Corte suprema di Cassazione	150	
	Consiglio di Stato	151	
	Ostatní soudy	1 141	1 445
Kypr	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Ostatní soudy	3	7
Lotyšsko	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa	1	
	Ostatní soudy	38	60
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	18	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	21	
	Ostatní soudy	15	55
Lucembursko	Cour constitutionnelle	1	
	Cour de cassation	28	
	Cour administrative	28	
	Ostatní soudy	35	92
Maďarsko	Kúria	27	
	Fővárosi Ítéltábla	7	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Ostatní soudy	122	158
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Ostatní soudy	3	3
Nizozemsko	Hoge Raad	285	
	Raad van State	122	
	Centrale Raad van Beroep	65	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	156	
	Tariefcommissie	35	
	Ostatní soudy	350	1 013
Rakousko	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	124	
	Verwaltungsgerichtshof	107	
	Ostatní soudy	285	521
Polsko	Trybunał Konstytucyjny	1	
	Sąd Najwyższy	18	
	Naczelny Sąd Administracyjny	44	
	Ostatní soudy	64	127

>>>

Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	15	
	Supremo Tribunal Administrativo	63	
	Ostatní soudy	96	174
Rumunsko	Înalta Curte de Casație și Justiție	12	
	Curtea de Apel	75	
	Ostatní soudy	52	139
Slovinsko	Ustavno sodišče	1	
	Vrhovno sodišče	14	
	Ostatní soudy	5	20
Slovensko	Ústavný súd	0	
	Najvyšší súd	16	
	Ostatní soudy	28	44
Finsko	Korkein oikeus	23	
	Korkein hallinto-oikeus	56	
	Työtuomioistuin	5	
	Ostatní soudy	31	115
Švédsko	Högsta Domstolen	22	
	Högsta förvaltningsdomstolen	12	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	4	
	Ostatní soudy	91	134
Spojené království	House of Lords	40	
	Supreme Court	14	
	Court of Appeal	84	
	Ostatní soudy	485	623
Jiné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	2	
	Rada pro stížnosti evropských škol ²	1	3
Celkem			10 149

1/ Věc C-265/00, *Campina Melkunie*.
věc C-169/15, *Montis Design*.

2/ Věc C-196/09, *Miles a další*

XXI. OBECNÝ VÝVOJ SOUDNÍ ČINNOSTI (1952-2017) – ŽALOBY PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI STÁTEM PODANÉ PROTI ČLENSKÝM STÁTŮM

XXII. ČINNOST KANCELÁŘE SOUDNÍHO DVORA (2015–2017)

Druh činnosti	2015	2016	2017
Počet podání nebo podkladů zapsaných do rejstříku soudní kanceláře	89 328	93 215	99 266
Procentní poměr procesních písemností předložených prostřednictvím aplikace e-Curia	69 %	75 %	73 %
Počet svolaných a uspořádaných jednání k přednesu řečí	256	270	263
Počet svolaných a uspořádaných jednání k přednesu stanoviska	239	319	301
Počet rozsudků, posudků a usnesení, jimiž se končí řízení doručených účastníkům	570	645	654
Počet protokolů z jednání (přednes řečí, stanoviska, vyhlášení rozsudku)	894	1 001	1 033
Počet sdělení v Úředním věstníku týkajících se zahájených věcí	639	660	679
Počet sdělení v Úředním věstníku týkajících se ukončených věcí	546	522	637

E/ SLOŽENÍ SOUDNÍHO DVORA

(Protokolární pořádek k 31. prosinci 2017)

První řada zleva doprava:

První generální advokát M. Wathelet, předsedové senátů T. von Danwitz a M. Ilešič, místopředseda Soudního dvora A. Tizzano, předseda Soudního dvora K. Lenaerts, předsedkyně senátu R. Silva de Lapuerta, předsedové senátů L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça a A. Rosas

Druhá řada zleva doprava:

Generální advokátka E. Sharpston, soudce E. Juhász, předsedové senátů C. Vajda, E. Levits, J. Malenovský a C. G. Fernlund, generální advokátka J. Kokott, soudce A. Borg Barthet

Třetí řada zleva doprava:

Soudkyně M. Berger, soudci M. Safjan, A. Arabadžev, generální advokáti Y. Bot a P. Mengozzi, soudce J.C. Bonichot, soudkyně C. Toader, soudce D. Šváby

Čtvrtá řada zleva doprava:

Soudce C. Lycourgos, soudkyně K. Jürimäe, soudci S. Rodin a E. Jarašiūnas, soudkyně A. Prechal, generální advokát N. Wahl, soudce F. Biltgen, generální advokát M. Szpunar

První řada zleva doprava:

Generální advokáti E. Tančev a H. Saugmandsgaard Øe, soudce M. Vilaras, generální advokát M. Campos Sánchez-Bordona, soudce E. Regan, generální advokát M. Bobek, vedoucí soudní kanceláře A. Calot Escobar

1. ZMĚNY VE SLOŽENÍ SOUDNÍHO DVORA V ROCE 2017

Ve složení Soudního dvora nedošlo v roce 2017 k žádným změnám.

2. PROTOKOLÁRNÍ POŘÁDKY

od 1. ledna 2017 do 6. října 2017

Pan K. LENAERTS, předseda
Pan A. TIZZANO, místopředseda
Paní R. SILVA de LAPUERTA, předsedkyně prvního senátu
Pan M. ILEŠIČ, předseda druhého senátu
Pan L. BAY LARSEN, předseda třetího senátu
Pan T. von DANWITZ, předseda čtvrtého senátu
Pan J. L. da CRUZ VILAÇA, předseda pátého senátu
Pan M. WATHELET, první generální advokát
Pan E. JUHÁSZ, předseda devátého senátu
Paní M. BERGER, předsedkyně desátého senátu
Paní A. PRECHAL, předsedkyně sedmého senátu
Pan M. VILARAS, předseda osmého senátu
Pan E. REGAN, předseda šestého senátu
Pan A. ROSAS, soudce
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan E. LEVITS, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan P. MENGOZZI, generální advokát
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J.-C. BONICHOT, soudce
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Paní C. TOADER, soudkyně
Pan M. SAFJAN, soudce
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Pan E. JARAŠIŪNAS, soudce
Pan C. G. FERNLUND, soudce
Pan C. VAJDA, soudce
Pan N. WAHL, generální advokát
Pan S. RODIN, soudce
Pan F. BILTGEN, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Pan M. SZPUNAR, generální advokát
Pan C. LYCOURGOS, soudce
Pan M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generální advokát
Pan H. SAUGMANDSGAARD ØE, generální advokát
Pan M. BOBEK, generální advokát
Pan E. TANČEV, generální advokát

Pan A. CALOT ESCOBAR, vedoucí soudní kanceláře

od 7. října 2017 do 31. prosince 2017

Pan K. LENAERTS, předseda
Pan A. TIZZANO, místopředseda
Paní R. SILVA de LAPUERTA, předsedkyně prvního senátu
Pan M. ILEŠIČ, předseda druhého senátu
Pan L. BAY LARSEN, předseda třetího senátu
Pan T. von DANWITZ, předseda čtvrtého senátu
Pan J. L. da CRUZ VILAÇA, předseda pátého senátu
Pan M. WATHELET, první generální advokát
Pan A. ROSAS, předseda sedmého senátu
Pan J. MALENOVSKÝ, předseda osmého senátu
Pan E. LEVITS, předseda desátého senátu
Pan C. G. FERNLUND, předseda šestého senátu
Pan C. VAJDA, předseda devátého senátu
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan E. JUHÁSZ, soudce
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan P. MENGOZZI, generální advokát
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J.C. BONICHOT, soudce
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Paní C. TOADER, soudkyně
Pan M. SAFJAN, soudce
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Paní M. BERGER, soudce
Paní A. PRECHAL, soudkyně
Pan E. JARAŠIŪNAS, soudce
Pan N. WAHL, generální advokát
Pan S. RODIN, soudce
Pan F. BILTGEN, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Pan M. SZPUNAR, generální advokát
Pan C. LYCOURGOS, soudce
Pan M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA, generální advokát
Pan M. VILARAS, soudce
Pan E. REGAN, soudce
Pan H. SAUGMANDSGAARD ØE, generální advokát
Pan M. BOBEK, generální advokát
Pan E. TANČEV, generální advokát
Pan A. CALOT ESCOBAR, vedoucí soudní kanceláře

3. BÝVALÍ ČLENOVÉ SOUDNÍHO DVORA

(v pořadí podle data nástupu do funkce)

SOUDCI

Pan Massimo PILOTTI, soudce (1952–1958), předseda od roku 1952 do roku 1958
 Pan Petrus SERRARENS, soudce (1952–1958)
 Pan Otto RIESE, soudce (1952–1963)
 Pan Louis DELVAUX, soudce (1952–1967)
 Pan Jacques RUEFF, soudce (1952–1959 a 1960–1962)
 Pan Charles Léon HAMMES, soudce (1952–1967), předseda od roku 1964 do 1967
 Pan Adrianus VAN KLEFFENS, soudce (1952–1958)
 Pan Maurice LAGRANGE, generální advokát (1952–1964)
 Pan Karl ROEMER, generální advokát (1953–1973)
 Pan Rino ROSSI, soudce (1958–1964)
 Pan Nicola CATALANO, soudce (1958–1962)
 Pan Andreas Matthias DONNER, soudce (1958–1979), předseda od roku 1958 do roku 1964
 Pan Alberto TRABUCCHI, soudce (1962–1972), poté generální advokát (1973–1976)
 Pan Robert LECOURT, soudce (1962–1976), předseda od roku 1967 do roku 1976
 Pan Walter STRAUSS, soudce (1963–1970)
 Pan Riccardo MONACO, soudce (1964–1976)
 Pan Joseph GAND, generální advokát (1964–1970)
 Pan Josse J. MERTENS de WILMARS, soudce (1967–1984), předseda od roku 1980 do roku 1984
 Pan Pierre PESCATORE, soudce (1967–1985)
 Pan Hans KUTSCHER, soudce (1970–1980), předseda od roku 1976 do roku 1980
 Pan Alain Louis DUTHEILLA DE LAMOTHE, generální advokát (1970–1972)
 Pan Henri MAYRAS, generální advokát (1972–1981)
 Pan Cearbhall O'DALAIGH, soudce (1973–1974)
 Pan Max SØRENSEN, soudce (1973–1979)
 Pan Jean-Pierre WARNER, generální advokát (1973–1981)
 Pan Alexander J. MACKENZIE STUART, soudce (1973–1988), předseda od roku 1984 do roku 1988
 Pan Gerhard REISCHL, generální advokát (1973–1981)
 Pan Aindrias O'KEEFFE, soudce (1974–1985)
 Pan Francesco CAPOTORTI, soudce (1976), poté generální advokát (1976–1982)
 Pan Giacinto BOSCO, soudce (1976–1988)
 Pan Adolphe TOUFFAIT, soudce (1976–1982)
 Pan Thijmen KOOPMANS, soudce (1979–1990)
 Pan Ole DUE, soudce (1979–1994), předseda od roku 1988 do roku 1994
 Pan Ulrich EVERLING, soudce (1980–1988)
 Pan Alexandros CHLOROS, soudce (1981–1982)
 Sir Gordon SLYNN, generální advokát (1981–1988), poté soudce (1988–1992)
 Pan Pieter VERLOREN van THEMAAT, generální advokát (1981–1986)
 Paní Simone ROZÈS, generální advokátka (1981–1984)
 Pan Fernand GRÉVISSE, soudce (1981–1982 a 1988–1994)
 Pan Kai BAHLMANN, soudce (1982–1988)

Pan G. Federico MANCINI, generální advokát (1982–1988), poté soudce (1988–1999)
Pan Yves GALMOT, soudce (1982–1988)
Pan Constantinos KAKOURIS, soudce (1983–1997)
Pan Carl Otto LENZ, generální advokát (1984–1997)
Pan Marco DARMON, generální advokát (1984–1994)
Pan René JOLIET, soudce (1984–1995)
Pan Thomas Francis O'HIGGINS, soudce (1985–1991)
Pan Fernand SCHOCKWEILER, soudce (1985–1996)
Pan Jean MISCHO, generální advokát (1986–1991 a 1997–2003)
Pan José Carlos de CARVALHO MOITINHO de ALMEIDA, soudce (1986–2000)
Pan José Luís da CRUZ VILAÇA, generální advokát (1986–1988)
Pan Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS, soudce (1986–2003), předseda od roku 1994 do roku 2003
Pan Manuel DIEZ de VELASCO, soudce (1988–1994)
Pan Manfred ZULEEG, soudce (1988–1994)
Pan Walter VAN GERVEN, generální advokát (1988–1994)
Pan Francis Geoffrey JACOBS, generální advokát (1988–2006)
Pan Giuseppe TESAURO, generální advokát (1988–1998)
Pan Paul Joan George KAPTEYN, soudce (1990–2000)
Pan Claus Christian GULMANN, generální advokát (1991–1994), poté soudce (1994–2006)
Pan John L. MURRAY, soudce (1991–1999)
Pan David Alexander Ogilvy EDWARD, soudce (1992–2004)
Pan Antonio Mario LA PERGOLA, soudce (1994 a 1999–2006), generální advokát (1995–1999)
Pan Georges COSMAS, generální advokát (1994–2000)
Pan Jean-Pierre PUISSOCHET, soudce (1994–2006)
Pan Philippe LÉGER, generální advokát (1994–2006)
Pan Günter HIRSCH, soudce (1994–2000)
Pan Michael Bendik ELMER, generální advokát (1994–1997)
Pan Peter JANN, soudce (1995–2009)
Pan Hans RAGNEMALM, soudce (1995–2000)
Pan Leif SEVÓN, soudce (1995–2002)
Pan Nial FENNELLY, generální advokát (1995–2000)
Pan Melchior WATHELET, soudce (1995–2003)
Pan Dámaso RUIZ-JARABO COLOMER, generální advokát (1995–2009)
Pan Romain SCHINTGEN, soudce (1996–2008)
Pan Krateros IOANNOU, soudce (1997–1999)
Pan Siegbert ALBER, generální advokát (1997–2003)
Pan Antonio SAGGIO, generální advokát (1998–2000)
Pan Vassilios SKOURIS, soudce (1999–2015), předseda od roku 2003 do roku 2015
Paní Fidelma O'KELLY MACKEN, soudkyně (1999–2004)
Paní Ninon COLNERIC, soudce (2000–2006)
Pan Stig von BAHR, soudce (2000–2006)
Pan José Narciso da CUNHA RODRIGUES, soudce (2000–2012)
Pan Christiaan Willem Anton TIMMERMANS, soudce (2000–2010)
Pan Leendert A. GEELHOED, generální advokát (2000–2006)
Paní Christine STIX-HACKL, generální advokátka (2000–2006)
Pan Luís Miguel POIARES PESSOA MADURO, generální advokát (2003–2009)
Pan Konrad Hermann Theodor SCHIEMANN, soudce (2004–2012)
Pan Jerzy MAKARCZYK, soudce (2004–2009)

Pan Pranas KŪRIS, soudce (2004–2010)
Pan Georges ARESTIS, soudce (2004–2014)
Pan Ján KLUČKA, soudce (2004–2009)
Pan Uno LÖHMUS, soudce (2004–2013)
Pan Aindrias Ó CAOIMH, soudce (2004–2015)
Paní Pernilla LINDH, soudkyně (2006–2011)
Pan Ján MAZÁK, generální advokát (2006–2012)
Paní Verica TRSTENJAK, generální advokátka (2006–2012)
Pan Jean-Jacques KASEL, soudce (2008–2013)
Pan Niilo JÄÄSKINEN, generální advokát (2009–2015)
Pan Pedro CRUZ VILLALÓN, generální advokát (2009–2015)

PŘESEDOVÉ

Pan Massimo PILOTTI (1952–1958)
Pan Andreas Matthias DONNER (1958–1964)
Pan Charles Léon HAMMES (1964–1967)
Pan Robert LECOURT (1967–1976)
Pan Hans KUTSCHER (1976–1980)
Pan Josse J. MERTENS de WILMARS (1980–1984)
Pan Alexander John MACKENZIE STUART (1984–1988)
Pan Ole DUE (1988–1994)
Pan Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLÉSÍAS (1994–2003)
Pan Vassilios SKOURIS (2003–2015)

VEDOUCÍ SOUDNÍ KANCELÁŘE

Pan Albert VAN HOUTTE (1953–1982)
Pan Paul HEIM (1982–1988)
Pan Jean-Guy GIRAUD (1988–1994)
Pan Roger GRASS (1994–2010)

KAPITOLA II

TRIBUNÁL

A/ ČINNOST TRIBUNÁLU V ROCE 2017

Předseda Marc JAEGER

Rok 2017 byl po řadě rozsáhlých změn, k nimž došlo v roce 2016 během prvních dvou fází reformy soudního systému Evropské unie, rokem relativní stability.

Složení Tribunálu se nicméně dvakrát změnilo s nástupem soudce C. Mac Eochaidha do funkce dne 8. června 2017 a soudce G. De Baereho dne 4. října 2017, jako šestého a sedmého ze soudců jmenovaných v rámci druhé fáze reformy (která počítala s tím, že zrušení Soudu pro veřejnou službu a přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci na Tribunál bude doprovázet jmenování sedmi nových soudců^{1/}). Je paradoxní, že druhá fáze reformy byla dokončena před první (v jejímž rámci mělo být jmenováno dvanáct nových soudců od 25. prosince 2015), k jejímuž dokončení zbývá jmenovat dvanáctého soudce.

K 31. prosinci 2017 se tedy Tribunál skládal z předsedy, místopředsedy a dalších 44 soudců přidělených k jednomu z osmi senátů o pěti soudcích, či k jedinému senátu o čtyřech soudcích (všechny tyto senáty ovšem obvykle zasedají jako tříčlenná kolegia), přičemž se čeká na jmenování a přidělení posledního soudce v rámci první fáze reformy. Vedle těchto devíti senátů dále působil i kasační senát rozhodující o kasačních opravných prostředcích podaných proti rozhodnutím vydaným Soudem pro veřejnou službu až do jeho zrušení dne 31. srpna 2016. K jeho zániku dojde pravděpodobně během roku 2018 po vyhlášení rozsudků v posledních řízeních o kasačním opravném prostředku, která dosud probíhají.

Rok 2017 lze dále považovat za první úplný rok, kdy si soud vyzkoušel, jak funguje nová organizace, která mu má umožnit, aby plnil své poslání a současně usiloval o dosažení několika souběžných cílů, tkvících v rychlosti, kvalitě, soudržnosti a v konečném důsledku pak autoritě jeho judikatury.

S ohledem na výzvu, kterou představovalo začlenění velkého počtu nových soudců, je bilance tohoto prvního roku provádění reformy velmi uspokojivá.

Bylo téměř dosaženo rovnováhy mezi počtem zahájených věcí a počtem vyřízených věcí (tj. 917 zahájených věcí a 895 vyřízených věcí^{2/}), a to navzdory mimořádně velké skupině vzájemně souvisejících věcí zahájených v oblasti bankovníctví a financí (čítající řádově stovku případů). Produktivita soudu se opět významně zvýšila (+140 vyřízených věcí oproti roku 2016, tj. +18,5 %) po mírném poklesu, který nevyhnutelně následoval po obnovení složení soudu, k němuž dochází vždy jednou za tři roky, a interní reorganizaci v rámci reformy. Tato produktivita by měla dále růst i v roce 2018, během něhož by měl soud přiblížit svému novému strukturálnímu pracovnímu tempu.

Délka řízení, která je důležitým ukazatelem výkonnosti, se opět značně zkrátila, a činí nyní 16,3 měsíců ve věcech rozhodnutých rozsudkem či usnesením (-13 % oproti roku 2016). Trend konstatovaný za posledních pět let (-40 % od roku 2013) je tedy nyní ještě výraznější, a to u sporů ve všech oblastech.

^{1/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci na Tribunál (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137).

^{2/} Do těchto číselných údajů není zahrnuto 47 zahájených věcí a 53 vyřízených věcí v rámci předběžných opatření.

Konečně je třeba zdůraznit, že počet věcí přidělených rozšířeným kolegiím zasedajícím o pěti soudcích se výrazně zvýšil (84 přidělených věcí oproti 29 v roce 2016), což je jedním z projevů organizace a způsobu fungování, pro něž se soud rozhodl za účelem udržování kvality, tj. cíle stanoveného v rámci reformy. S ohledem na počet zahájených věcí se tedy procento věcí přidělených rozšířenému kolegiu blížilo v roce 2017 10 %, což je v ostrém kontrastu s průměrem za období před reformou soudního systému Unie (od roku 2010 do roku 2015), který byl v řádu 1 %.

Bylo by unáhlené vyvozovat z těchto statistických údajů konečné závěry stran dopadů reformy, jejíž konečná fáze nastane dne 1. září 2019. Nasvědčují však tomu, že Tribunál hodlá co nejrychleji sklídit plody reformy a umožnit procesním subjektům využít všechny možnosti, které s sebou tato reforma nese, ve službách účinného, rychlého a kvalitního unijního soudnictví.

B/ JUDIKATURA TRIBUNÁLU V ROCE 2017

VÝVOJ V JUDIKATUŘE TRIBUNÁLU V ROCE 2017

místopředseda Tribunálu Marc van der Woude

Jednou z nejdůležitějších událostí, která poznamenala vývoj judikatury Tribunálu v roce 2017, je začlenění prvostupňových řízení týkajících se evropské veřejné služby mezi řízení vedená u Tribunálu. Tato obnovená pravomoc umožnila Tribunálu, aby se vyjádřil k rozhodnutím týkajícím se fyzických osob, v daném případě osob zaměstnaných orgány Unie, zejména pokud jde o dodržování metod pro výpočet odměny, k nimž se zavázala administrativa (rozsudek ze dne 14. září 2017, **Bodson a další v. EIB**, T-504/16 a T-505/16, [EU:T:2017:603](#)), případně k povinnostem správního orgánu v případě, kdy je mu podána žádost o pomoc v případě psychického obtěžování (rozsudek ze dne 24. dubna 2017, **HF v. Parlament**, T-584/16, [EU:T:2017:282](#)).

Veřejná služba však není jedinou oblastí sporů, v níž byl Tribunál vyzván k zajištění soudní ochrany zájmů fyzických osob. Tato ochrana platí i v jiných oblastech, jako je například oblast omezujících opatření přijatých Uníí. Tribunál tak pokračoval v přezkumu opatření uložených Uníí, zejména opatření přijatých na základě trestních řízení vedených ve třetích zemích, jako jsou Tunisko a Ukrajina, vůči fyzickým osobám obviněným ze zpronevěry veřejných finančních prostředků (rozsudek ze dne 7. července 2017, **Azarov v. Rada**, T-215/15, napadený kasačním opravným prostředkem¹, [EU:T:2017:479](#)). Otázky týkající se soudní ochrany fyzických osob vyvstávají rovněž ve věcech, které mohou mít dopad na všechny občany Unie, jako jsou věci týkající se práva na přístup k dokumentům na základě nařízení č. 1049/2001² nebo případy, v nichž jde o návrhy evropských občanských iniciativ. Co se týče posledně uvedených případů, Tribunál jednak upřesnil, že se mohou vztahovat na akty související s vyjednáváním mezinárodních dohod (rozsudek ze dne 10. května 2017, **Efler a další v. Komise** (T-754/14, [EU:T:2017:323](#)), a jednak zdůraznil, že je zapotřebí, aby Komise řádně odůvodňovala svá rozhodnutí nevyhovět návrhům příslušných iniciativ (rozsudek ze dne 3. února 2017, **Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe v. Komise**, T-646/13, [EU:T:2017:59](#)).

Dále lze konstatovat, že dochází k diverzifikaci soudní agendy Tribunálu v oblasti hospodářského práva. Zdaleka se neomezuje pouze na právo hospodářské soutěže, ale vyvíjí se zejména v oblasti pravomocí udělených jednotlivým unijním orgánům a agenturám, které jsou pověřeny prohlubováním vnitřního trhu a měnové politiky. V této souvislosti tedy Tribunál mohl pokračovat v rozvíjení své judikatury například v oblasti bankovníctví, kdy upřesnil rozsah dohledu vykonávaného Evropskou centrální bankou (ECB) s ohledem na cíle dotčené právní úpravy, která směřuje k tomu, aby měla ECB celkový přehled o všech rizicích, která mohou mít dopad na úvěrovou instituci, jakož i zabránit roztříštění obezřetnostního dohledu mezi ECB a vnitrostátními orgány (rozsudek ze dne 16. května 2017, **Landeskreditbank Baden-Württemberg v. ECB**, T-122/15, napadený kasačním opravným prostředkem³, [EU:T:2017:337](#), a ze dne 13. prosince 2017, **Crédit Mutuel Arkéa v. ECB**, T-52/16, [EU:T:2017:902](#)). Lze rovněž zmínit nárůst soudní agendy v oblasti kontroly spojování podniků, v níž bylo vydáno několik rozhodnutí, která mají tendenci sledovat hospodářské cykly (rozsudky ze dne 7. března 2017, **United Parcel Service v. Komise**, T-194/13,

1/ Věc C-530/17 P, **Azarov v. Rada**.

2/ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

3/ Věc C-450/17 P, **Landeskreditbank Baden-Württemberg**.

napadený kasačním opravným prostředkem⁴, [EU:T:2017:144](#); ze dne 26. října 2017, **Marine Harvest v. Komise**, T-704/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁵, [EU:T:2017:753](#), a ze dne 26. října 2017, **KPN v. Komise**, T-394/15, nezveřejněný, [EU:T:2017:756](#)). Vedle toho narůstající složitost věcí, což zahrnuje i posouzení hospodářské povahy, dle všeho vede směrem k posílenému přezkumu dodržování práva na obhajobu. Tribunál zejména uvedl, že dodržování tohoto práva vyžaduje, aby strany, jichž se týká spojení podniků, měly příležitost předložit svůj názor na ekonometrický model, který Komise použila pro účely svého rozhodnutí (rozsudek ze dne 7. března 2017, **United Parcel Service v. Komise**, T-194/13, napadený kasačním opravným prostředkem⁶, [EU:T:2017:144](#)).

Konečně podstatným průřezovým tématem, které se zvláště výrazně objevilo v několika oblastech soudní agendy Tribunálu v roce 2017, je dodržování přiměřené lhůty správního a soudního řízení.

Co se týče dodržování této lhůty v rámci zásady řádné správy, Tribunál připomněl judikaturu, podle níž musí být podaná žádost o pomoc v případech obtěžování vyřízena rychle (rozsudek ze dne 24. dubna 2017, **HF v. Parlament**, T-584/16, [EU:T:2017:282](#)). Tribunál rovněž upřesnil, že k odůvodnění rozhodnutí o nepovýšení úředníka musí dojít nejpozději při zamítnutí jeho stížnosti a nedodržení této povinnosti uvést odůvodnění může způsobit stav nejistoty a zklamání, což je důvodem pro přiznání náhrady (rozsudek ze dne 26. října 2017, **Paraskevaidis v. Cedefop**, T-601/16, [EU:T:2017:757](#)). Kromě toho měl Tribunál za to, že Komise porušila zásadu přiměřené lhůty tím, že jí trvalo více než devět měsíců – což je doba použitelná podle dřívější právní úpravy –, než opětovně posoudila žádost o prominutí dovozního cla poté, co Tribunál zrušil předchozí rozhodnutí o zamítnutí této žádosti (rozsudek ze dne 11. prosince 2017, **Léon Van Parys v. Komise**, T-125/16, [EU:T:2017:884](#)). A konečně měl Tribunál za to, že porušení přiměřené lhůty ze strany tuniských orgánů v rámci soudního řízení, na kterém bylo založeno rozhodnutí Rady ponechat jméno žalobce na seznamu osob, na něž se vztahují omezující opatření, nemá nezbytně vliv na legalitu tohoto rozhodnutí, a současně nicméně uvedl, že takové porušení může případně vyžadovat, aby Rada provedla nezbytná ověření (rozsudek ze dne 5. října 2017, **Mabrouk v. Rada**, T-175/15, [EU:T:2017:694](#)).

Pokud jde o dodržování zásady přiměřené lhůty unijními soudy, Tribunál v sérii pěti rozsudků (rozsudky ze dne 10. ledna 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie**, T-577/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁷, [EU:T:2017:1](#); ze dne 1. února 2017, **Aalberts Industries v. Evropská unie**, T-725/14, [EU:T:2017:47](#); ze dne 1. února 2017, **Kendrion v. Evropská unie**, T-479/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁸, [EU:T:2017:48](#); ze dne 17. února 2017, **ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie**, T-40/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁹, [EU:T:2017:105](#), a ze dne 7. června 2017, **Guardian Europe v. Evropská komise**, T-673/15, napadený kasačním opravným prostředkem¹⁰, [EU:T:2017:377](#)) objasnil pojem nadměrné délky soudního řízení v oblasti kartelového práva a upřesnil, za jakých okolností může porušení této zásady vést ke vzniku finanční odpovědnosti Unie. Uvedl zejména, že takové porušení může způsobit materiální újmu odpovídající výdajům na zřízení bankovní záruky za období překračující období, které lze považovat za přiměřené, a nemajetkovou újmu vyplývající z neobvykle dlouho trvajícího stavu nejistoty.

4/ Věc C-265/17 P, **Komise v. United Parcel Service**.

5/ Věc C-10/18 P, **Marine Harvest v. Komise**.

6/ Věc C-265/17 P, **Komise v. United Parcel Service**.

7/ Věc C-138/17 P, **Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne** a věc C-146/17 P, **Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**.

8/ Věc C-150/17 P, **Evropská unie v. Kendrion**.

9/ Věc C-174/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie** a věc C-222/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie**.

10/ Věc C-447/17 P, **Guardian Europe v. Evropská unie** a věc C-479/17 P, **Guardian Europe v. Evropská unie**.

I. SOUDNÍ ŘÍZENÍ

V roce 2017 měl Tribunál příležitost rozhodnout zejména o rozsahu pravomoci soudu Evropské unie a o pojmu „akt, který lze napadnout žalobou“. Upřesnil rovněž podmínky pro zastupování účastníka řízení advokátem.

1. PRAVOMOC UNIJNÍHO SOUDU

Ve věcech, které vedly k vydání usnesení ze dne 28. února 2017, **NF v. Evropská rada**, (T-192/16, napadený kasačním opravným prostředkem¹¹, [EU:T:2017:128](#)), ze dne 28. února 2017, **NG v. Evropská rada**, T-193/16, napadený kasačním opravným prostředkem¹², [EU:T:2017:129](#)), a ze dne 28. února 2017, **NM v. Evropská rada**, T-257/16, napadený kasačním opravným prostředkem¹³, [EU:T:2017:130](#)), byl Tribunál vyzván, aby se vyjádřil k žalobám podaným třemi žadateli o azyl proti dohodě, která byla údajně uzavřena mezi Evropskou radou a Tureckou republikou dne 18. března 2016 v reakci na migrační krizi související se situací v Sýrii. Podle žalobců tato dohoda obsažená v „prohlášení EU a Turecka“¹⁴, které bylo přijato ve stejný den a uvedeno v tiskové zprávě Evropské rady, byla uzavřena v rozporu s pravidly Smlouvy o FEU týkajícími se uzavírání mezinárodních dohod Uníí.

Tribunál se vyjádřil k námitce nedostatku pravomoci, kterou Evropská rada vznesla na základě článku 130 jednacího řádu jako hlavní argument, a připomněl, že uvedená námitka nedostatku pravomoci musí být přezkoumána před přezkumem námitky nepřípustnosti vznesené podpůrně žalovanou stranou, načež Tribunál konstatoval, že formálně se žalobci domáhají zrušení mezinárodní dohody. Nicméně Tribunál upřesnil, že přezkum legality aktů unijním soudem, které spadají do oblasti mezinárodního smluvního práva, se může týkat pouze aktu, kterým měl orgán v úmyslu uzavřít tvrzenou předmětnou mezinárodní dohodu, a nikoli této dohody samotné. Z toho důvodu Tribunál vyložil návrhová žádání žalobce tak, že v podstatě směřují ke zrušení aktu, kterým Evropská rada měla v úmyslu uzavřít jménem Unie dohodu s Tureckou republikou dne 18. března 2016.

V návaznosti na přezkum obsahu „prohlášení EU a Turecka“ a všech okolností, za kterých bylo vydáno uvedené prohlášení, Tribunál uvedl, že toto prohlášení nepředstavuje akt Evropské rady – ani akt jiného orgánu EU –, kterým by bylo zamýšleno uzavřít dohodu s Tureckou republikou. V tomto ohledu Tribunál zdůraznil, že navzdory politováníhodným nejednoznačným výrazům v „prohlášení EU a Turecka“, jak bylo zveřejněno prostřednictvím sporné tiskové zprávy, to bylo v postavení hlav států nebo předsedů vlád členských států, když se zástupci členských států setkali s tureckým premiérem dne 18. března 2016 v prostorách sdílených Evropskou radou a Radou Evropské unie na jednání, které vedlo k přijetí „prohlášení EU a Turecka“. Tribunál měl tudíž za to, že je třeba vyhovět námitce nedostatku pravomoci vznesené Evropskou radou.

11/ Věc C-208/17 P, **NF v. Evropská rada**.

12/ Věc C-209/17 P, **NG v. Evropská rada**.

13/ Věc C-210/17 P, **NM v. Evropská rada**.

14/ Prohlášení o výsledcích „[třetího] setkání [od listopadu 2015] věnované[ho] prohloubení vzájemných vztahů Turecka a EU i řešení migrační krize“ „[č]len[ů] Evropské rady“ a jejich „tureck[ého] protějš[ek]u“.

2. POJEM „AKT, KTERÝ LZE NAPADNOUT ŽALOBOU“

Ve věci, ve které bylo vydáno usnesení ze dne 11. října 2017, *Guardian Glass España, Central Vidriera v. Komise* (T-170/16, [EU:T:2017:722](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby rozhodl o návrhu na zrušení rozhodnutí údajně obsaženého v dokumentu, který Evropská komise zaslala španělským orgánům. Uvedený dokument se týkal posouzení Komise ohledně tvrzení, které žalobkyně uvedla před těmito orgány, pokud jde o slučitelnost státní podpory, kterou získala ve formě slevy na dani, s vnitřním trhem. Tento případ vyvstal v souvislosti s požadavkem španělských orgánů na vrácení státních podpor poskytnutých ve formě slevy na dani v rámci režimu podpor, který Komise prohlásila za protiprávní. V rozhodnutí konstatujícím tuto protiprávnost Komise upřesnila, že její posouzení se týkalo režimu podpor a „není jím dotčena možnost prohlásit jednotlivé podpory vyplacené v rámci režimu a obdržené některými podniky, na základě jejich povahy, zcela nebo zčásti, za slučitelné s vnitřním trhem, a to buď v pozdějším rozhodnutí, nebo podle ustanovení nařízení o výjimce“. Příkaz k navrácení byl zaslán žalobkyni španělskými orgány v návaznosti na rozhodnutí Komise.

Tribunál konstatoval, že napadený akt nevyvolává závazné právní účinky, jimiž by mohly být dotčeny zájmy žalobkyně tak, že by podstatným způsobem změnil její právní postavení, a tudíž napadený akt nemůže být předmětem žaloby na neplatnost.

Než dospěl k tomuto závěru, Tribunál nejprve připomněl, že Komise může v případě, kdy se jedná o režim podpor, rozhodnout, jak učinila v projednávané věci, o obecných charakteristických znacích dotčeného režimu, aniž by přezkoumala každý konkrétní případ použití. Dotčenému členskému státu přísluší ověřit individuální situaci každého podniku, který má vrátit státní podporu v rámci plnění rozhodnutí Komise. Pokud přitom členský stát narazí na nepředvídané a nepředvídatelné potíže, musí se na základě povinnosti loajální spolupráce obrátit na Komisi. Pokud jde o dopisy Komise zaslané vnitrostátním orgánům v rámci této komunikace, ty nemají žádný závazný účinek, jelikož pouze vyjadřují názor Komise ohledně přijatelnosti, s ohledem na právo Unie, prováděcích opatření navržených dotýčným členským státem vzhledem k problémům, kterým čelil.

Tribunál poté konstatoval, že předmět komunikace mezi španělskými orgány a Komisí, tak jak vyplývá z napadeného aktu, je součástí výkonu rozhodnutí, kterým byla podpora prohlášena za protiprávní. Ve fázi navrácení podpor totiž španělské orgány posuzovaly to, zda je u uvedených podpor splněna podmínka týkající se pobídkového účinku, pokud jde o podpory vyplacené žalobkyni, a v této souvislosti se Komise dotázaly, jakým způsobem je nutné vykládat tuto podmínku stanovenou v rozhodnutí. Právě za účelem podání odpovědi na tuto otázku a poskytnutí informací ke způsobu, jakým je třeba vykládat požadavek pobídkového účinku, vyhotovil autor napadeného aktu daný akt a sdělil jej španělským orgánům.

Tribunál dále odmítl argument žalobkyně, že jelikož Španělské království podporu oznámilo, byla Komise povinna vyjádřit se ke slučitelnosti podpory v rámci rozhodnutí. V tomto ohledu Tribunál uvedl, že z obsahu korespondence mezi španělskými orgány a Komisí plyne, že úmyslem těchto orgánů bylo prostřednictvím žádostí získat od Komise informace, aby v rámci návrhových žádání, která měly předložit ke španělským soudům, odpověděly na otázky, jež vyvstaly v souvislosti s některými příjemci, kteří napadli příkazy k navrácení podpor, aniž byl jejich postup považován za zprávu zahrnující oznámení podpor vyplacených žalobkyni, které by vedlo k povinnosti Komise přijmout rozhodnutí podle nařízení (ES) č. 659/1999¹⁵. Nakonec Tribunál upřesnil, že způsob, jakým mohly španělské orgány vnímat právní účinky vyvolané napadeným aktem, kdyby se takové vnímání prokázalo, nemůže být podkladem pro posuzování přípustnosti žaloby proti tomuto aktu.

15/ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

3. ZASTOUPENÍ ADVOKÁTEM, KTERÝ NEMÁ POSTAVENÍ TŘETÍ OSOBY

Ve věci, ve které bylo vydáno usnesení ze dne 20. listopadu 2017, **BikeWorld v. Komise** (T-702/15, [EU:T:2017:834](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby rozhodl o žalobě na částečnou neplatnost rozhodnutí Komise, jímž za protiprávní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem byla prohlášena podpora, kterou poskytla Spolková republika Německo ve prospěch automobilového okruhu Nürburgring. Ač formálně nevznesla námitku nepřipustnosti, Komise namítala, že žaloba je nepřipustná vzhledem k tomu, že nesplňuje požadavky článků 19 a 21 statutu Soudního dvora Evropské Unie, neboť advokát zastupující žalobkyni je jedním z jejích dvou společníků, a není na ní tudíž nezávislý. V tomto ohledu žalobkyně tvrdila, že její právní zástupce se v okamžiku podání žaloby podílel ve vztahu k žalobkyni pouze tak, že měl v držení 10 % jejího základního kapitálu, avšak neměl žádnou roli při řízení společnosti či jejích financí a zastupoval ji pouze jako advokát, nikoli jako společník.

V tomto ohledu Tribunál připomněl, že jiní účastníci řízení než členské státy, orgány Evropské unie, státy, které jsou stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP)¹⁶ a nejsou členskými státy, jakož i Kontrolní úřad Evropského sdružení volného obchodu uvedený ve zmíněné dohodě nejsou sami oprávněni jednat, ale musejí využít služeb třetí osoby, která musí být oprávněna k výkonu advokacie podle práva některého členského státu nebo jiného státu, který je stranou Dohody o EHP. Tribunál připomněl, že podle judikatury Soudního dvora spočívá podstata tohoto požadavku v zabránění tomu, aby soukromé subjekty jednaly před soudy samy, aniž by využily prostředníka, a kromě toho v zajištění, aby právnické osoby byly bráněny zástupcem, který je dostatečně nezaujatý ve vztahu k právnické osobě, kterou zastupuje.

S ohledem na tato kritéria měl Tribunál za to, že osobní vazby advokáta na žalobkyni a k projednávané věci, zejména skutečnost, že advokát nabyl 10 % základního kapitálu žalobkyně a je od té doby jedním ze dvou společníků žalobkyně, tak byly v okamžiku podání žaloby takové povahy, že existovalo riziko, že nebude mít možnost splnit svou základní úlohu pomocníka spravedlnosti nejvhodnějším způsobem. Podle Tribunálu žalobkyně a její advokát nepředložili žádný důkaz zejména k námitce nepřipustnosti vznesené Komisí, který by za okolností daného případu umožnil vyloučit existenci takového rizika.

Tribunál konstatoval, že advokát žalobkyně měl v době podání žaloby osobní vazby na žalobkyni a k této věci, což znamená, že nebyl dostatečně oddělený od žalobkyně, aby ji mohl zcela nezávisle zastupovat ve smyslu judikatury Soudního dvora, a žalobu odmítl jako nepřipustnou.

II. INSTITUCIONÁLNÍ PRÁVO

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 3. února 2017, **Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe v. Komise** (T-646/13, [EU:T:2017:59](#)), byla Tribunálu předložena žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, kterým se zamítá žádost o registraci navrhované evropské občanské iniciativy (EOI), jejímž záměrem bylo vyzvat EU ke zlepšení ochrany příslušníků národnostních a jazykových menšin a k posílení kulturní a jazykové rozmanitosti v Unii. V příloze návrh zmínil jedenáct oblastí, v nichž by měly unijní orgány předložit návrhy aktů, a za tímto účelem uvedl konkrétní údaje k jejich typu, obsahu a odpovídajícím prvním základům ve Smlouvě o FEU. Ve svém rozhodnutí Komise usoudila, že jen některé z aktů mohou, pokud by byly posuzovány samostatně, spadat do rámce pravomocí, na jejichž základě může Komise předkládat návrhy unijních právních aktů, a poté z toho dovodila,

^{16/} Dohoda o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3)..

že registrace musí být v plném rozsahu zamítnuta z toho důvodu, že nařízení (EU) č. 211/2011¹⁷ nestanoví možnost částečné registrace navrhované EOI.

V tomto ohledu Tribunál připomněl, že občanovi, který navrhovanou iniciativu předložil, musí být umožněno pochopit důvody, proč tato navrhovaná iniciativa nebyla Komisí zaregistrována. Je tedy na Komisi, aby po předložení takového návrhu tento návrh posoudila, ale rovněž aby s ohledem na jeho dopad na účinný výkon práva občanů předložit občanskou iniciativu upřesnila jednotlivé důvody zamítavého rozhodnutí. Přitom ve sporném rozhodnutí Komise žádným způsobem neuvedla, které z jedenácti návrhů právních aktů navržených v příloze EOI podle ní zjevně nespádají do rámce pravomocí, na jejichž základě je oprávněna předkládat návrhy unijních právních aktů, a na podporu tohoto závěru neuvedla žádné odůvodnění, navzdory konkrétním informacím o typech navrhovaných aktů, jakož i o jejich právních základech a obsahu poskytnutých organizátory. Za těchto podmínek Komise v žádném případě neumožnila organizátorům, aby se seznámili s tím, které z formulovaných návrhů uvedených v příloze EOI podle jejího názoru překračují rámec jejich pravomocí, ani s důvody, které vedly k tomuto závěru. Organizátorům tudíž bylo zabráněno v tom, aby zpochybnili opodstatněnost posouzení Komise a zároveň byl Tribunál zbaven možnosti přezkoumat legalitu posouzení Komise.

Tribunál z toho vyvodil, že ač není nutné určit, zda měla Komise také uvést důvody na podporu svého výkladu, podle něhož nemůže být navrhovaná EOI zaregistrována, pokud část navrhovaných opatření spadá mimo rámec pravomocí Komise, je každopádně napadené rozhodnutí stíženo nedostatkem odůvodnění, a musí být tedy zrušeno.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 10. května 2017, **Efler a další v. Komise** (T-754/14, [EU:T:2017:323](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal legalitu rozhodnutí Komise, kterým byla zamítnuta žádost o registraci navrhované EOI nazvané „Stop TTIP“, jejímž cílem bylo vyzvat Komisi k tomu, aby Radě doporučila zrušení mandátu uděleného k jednání o „Transatlantickém obchodním a investičním partnerství“¹⁸, a v konečném důsledku zamezit uzavření tzv. „Komplexní hospodářské a obchodní dohody“¹⁹. V této věci vyvstala dosud neřešená otázka, zda se navrhovaná EOI může týkat aktu, kterým by Rada rozhodla o odejmutí mandátu uděleného Komisi k zahájení jednání za účelem uzavření mezinárodní dohody se třetími státy, a aktu, kterým by Rada nepovolila podepsat takovou dohodu anebo se rozhodla ji neuzavřít. Ve svém rozhodnutí Komise uvedla, že navrhovaná EOI se takových aktů týkat nemůže. Komise poukázala na to, že akt o zahájení jednání za účelem uzavření mezinárodní dohody je aktem přípravným, který nemá vně orgánů právní účinky, a na okolnost, že právní akty, jejichž přijetí je navrhováno, nejsou nezbytné „pro účely provedení Smluv“.

Tribunál odmítl argument Komise a zaprvé rozhodl, že pojem „právní akt“ ve smyslu čl. 11 odst. 4 SEU, čl. 2 odst. 1 nařízení č. 211/2011 a čl. 4 odst. 2 písm. b) téhož nařízení nelze, není-li stanoveno jinak, chápat tak, že je omezen jen na konečné unijní právní akty, které vyvolávají právní účinky vůči třetím osobám. Podle Tribunálu ve skutečnosti nelze na základě znění dotčených ustanovení, ani cílů jimi sledovaných odůvodnit vyloučení rozhodnutí zmocňujícího k zahájení jednání za účelem uzavření mezinárodní dohody, přijatého na základě čl. 207 odst. 3 a 4 SFEU a článku 218 SFEU a zjevně představujícího rozhodnutí ve smyslu článku 288 čtvrtého pododstavce SFEU, z působnosti pojmu „právní akt“ pro účely EOI. Naopak Tribunál poznamenal, že zásada demokracie, jakož i cíl konkrétně sledovaný mechanismem EOI a spočívající ve zvyšování demokratického fungování Unie vyžadují takový výklad pojmu „právní akt“, který zahrnuje takové právní akty, jako je rozhodnutí zahájit jednání za účelem uzavření

^{17/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 211/2011 ze dne 16. února 2011 o občanské iniciativě (Úř. věst. 2011, L 65, s. 1).

^{18/} Rozhodnutím ze dne 14. června 2013 zmocnila Rada Komisi, aby zahájila jednání se Spojenými státy americkými za účelem uzavření dohody o volném obchodu, nazvané „Transatlantické obchodní a investiční partnerství“ [Transatlantic Trade and Investment Partnership, dále jen (TTIP)].

^{19/} Rozhodnutím ze dne 27. dubna 2009 Rada zmocnila Komisi, aby zahájila jednání s Kanadou za účelem uzavření dohody o volném obchodu, nazvané „Komplexní hospodářská a obchodní dohoda“ [Comprehensive Economic and Trade Agreement, dále jen (CETA)].

mezinárodní dohody, jejímž cílem bezesporu je změnit unijní právní řád. Podle Tribunálu názor, že Rada i Komise mají nepřímou demokratickou legitimitu dostatečnou k přijímání právních aktů, které nevyvolávají právní účinky vůči třetím osobám, by ve svém důsledku značně utlumil využívání mechanismu EOI jakožto nástroje účasti občanů Unie na normotvorné činnosti Unie prováděné v podobě uzavírání mezinárodních dohod. Vedle toho podle Tribunálu nelze rozhodnutí o odnětí zmocnění k zahájení jednání za účelem uzavření mezinárodní dohody vzhledem k tomu, jak správně podotkli žalobci, že tato jednání ukončuje, kvalifikovat jako přípravný akt, nýbrž tak, že jako takové má konečnou povahu.

Zadruhé Tribunál podotkl, že v právní úpravě EOI není žádná zmínka o tom, že by účast občanů měla být vyloučena v případě snahy o zabránění přijetí právního aktu. Je pravda, že podle čl. 11 odst. 4 SEU a čl. 2 odst. 1 nařízení č. 211/2011 má navrhovaný právní akt přispět k provedení Smluv, nicméně přesně tak je tomu v případě aktů, jejichž předmětem je zabránit uzavření mezinárodních dohod, účelem kterých je změna unijního právního řádu.

V tomto ohledu Tribunál uvedl, že pod cíl podílet se na demokratickém životě Unie, sledovaný mechanismem EOI, zjevně spadá možnost požadovat změnu platných právních aktů nebo jejich částečné či úplné zrušení. Není tedy ani žádný důvod k tomu, aby z demokratické diskuze byly vyloučeny právní akty směřující ke zrušení rozhodnutí, kterým bylo dáno zmocnění k zahájení jednání za účelem uzavření mezinárodní dohody, jeho autorem a akty, jejichž předmětem je zabránit podepsání a uzavření takové dohody. Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, tyto akty bezpochyby vyvolávají autonomní právní účinky tím, že mohou zabránit avizované změně unijního práva. Neexistuje tudíž žádný důvod pro to, aby autoři navrhované EOI museli vyčkat uzavření dohody a teprve poté mohli zpochybnit její účelnost.

Podle Tribunálu vedle toho taková navrhovaná EOI ani vzdáleně nepřipomíná vměšování do právě probíhajícího legislativního postupu, nýbrž je výrazem účinné participace občanů Unie na demokratickém životě Unie a neohrožuje institucionální rovnováhu zakotvenou ve Smlouvách.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 20. listopadu 2017, **Voigt v. Parlament** (T-618/15, [EU:T:2017:821](#)), byla Tribunálu předložena žaloba podaná proti dvěma rozhodnutím, kterými Evropský parlament jednak odmítl zpřístupnit žalobci místnost pro účely tiskové konference a jednak znemožnil ruským státním příslušníkům vstup do jeho prostor. Žalobce, který byl zvolen poslancem Evropského parlamentu na kandidátní listině německé strany, se zúčastnil politického fóra v Petrohradu (Rusko). V návaznosti na toto fórum chtěl uspořádat tiskovou konferenci a schůzi v prostorách Parlamentu za účasti, pokud jde o pracovní schůzku, zejména členů stoupenců ruské politické strany Rodina. Parlament mezitím přijal usnesení 2015/2001(INI)²⁰.

Tribunál nejprve posoudil přípustnost žalobního důvodu vycházejícího z porušení článku 21 Listiny základních práv Evropské unie spočívajícího v tom, že odepření vstupu ruským hostům do Parlamentu je stíženo diskriminací na základě jejich etnického původu či jejich státní příslušnosti, načež připomněl, že žalobce není oprávněn k podání žaloby v zájmu práva nebo orgánů a na podporu žaloby na neplatnost se může dovolávat pouze vytýkaných skutečností, které se ho osobně dotýkají. Tento požadavek však nelze chápat tak, že unijní soudce uznává přípustnost žalobního důvodu pouze za podmínky, že souvisí s osobní situací samotné žalující strany. Výtky žalobce jsou ve skutečnosti přípustné, pokud na jejich základě může být rozhodnuto o neplatnosti, z níž může mít žalobce prospěch. V projednávaném případě přitom Tribunál usoudil, že údajná diskriminace ruských hostů na základě jejich státní příslušnosti či etnického původu mohla hypoteticky poškodit i žalobce, jelikož byli pozváni z jeho podnětu a bylo mu zabráněno, aby se za jejich účasti v Parlamentu konala pracovní schůze, kterou zorganizoval.

^{20/} Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. června 2015 o situaci v oblasti vztahů mezi EU a Ruskem (2015/2001(INI)) (Úř. věst. 2016, C 407, s. 35).

Následně Tribunál posoudil opodstatněnost tohoto žalobního důvodu a uvedl, že ačkoli státní příslušnost představuje právní a politickou vazbu, která existuje mezi jednotlivcem a svrchovaným státem, pojem etnický původ vychází z myšlenky, že společenské skupiny sdílejí myšlenku příslušnosti k témuž národu či sdílejí společné náboženské vyznání, jazyk, původ daný kulturou a tradicemi a určité prostředí života. Pokud jde o zákaz diskriminace na základě etnického původu, Tribunál poukázal na to, že žalobce se omezil na uvedení ruské státní příslušnosti svých hostů a neprokázal, že rozhodnutí o odepření vstupu jeho ruským hostům do Parlamentu bylo přijato z důvodu konkrétní etnické příslušnosti. Pokud jde o zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti, Tribunál připomenul, že v souladu s čl. 6 odst. 1 třetím pododstavcem SEU a čl. 52 odst. 7 Listiny základních práv musí být pro účely jejího výkladu²¹ zohledněna vysvětlení k Listině základních práv. Přitom podle těchto vysvětlení čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv „odpovídá článku 18 prvnímu pododstavci [SFEU] a musí být uplatňován v souladu s ním“.

Následně Tribunál s ohledem na článek 18 první pododstavec SFEU a na judikaturu, která se k němu vztahuje, uvedl, že čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv se vztahuje na situace, které spadají do rozsahu působnosti unijního práva, v nichž je státní příslušník jednoho členského státu podroben ve srovnání s příslušníkem jiného členského státu diskriminačnímu zacházení pouze na základě své státní příslušnosti, tudíž tento článek se nemá použít v případě eventuálního rozdílného zacházení mezi státními příslušníky členských států a státními příslušníky třetích států. Žalobce se tedy nemůže dovolávat porušení čl. 21 odst. 2 Listiny základních práv vůči svým ruským hostům.

Nakonec Tribunál posoudil žalobní důvod vycházející ze zneužití pravomoci a uvedl, že Parlament není povinen podporovat ve svých infrastrukturách politické činnosti určité strany z některé třetí země, a že tudíž není povinen přijímat členy nebo stoupence takové strany, aby mohli vyjadřovat své názory v jeho prostorách. Ze systematiky smluv a jejich prováděcích předpisů, jakož i z nezbytnosti zajistit svobodný výkon pravomocí svěřených Parlamentu totiž vyplývá, že Parlament není místem, kde by měla široká veřejnost neomezenou možnost vyjádřit svůj názor.

III. PRAVIDLA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE PLATNÁ PRO PODNIKY

1. PŘÍSPĚVKY V OBLASTI PŮSOBNOSTI ČLÁNKŮ 101 A 102 SFEU

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 10. listopadu 2017, *Icap a další v. Komise* (T-180/15, [EU:T:2017:795](#)), projednával Tribunál žalobu na neplatnost rozhodnutí, v němž Komise uvedla, že se žalobkyně účastnily šesti jednání porušujících článek 101 SFEU, pokud jde o manipulaci mezibankovních referenčních sazeb London Interbank Offered Rate (LIBOR, londýnská mezibankovní nabídková sazba) a Tokyo Interbank Offered Rate (TIBOR, tokijská mezibankovní nabídková sazba) na trhu s úrokovými deriváty denominovanými v japonských jenech, přičemž tato protiprávní jednání byla již předtím konstatována v rozhodnutí Komise z roku 2013²². Jednání vytykaná žalobkyním spočívala v „usnadňování“ šesti protiprávních jednání, konkrétně „protiprávního jednání UBS/RBS z roku 2007“, „protiprávního jednání UBS/RBS z roku 2008“, „protiprávního jednání UBS/DB“, „protiprávního

^{21/} Vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17).

^{22/} Rozhodnutí Komise C(2013) 8602 final ze dne 4. prosince 2013 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.39861 – Úrokové deriváty denominované v jenech).

jednání Citi/RBS“, protiprávního jednání Citi/DB“ a „protiprávního jednání Citi/UBS“. V rozhodnutí z roku 2013, které bylo přijato na základě postupu při narovnání podle článku 10a nařízení (ES) č. 773/2004²³, ve znění nařízení (ES) č. 622/2008²⁴, byla shledána účast společností Citigroup Inc., Citigroup Global Markets Japan Inc. Deutsche Bank Aktiengesellschaft, UBS AG, UBS Securities Japan a The Royal Bank of Scotland (RBS) na předmětných protiprávních jednáních. Žalobkyně se rozhodly neúčastnit se postupu při narovnání. Proto byl vůči nim použit běžný postup a byla jim uložena pokuta ve výši 14 960 000 eur.

Tribunál uvedl, že odpovědnost žalobkyň byla shledána na základě jejich účasti na protisoutěžním jednání, které konstatovala Komise a kvalifikovala ho jako „usnadňování“, následně Tribunál přezkoumal, zda žalobkyně svým vlastním jednáním chtěly přispět ke společným cílům kartelové dohody, zda věděly o plánovaném nebo uplatňovaném protiprávním jednání jiných podniků sledujících tytéž cíle nebo ho mohly rozumně předvídat a zda byly připraveny podstoupit z toho plynoucí riziko. V tomto ohledu Komise podle žalobkyň neprokázala právně dostačujícím způsobem, že žalobkyně věděly o koluzi mezi dotčenými bankami v rámci „protiprávního jednání UBS/RBS z roku 2007“, „protiprávního jednání UBS/RBS z roku 2008“, „protiprávního jednání Citi/DB“ a „protiprávního jednání „Citi/UBS“. Tribunál tento názor potvrdil, avšak pouze u jednoho z dotčených protiprávních jednání (a sice „protiprávního jednání UBS/RBS z roku 2008“). Vzhledem k tomu, že Komise nepředložila důkazy, které by mohly dokázat, že žalobkyně věděly nebo mohly rozumně předpokládat, jakou roli v protiprávním jednání hraje RBS, Tribunál napadené rozhodnutí zrušil, pokud jde o účast žalobkyň na tomto protiprávním jednání.

Pokud jde o dokazování protiprávních jednání a doby jejich trvání Komisi, Tribunál připomněl, že za okolností, kdy dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě vyžadují konkrétní aktivní opatření, nemůže Komise předpokládat trvání kartelové dohody, pokud neexistují důkazy o přijímání takových opatření. Z toho plyne, že prokázání účasti žalobkyň na jediných a trvajících protiprávních jednáních, a tudíž uplatnění jejich odpovědnosti za celou dobu trvání protiprávních jednání by znamenalo, že Komise musí prokázat, že žalobkyně přijímaly aktivní opatření každodenně nebo alespoň dostatečně pravidelně. V opačném případě Komisi přísluší konstatovat existenci jediných a trvajících protiprávních jednání a do doby trvání uplatňované vůči žalobkyním nezahrnovat období, pro která nedisponuje důkazy o jejich účasti. V tomto ohledu měl Tribunál za to, že důkazy předložené Komisí neumožňují prokázat protiprávní jednání po celé uváděné období uplatňované za „protiprávní jednání UBS/RBS z roku 2007“, „protiprávní jednání Citi/RBS“ a „protiprávní jednání Citi/DB a Citi/UBS“.

Kromě toho byl Tribunál vyzván, aby se vyjádřil k námitce žalobkyň, že napadené rozhodnutí, které bylo přijato v roce 2015, musí být zrušeno pro porušení zásady presumpce nevinny kvůli odkazům na jejich jednání, jež se uskutečnilo po přijetí rozhodnutí z roku 2013. V této souvislosti Tribunál zdůraznil, že ačkoli je tato zásada zakotvena v článku 48 Listiny základních práv, která má na základě článku 6 SEU tutéž právní sílu jako Smlouvy, postup při narovnání má původ v nařízení, které přijala Komise na základě článku 33 nařízení (ES) č. 1/2003²⁵, tedy nařízení č. 622/2008, a je fakultativní jak pro Komisi, tak pro dotčené podniky. Požadavky spojené s dodržováním zásady presumpce nevinny tedy nemohou být změněny úvahami spojenými se zachováním cílů rychlosti a účinnosti postupu při narovnání, jakkoli jsou chvályhodné. Naopak Komisi přísluší, aby prováděla postup při narovnání v souladu s požadavky článku 48 Listiny základních práv. Provádění takového „hybridního“ postupu při narovnání tedy musí respektovat presumpci nevinny podniku, který se rozhodl nepřistoupit k narovnání. Za okolností, kdy má Komise za to, že nemůže rozhodnout o odpovědnosti podniků, které se narovnání účastnily, a zároveň nerozhodnout o účasti na protiprávním jednání podniku, který se rozhodl nepřistoupit k narovnání, přísluší Komisi

23/ Nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81).

24/ Nařízení Komise (ES) č. 622/2008 ze dne 30. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 773/2004, pokud jde o postup při narovnání v případech kartelů (Úř. věst. 2008, L 171, s. 3).

25/ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

přijmout nezbytná opatření – včetně případného přijetí ke stejnému datu rozhodnutí týkajících se všech podniků dotčených kartelem – umožňující zachovat uvedenou presumpci nevinu. Z toho Tribunál vyvodil, že Komise porušila zásadu presumpce nevinu ve vztahu k žalobkyním, když přijala rozhodnutí z roku 2013. Nicméně upřesnil, že toto porušení nemůže mít přímý dopad na legalitu napadeného rozhodnutí, neboť řízení, která vedla k vydání uvedených dvou rozhodnutí, jsou odlišná a autonomní.

Konečně Tribunál konstatoval, že Komise v napadeném rozhodnutí nevysvětlila použitou metodu určení částek uložených pokut. Tribunál proto zrušil část napadeného rozhodnutí o stanovení pokuty pro nedostatek odůvodnění.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. května 2017, **Agria Polska a další v. Komise** (T-480/15, napadený kasačním opravným prostředkem²⁶, [EU:T:2017:339](#)), byla Tribunálu předložena žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, kterým byla zamítnuta stížnost žalobkyň, jež jsou společnostmi působícími v oblasti paralelního obchodu s přípravky na ochranu rostlin, přičemž rozhodnutí se týkalo porušení článku 101 nebo článku 102 SFEU, kterého se údajně dopustilo třináct společností vyrábějících nebo prodávajících tyto přípravky, a to s pomocí anebo prostřednictvím čtyř profesních organizací a jedné advokátní kanceláře. V řízení před Komisí žalobkyně tvrdily, že subjekty, jichž se stížnost týkala, jednaly v rozporu s unijním právem hospodářské soutěže. Podle nich měla tato jednání v podstatě formu dohody nebo jednání ve vzájemné shodě mezi těmito subjekty a spočívala ve zneužívajících oznámeních učiněných koordinovaně před rakouskými a polskými správními a trestními orgány.

V tomto ohledu Tribunál uvedl, že je pravda, že článek 101 SFEU přísně brání jakémukoli přímému nebo nepřímému kontaktu mezi hospodářskými subjekty, jejichž účelem nebo důsledkem je buď ovlivnit tržní jednání skutečných nebo potenciálních soutěžitelů, nebo takovému soutěžiteli odhalit jednání, o kterém tyto subjekty rozhodly, že jej budou samy uskutečňovat na trhu, nebo které zamýšlí samy uskutečňovat na trhu. Hospodářským subjektům však zůstává právo rozumně se přizpůsobit zjištěnému nebo předpokládanému chování svých konkurentů. Podniky proto mohou jednat na obranu svých legitimních zájmů v případě případného porušení, ze strany jejich konkurentů, takových platných právních předpisů, jako jsou v projednávané věci právní úpravy obchodování s přípravky na ochranu rostlin. Komise se tedy nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že se v napadeném rozhodnutí domnívala, že subjekty uvedené ve stížnosti měly právo informovat vnitrostátní orgány o údajných porušeních platných právních úprav ze strany žalobkyň a případně spolupracovat s těmito orgány v rámci kontrol, které provedly.

V této souvislosti Tribunál uvedl, že rozhodnutí o provedení kontrol účetních dokladů nebo kontrol na místě a o zahájení správních a trestních stíhání proti žalobkyním byla přičitatelná uvedeným vnitrostátním orgánům, které jednají v obecném zájmu, a jejichž rozhodnutí proto spadají do jejich posuzovací pravomoci. Tribunál uvedl, že jednání a rozhodnutí orgánů členských států, zejména jejich součinnost za účelem splnění úkolu dohledu, nespádají do oblasti působnosti článků 101 a 102 SFEU, neboť tyto články upravují pouze jednání podniků. Vyloučil kromě toho možnost, že by předložení stížností konkurenty žalobkyně spadalo pod pojmy „zneužití právních postupů“ nebo „šikanózní žaloba“ ve smyslu rozsudků **ITT Promedia v. Komise**²⁷ a **AstraZeneca v. Komise**²⁸, a to zejména z důvodu prostoru pro uvážení, kterým disponují vnitrostátní orgány v rozhodnutích o provádění kontrol nebo ukládání pokut v návaznosti na tato oznámení.

Konečně Tribunál uvedl, že připustit hledisko žalobkyň, podle kterého by Komise měla systematicky zahajovat šetření, pokud již předtím byla stížnost, obdobná stížnosti, která jí byla předložena, zamítnuta, případně nesprávně, vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž z důvodu souvisejícího s promlčením, by nebylo slučitelné s cílem čl. 13 odst. 2 nařízení č. 1/2003, kterým je zavést za účelem účinnosti optimální rozdělení zdrojů v rámci

^{26/} Věc C-373/17 P, **Agria Polska a další v. Komise**.

^{27/} Rozsudek ze dne 17. července 1998, T-111/96, [EU:T:1998:183](#).

^{28/} Rozsudek ze dne 1. července 2010, T-321/05, [EU:T:2010:266](#).

evropské sítě hospodářské soutěže. Mimoto Tribunál připomněl, že součástí postupu stanoveného v článku 7 nařízení č. 1/2003 není konstatovat případná pochybení orgánů členských států, včetně orgánů soudních, protože to spadá do řízení pro nesplnění povinnosti stanoveného v článku 258 SFEU.

2. PŘÍSPĚVKY V OBLASTI SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. března 2017, **United Parcel Service v. Komise** (T-194/13, napadený kasačním opravným prostředkem²⁹, [EU:T:2017:144](#)), byla Tribunálu předložena žaloba proti rozhodnutí, kterým Komise prohlásila za neslučitelné s vnitřním trhem a s Dohodou o EHP v souladu s čl. 8 odst. 3 nařízení (ES) č. 139/2004³⁰ spojení společností United Parcel Service, Inc. (dále jen „UPS“) a TNT Express NV (dále jen „TNT“), což jsou společnosti působící na trhu mezinárodních služeb expresního doručování malých zásilek. Toto rozhodnutí bylo založeno na konstatování, že převzetí společnosti TNT společností UPS by vedlo k omezení hospodářské soutěže v patnácti členských státech EHP, pokud jde o expresní doručování malých balíčků do dalších evropských zemí. V těchto členských státech by akvizice snížila počet významných hráčů na daném trhu ze tří na dva, přičemž asi jedinou alternativou společností UPS by zůstala společnost DHL. Podle Komise by tedy spojení bylo v neprospěch zákazníků z důvodu zvýšení cen, k němuž by pravděpodobně došlo.

V odpovědi na námitku vznesenou žalující společností UPS, která vychází ze zásahu do jejího práva na obhajobu, Tribunál připomněl, že dodržování těchto práv a zejména zásady kontradiktornosti vyžaduje, aby dotčenému podniku bylo v průběhu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit stanovisko k realitě a relevanci tvrzených skutečností a okolností, jakož i k dokumentům použitým Komisí na podporu jejích tvrzení. V tomto ohledu Tribunál konstatoval, že ekonometrická analýza použitá Komisí v rozhodnutí se zakládala na odlišném modelu, než který byl předmětem kontradiktorní diskuze během správního řízení. Komise tedy provedla výrazné změny u analýz, které byly předtím prodiskutovány s žalobkyní. S ohledem na tyto změny Tribunál uvedl, že Komise byla povinna seznámit žalobkyni s konečným modelem ekonometrické analýzy před přijetím napadeného rozhodnutí. Tím, že tak neučinila, Komise porušila právo žalobkyně na obhajobu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně by bez této procesní vady mohla mít šanci, byť omezenou, lépe si zajistit obhajobu, kdyby měla již před přijetím napadeného rozhodnutí k dispozici konečnou verzi ekonometrické analýzy přijaté Komisí, Tribunál zrušil napadené rozhodnutí v plném rozsahu, aniž bylo nutné zkoumat ostatní důvody kasačního opravného prostředku uplatněné žalobkyní.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2017, **KPN v. Komise** (T-394/15, nezveřejněn, [EU:T:2017:756](#)), se měl Tribunál vyjádřit k návrhu na zrušení rozhodnutí, kterým Komise shledala za slučitelné s vnitřním trhem spojení podniků směřující k tomu, že společnost Liberty Global plc, která je operátorem kabelové sítě, získá výlučnou kontrolu nad společností Ziggo NV. Žalobkyně na podporu žaloby vznesla zejména námitku porušení povinnosti uvést odůvodnění, neboť Komise nezdůvodnila chybějící analýzu případných vertikálních protisoutěžních účinků spojení podniků na trh placených prémiových sportovních kanálů.

V tomto ohledu Tribunál uvedl, že Komise v napadeném rozhodnutí neanalyzovala účinky transakce týkající se možného trhu dodávek a velkoobchodních nákupů placených prémiových sportovních kanálů, na němž by byly přítomné pouze dva kanály, a to kanál SporT-1 vlastněný společností Liberty Global a kanál Fox Sports vlastněný třetí osobou. Napadené rozhodnutí sice několikrát zmiňuje kanály Sport 1 a Fox Sports, neobsahuje však žádnou analýzu vertikálních účinků vyplývajících z plánovaného spojení v případě, že by byl relevantní výrobní trh definován jako trh dodávek a velkoobchodních nákupů placených prémiových sportovních kanálů. V tomto ohledu

^{29/} Věc C-265/17 P, **Komise v. United Parcel Service**.

^{30/} Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků („nařízení ES o spojování“) (Úř. věst. 2004, L 24, s. 1), jak bylo provedeno nařízením Komise (ES) č. 802/2004 ze dne 7. dubna 2004 (Úř. věst. 2004, L 133, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40).

Tribunál poukázal na to, že Komise uznala, že trh dodávek a velkoobchodních nákupů placených televizních kanálů lze dále dělit podle toho, zda se jedná o filmové nebo sportovní kanály. Komise kromě toho v napadeném rozhodnutí uvedla, že tato otázka může „zůstat nezodpovězena, jelikož posouzení zamýšleného spojení zůstane stejné“. Z toho vyplývá, že Komise ponechala stranou otázku přesné definice dotčeného relevantního výrobního trhu, protože i za předpokladu dalšího členění trhu by mohlo být spojení prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem, neboť zde nevystávají problémy z hlediska hospodářské soutěže.

Podle Tribunálu tento přístup, který ponechává otázku přesné definice relevantního trhu nezodpovězenou, vyžaduje, aby Komise stručně vysvětlila důvody, proč zamýšlené spojení nevyvolává žádný problém z hlediska hospodářské soutěže včetně vertikálních účinků týkajících se možného trhu dodávek a velkoobchodních nákupů placených prémiových sportovních kanálů, a to tak, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody pro tento závěr a aby unijní soud mohl přezkoumat posouzení Komise. Jelikož napadené rozhodnutí neobsahuje výslovné odůvodnění v tomto ohledu, Tribunál uzavřel, že napadené rozhodnutí nespĺňuje požadavky odůvodnění vyplývající z článku 296 SFEU.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. října 2017, **Marine Harvest v. Komise** (T-704/14, napadený kasačním opravným prostředkem³¹, [EU:T:2017:753](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal legalitu rozhodnutí, jímž Komise uložila žalobkyni pokutu za uskutečnění spojení v rozporu s čl. 4 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 nařízení č. 139/2004.

Jednalo se o nabytí kontroly nad společností Morpol ASA žalobkyní, k němuž došlo dne 18. prosince 2012. Dne 21. prosince 2012 žalobkyně zaslala Komisi žádost o jmenování týmu pověřeného posouzením jejího spisu a oznámila Komisi, že až do jejího rozhodnutí nebude využívat svá hlasovací práva. Dne 15. ledna 2013 žalobkyně předložila povinnou veřejnou nabídku k odkupu zbývajících akcií společnosti Morpol. V návaznosti na oznámení transakce dne 9. srpna 2013 Komise dne 30. září 2013 transakci schválila s určitými podmínkami. Dne 23. července 2014 přijala Komise napadené rozhodnutí, ve kterém konstatovala, že žalobkyně uskutečnila spojení podniků s významem pro celé Společenství v období od 18. prosince 2012 do 30. září 2013, tedy předtím, než bylo toto spojení oznámeno a prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem, což je v rozporu s výše uvedenými ustanoveními. Tato věc byla příležitostí pro Tribunál, aby objasnil výklad pravidel týkajících se odkladu uskutečnění spojení podle článku 7 nařízení č. 139/2004, pojmu „jediné spojení“, zásady ne bis in idem a pravidel, která upravují souběh protiprávních jednání.

Pokud jde nejprve o výklad článku 7 nařízení č. 139/2004, Tribunál úvodem poznamenal, že jelikož žalobkyně získala kontrolu nad společností Morpol díky převzetí z prosince 2012, byla v zásadě povinna na základě čl. 4 odst. 1 prvního pododstavce a čl. 7 odst. 1 nařízení č. 139/2004 oznámit toto spojení Komisi před dokončením tohoto převzetí, k čemuž mělo dojít až poté, co by bylo Komisi prohlášeno za slučitelné s vnitřním trhem. Žalobkyně sice tvrdila, že se použije výjimka stanovená v čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004, avšak Tribunál měl za to, že tomu tak v projednávaném případě nebylo. V tomto ohledu Tribunál poznamenal, že první případ uvedený v čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004 týkající se veřejného návrhu smlouvy k odkupu nebo k výměně za určitých okolností sice umožňuje provedení veřejné nabídky před oznámením a povolením, i když to představuje spojení s významem pro celé Společenství, toto ustanovení však neumožňuje, aby se uskutečnilo získání kontroly soukromou cestou. V daném případě Komise nekonstatovala, že by žalobkyně uskutečněním veřejné nabídky k odkupu porušila čl. 7 odst. 1 nařízení č. 139/2004. Konstatovala, že žalobkyně porušila čl. 7 odst. 1 a čl. 4 odst. 1 nařízení č. 139/2004 převzetím z prosince 2012, které této nabídce předcházelo. Z toho plyne, že na základě svého znění se první případ stanovený v čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004 v projednávané věci nepoužije. Pokud jde o druhý případ uvedený v čl. 7 odst. 2 tohoto nařízení, tj. uskutečnění transakcí, jimiž je získávána kontrola prostřednictvím několika prodávajících řadou transakcí s cennými papíry, Tribunál konstatoval, že v projednávané věci žalobkyně získala kontrolu nad společností Morpol prostřednictvím jediného prodejce v rámci jedné transakce s cennými

31/ Věc C-10/18 P, **Marine Harvest v. Komise**.

papíry, a sice nabytím cenných papírů v prosinci 2012. Kontrola tedy nebyla získána od rozdílných prodávajících ani řadou transakcí. Z toho plyne, že na základě znění čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004 se v projednávaném případě nepoužije ani druhý případ stanovený v daném ustanovení.

Co se dále týče pojmu jediné spojení, podle Tribunálu ho nelze uplatnit v případě, v němž k získání faktické výhradní kontroly nad jedinou společností došlo od jediného prodávajícího již na základě první soukromé transakce, i když po ní následovala povinná veřejná nabídka. Pokud by byl přijat argument žalobkyně, podle něhož získání kontroly prostřednictvím jediné soukromoprávní transakce následované povinnou veřejnou nabídkou představuje jediné spojení, mělo by to za následek to, že oblast působnosti výjimky stanovené v čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004 by byla příliš rozšířena. Tribunál mimoto zdůraznil, že pouhá skutečnost, že Komise může uložit přísné sankce za porušení ustanovení práva hospodářské soutěže, nezpochybnuje, že odchýlná ustanovení musí být vykládána restriktivně. I za předpokladu, že by pokuty uložené podle článku 14 nařízení č. 139/2004 měly trestněprávní povahu, by nebylo možné mít v projednávaném případě za to, že Komise uplatnila trestněprávní předpis rozšiřujícím způsobem v neprospěch obviněného. Komise totiž pouze odmítla rozšířit oblast působnosti výjimky podle čl. 7 odst. 2 nařízení č. 139/2004 nad rámec jeho znění.

Pokud jde konečně o zásadu *ne bis in idem* a pravidla podporující souběh protiprávních jednání, Tribunál uvedl, že pokud podnik poruší povinnost stanovenou v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 139/2004 oznámit spojení před jeho uskutečněním, vede to k porušení zákazu provést spojení před jeho oznámením a povolením, jak vyplývá z čl. 7 odst. 1 uvedeného nařízení. Zásada *ne bis in idem* se tedy v projednávaném případě neuplatní, jelikož sankce byly uloženy tímž orgánem v jediném rozhodnutí. V této souvislosti Tribunál upřesnil, že pokud jedno jednání porušuje několik ustanovení spojených s pokutami za jejich porušení, to, zda může být uloženo několik pokut v jediném rozhodnutí, nespadá pod zásadu *ne bis in idem*, ale pod zásady upravující souběh protiprávních jednání. Ač žalobkyně uvádí, že pokud se jeví, že určitý akt spadá pod dvě právní ustanovení, vylučuje primárně použitelné ustanovení všechna ostatní ustanovení, Tribunál v tomto ohledu poznamenal, že normotvůrce nedefinoval jedno protiprávní jednání jako závažnější než druhé, jelikož na obě se podle čl. 14 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 139/2004 uplatní stejná maximální sazba. Není tedy na místě považovat jedno z uvedených ustanovení za „primárně použitelné“. Tribunál proto uzavřel, že Komise správně žalobkyni sankcionovala za porušení obou ustanovení.

IV. STÁTNÍ PODPORY

1. PŘÍPUSTNOST

Ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 6. dubna 2017, *Regione autonoma della Sardegna v. Komise* (T-219/14, [EU:T:2017:266](#)), a ze dne 6. dubna 2017, *Saremar v. Komise* (T-220/14, [EU:T:2017:267](#)), byly Tribunálu předloženy dvě žaloby na neplatnost rozhodnutí, kterým Komise prohlásila za neslučitelné s vnitřním trhem opatření o státních podporách, které poskytl autonomní region Sardinie společnosti poskytující veřejné služby námořní kabotáže, a nařídila jejich navrácení. Komise uvedla, že jelikož uvedená společnost vstoupila do likvidace, právní zájem na podání žaloby této společnosti i autonomního regionu Sardinie odpadl v průběhu řízení.

Co se zaprvé týče žaloby podané dotyčnou společností ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. dubna 2017, *Saremar v. Komise* (T-220/14, [EU:T:2017:267](#)), Tribunál nejprve s ohledem na případnou ztrátu procesní způsobilosti této společnosti, která by učinila bezpředmětnou otázku jejího právního zájmu na podání žaloby, ověřil, zda společnost neztratila tuto způsobilost v průběhu soudního řízení. V tomto ohledu měl Tribunál za to, že jelikož na základě vnitrostátního práva má žalobkyně stále právo podávat vlastním jménem žaloby a účastnit se soudních sporů s cílem chránit své zájmy, v průběhu soudního řízení navzdory své likvidaci neztratila způsobilost být

účastníkem soudního řízení. Tribunál mimoto konstatoval, že napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlásilo podpory poskytnuté žalobkyni za neslučitelné a protiprávní a nařídilo jejich navrácení, nepříznivě zasahovalo do právního postavení žalobkyně ke dni podání žaloby. Podle Tribunálu napadené rozhodnutí nepřestalo vyvolávat účinky vůči žalobkyni z důvodu jejího vstupu do likvidace. Zaprvé je totiž nadále nemožné, aby autonomní region Sardinie převedl na svůj účet část sporných podpor, která dosud nebyla vyplacena. Zadruhé, pokud jde o tu část sporných podpor, která již vyplacena byla, likvidace žalobkyně nijak nenarušuje zásadu navrácení těchto podpor, k němuž případně může dojít ve formě jejich zapsání mezi pasiva podniku. Tribunál tedy došel k závěru, že právní zájem žalobkyně na podání žaloby během řízení neodpadl.

Pokud jde dále o žalobu podanou autonomním regionem Sardinie ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. dubna 2017, **Regione autonoma della Sardegna v. Komise** (T-219/14, [EU:T:2017:266](#)), Tribunál konstatoval, že autonomní region Sardinie má aktivní legitimaci, jednak pokud je napadené rozhodnutí s to přímo ovlivnit jeho práva a povinnosti, co se týče státních podpor, a jednak pokud tyto podpory byly poskytnuty z jeho vlastního podnětu a v rámci jeho vlastních pravomocí. Pokud jde o aktivní legitimaci autonomního regionu Sardinie, Tribunál nejprve uvedl, že mu nepřísluší se vyjadřovat k rozdělení pravomocí mezi různými vnitrostátními orgány a k jejich příslušným povinnostem, a dále konstatoval, že ke dni podání žaloby žalobkyně mohla mít prospěch ze zrušení napadeného rozhodnutí, jehož zrušení by nutně změnilo její právní postavení. Podle Tribunálu vstup do likvidace dotyčné společnosti v průběhu řízení není takové povahy, aby mohl toto zjištění zpochybnit, a nevede proto k zániku právního zájmu žalobkyně na podání žaloby.

2. SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 17. listopadu 2017, **Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo v. Komise** (T-263/15, [EU:T:2017:820](#)), byla Tribunálu předložena žaloba směřující ke zrušení řady ustanovení rozhodnutí, kterým Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem státní podporu poskytnutou Polskou republikou ve formě veřejného financování poskytnutého ze strany města Gdyně (Polsko) a Kosakowo (Polsko) ve prospěch letiště Gdyně-Kosakowo. Financování zahrnovalo kapitálové injekce ze strany obcí Gdyně a Kosakowo, které měly pokrýt jak investiční náklady (investiční podpora), tak provozní náklady související s fungováním letiště v počátečním období jeho provozování (provozní podpora). Napadené rozhodnutí nahradilo dřívější rozhodnutí, ve kterém již Komise došla ke stejnému zjištění, neboť v průběhu řízení o předběžném opatření zahájeném před Tribunálem mezitím vyšlo najevo, že státní podpora prohlášená za neslučitelnou s vnitřním trhem zahrnuje určité investice, které podle rozhodnutí o zahájení řízení nepředstavují státní podporu, jelikož plní veřejný zájem. Komise usoudila, že není nezbytné zahajovat nové vyšetřovací řízení, neboť všechny informace nezbytné pro posouzení opatření jsou obsaženy ve spisu.

V tomto ohledu Tribunál nejprve připomněl, že podle čl. 108 odst. 2 SFEU a čl. 1 písm. h) nařízení č. 659/1999 je Komise během vyšetřovací fáze povinna vyzvat zúčastněné osoby, mezi nimi i dotčené podniky a entitu působící pod úrovní státu, která podporu poskytla, k podání připomínek. Toto pravidlo má povahu podstatné formální náležitosti. Navíc rozhodnutí o zahájení formální fáze řízení musí umožnit zúčastněným stranám účinně se účastnit formálního vyšetřovacího řízení, ve kterém budou mít možnost uplatnit své argumenty. Komise musí zejména definovat dostatečným způsobem rámec svého přezkumu, aby nezbavila právo zúčastněných stran podat připomínky významu. Jak v rozhodnutí o zahájení řízení, tak v původním rozhodnutí, Komise posoudila slučitelnost provozní podpory s ohledem na pokyny k vnitrostátní regionální podpoře³² a v rámci čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU.

32/ Pokyny k regionální podpoře na období 2007–2013 (Úř. věst. 2006, C 54, s. 13).

Tribunál přitom konstatoval, že Komise v napadeném rozhodnutí provedla změnu právního režimu, pokud jde o analýzu slučitelnosti provozní podpory. Konkrétně Komise při posouzení toho, zda je provozní podpora slučitelná s vnitřním trhem, již nevycházela z pokynů k regionální podpoře, jako tomu bylo v rámci rozhodnutí o zahájení řízení a původního rozhodnutí, nýbrž ze zásad uvedených v pokynech ke státní podpoře letišť a leteckých společností³³. Kromě toho Komise rovněž provedla změnu v případě výjimky analyzované s ohledem na čl. 107 odst. 3 SFEU s tím, že v napadeném rozhodnutí se opřela o čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, zatímco původně se opírala o čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU. Tribunál tedy uzavřel, že nový právní režim uplatněný Komisí v napadeném rozhodnutí obsahuje podstatné změny oproti dříve platnému režimu, který byl zohledněn v rozhodnutí o zahájení řízení a v původním rozhodnutí.

Tribunál kromě toho uvedl, že i za předpokladu, že by cílem původního rozhodnutí bylo ponechat formální vyšetřovací řízení otevřené, zúčastněné strany neměly možnost předložit vyjádření. Tribunál zdůraznil, že právo zúčastněných stran na podání připomínek má povahu podstatné formální náležitosti a její porušení zjištěné v projednávané věci vede ke zrušení vadného aktu, a není nutné prokázat existenci dopadu na účastníka řízení, který se dovolává takového porušení, ani toho, že by správní řízení mohlo vést k jinému výsledku. V této souvislosti Tribunál upřesnil, že toto právo nemůže být dotčeno rozsahem připomínek, které mohou zúčastněné strany předložit. Nakonec Tribunál uvedl, že i když dotčenou podporu tvoří *de facto* dva typy financování, a sice investiční podpora a provozní podpora, byly tyto různé druhy financování posuzovány Komisí společně a kvalifikovány jako státní podpora. Za těchto podmínek nelze vykládat výrok napadeného rozhodnutí tak, že se vztahuje odděleně na investiční podporu na straně jedné a na provozní podporu na straně druhé.

3. SLUŽBY OBECNÉHO HOSPODÁŘSKÉHO ZÁJMU

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 1. března 2017, **SNCM v. Komise** (T-454/13, [EU:T:2017:134](#)), se Tribunál vyjádřil k legalitě rozhodnutí, kterým Komise kvalifikovala jako státní podpory finanční kompenzace, které Francouzská republika poskytla dvěma francouzským společnostem provozujícím lodní dopravu mezi Marseille a Korsikou (Francie) na období 2007–2013 v rámci dohody o veřejné službě, a prohlásila vyrovnávací platby vyplacené jedné z těchto společností za služby, které poskytla v době provozních špiček, za neslučitelné s vnitřním trhem

Tribunál nejprve připomněl, že k tomu, aby vyrovnávací platba za závazek veřejné služby nebyla kvalifikována jako státní podpora, musí být podle rozsudku **Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg**³⁴ kumulativně splněno několik kritérií, zejména kritérium, že podnik, který je příjemcem podpory, musí být skutečně pověřen provedením závazků veřejné služby. Pokud jde o toto kritérium, Tribunál zdůraznil, že členské státy mají širokou posuzovací pravomoc při určení definice toho, co považují za službu obecného hospodářského zájmu (SOHZ), a proto může být vymezení těchto služeb členským státem zpochybněno pouze v případě zjevného pochybení. V tomto ohledu však upřesnil, že vymezení služeb obecného hospodářského zájmu členskými státy není neomezené a nemůže být vykonáváno svévolně pouze s cílem vyjmout určité odvětví z uplatňování pravidel hospodářské soutěže. Zejména v případě, kdy existují zvláštní pravidla unijního práva, která se týkají vymezení obsahu a oblasti působnosti služby obecného hospodářského zájmu, jsou tato pravidla závazná pro členské státy. Přitom v dané věci přesně taková pravidla existují a jsou jimi ustanovení nařízení (EHS) č. 3577/92³⁵. Tribunál tedy došel k tomu,

33/ Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. 2014, C 99, s. 3).

34/ Rozsudek ze dne 24. července 2003, C-280/00, [EU:C:2003:415](#).

35/ Nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992 o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kobotáž) (Úř. věst. 1992, L 364, s. 7).

že je třeba potvrdit závěr Komise, podle něhož je posuzovací pravomoc francouzských orgánů omezena ustanoveními tohoto nařízení.

Podle Tribunálu jsou vedle toho argumenty přijaté Soudním dvorem v rozsudku **Analir a další**³⁶, které spočívají na výkladu nařízení č. 3577/92 v závislosti na jeho základním cíli, a sice zajistit volný pohyb služeb námořní kabotáže, a tedy souhlasit s omezeními této svobody pouze za velmi striktních podmínek, na projednávanou věc plně použitelné. Z toho vyplývá, že za takových okolností, jako jsou okolnosti v projednávané věci, se vnitrostátní orgány nemohou zprostit povinnosti prokázat nedostatek soukromých podnikatelských podnětů, neboť jak jasné vyplývá z uvedeného rozsudku, právě na základě takového zjištění nedostatku soukromých podnikatelských podnětů se určuje skutečná potřeba veřejné služby.

V. DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

1. SLOŽENÍ ODVOLACÍCH SENÁTŮ PO VRÁCENÍ VĚCI

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. února 2017, **Antrax It v. EUIPO – Vasco Group (termosifony radiátorů)** (T-828/14 a T-829/14, [EU:T:2017:87](#)), Tribunál přezkoumával slučitelnost článku 1d nařízení (ES) č. 216/96³⁷ s povinností nestrannosti správy ve smyslu článku 41 Listiny základních práv v rozsahu, v němž nezakotvuje povinnost změnit složení odvolacího senátu, pokud je případ po zrušení rozhodnutí postoupen odvolacímu senátu³⁸.

Tribunál poznamenal, že článek 1d nařízení č. 216/96 stanoví, že pokud opatření nezbytná k tomu, aby se vyhovělo rozhodnutí unijního soudu, které ruší zcela nebo částečně rozhodnutí odvolacího senátu nebo velkého senátu, zahrnují nové přezkoumání případu, který byl předmětem daného rozhodnutí, odvolacím senátem, rozhodne prezidium odvolacích senátů o tom, zda je případ přidělen tomu senátu, který vydal rozhodnutí, jinému senátu nebo velkému senátu. Pokud je případ postoupen jinému senátu, je tento senát složen tak, aby v něm nebyli žádní ze členů, kteří přijali původní rozhodnutí. Toto poslední ustanovení neplatí, pokud je případ postoupen velkému senátu.

Podle Tribunálu z tohoto znění nevyplývá, že pokud je případ postoupen odvolacímu senátu, který vydal zrušené rozhodnutí, je prezidium povinno určit složení odvolacího senátu takovým způsobem, aby v něm nebyli žádní ze členů, kteří přijali toto rozhodnutí. V tomto ohledu řízení u odvolacích senátů Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) nemá soudní povahu, ale správní povahu. Přitom Tribunál připomněl, že již bylo judikováno, že žádná právní norma ani žádná zásada nebrání tomu, aby správa pověřila stejné úředníky novým přezkumem věci provedeným pro účely splnění povinností vyplývajících z rozsudku, jímž se ruší rozhodnutí, a že jako obecnou

^{36/} Rozsudek ze dne 20. února 2001, C-205/99, [EU:C:2001:107](#).

^{37/} Nařízení Komise (ES) č. 216/96 ze dne 5. února 1996, kterým se stanoví jednacím řád odvolacích senátů Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (Úř. věst. 1996, L 28, s. 11; Zvl. vyd. 17/01, s. 221).

^{38/} Viz též níže úvahy věnované tomuto rozsudku v části „3. Průmyslové vzory“.

zásadu vyplývající z povinnosti nestrannosti nelze zakotvit, že správní nebo soudní orgán má povinnost postoupit věc jinému orgánu nebo jinak složenému útvaru tohoto orgánu.

Postoupení případu prezidiem podle článku 1d nařízení č. 216/96 po zrušení témuž odvolacímu senátu, který již původně rozhodl, aniž existovala povinnost odlišného složení tohoto odvolacího senátu, tedy není v rozporu s povinností nestrannosti správy ve smyslu čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv.

2. OCHRANNÁ ZNÁMKA EVROPSKÉ UNIE

a. Rozsah a povaha přezkumu prováděného odvolacími senáty

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. dubna 2017, **Nanu-Nana Joachim Hoeppe v. EUIPO – Fink (NANA FINK)** (T-39/16, [EU:T:2017:263](#)), měl Tribunál rozhodnout o legalitě rozhodnutí prvního odvolacího senátu EUIPO, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí, jímž námitkové oddělení vyhovělo její námitce pouze částečně. Na podporu své žaloby žalobkyně uvedla, že odvolací senát nerozhodl o některých výrobcích, pro které byly námitky zamítnuty. Podle ní měla tato okolnost vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. Tato věc umožnila Tribunálu zejména to, aby se zabýval důsledky opomenutí odvolacího senátu rozhodnout o celém odvolání, které u něj bylo podáno.

Tribunál poznamenal, že předmětem odvolání podaného žalobkyní u odvolacího senátu bylo rozhodnutí námitkového oddělení v plném rozsahu, a to potud, pokud byly námitky zamítnuty, a dále uvedl, že jelikož odvolací senát nerozhodl o odvolání, které u něj bylo podáno, v rozsahu, v němž se toto odvolání týkalo zamítnutí námitek, pokud jde o „drahé kovy a jejich slitiny“, odvolací senát porušil povinnost vyplývající z nařízení (ES) č. 207/2009³⁹ [nahrazené nařízením (EU) 2017/1001⁴⁰], zejména z čl. 64 odst. 1 první věty nařízení č. 207/2009 (nyní čl. 71 odst. 1 první věta nařízení č. 2017/1001), rozhodnout o odvolání, které u něj bylo podáno. Tribunál upřesnil, že tato povinnost musí být chápána v tom smyslu, že odvolací senát musí rozhodnout o každém z bodů návrhových žádání, které u něj byly uplatněny, v plném rozsahu tak, že mu buď vyhoví, nebo jej odmítne jako nepřipustný či jej zamítne meritorně. Jelikož může mít nesplnění této povinnosti dopad na obsah rozhodnutí odvolacího senátu, jde o podstatnou procesní náležitost, jejímž porušením se může Tribunál zabývat i bez návrhu.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 21. června 2017, **GP Joule PV v. EUIPO – Green Power Technologies (GPTech)** (T-235/16, [EU:T:2017:413](#)), Tribunál považoval za nezbytné připomenout rozsah posuzovací pravomoci odvolacích senátů EUIPO za účelem přihlédnout k důkazům na podporu odvolání, které nebyly předloženy ve stanovených lhůtách. Žalobkyně odvolacímu senátu vytýkala, že nezohlednil důkazy předložené poprvé právě před odvolacím senátem, podle nichž je držitelkou licence dvou starších ochranných známek a na nichž založila svou námitku, a že potvrdil rozhodnutí námitkového oddělení, kterým byly námitky zamítnuty jako neopodstatněné podle pravidla 20 odst. 1 nařízení (ES) č. 2868/95⁴¹ [nyní čl. 8 odst. 1 a čl. 7 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/1430⁴²] kvůli pochybení žalobkyně, která včas neprokázala, že má oprávnění takovou námitku podat.

^{39/} Nařízení Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. 2009, L 78, s. 1).

^{40/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. 2017, L 154, s. 1).

^{41/} Nařízení Komise (ES) č. 2868/95 ze dne 13. prosince 1995, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1995, L 303, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 189)..

^{42/} Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/1430 ze dne 18. května 2017, kterým se doplňuje nařízení č. 207/2009 a zrušují nařízení Komise (ES) č. 2868/95 a (ES) č. 216/96 (Úř. věst. 2017, L 205, s. 1).

Tribunál uvedl, že nařízení č. 207/2009 výslovně stanoví, že odvolací senát má při přezkumu odvolání směřujícího proti rozhodnutí námitkového oddělení posuzovací pravomoc vyplývající z pravidla 50 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2868/95 a čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009 (nyní čl. 95 odst. 2 nařízení 2017/1001) k rozhodnutí, zda je třeba vzít v úvahu další nebo doplňkové důkazy a skutečnosti, které nebyly předloženy ve lhůtách stanovených nebo určených námitkovým oddělením, či nikoli. Nicméně Tribunál upřesnil, že pravidlo 50 nařízení č. 2868/95 nelze vykládat v tom smyslu, že rozšiřuje posuzovací pravomoci odvolacích senátů i na nové důkazy, ale pouze na tzv. „doplňkové“ či „dodatečné“ důkazy, které mají doplnit relevantní důkazy předložené ve stanovené lhůtě.

Jelikož v projednávaném případě nebyl předložen žádný důkaz o oprávněnosti žalobkyně podat námitky ve lhůtě stanovené EUIPO, nelze takový důkaz, který byl poprvé předložen před odvolacím senátem, považovat za „doplňkový“ nebo „dodatečný“ ve smyslu pravidla 50 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2868/95 a čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009. Kromě toho i za předpokladu, že by důkaz předložený žalobkyní poprvé až před odvolacím senátem mohl být kvalifikován jako „doplňkový“ nebo „dodatečný“ důkaz, však odvolací senát správně uplatnil svou posuzovací pravomoc podle čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009. Odvolací senát mohl právem odmítnout zohlednit takový důkaz, který byl předložen po uplynutí lhůt stanovených za tímto účelem námitkovým oddělením, z toho důvodu, že okolnosti, které provázely opožděné předložení tohoto důkazu ze strany žalobkyně, toto zpoždění nikterak neospravedlnily, přičemž k tomuto odmítnutí mohl dospět bez nutnosti zkoumat relevantnost a dostatečnost těchto důkazů.

Otázka posuzovací pravomoci odvolacích senátů při zohledňování důkazů, které na podporu námitek nebyly předloženy ve stanovené lhůtě, byla rovněž stěžejním bodem ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 12. října 2017, **Moravia Consulting v. EUIPO – Citizen Systems Europe (SDC-554S)** (T-316/16, [EU:T:2017:717](#)). V projednávané věci žalobkyně, která podala námitky proti žádosti o zápis ochranné známky na základě údajného staršího práva existujícího v členském státě vyplývajícího z nezapsané slovní ochranné známky, nepředložila žádný důkaz týkající se použitelných vnitrostátních právních předpisů, což bylo důvodem, proč její námitky byly námitkovým oddělením zamítnuty. Žalobkyně následně poskytla informace o příslušných vnitrostátních právních předpisech o ochranných známkách, a to až ve fázi řízení před odvolacím senátem.

V tomto ohledu Tribunál připomněl, že pravidlo 50 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 2868/95 stanoví, že směřuje-li odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení, omezí odvolací senát přezkum odvolání na skutečnosti a důkazy předložené ve lhůtách stanovených nebo určených námitkovým oddělením, pokud se senát nedomnívá, že by měly být vzaty v úvahu „další“ nebo „doplňkové“ skutečnosti a důkazy podle čl. 76 odst. 2 nařízení č. 207/2009, a proto podle Tribunálu nelze uvedené pravidlo vykládat v tom smyslu, že rozšiřuje posuzovací pravomoci odvolacích senátů i na nové důkazy.

V projednávané věci přitom v rámci námitkového řízení žalobkyně nepředložila žádný důkaz týkající se obsahu vnitrostátního práva ve stanovené lhůtě a neuvedla ani legitimní důvod ospravedlňující její přístup. Kromě toho jediný doklad předložený žalobkyní za účelem prokázání existence, platnosti a rozsahu ochrany starší nezapsané ochranné známky neobsahoval žádné informace o využívání uplatněné starší ochranné známky a neobsahoval ani informace o podmínkách vyžadovaných vnitrostátními právními předpisy. Za těchto podmínek Tribunál rozhodl, že odkazy na ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které poskytla žalobkyně poprvé před odvolacím senátem, tedy nepředstavují „další“ nebo „doplňkové“ skutečnosti s ohledem na ty skutečnosti, které byly předloženy před námitkovým oddělením. Odvolací senát tudíž nepochybil, když měl za to, že nemá posuzovací pravomoc za účelem přijetí důkazů předložených poprvé před ním, jelikož byly tyto důkazy předloženy opožděně.

b. Mimosmluvní odpovědnost

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 17. února 2017, **Novar v. EUIPO** (T-726/14, [EU:T:2017:99](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby se vyjádřil k návrhu žalobkyně na získání náhrady majetkové újmy, která jí vznikla v důsledku nákladů na advokáta, které vynaložila v rámci odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení EUIPO, jež bylo podle jejího názoru přijato v rozporu zejména s pravidlem 19 odst. 2 písm. a) nařízení č. 2868/95 [nyní čl. 7 odst. 2 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci 2017/1430].

Tribunál nejprve připomněl, že ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie za protiprávní jednání jejích orgánů musí být kumulativně splněny tři podmínky, a sice podmínka protiprávnosti vytýkaného jednání, podmínka skutečné existence škody a podmínka existence příčinné souvislosti mezi jednáním a uplatňovanou škodou, načež Tribunál posoudil existenci příčinné souvislosti mezi údajně protiprávním jednáním EUIPO a uplatňovanou újmou v projednávané věci.

K tomu Tribunál připomněl, že z ustálené judikatury vyplývá, že není-li zastoupení advokátem nebo poradcem v postupu před zahájením soudního řízení povinné, neexistuje příčinná souvislost mezi údajnou škodou, tedy náklady na takové zastoupení, a jednáním, které lze případně vytýkat dotčenému unijnímu orgánu nebo subjektu. Ačkoli nelze dotyčné osobě zakázat, aby si již v této fázi zajistila poradenství advokáta, jedná se o její vlastní volbu, která proto nemůže být přičtena dotyčnému orgánu nebo subjektu. V projednávaném případě Tribunál uvedl, že z článku 92 nařízení č. 207/2009 (nyní článek 119 nařízení č. 2017/1001) vyplývá, že zastoupení advokátem před odděleními EUIPO není pro takového účastníka řízení, jakým je žalobkyně, povinné. Tribunál z toho dovodil, že náklady na zastupování advokátem, které v projednávané věci vynaložila žalobkyně, jsou tedy důsledkem její vlastní volby a nelze je přímo přičítat EUIPO. Příčinná souvislost mezi údajně protiprávním jednáním EUIPO a náklady na zastupování advokátem, které vynaložila žalobkyně za účelem odvolacího řízení, tedy neexistuje.

c. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 21. června 2017, **M/S. Indeutsch International v. EUIPO – Crafts Americana Group (Vyobrazení vzoru „rybí kosti“ mezi dvěma rovnoběžnými čarami)** (T-20/16, [EU:T:2017:410](#)), šlo o návrh na prohlášení neplatnosti ochranné známky sestávající z opakujícího se geometrického tvaru, jehož zápis byl požadován pro „pletací jehlice“ a „háčky na háčkování“. Odvolací senát vyhověl odvolání podanému proti rozhodnutí zrušovacího oddělení, kterým byla žádost zamítnuta. Podle odvolacího senátu zpochybněná ochranná známka postrádala rozlišovací způsobilost ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení č. 207/2009 [nyní čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení 2017/1001]. Věc se týkala především otázky, zda při posouzení rozlišovací způsobilosti ochranné známky mohl odvolací senát platně vycházet nikoli ze zpochybněné ochranné známky, tak jak byla zapsána, ale z podob, o nichž měl odvolací senát za to, že se v nich projevuje skutečné užívání této ochranné známky.

K tomu Tribunál připomněl, že s ohledem na imperativní potřeby právní jistoty, které jsou chráněny tím, že existuje rejstřík ochranných známek Evropské unie, musí být přezkum rozlišovací způsobilosti ochranné známky proveden s přihlédnutím k ochranné známce, tak jak byla zapsána nebo jak je uvedena v přihlášce k zápisu, nezávisle na způsobech jejího užívání. Tribunál zdůraznil, že použití článků 7 a 8 nařízení č. 207/2009 s přihlédnutím nikoli k ochranným známkám Evropské unie, tak jak byly přihlášeny nebo zapsány, ale tak jak jsou užívány, by zmařilo funkci uvedeného rejstříku jakožto záruky jistoty, která musí být spojena s přesnou povahou práv, která má chránit. S ohledem na tyto úvahy platí, že spočívá-li přihlášená nebo zapsaná ochranná známka ve dvojrozměrném či trojrozměrném vyobrazení výrobku, který označuje, její rozlišovací způsobilost závisí na otázce, zda se značným způsobem odlišuje od normy nebo od zvyklostí odvětví, a v důsledku toho je způsobilá plnit svou základní funkci identifikace původu výrobku. Za těchto okolností, pokud jde o ochranné známky tvořené tvarem konkrétního výrobku, a nikoli tvarem abstraktního výrobku, který tyto známky označují, může příslušný orgán identifikovat

jejich základní vlastnosti tak, že přezkoumá samotný výrobek. V projednávané věci totiž zpochybněná ochranná známka, tak jak byla zapsána, měla vlastnosti abstraktního geometrického tvaru, který tvoří opakující se vzor spočívající ve dvou rovnoběžných čarách, v nichž je vyobrazen jasně vymezený vzor „rybí kosti“, přičemž vše je v černobílém provedení. Tribunál z toho vyvodil, že skutečnost, že se za okolností projednávané věci za účelem přezkumu rozlišovací způsobilosti vzhledu výrobků žalobkyně ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení č. 207/2009 vychází z toho, že se na povrchu těchto výrobků objevují vzory v podobě vícebarevného vzoru „rybí kosti“, namísto toho, aby byl tento přezkum založen na zpochybněné ochranné známce, tak jak byla zapsána, nespadá pod provedení identifikace základních vlastností této ochranné známky, ale představuje výrazné zkreslení uvedených vlastností. Následně uzavřel, že došlo k porušení čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení č. 207/2009.

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 14. prosince 2017, **beT-365 Group v. EUIPO – Hansen (BET-365)** (T-304/16, [EU:T:2017:912](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal legalitu rozhodnutí, kterým pátý odvolací senát EUIPO popřel, že slovní ochranná známka BET-365 získala rozlišovací způsobilost užíváním v podstatné části relevantního území, kde tuto způsobilost inherentně postrádala.

Tribunál připomněl, že podle čl. 7 odst. 2 a 3 nařízení č. 207/2009 (nyní čl. 7 odstavce 2 a 3 nařízení 2017/1001) rozšíření získání rozlišovací způsobilosti užíváním v některých členských státech na jiné členské státy nelze vyloučit, pokud lze na základě objektivních a věrohodných poznatků dospět k závěru, že tyto trhy jsou srovnatelné, pokud jde o vnímání sporné ochranné známky relevantní veřejností, načež Tribunál uvedl, že odvolací senát nepochybil, když shledal, že se přezkum získání rozlišovací způsobilosti sporné ochranné známky užíváním musí omezit pouze na členské státy Unie, v nichž převážná část spotřebitelů aktivně používá angličtinu nebo jí rozumí, a je tudíž schopna pochopit smysl výrazu „beT-365“. Dodal nicméně, že odvolací senát neprávem vyňal Kypr a Maltu z relevantního území, jelikož v obou těchto státech je angličtina široce užívána a oba státy byly členy Evropského společenství ke dni podání přihlášky k zápisu sporné ochranné známky.

Následně Tribunál poznamenal, že získání rozlišovací způsobilosti ochranné známky užíváním nutně nevyžaduje, aby tato ochranná známka byla užívána samostatně, ale může vyplývat z jejího užívání jako součásti jiné zapsané ochranné známky nebo z jejího užívání ve spojení s jinou zapsanou ochrannou známkou, pokud v obou těchto případech zúčastněné kruhy v důsledku tohoto užívání vnímají výrobky nebo služby označené pouze přezkoumávanou ochrannou známkou jako pocházející od určitého podniku, který tuto ochrannou známku užívá jako součást jiné ochranné známky nebo společně s jinou ochrannou známkou. Není tedy důvod k tomu, aby tato rozdílná užívání prvku „beT-365“ byla svojí povahou považována za nezpůsobilou přispívat k prokázání získání rozlišovací způsobilosti sporné ochranné známky užíváním, a to tím spíše, že tato ochranná známka je slovní ochrannou známkou, u které nelze v podstatě předvídat všechna ztvárnění a užívání, pokud spadají pod užívání sporného označení jako ochranné známky.

Dále Tribunál usoudil, že se odvolací senát dopustil nesprávného právního posouzení tím, že obecně tvrdil, že užívání napadené ochranné známky jako názvu internetové stránky nemůže představovat užívání jako ochranné známky. Podle Tribunálu je proto důvodné se domnívat, že kromě některých nových hráčů nebo sázejících, kteří hrají nebo sázejí poprvé, zákazník, který se připojí na internetovou stránku žalobkyně na adrese „www.beT-365.com“, tak nečiní náhodou a užívá spornou ochrannou známku nebo z ní odvozené ochranné známky jako identifikátor služeb nabízených žalobkyní v protikladu ke službám, které jsou nabízeny konkurenty žalobkyně, ze stejného důvodu jako zákazník, který vejde do obchodu označeného názvem odpovídajícím ochranné známce výrobků nebo služeb, které hledá a které se v tomto obchodě prodávají. Takové informace, jako je počet připojení k internetové stránce žalobkyně, umístění této internetové stránky v pořadí z hlediska návštěvnosti v různých zemích nebo počet případů, kdy sporná ochranná známka nebo z ní odvozené ochranné známky byly vyhledávány v internetovém vyhledávači, představují údaje, jež mohou přispívat k prokázání skutečnosti, že sporná ochranná známka získala rozlišovací způsobilost užíváním. Totéž může platit i pro výňatky z internetových stránek žalobkyně nebo jiných internetových stránek v různých jazycích, na nichž se vyskytuje sporná ochranná známka nebo z ní odvozené ochranné známky, pokud dosah předložených důkazů může vypovídat o podstatném užívání sporné ochranné známky jako ochranné známky. Kromě toho Tribunál zdůraznil, že výskyt prvku „beT-365“ ve sportovním

tisku nebo tisku specializovaném na oblast her a sázek, např. souvisejícím se sázkovými kurzy, srovnáním služeb nabízených různými poskytovateli nebo též v rámci sponzorství sportovních událostí, jež představuje podklad sázek, jasně vypovídá o užívání uvedeného prvku jako ochranné známky pro označení původu nabízených nebo zmiňovaných služeb, pro odlišení těchto služeb od služeb konkurentů žalobkyně a případně pro jejich propagaci. Z toho plyne, že odvolací senát se dopustil nesprávné právní kvalifikace skutečností, které mu byly předloženy, když vyloučil, že výňatky z tisku předložené žalobkyní mohou, přinejmenším částečně, vypovídat o užívání sporné ochranné známky jako ochranné známky.

Konečně Tribunál uvedl, že s ohledem na skutečnost, že sporná ochranná známka a z ní odvozené ochranné známky jsou jako jediné užívány žalobkyní jako ochranné známky umožňující obecně identifikovat její hazardní hry a sázky, pokud částky předložené žalobkyní, a sice obrat a částky sázek či investice do reklamy, mohou být přiměřeně přiřazeny hlavně k hazardním hrám a sázkám, musí být potom pro tyto služby zohledněny. Odvolací senát se tudíž dopustil též chyby při právní kvalifikaci skutečností, když tyto údaje vyloučil ze svého posouzení. Za těchto podmínek a s ohledem na kritéria pro posouzení získání rozlišovací způsobilosti ochranné známky užíváním a s ohledem na různá nesprávná právní posouzení nebo nesprávnou právní kvalifikaci skutečností a na mnohé důkazy předložené žalobkyní u odvolacího senátu, které mohou užitečně přispívat k případnému prokázání skutečnosti, že sporná ochranná známka získala rozlišovací způsobilost užíváním na relevantním území, avšak odvolací senát je za tímto účelem nezohlednil, Tribunál uzavřel, že napadené rozhodnutí není dostatečně podloženo platnými důvody, jež by opodstatňovaly jeho výrok, pokud jde o služby hazardních her a sázek.

d. Relativní důvody pro zamítnutí zápisu

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. prosince 2017, **Coca-Cola v. EUIPO – Mitico (Master)** (T-61/16, [EU:T:2017:877](#)), Tribunál rozhodoval o žalobě směřující proti rozhodnutí čtvrtého odvolacího senátu EUIPO, kterým bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení, jímž byla zamítnuta námitka proti přihlášce zápisu obrazového označení Master jakožto ochranné známky. Toto rozhodnutí bylo vydáno v návaznosti na rozsudek **Coca-Cola v. OHIM – Mitico (Master)**⁴³, v němž Tribunál zrušil první rozhodnutí odvolacího senátu, jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení, kterým byla zamítnuta námitka. Tribunál měl zejména možnost, aby na základě posouzení „nebezpečí parazitování“ starší ochranné známky rozhodl jednak o tom, jak se má posuzovat užívání přihlašované ochranné známky mimo Unii s ohledem na zásadu teritoriality, a jednak o možnosti předložit důkaz takového rizika na základě logických dedukcí.

Pokud jde zaprvé o zohlednění užívání přihlašované ochranné známky mimo Unii, Tribunál připomněl, že zásada teritoriality ve známkovém právu znamená, že ochrana přiznaná ochranné známce se řídí právem státu – nebo svazu států –, kde je o tuto ochranu žádáno. Vzhledem k tomu, že vedlejší účastnice podala přihlášku ochranné známky Evropské unie, se podle zásady teritoriality podmínky této ochrany řídí unijním právem, zejména nařízením č. 207/2009. Podle Tribunálu zásada teritoriality ve známkovém právu nevylučuje zohlednění užívání přihlášené ochranné známky mimo Unii k podložení logické dedukce o pravděpodobném obchodním užívání přihlášené ochranné známky v Unii za účelem prokázání existence nebezpečí, že bude v Unii neprávem těženo z dobrého jména starší ochranné známky Evropské unie ve smyslu čl. 8 odst. 5 nařízení č. 207/2009 (nyní čl. 8 odst. 5 nařízení 2017/1001). Z toho v projednávané věci vyplývá, že zásada teritoriality nebrání zohlednění důkazů týkajících se skutečného obchodního užívání přihlášené ochranné známky Master (ve spojení s výrazem „cola“) v Sýrii a na Blízkém východě, jako např. výňatků z internetové stránky „www.mastercola.com“, která je vypracována převážně v arabštině, pro účely prokázání nebezpečí, že užívání uvedené ochranné známky v Unii bude neprávem těžit z dobrého jména čtyř starších ochranných známek Evropské unie Coca-Cola.

^{43/} Rozsudek ze dne 11. prosince 2014, T-480/12, [EU:T:2014:1062](#).

Co se zadruhé týče posouzení logických dedukcí ohledně nebezpečí parazitování v Unii, měl Tribunál za to, že z přihlášky ochranné známky Evropské unie lze logicky dovodit, že její majitel má v úmyslu uvádět své výrobky nebo služby na trh v Evropské unii. V projednávané věci Tribunál zdůraznil, že je tedy logicky předvídatelné, že pokud vedlejší účastnice dosáhne zápisu přihlášené ochranné známky, pozmění svoji internetovou stránku v souladu s uvedeným úmyslem uvádět své výrobky na trh pod touto ochrannou známkou v Unii. Internetová stránka „www.mastercola.com“ totiž není neměnná a mohla by být změněna tak, že bude cílena na spotřebitele v Unii, zejména přidáním obsahu v jednom či více úředních jazycích Unie. Vzhledem k neexistenci konkrétních poznatků o obchodních záměrech vedlejší účastnice v Unii Tribunál usoudil, že výňatky z internetové stránky „www.mastercola.com“, které předložila žalobkyně a které se týkají skutečného užívání přihlášené ochranné známky vedlejší účastnicí mimo Unii, mohou vést prima facie k závěru o existenci budoucího a nehypotetického nebezpečí neoprávněného prospěchu v Unii. Tribunál rovněž uvedl, že v projednávané věci skutečnost, že vedlejší účastnice nepředložila žádný konkrétní poznatek o případných obchodních záměrech v Unii, které by se lišily od jejích obchodních záměrů týkajících se třetích zemí, není irelevantní. Následně Tribunál uzavřel, že skutečné užívání přihlášené ochranné známky vedlejší účastnicí ve zvláštním a záměrně zvoleném provedení mimo Unii může vést k logické dedukci, že existuje vážné nebezpečí, že přihlášená ochranná známka bude v rámci Unie užívána stejným způsobem jako ve třetích zemích, a to tím spíše, že vedlejší účastnice výslovně požadovala zápis přihlášené ochranné známky pro užívání v Unii.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 11. prosince 2017, *JT v. EUIPO – Carrasco Pirard (QUILAPAYÚN)* (T-249/15, [EU:T:2017:885](#)), byla Tribunálu předložena žaloba na neplatnost rozhodnutí odvolacího senátu EUIPO, jímž bylo zrušeno rozhodnutí námitkového oddělení a zamítnuty námitky, a to z toho důvodu, že žalobce neprokázal, že je majitelem „skutečné“ starší ochranné známky, na které byly námitky založeny. Základem této věci je námitkové řízení založené na nezapsané starší obrazové ochranné známce (QUILAPAYÚN) a zahájené proti přihlášce zápisu ochranné známky totožné s nezapsanou starší obrazovou ochrannou známkou. V této věci měl Tribunál příležitost posoudit otázku, zda k podání námitek postačuje spoluvlastnictví ochranné známky.

Podle Tribunálu z čl. 8 odst. 1 písm. a) a b) a odst. 2 písm. c) nařízení č. 207/2009 [nyní čl. 8 odst. 1) písm. a) a b) a odst. 2 písm. c) nařízení č. 2017/1001], z čl. 41 odst. 1 písm. a) nařízení č. 207/2009 [nyní čl. 46 odst. 1 písm. a) nařízení 2017/1001] a z pravidla 19 odst. 2 a pravidla 20 odst. 1 nařízení č. 2868/95 vyplývá, že k podání námitek ve smyslu čl. 8 odst. 1 nařízení č. 207/2009, na základě obecně známé ochranné známky ve smyslu čl. 8 odst. 2 písm. c) uvedeného nařízení, musí osoba podávající námitky prokázat, že ochranná známka je obecně známá v některém členském státě ve smyslu článku 6 bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví⁴⁴ a že je jejím majitelem. V tomto ohledu Tribunál připomněl, že důkaz o vlastnictví nezapsané ochranné známky podléhá zvláštním podmínkám. Žalobce nemůže již z podstaty věci předložit osvědčení o přihlášce nebo zápisu ochranné známky, na které jsou založeny námitky, za účelem prokázání, že je majitelem této ochranné známky. Musí podat důkaz, že užíváním nezapsané starší ochranné známky získal práva k této ochranné známce.

Mimoto podle Tribunálu z žádného ustanovení nevyplývá, že osoba podávající námitky podle čl. 8 odst. 2 písm. c) nařízení č. 207/2009 musí prokázat, že je „výhradním“ majitelem starší nezapsané obecně známé ochranné známky, na které jsou založeny její námitky. Z ustanovení článku 41 nařízení č. 207/2009, pravidla 19 odst. 2 a pravidla 20 odst. 1 nařízení č. 2868/95 je třeba dovodit, že osoba podávající námitky je povinna prokázat, že získala dostatečná práva ke starší nezapsané obecně známé ochranné známce ve smyslu čl. 8 odst. 2 písm. c) nařízení č. 207/2009, aby mohla být považována za majitele této ochranné známky, což nezahrnuje prokázání, že je jejím výhradním majitelem. Pravidlo 15 odst. 1 nařízení č. 2868/95 (nyní čl. 2 odst. 1 nařízení v přenesené pravomoci 2017/1430) ostatně stanoví, že „[m]á-li starší známka a/nebo starší právo více než jednoho majitele (spoluvlastnictví), může námitky podat kdokoli z nich nebo všichni“, což každému spolumajiteli starší ochranné známky umožňuje podat námitky proti zápisu přihlášené ochranné známky.

44/ Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, v revidovaném a pozměněném znění.

V projednávané věci Tribunál uvedl, že pokud by bylo vyžadováno výhradní vlastnictví starší ochranné známky, nemohl by žalobce ani přihlašovatelé ochranné známky podat námitky proti zápisu předmětného označení na základě přihlášky jiné osoby, ledaže by tyto námitky proti zápisu podali všichni společně, neboť se všichni dovolávají vlastnictví tohoto označení. Nabytí práv ke starší nezapsané ochranné známce žalobcem mu přitom umožňuje podat námitky proti zápisu přihlášené ochranné známky, a to nezávisle na otázce, zda i jiné osoby, včetně přihlašovatelů, získaly práva k této ochranné známce tím, že i ony ji užívaly. Za těchto podmínek Tribunál usoudil, že se odvolací senát dopustil nesprávného právního posouzení tím, že vyžadoval, aby žalobce prokázal, že je výhradním majitelem starší ochranné známky, aniž prozkoumal, zda nestačí, že je jejím spolumajitelem.

3. PRŮMYSLOVÉ VZORY

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. února 2017, *Thermosiphons pour radiateurs* (T-828/14 et T-829/14, [EU:T:2017:87](#))⁴⁵, měl Tribunál mimo jiné příležitost upřesnit, k jakému dni je třeba posuzovat individuální povahu (průmyslového) vzoru případně určit saturaci v daném oboru ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení (ES) č. 6/2002⁴⁶. Žalobkyně tvrdila, že se odvolací senát dopustil chyby, pokud jde o okamžik posuzování saturace v daném oboru, když vycházel ze stavu ke dni vydání napadených rozhodnutí, ačkoli tato saturace měla být posuzována k okamžiku podání přihlášky sporných (průmyslových) vzorů.

V tomto ohledu Tribunál poznamenal, že podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 6/2002 je třeba posoudit individuální povahu sporného (průmyslového) vzoru a určit případnou existenci saturace v daném oboru ke dni podání přihlášky tohoto (průmyslového) vzoru. Následně uvedl, že se odvolací senát dopustil chyby, pokud jde o datum posuzování případné existence saturace v daném oboru.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 13. června 2017, *Ball Beverage Packaging Europe v. EUIPO – Crown Hellas Can (Canettes)* (T-9/15, [EU:T:2017:386](#)), měl Tribunál příležitost upřesnit povahu řízení o zápisu (průmyslových) vzorů Společenství, pojem „výrobek“ ve smyslu čl. 3 písm. a) nařízení č. 6/2002 a rozsah popisu sporného průmyslového vzoru obsaženého v přihlášce k zápisu podle čl. 36 odst. 3 písm. a) tohoto nařízení.

Nejprve Tribunál uvedl, že vzhledem k tomu, že definice předmětu ochrany zpochybněného (průmyslového) vzoru byla součástí meritorního přezkumu zápisu uvedeného (průmyslového) vzoru, případné zaujetí stanoviska EUIPO k této otázce v rámci zápisného řízení nemohlo zavazovat odvolací senát s ohledem na formální a rychlý přezkum, který EUIPO provádí v rámci tohoto zápisného řízení.

Následně Tribunál odmítl námitku, že odvolací senát měl nesprávně za to, že sporný (průmyslový) vzor, konkrétně zobrazení tří plechovek různé velikosti, nepředstavuje výrobek ve smyslu čl. 3 písm. a) nařízení č. 6/2002. V tomto ohledu Tribunál poznamenal, že předmětem (průmyslového) vzoru může být pouze jeden předmět, jelikož uvedený článek výslovně zmiňuje vzhled „výrobku“. Kromě toho Tribunál upřesnil, že soubor předmětů může představovat „výrobek“ ve smyslu výše uvedeného ustanovení, jestliže se předměty k sobě z estetického hlediska hodí, mají mezi sebou funkční vztah a jsou obvykle uváděny na trh jako jednotný výrobek. Tribunál tedy rozhodl, že v projednávané věci je zjevné, že tři plechovky vyobrazené na zpochybněném (průmyslovém) vzoru neplní společnou funkci v tom smyslu, že neplní funkci, kterou nemůže plnit každá z nich individuálně, jako je tomu například v případech stolního příboru nebo šachovnice a šachových figur.

^{45/} Viz rovněž výše úvahy týkající se tohoto rozsudku v části „V. Duševní vlastnictví – 1. Složení odvolacích senátů po vrácení věci“.

^{46/} Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (Úř. věst. 2002, L 3, s. 1; Zvl. vyd. 13/27, s. 142).

Nakonec Tribunál poznamenal, že popis případně obsažený v přihlášce k zápisu nemůže ovlivnit meritorní posouzení týkající se novosti nebo individuálního charakteru dotčeného (průmyslového) vzoru. Podle Tribunálu tento popis nemůže ovlivnit ani otázku, jaký je předmět ochrany dotčeného (průmyslového) vzoru, která nepopíratelně souvisí s posouzeními týkajícími se novosti nebo individuální povahy.

4. ODRŮDOVÁ PRÁVA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 23. listopadu 2017, *Aurora v. CPVO – SESVanderhave (M 02205)* (T-140/15, [EU:T:2017:830](#)), byla Tribunálu předložena žaloba na neplatnost rozhodnutí odvolacího senátu Odrůdového úřadu Společenství (CPVO), kterým byl zamítnut návrh na prohlášení neplatnosti odrůdového práva Společenství uděleného odrůdě M 02205, odrůda cukrové řepy. Tento návrh na prohlášení neplatnosti byl založen na okolnosti, že odrůda M 02205 nespĺňuje podmínku „odlišnosti“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení (ES) č. 2100/94⁴⁷.

Tribunál zaprvé připomněl, že CPVO má širokou posuzovací pravomoc k prohlášení neplatnosti odrůdového práva. Nové přezkoumání a nové zkoušení chráněné odrůdy prostřednictvím řízení o prohlášení neplatnosti na základě článku 20 nařízení č. 2100/94 mohou tedy odůvodnit pouze závažné pochybnosti o tom, zda byly splněny relevantní podmínky ke dni přezkoumání a zkoušení stanovené v nařízení č. 2100/94. Podle Tribunálu z relevantních ustanovení vyplývá, že známky týkající se projevu obsažené ve srovnávacím výkazu odlišnosti, na jejichž základě je určena odlišnost odrůdy, která je předmětem žádosti o odrůdové právo, musí odpovídat známkám získaným na základě srovnávacích testů pěstování odrůd uskutečněných během dvou ročních vegetačních období následujících po podání žádosti o odrůdové právo Společenství pro odrůdu, která je předmětem žádosti o odrůdové právo. V této souvislosti Tribunál poukázal na to, že v projednávané věci se žalobkyně mohla právem dovolávat četných chyb ve srovnávacím výkazu odlišnosti, který byl několikrát změněn. Tribunál tedy dospěl k tomu, že žalobkyně předložila odvolacímu senátu podstatné skutkové poznatky, které byly dostačující k vyvolání závažných pochybností o otázce, zda byly údaje použité pro jednu ze dvou referenčních odrůd převzaty z úředního popisu této odrůdy.

Zadruhé Tribunál připomněl, že zásada zjišťování skutkového stavu z moci úřední se uplatní v řízení před odvolacím senátem, který je vázán zásadou řádné správy, podle níž odvolacímu senátu přísluší posoudit pečlivě a nestranně všechny relevantní skutkové a právní okolnosti věci, kterou projednává. V tomto ohledu Tribunál uvedl, že se odvolací senát měl ujistit o tom, že měl v době přijetí napadeného rozhodnutí k dispozici všechny relevantní poznatky – tj. zejména výsledky srovnávacích testů pěstování odrůd – aby mohl posoudit, zda posouzení odlišnosti odrůdy M 02205 bylo provedeno v souladu s použitelnými technickými pravidly. Přitom CPVO připustil, že v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí odvolací senát tyto výsledky k dispozici neměl. Následně Tribunál uzavřel, že odvolací senát tím, že neprovedl náležitý průzkum, aby se ujistil, že odlišnost odrůdy M 02205 byla určena na základě údajů plynoucích ze srovnávacích testů pěstování odrůd, nespĺnil řádně své povinnosti.

47/ Nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství (Úř. věst. 1994, L 227, s. 1; Zvl. vyd. 03/16, s. 390).

VI. SPOLEČNÁ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA – OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ

Sporná agenda týkající se omezujících opatření v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) se v roce 2017 stejně jako v předchozích letech rozrostla. Zvláštní pozornost si zaslouží několik rozhodnutí.

1. UKRAJINA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 15. června 2017, *Kiselev v. Rada* (T-262/15, [EU:T:2017:392](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby rozhodl o zařazení ředitele národní tiskové agentury Ruské federace, který byl na tuto pozici jmenován prezidentským výnosem, na seznamy osob, na něž se vztahují omezující opatření vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, a to z důvodu, že dotčený ředitel je ústřední postavou vládní propagandy podporující rozmístění ruských ozbrojených sil na Ukrajině.

Tribunál zaprvé podotkl, že dotčená omezující opatření jsou slučitelná s výjimkami týkajícími se bezpečnosti upravenými v článku 99 bodu 1 písm. d) Dohody o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé⁴⁸, načež se Tribunál zabýval zejména otázkou, zda použití kritéria pro zápis uvedeného v ustanoveních unijního práva⁴⁹ – tj. kritéria týkajícího se osob, které aktivně podporují činnosti nebo politiky, jež narušují nebo ohrožují územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny nebo její stabilitu či bezpečnost tohoto státu – na situaci žalobce představuje porušení jeho práva na svobodu projevu.

Tribunál připomněl, že jakékoli omezení svobody projevu musí být stanoveno zákonem, a zdůraznil, že dotčená omezující opatření jsou stanovena v aktech, které mají mimo jiné obecnou působnost a mají zaprvé jasný právní základ v unijním právu, kterým je článek 29 SEU a článek 215 SFEU, a jsou dostatečně odůvodněna co do působnosti i důvodů jejich použití na žalobce. Podle Tribunálu totiž s ohledem na významnou roli sdělovacích prostředků a především audiovizuálních médií v současné společnosti bylo předvídatelné, že se na rozsáhlou mediální podporu činnostem a politikám ruské vlády destabilizujícími Ukrajinu, šířenou především prostřednictvím velmi populárních pořadů osobou jmenovanou výnosem prezidenta na post ředitele národní tiskové agentury Ruské federace, může vztahovat kritérium založené na pojmu „aktivní podpora“, pokud z něj plynoucí omezení svobody projevu ovšem splňují ostatní podmínky požadované k legitimnímu omezení této svobody.

^{48/} Dohoda o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé (Úř. věst. 1997, L 327, s. 3). Je třeba poznamenat, že uvedené ustanovení stanoví výjimku, již může každá ze stran jednostranně využít k přijetí opatření, která pokládá za nezbytná pro ochranu svých podstatných bezpečnostních zájmů, zejména „v době války nebo vážného mezinárodního napětí představujícího hrozbu války nebo z důvodu plnění závazků přijatých k zachování míru a mezinárodní bezpečnosti“.

^{49/} Článek 1 odst. 1 písm. a) a čl. 2 odst. 1 písm. a) rozhodnutí Rady 2014/145/SZBP ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 16), ve znění pozdějších předpisů, čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (Úř. věst. 2014, L 78, s. 6), ve znění pozdějších předpisů.

Zadruhé, pokud jde o otázku, zda omezující opatření sledují cíl obecného zájmu, který uznává Unie, Tribunál konstatoval, že z těchto opatření, zejména za použití dotčného kritéria týkajícího se aktivní podpory, Rada usiluje o vyvinutí tlaku na ruské orgány, aby ukončily činnost a politiku destabilizující Ukrajinu, což odpovídá jednomu z cílů SZBP.

Zatřetí a na posledním místě, pokud jde o nezbytnost a přiměřenost omezujících opatření, Tribunál připomněl svoji judikaturu a judikaturu Soudního dvora týkající se zásady proporcionality a omezení svobody projevu a zejména zásad stanovených v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. V této souvislosti Tribunál konstatoval, že při výkonu funkce novináře, která nemůže být oddělena od funkce ředitele ruské tiskové agentury, se žalobce opakovaně vyjadřoval k situaci, kterou ruská vláda vytvořila na Ukrajině. Podle Tribunálu je obecně známo, že činnost a politika ruské vlády destabilizující Ukrajinu jsou v Rusku velmi široce medializovány a ruskému obyvatelstvu velmi často prezentovány prostřednictvím propagandy jako plně odůvodněné. Za těchto okolností a s ohledem na důkazy, které měla Rada k dispozici v souvislosti s vyjádřením žalobce, nelze přijetí omezujících opatření Radou vůči žalobci z důvodu, že se dopouštěl propagandy na podporu činnosti a politiky ruské vlády destabilizující Ukrajinu, považovat za omezení, které je nepřiměřené ve vztahu k jeho právu na svobodu projevu. Kromě toho s ohledem na to, že žalobce je státním příslušníkem třetího státu, tedy Ruské federace, a má bydliště v tomto státě, kde vykonává výdělečnou činnost, Tribunál uvedl, že dotčená omezující opatření – která obsahují omezení týkající se vstupu žadatele na území členských států a zmrazení jeho finančních prostředků nacházejících se v Unii – nezasahují do práva žalobce na výkon jeho práva na svobodu projevu především v rámci jeho profesní činnosti v mediálním sektoru v zemi, v níž má bydliště a pracuje.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. července 2017, **Azarov v. Rada** (T-215/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁵⁰, [EU:T:2017:479](#)), byla Tribunálu předložena žaloba bývalého předsedy vlády Ukrajiny vůči aktům, kterými Rada rozhodla ponechat jeho jméno na seznamu osob, na které se vztahují omezující opatření v souvislosti s osobami, které byly označeny jako odpovědné za zneužití ukrajinských státních prostředků⁵¹. Žalobce zejména tvrdil, že se Rada dopustila zjevně nesprávného posouzení, když rozhodla o prodloužení platnosti dotčených omezujících opatření, neboť odůvodnění napadených aktů je podle něj jen velmi vágní a strohé. Podle žalobce totiž měla Rada předložit konkrétnější doplňující informace.

V tomto ohledu Tribunál připomněl, že Rada nemá povinnost provádět i bez návrhu a systematicky vlastní šetření nebo prověrky za účelem získání dalšího objasnění, má-li již k dispozici podklady poskytnuté orgány třetí země za účelem přijetí omezujících opatření vůči osobám, které z těchto zemí pocházejí a vůči kterým jsou v nich vedena soudní řízení. V projednávané věci Tribunál upřesnil, že Rada musí především prověřit, do jaké míry lze na základě dokumentů, o které se hodlá opřít, prokázat, že ukrajinské orgány proti žalobci vedou – jak bylo uvedeno v odůvodnění zařazení jména žalobce na dotčený seznam – trestní řízení pro skutky, které lze považovat za zneužití státních prostředků, a že na základě tohoto řízení bude možné kvalifikovat jednání žalobce tak, že odpovídá relevantnímu kritériu. Teprve v případě bezvýslednosti tohoto prověřování by Rada musela provést doplňující ověřování. Rada nicméně musí v závislosti na okolnostech daného případu posoudit, zda je nezbytné provést doplňující ověřování, a požádat ukrajinské orgány o sdělení dodatečných důkazů, ukáží-li se důkazy již poskytnuté jako nedostatečné nebo nekonzistentní. Osoby, na které se vztahují omezující opatření, by navíc mohly v rámci možnosti, která jim musí být poskytnuta, a sice možnosti vyjádřit se k důvodům, kterými Rada zamýšlí odůvodnit ponechání jejich jména či názvu na dotčeném seznamu, předložit takové skutečnosti – a to i skutečnosti svědčící v jejich prospěch –, na jejichž základě by Rada musela provést doplňující ověřování.

50/ Věc C-530/17 P, **Azarov v. Rada**.

51/ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/364 ze dne 5. března 2015, kterým se mění rozhodnutí 2014/119/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2015, L 62, s. 25) a prováděcí nařízení Rady (EU) 2015/357 ze dne 5. března 2015, kterým se provádí nařízení (EU) č. 208/2014 o omezujících opatřeních vůči některým osobám, subjektům a orgánům vzhledem k situaci na Ukrajině (Úř. věst. 2015, L 62, s. 1).

Pokud jde o argument vycházející z rozsudku *LTTE v. Rada*⁵², podle kterého je na Radě, aby dříve, než se opře o rozhodnutí orgánu třetího státu, důkladně ověřila, že relevantní právní úprava tohoto státu zajišťuje ochranu práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu rovnocennou ochraně zaručené na unijní úrovni, Tribunál nejprve podotkl, že ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek, byla omezující opatření přijata v souladu se společným postojem 2001/931/SZBP⁵³, přijatým v rámci boje proti terorismu, kterým byl nastolen mechanismus, jehož účinkem bylo umožnit Radě na základě rozhodnutí přijatého vnitrostátním orgánem, případně třetího státu zařadit určitou osobu na seznam týkající se zmrazení finančních prostředků.

V projednávané věci nepatří dřívější rozhodnutí ukrajinských orgánů mezi kritéria, která podmiňují přijetí dotčených omezujících opatření, a trestní řízení zahájená zmíněnými orgány tvoří jen skutkový základ, z něhož tato opatření vycházejí.

Dále Tribunál zdůraznil, že v každém případě existuje výrazný rozdíl mezi omezujícími opatřeními, která se týkají boje proti terorismu, a omezujícími opatřeními, jež zapadají do rámce spolupráce mezi Uníí a novými orgány třetího státu, v daném případě Ukrajiny. Boj proti terorismu, k němuž Rada přispívá přijímáním omezujících opatření vůči některým osobám nebo subjektům, totiž nezapadá nutně do rámce spolupráce s orgány třetího státu, ve kterém se změnil režim a který se Rada rozhodla podporovat, jak tomu bylo v projednávaném případě.

K tomu je třeba podotknout, že kdyby výsostně politické rozhodnutí Rady spolupracovat s novými ukrajinskými orgány a tím jim umožnit zejména navrácení potenciálně zneužitých státních prostředků „s cílem konsolidovat a podpořit právní stát“ na Ukrajině bylo podmíněno tím, že ukrajinský stát musí bezprostředně po změně režimu zaručit úroveň ochrany základních práv rovnocennou úrovni ochrany poskytované Uníí a jejími členskými státy, bylo by tím v podstatě zasaženo do širokého prostoru pro uvážení, kterým Rada disponuje v souvislosti s definováním obecných kritérií vymezujících okruh osob, na které se mohou vztahovat omezující opatření, jejichž účelem je podporovat tyto nové orgány.

Při využívání tohoto širokého prostoru pro uvážení musí mít tudíž Rada volnost umožňující jí dospět k názoru, že ukrajinské orgány si po změně režimu zaslouhují podporu, pokud pracují na zlepšení demokratického života a respektování právního státu na Ukrajině ve srovnání se stavem panujícím tam dříve, a že jedna z možností, jak konsolidovat a podpořit právní stát, spočívá ve zmrazení majetku osob, které byly označeny jako osoby odpovědné za zneužití ukrajinských státních prostředků. Případný nesoulad mezi ochranou základních práv na Ukrajině a ochranou základních práv v Unii by tudíž mohl mít dopad na legalitu ponechání dotčených omezujících opatření vůči žalobci v platnosti jen tehdy, kdyby se politické rozhodnutí Rady podporovat nový ukrajinský režim, a to i formou spolupráce vyplývající z těchto opatření, ukázalo jako zjevně mylné, a to zejména z důvodu, že po změně režimu jsou v této zemi základní práva systematicky porušována.

^{52/} Rozsudek ze dne 16. října 2014, T-208/11 a T-508/11, [EU:T:2014:885](#).

^{53/} Společný postoj Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu (Úř. věst. 2001, L 344, s. 93; Zvl. vyd. 18/01, s. 217).

2. TUNISKÁ REPUBLIKA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 5. října 2017, **Mabrouk v. Rada** (T-175/15, [EU:T:2017:694](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby se vyjádřil k návrhu na zrušení rozhodnutí, v nichž Rada rozhodla o ponechání jména žalobce na seznamu osob, na které se vztahují omezující opatření přijatá vůči některým osobám a subjektům vzhledem k situaci v Tunisku⁵⁴. Na podporu své žaloby žalobce zejména uvedl, že došlo k porušení přiměřené lhůty soudního rozhodování ze strany tuniských orgánů v rámci soudního řízení, o které se opíralo rozhodnutí Rady ponechat jeho jméno na uvedeném seznamu, jakož i k porušení jeho práva na rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě ze strany samotné Rady.

K tomu Tribunál uvedl, že je věcí tuniských soudů, aby konstatovaly, zda byla v rámci soudního řízení vedeného vůči žalobci případně porušena zásada přiměřené délky soudního řízení. Poznamenal nicméně, že dodržování zásad právního státu a lidských práv, jakož i lidské důstojnosti se vztahuje na jakoukoli činnost Unie, včetně oblasti SZBP. Zásada přiměřené délky soudního řízení je součástí práva na spravedlivý proces, které je chráněno ustanoveními několika právně závazných nástrojů mezinárodního práva. Kromě toho napadená rozhodnutí spadají do rámce politiky na podporu Tuniska, která je založena na cílech podpory dodržování lidských práv a právního státu. Tribunál z toho dovodil, že nelze vyloučit, že Rada v potřebné míře provede ověření v případě, že budou dány objektivní, věrohodné, přesné a shodující se důkazy, které jsou s to vyvolat pochybnosti o tom, zda bylo v rámci vyšetřování probíhajícího vůči žalobci dodrženo tuniskými orgány jeho právo na přiměřenou délku soudního řízení. Uvedl nicméně, že tato podmínka není v projednávané věci splněna.

Dále Tribunál odmítl argumentaci žalobce vycházející z porušení článku 47 Listiny základních práv Radou z důvodu, že Rada porušila jeho právo na přiměřenou lhůtu soudního řízení tím, že nepřijala nezbytná opatření s cílem zajistit, aby doba trvání soudního řízení, které proti němu bylo vedeno v Tunisku, nepřesáhla přiměřenou délku. Podle Tribunálu se článek 47 Listiny základních práv vztahuje pouze na soudní přezkum sporného zmrazení finančních prostředků prováděný unijními soudy. Tento článek se přitom nevztahuje ani na soudní řízení v Tunisku, které nespadá do unijního práva, ani na napadené rozhodnutí, které nebylo vydáno soudem a vzhledem ke svému předmětu nemá soudní povahu. Tribunál upřesnil, že i za předpokladu, že by mohla být tato argumentace vykládána jako argumentace vycházející z porušení zásady řádné správy, v každém případě žalobce neprokázal, že soudní řízení v Tunisku překročilo přiměřenou délku trvání, tudíž nebyl schopen ani prokázat, že sama doba trvání zmrazení jeho finančních prostředků v Unii byla nepřiměřená.

Pokud jde o argument žalobce, podle kterého se Rada dopustila zjevně nesprávného posouzení vývoje demokratizačního procesu v Tunisku a nezbytnosti omezujících opatření vůči tuniským státním příslušníkům, kteří jsou odpovědní za zneužití tuniských veřejných prostředků, Tribunál připomněl, že Rada má v této oblasti širokou posuzovací pravomoc, takže pouze zjevně nepřiměřená povaha opatření přijatého v této oblasti může mít vliv na legalitu tohoto opatření. Události v oblasti ústavního soudnictví a voleb, na které žalobce poukazuje, přitom nedokládají, že Rada proces demokratické transformace v Tunisku posoudila zjevně nesprávně. Ačkoli tyto události svědčí o pokroku, nelze z nich průkazně dovodit, že byl tento proces ukončen, přičemž dokončení tohoto procesu závisí na konsolidaci právního státu a demokratických výdobytcích nové tuniské ústavy. V každém případě Tribunál zdůraznil, že případné zrušení sporných omezujících opatření může záviset pouze na ukončení soudních řízení, které byly důvodem k jejich přijetí, a nikoli na dokončení přechodu k demokracii v Tunisku, neboť podpora tohoto procesu je pouze konečným cílem politiky, jejíž součástí je ono zmrazení majetku, avšak není další podmínkou, kterou je třeba dodržet k prodloužení jeho platnosti.

^{54/} Rozhodnutí Rady 2011/72/SZBP ze dne 31. ledna 2011 o omezujících opatřeních vůči některým osobám a subjektům vzhledem k situaci v Tunisku (Úř. věst. 2011, L 28, s. 62), rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/157 ze dne 30. ledna 2015, kterým se mění rozhodnutí 2011/72 (Úř. věst. 2015, L 26, s. 29), a rozhodnutí Rady (SZBP) 2016/119 ze dne 28. ledna 2016, kterým se mění rozhodnutí 2011/72 (Úř. věst. 2016, L 23, s. 65).

VII. HOSPODÁŘSKÁ, SOCIÁLNÍ A ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST

Věc, ve které byl vydán rozsudek ze dne 4. května 2017, *Green Source Poland v. Komise* (T-512/14, [EU:T:2017:299](#)), byla pro Tribunál příležitostí k tomu, aby posoudil otázku, zda je přípustná žaloba podaná podnikem, který je odpovědný za provedení velkého projektu, proti rozhodnutí Komise o zamítnutí potvrdit členskému státu finanční příspěvek z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) na tento velký projekt.

Zprvce, pokud jde o první kritérium bezprostředního dotčení, tedy že sporné opatření EU mělo bezprostřední účinky na právní postavení jednotlivce, Tribunál uvedl, že podle příslušných ustanovení nařízení (ES) č. 1083/2006⁵⁵ se operace, jejichž cílem je, aby Komise posoudila a potvrdila či nikoli členskému státu finanční příspěvek z EFRR na velký projekt, odehrávají pouze v rámci vztahů mezi Komisí a členským státem. To je v souladu se skutečností, že podle judikatury je pomoc z EFRR koncipována jako systém fungující mezi Komisí a členským státem. Kromě toho z uvedených ustanovení vyplývá, že za výběr projektů, včetně velkých projektů, odpovídají členské státy. Komise neprovádí žádný výběr velkých projektů, které navrhuje žadatelé vnitrostátním orgánům, nýbrž ve vztahu k členským státům provádí pouze a výlučně posouzení, zejména provázanosti a přínosu velkých projektů, které již vybraly vnitrostátní orgány a předložily jí je, aby potvrdila či nikoli finanční příspěvek z EFRR. V tomto ohledu Tribunál upřesnil, že úvaha uvedená v rozsudku *Consorzio gruppo di azione locale „Murgia Messapica“ v. Komise*⁵⁶ není v projednávaném případě použitelná, jelikož výběr projektů neprovádí Komise, ale přísluší výlučně vnitrostátním orgánům.

Kromě toho podle ustálené judikatury skutečnost, že v rozhodnutí o udělení finanční pomoci Unie z EFRR byl určen určitý subjekt jakožto subjekt odpovědný za provedení projektu, neznamená, že by se tento subjekt stával sám nositelem práva na uvedenou pomoc. Členský stát jakožto adresát rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci z EFRR musí být považován za nositele práva na uvedenou pomoc. Tak je tomu tím spíše, nebyla-li pomoc z EFRR členskému státu ještě přidělena, a je-li tudíž vztah mezi subjektem, který byl označen za odpovědný za provedení projektu, odpovědný za žádost či za příjemce pomoci a pomoci z EFRR ještě volnější.

Pokud jde o odepření zdrojů nezbytných k provedení projektu, nemožnost pokračovat v provádění projektu a povinnost nést ztráty, které vyplývají z výdajů již vynaložených žalobkyní, Tribunál uvedl, že za předpokladu, že by byly prokázány, nevyplývají ani ze samotného napadeného rozhodnutí, ani z ustanovení unijního práva, jež mají tyto dopady upravovat, ale z důsledků, jež v souvislosti s dohodou o udělení grantu pro provedení projektu vyvodily z uvedeného rozhodnutí vnitrostátní orgány a žalobkyně. Do právního vztahu mezi žalobkyní a napadeným rozhodnutím totiž vstupují následky a povinnosti, které vyplývají z této dohody. Žalobkyně se totiž mohla v souladu s použitelnými vnitrostátními právními předpisy mimo jiné u příslušného vnitrostátního soudu bránit vůči ukončení dohody či proti úhradě, kterou od ní vnitrostátní orgány podle uvedené dohody požadují, namítnutím neplatnosti napadeného rozhodnutí.

Zadruhé, pokud jde o druhé kritérium bezprostředního dotčení, tedy že sporné opatření Unie neopouští žádnou posuzovací pravomoc subjektům, kterým je určeno a které jsou pověřeny jeho provedením, Tribunál konstatoval, že z výkonu napadeného rozhodnutí dotčeným členským státem nevyplývá na základě samotného napadeného rozhodnutí ani podle ustanovení unijního práva, kterými se řídí jeho účinky, pro žalobkyni žádný následek, jelikož jeho účinky se omezují pouze na vztahy mezi Uní, zejména EFRR, a tímto členským státem. Za

^{55/} Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (Úř. věst. 2006, L 210, s. 25).

^{56/} Rozsudek ze dne 19. května 1994, T-465/93, [EU:T:1994:56](#).

těchto okolností Tribunál došel k závěru, že žalobkyně není bezprostředně dotčena napadeným rozhodnutím, neboť toto rozhodnutí vyvolává účinky pouze v právních vztazích mezi Komisí a dotčeným členským státem.

VIII. OCHRANA ZDRAVÍ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. ledna 2017, **GGP Italy v. Komise** (T-474/15, [EU:T:2017:36](#)), byla Tribunálu předložena žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, kterým bylo shledáno odůvodněným opatření přijaté lotyšskými orgány podle směrnice 2006/42/ES57 o uvádění sekačky na trávu vyráběné žalobkyní na trh. Tato věc je součástí kontextu směrnic „nového přístupu“, jejichž cílem je usnadnit volný pohyb zboží prostřednictvím harmonizace základních požadavků týkajících se ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků, a byla pro Tribunál příležitostí k tomu, aby upřesnil rozsah kontroly Komise při uplatnění ochranné doložky stanovené v článku 11 směrnice 2006/42 a povahu opatření, která mohou být přijata na tomto základě. Lotyšské orgány byly toho názoru, že dotčená sekačka nespĺňuje základní požadavky stanovené ve směrnici 2006/42, neboť nebyla v souladu s použitelnou harmonizovanou normou ve verzi z roku 2010. Naopak žalobkyně tvrdila, že sekačka byla v souladu s normou ve verzi z roku 2006, na kterou bylo podle ní možné se odvolat až do dne 31. srpna 2013, a že v důsledku toho se na model uváděný na trh do tohoto data vztahuje předpoklad shody se základními požadavky stanovenými ve směrnici 2006/42.

Pokud jde zaprvé o rozsah kontroly Komise, Tribunál připomněl, že nepřísluší Komisi, aby v rámci přijetí rozhodnutí přijatého na základě čl. 11 odst. 3 směrnice 2006/42 přezkoumávala ve všech aspektech legalitu vnitrostátních opatření vedoucích ke spuštění ochranné doložky stanovené v uvedeném článku. V tomto ohledu článek 20 směrnice 2006/42 výslovně zmiňuje „právní opravné prostředky, které jsou k dispozici podle platných právních předpisů daného členského státu“, což nasvědčuje tomu, že se jedná o vnitrostátní opatření přijatých na základě směrnice a jednak že jejich přezkum přísluší vnitrostátním soudům. Tento článek tedy pro Komisi nezakládá žádné povinnosti. V rámci provádění čl. 11 odst. 3 směrnice 2006/42 je úkolem Komise především to, aby ověřila, zda jsou vhodná opatření, která jí oznámí členský stát, oprávněná z právního i věcného hlediska, aby se zabránilo tomu, že strojní zařízení může ohrozit, jak stanoví čl. 11 odst. 1 směrnice 2006/42, zdraví či bezpečnost osob, případně domácích zvířat, majetku nebo životního prostředí. Kromě toho Tribunál zdůraznil, že žádná skutečnost nebrání tomu, aby vhodná opatření, která musí členský stát přijmout a oznámit Komisi z titulu ochranné doložky stanovené v článku 11 směrnice 2006/42, měla formu opatření, která nejsou jednostranná, nebo opatření, která nejsou bezprostředně závazná. Takové oznámení, jako je oznámení v projednávané věci, jež se týká skutečnosti, že v návaznosti na kroky vnitrostátních orgánů distributor přijal dobrovolná opatření spočívající ve stažení z trhu a v neuvádění na trh, tedy vskutku představuje oznámení vhodného opatření, na základě něhož může být vydáno rozhodnutí Komise přijaté na základě čl. 11 odst. 3 směrnice 2006/42.

Pokud jde zadruhé o právní hodnotu příslušné harmonizované normy ve verzi z roku 2006, Tribunál upřesnil, že podle článku 7 směrnice 2006/42 zveřejnění odkazu na harmonizovanou normu provedené Komisí v Úředním věstníku Evropské Unie přiznává harmonizované normě právní hodnotu umožňující, aby se na výrobce strojních zařízení nebo jejich zplnomocněné zástupce vztahoval předpoklad shody se základními požadavky uvedenými v téže směrnici, na které se vztahuje uvedená harmonizovaná zveřejněná norma. Režim takových zveřejnění je režimem aktů s obecnou působností unijních orgánů. Podle Tribunálu se článek 7 směrnice 2006/42 týká bez omezení harmonizovaných norem, na něž byly odkazy zveřejněny v Úředním věstníku, aniž by byla jeho působnost a obsah omezen na harmonizované normy, na něž byly odkazy zveřejněny v rámci této směrnice. Toto ustanovení

57/ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/42/ES ze dne 17. května 2006 o strojních zařízeních a o změně směrnice 95/16/ES (přepracované znění) (Úř. věst. 2006, L 157, s. 24).

tedy brání tomu, aby se mělo za to, že zveřejnění odkazů na harmonizované normy uskutečněná v rámci směrnice 98/37/ES⁵⁸ byla implicitně zrušena zároveň s posledně uvedenou směrnicí. Z toho vyplývá, že harmonizované normy, na něž byly zveřejněny odkazy v rámci směrnice 98/37, spadají do oblasti působnosti článku 7 směrnice 2006/42 v rozsahu, v němž rozhodnutí, které jim přiznalo právní hodnotu k poskytnutí předpokladu shody se základními požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost uvedenými ve směrnici použitelné v okamžiku uvedení dotyčného strojního zařízení na trh nebo do provozu, a sice zveřejnění odkazu na ně v Úředním věstníku, nebylo výslovně zrušeno. Tribunál proto uzavřel, že žalobkyně správně tvrdila, že se na dotčenou sekačku vztahuje předpoklad shody se základními požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost uvedenými ve směrnici 2006/42.

IX. CELNÍ UNIE

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 11. prosince 2017, **Léon Van Parys v. Komise** (T-125/16, [EU:T:2017:884](#)), byla Tribunálu předložena žaloba směřující proti rozhodnutí Komise, kterým byla zamítnuta žádost o prominutí dovozního cla podaná společností dovážející banány původem z Ekvádoru. K tomuto rozhodnutí došlo po přijetí rozsudku ve věci **Firma Van Parys v. Komise**⁵⁹, v němž bylo částečně zrušeno dřívější rozhodnutí, kterým Komise konstatovala, že prominutí dovozního cla podle článku 239 nařízení (EHS) č. 2913/92⁶⁰ nebylo ve vztahu k žalobkyni odůvodněné. Tribunál měl totiž za to, že Komise neprokázala nedostatek péče ze strany žalobkyně. V návaznosti na tento rozsudek považovala Komise za nezbytné získat doplňující informace od celních orgánů a informovala žalobce, že lhůta devíti měsíců pro zpracování žádosti o prominutí cla stanovená v článku 907 nařízení (EHS) č. 2454/93⁶¹ byla z toho důvodu prodloužena o období čekání na obdržení uvedených informací. Komise poté přijala napadené rozhodnutí, kterým byla žádost žalobkyně o prominutí cla zamítnuta. V rámci své žaloby žalobkyně zpochybnila způsob, jakým Komise provedla rozsudek **Firma Van Parys v. Komise**⁶². Tvrdila zejména, že za předpokladu, že by Komise disponovala přiměřenou lhůtou pro splnění povinností plynoucích z tohoto rozsudku, tato lhůta by nemohla v žádném případě překročit novou prekluzivní lhůtu devíti měsíců stanovenou v článku 907 nařízení č. 2454/93.

Pokud jde o žalobní důvod vycházející z porušení zásady řádné správy, Tribunál úvodem konstatoval, že podle rozsudku **Firma Van Parys v. Komise**⁶³ již v rámci řízení znovuzahájeného za účelem přijetí napadeného rozhodnutí, které mělo nahradit první rozhodnutí, nebyl článek 907 nařízení č. 2454/93 použitelný, jelikož se podle judikatury uplatní jediné přiměřené lhůtu. Přitom Komise s ohledem na povahu přijímaných opatření, jakož i okolnosti případu v rámci řízení předcházejícího přijetí napadeného rozhodnutí nedodržela přiměřenou délku řízení, které předcházelo přijetí napadeného rozhodnutí. V tomto ohledu Tribunál konstatoval, že i za předpokladu, že by žádosti Komise o informace zaslané vnitrostátním celním orgánům mohly pozastavovat běh devítiměsíční lhůty, což nemohly, jelikož mechanismus stanovený v článku 907 nařízení č. 2454/93 se nemohl znovu použít, mezi odpovědí uvedených orgánů a přijetím napadeného rozhodnutí uplynulo více než deset měsíců. Podle Tribunálu

^{58/} Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/37/ES ze dne 22. června 1998 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení (Úř. věst. L 207, s. 1; Zvl. vyd. 13/015, s. 187).

^{59/} Rozsudek ze dne 19. března 2013, T-324/10, [EU:T:2013:136](#).

^{60/} Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307).

^{61/} Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 (Úř. věst. 1993, L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3).

^{62/} Rozsudek ze dne 19. března 2013, T-324/10, [EU:T:2013:136](#).

^{63/} Rozsudek ze dne 19. března 2013, T-324/10, [EU:T:2013:136](#).

žádné opatření, které měla Komise přijmout nebo které přijala, nemůže odůvodňovat tuto dobu. I když je pravda, že podle rozsudku *Firma Van Parys v. Komise*⁶⁴ měla Komise povinnost znovu posoudit důkazy ve spise, Tribunál nicméně uvedl, že se v žádném případě nejví, že by Komise po přijetí uvedeného rozsudku založila nový spis či a fortiori předložila nebo objevila nové skutkové okolnosti.

Pokud jde o to, zda překročení přiměřené lhůty může vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, Tribunál poznamenal, že cílem nařízení č. 2454/93 je zejména upřesnit některá pravidla za účelem zvýšení právní jistoty při jejich používání, jak plyne z bodů jeho odůvodnění, a že nařízení stanovilo striktní lhůty, které při vyřizování žádosti o prominutí dovozního cla musí dodržovat žadatel i Komise. V tomto ohledu Tribunál uvedl, že z článku 907 nařízení č. 2454/93 plyne, že běh devítiměsíční lhůty, kterou má Komise k dispozici pro přijetí svého rozhodnutí, sice může být za určitých okolností pozastaven, avšak rozhodnutí o žádosti o prominutí cla musí být přijato ve lhůtě stanovené článkem 907 druhým pododstavcem nařízení č. 2454/93, přičemž pokud na ni není v dané lhůtě odpovězeno, má se podle článku 909 téhož nařízení nutně za to, že příslušný celní orgán žádosti vyhověl. Dále zdůraznil, že pokud by Komise v projednávaném případě jednala v rámci nařízení č. 2454/93, mělo by rozhodnutí přijaté po uplynutí devítiměsíční prekluzivní lhůty stanovené článkem 907 téhož nařízení, včetně dob pozastavení jejího běhu, za následek vyhovění žádosti celním orgánem. Tribunál uzavřel, že je pravda, že daný systém, a zejména devítiměsíční lhůta stanovená článkem 907 nařízení č. 2454/93, se na Komisi v rámci řízení zahájeného podle článku 266 SFEU již nevztahovaly. Poznamenal nicméně, že Komise tím, že napadené rozhodnutí přijala mimo rámec přiměřené lhůty, nerespektovala záruky stanovené nařízením č. 2454/93 a připravila žalobkyni o užitečný účinek uvedeného nařízení, možnost obdržet rozhodnutí ve stanovené lhůtě, jakož i záruku kladného vyřízení žádosti v případě, že na ni není v této lhůtě odpovězeno. Komise tedy porušila zásadu přiměřené lhůty, což je za okolností projednávané věci důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.

X. DUMPING

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 1. června 2017 *Changmao Biochemical Engineering v. Rada* (T-442/12, [EU:T:2017:372](#)), byl Tribunálu předložen návrh na zrušení prováděcího nařízení č. 626/2012⁶⁵ v rozsahu, v němž se vztahuje na žalobkyni, která je společností se sídlem v Číně a vyrábí a vyváží kyselinu vinnou. Orgány Unie v původním šetření žalobkyni nejprve přiznaly zacházení jako v tržním hospodářství, ale tento status jí odepřely napadeným nařízením během šetření v rámci prozatímního přezkumu. Žalobkyně tvrdila, že napadené nařízení porušuje čl. 11 odst. 3 základního nařízení⁶⁶, neboť okolnosti v období mezi původním šetřením a prozatímním přezkumem se podstatně a trvale nezměnily. V tomto kontextu byl Tribunál vyzván, aby rozhodl zejména o tom, zda v rámci prozatímního přezkumu musí orgány konstatovat objektivní změnu skutkových okolností, nebo zda mohou provést odlišné posouzení na základě dřívějších okolností ve světle nových argumentů a důkazů předložených účastníky řízení.

Tribunál připomněl, že podle čl. 11 odst. 3 základního nařízení může Komise v rámci šetření provedeného během prozatímního přezkumu především zkoumat, zda se okolnosti ohledně dumpingu a újmy podstatně změnily nebo zda stávající opatření dosahují zamýšlených účinků a odstraňují újmu zjištěnou podle článku 3 tohoto nařízení. V tomto smyslu se při konečném zjišťování přihlédne ke všem podstatným a náležitě doloženým důkazům.

^{64/} Rozsudek ze dne 19. března 2013, T-324/10, [EU:T:2013:136](#).

^{65/} Prováděcí nařízení Rady (EU) č. 626/2012 ze dne 26. června 2012, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 349/2012 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz kyseliny vinné pocházejícího z České lidové republiky (Úř. věst. 2012, L 182, s. 1).

^{66/} Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (Úř. věst. 2009, L 343, s. 51).

Tribunál konstatoval, že Rada zřejmě změnila posouzení, aniž se nutně změnily základní okolnosti, přičemž dospěl k závěru, že podmínky stanovené v čl. 2 odst. 7 písm. c) základního nařízení pro přiznání zacházení jako v tržním hospodářství nebyly splněny. V tomto ohledu Tribunál upřesnil, že orgány mohou v rámci zpětné a prospektivní analýzy, kterou mají provést pro účely přezkumu, změnit posouzení okolností. Bylo by totiž nelogické, kdyby orgány musely uplatnit čl. 2 odst. 7 písm. c) základního nařízení způsobem, který se ukázal jako nesprávný ve světle důkazů poskytnutých v rámci prozatímního přezkumu, pouze z toho důvodu, že byl takto uplatněn v původním šetření. Vzhledem k tomu, že posouzení provedené v napadeném nařízení vycházelo v projednávané věci z trvalých, a nikoliv dočasných skutkových okolností, zejména ze zkreslení ceny benzenu a nevrácení 17 % DPH z vývozu benzenu, Tribunál rozhodl, že napadené nařízení není v rozporu s čl. 11 odst. 3 základního nařízení.

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 10. října 2017, **Kolachi Raj Industrial v. Komise** (T-435/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁶⁷, [EU:T:2017:712](#)), měl Tribunál příležitost upřesnit svou judikaturu v oblasti antidumpingu, pokud jde o podmínky použití čl. 13 odst. 2 základního nařízení, což je ustanovení, které stanoví podmínky, za kterých se montáž považuje za obcházení platných opatření. Žalobkyně uvedla, že nakupuje jednotlivé díly jízdních kol ze Srí Lanky a Číny za účelem montáže jízdních kol v Pákistánu. Komise odmítla jako nedostatečná osvědčení o původu zboží na tiskopise A vydaná orgány Srí Lanky, která žalobkyně předložila, a na základě výrobních nákladů použila „per analogiam“ kritéria čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení, aby ověřila původ uvedených dílů.

Zprvce za účelem vyjasnění úlohy pojmů „provenience“ a „původ“ při výkladu čl. 13 odst. 2 základního nařízení se Tribunál opřel o rozsudek **Starway v. Rada**⁶⁸, z něhož vyvodil, že ačkoli pro účely použití čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení obecně stačí zabývat se pouze „proveniencí“ dílů použitých pro montáž finálního výrobku, v případě pochybností může být nutné ověřit, zda jsou díly „pocházející“ ze třetí země ve skutečnosti původem z této země. Kromě toho v návaznosti na různá jazyková znění základního nařízení Tribunál upřesnil, že výraz „pocházející ze“ ve smyslu čl. 13 odst. 2 písm. a) základního nařízení je třeba chápat tak, že odkazuje na dotyčné dovozy, a tedy na zemi vývozu.

Zadruhé Tribunál konstatoval, že i když mají osvědčení o původu zboží na tiskopise A důkazní hodnotu, pokud jde o původ zboží, ke kterému se vztahují, tato hodnota není absolutní. Takové osvědčení vydané třetí zemí totiž nemůže unijní orgány vázat, pokud jde o původ tohoto zboží, a bránit jim ověřit ho jiným způsobem, pokud existují objektivní nepřímé důkazy spolehlivého a soudržného charakteru, které budí pochybnosti o skutečném původu zboží, na které se tato osvědčení vztahují. V tomto ohledu z judikatury vyplývá, že dodatečná ověření by byla do značné míry zbavena užitečnosti, pokud by použití těchto osvědčení mohlo samo o sobě odůvodnit prominutí cla. Dále zdůraznil, že z čl. 6 odst. 8 základního nařízení vyplývá, že s výjimkou nedostatečné spolupráce se správnost informací poskytnutých účastníky řízení, o něž se mají opírat závěry Komise, ověřuje co nejdůkladněji. Toto ustanovení tedy rovněž ospravedlňuje nejen možnost, ale také povinnost Komise ověřit doklady, které jsou jí předloženy. Tato povinnost se v oblasti antidumpingu uplatní přirozeně, aniž jsou dotčeny zvláštní postupy stanovené pro tento účel ve prospěch celních orgánů.

Konečně zatřetí Tribunál uvedl, že použitím čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení „per analogiam“ ve skutečnosti Komise zkoumala, zda výroba dílů jízdních kol na Srí Lance obchází antidumpingová opatření uložená na jízdní kola pocházející z Číny, což však nebylo předmětem šetření. Ze samotného znění čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení totiž vyplývá, že se vztahuje na „montáž“, takže v něm uvedené pravidlo 60 % se vztahuje na celkovou hodnotu částí „montovaného výrobku“. Je přitom nesporné, že v projednávaném případě nebyla předmětem šetření „montáž“ jízdních kol na Srí Lance ani se toto šetření nezaměřovalo na jízdní kola „montovaná“ v uvedené zemi. Navíc čl. 13 odst. 2 písm. b) základního nařízení nestanoví pravidlo původu, a proto jej nelze uplatnit „per

67/ Věc C-709/17 P, **Komise v. Kolachi Raj Industrial**.

68/ Rozsudek ze dne 26. září 2000, T-80/97, [EU:T:2000:216](#).

analogiam“ za účelem určení původu zboží, a to tím spíše, že kritéria stanovená v uvedeném ustanovení se značně liší od kritérií týkajících se pravidel původu. Z toho vyplývá, že v projednávané věci se Komise dopustila nesprávného právního posouzení tím, že použila „per analogiam“ čl. 13 odst. 2 základního nařízení.

XI. DOHLED NAD FINANČNÍM ODVĚTVÍM

V rozsudku ze dne 16. května 2017, *Landeskreditbank Baden-Württemberg v. ECB* (T-122/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁶⁹, [EU:T:2017:337](#)), Tribunál potvrdil legalitu rozhodnutí, jímž Evropská centrální banka (ECB) na základě ustanovení čl. 6 odst. 4 základního nařízení⁷⁰, kvalifikovala žalobkyni, která je investiční a rozvojovou bankou spolkové země Bádensko-Württembersko (Německo), jako „významný subjekt“. Tato kvalifikace vedla k tomu, že tato banka podléhá přímému obezřetnostnímu dohledu ze strany ECB, a nikoli sdílenému dohledu jednotného mechanismu dohledu (SSM), což žalobkyně zpochybňuje.

Tribunál zaprvé uvedl, že ze systematiky základního nařízení vyplývá, že Rada svěřila ECB výlučnou pravomoc, pokud jde o úkoly uvedené v čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení. Podle Tribunálu je jediným cílem článku 6 základního nařízení umožnit decentralizované provádění této pravomoci vnitrostátními orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu pod kontrolou ECB, a to vůči méně významným subjektům a ve vztahu k úkolům uvedeným v čl. 4 odst. 1 písm. b) a d) až i) uvedeného nařízení.

Zadruhé Tribunál konstatoval, že z čl. 6 odst. 4 druhého pododstavce základního nařízení vyplývá, že kvalifikaci instituce jako „významné“ lze odmítnout za „zvláštních okolností“, přičemž tento pojem je třeba podle čl. 70 odst. 2 nařízení o SSM⁷¹ vykládat úzce. V tomto ohledu v rozsahu, v němž čl. 70 odst. 1 uvedeného nařízení odkazuje na „zvláštní a skutkové okolnosti, kvůli nimž je klasifikace subjektu jako významného nepřiměřená s ohledem na cíle a zásady [základního] nařízení“, z něj nezbytně vyplývá, že se zabývá pouze případem, kdy by výkon přímého obezřetnostního dohledu ze strany ECB, implikovaný kvalifikací subjektu jako „významného“, byl méně způsobilý dosáhnout cílů základního nařízení než výkon přímého obezřetnostního dohledu nad uvedeným subjektem vnitrostátními orgány. Naopak z doslovného výkladu čl. 70 odst. 1 nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu nevyplývá možnost přeřazení „významné úvěrové instituce“ mezi „méně významné“ z důvodu, že přímý dohled vykonávaný vnitrostátními orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu je stejně způsobilý dosáhnout cílů základního nařízení jako dohled vykonávaný samotnou ECB.

Konečně zatřetí Tribunál uvedl, že výklad čl. 70 odst. 1 rámcového nařízení SSM ve světle požadavků zásad subsidiarity a proporcionality nemůže vést k takové situaci. V rozsahu, v němž vnitrostátní orgány na základě SSM jednájí v rámci decentralizovaného provádění výlučné pravomoci Unie, jedinou pravomocí, která může být dotčena přímým výkonem obezřetnostního dohledu ze strany ECB, je zásadní pravomoc členských států ohledně provádění unijního práva v jejich právním rámci zdůrazněná v čl. 291 odst. 1 SFEU. Nicméně zachování uvedené pravomoci nemůže znamenat výklad čl. 70 odst. 1 nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu tak, že ukládá případ od případu ověřit, ve vztahu k instituci kvalifikované jako významná s ohledem na kritéria uvedená v čl. 6 odst. 4 základního nařízení, zda lze cílů uvedeného nařízení dosáhnout stejně dobře prostřednictvím přímého dohledu

^{69/} Věc C-450/17 P, *Landeskreditbank Baden-Württemberg*.

^{70/} Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se ECB svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (Úř. věst. 2013, L 287, s. 63).

^{71/} Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce v rámci jednotného mechanismu dohledu mezi ECB, vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (dále jen „rámcové nařízení SSM“) (Úř. věst. 2014, L 141, s. 1).

ze strany vnitrostátních orgánů. Takový přezkum by totiž byl v přímém rozporu se dvěma prvky, které mají zásadní úlohu v logice čl. 6 odst. 4 základního nařízení, jimiž jsou jednak zásada, podle níž významné úvěrové instituce spadají výlučně pod dohled ze strany ECB, a jednak existence přesných alternativních kritérií umožňujících kvalifikovat význam úvěrové instituce. Tribunál tak dospěl k závěru, že ECB správně kvalifikovala žalobkyni jako „významný subjekt“, a žalobu zamítl.

Ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky ze dne 13. prosince 2017, *Crédit Mutuel Arkéa v. ECB* (T-712/15, [EU:T:2017:900](#)), a ze dne 13. prosince 2017, *Crédit Mutuel Arkéa v. ECB* (T-52/16, [EU:T:2017:902](#)), měl Tribunál rozhodnout o žalobách podaných proti rozhodnutím Evropské centrální banky, a to jednak rozhodnutí ze dne 5. října 2015, kterým se stanoví omezovací požadavky na skupinu Crédit Mutuel, a jednak rozhodnutí ze dne 4. prosince 2015, kterým se stanoví nové omezovací požadavky na uvedenou skupinu a na subjekty, které ji tvoří. Žalobkyně zpochybnila použití konsolidovaného omezovacího dohledu nad skupinou Crédit Mutuel, který zavedla ECB, prostřednictvím Confédération nationale du Crédit mutuel (CNCM) z důvodu, že tento subjekt není úvěrovou institucí, že neexistuje „skupina Crédit Mutuel“ a že jí ECB nemůže uložit dodatečné kapitálové požadavky.

Co se týče žaloby podané proti rozhodnutí ze dne 5. října 2015, Tribunál uvedl, že žalobkyně má nadále právní zájem na podání žaloby proti tomuto rozhodnutí, aby se předešlo tomu, že případné zrušení rozhodnutí, které jej derogovalo, bude mít za následek, že napadené rozhodnutí bude znovu vyvolávat právní účinky. Pokud by totiž rozhodnutí ze dne 4. prosince 2015 bylo zrušeno, účastníci by se dostali do situace, která předcházela vstupu v platnost tohoto rozhodnutí, a která by se znovu řídila napadeným rozhodnutím.

Pokud jde o dvě žaloby podané proti rozhodnutí ze dne 5. října 2015 a rozhodnutí ze dne 4. prosince 2015, Tribunál uvedl, že pro splnění cílů základního nařízení musí být čl. 2 odst. 21 písm. c) nařízení o rámci SSM a podmínky uvedené v čl. 10 odst. 1 nařízení (EU) č. 575/2013⁷², na které odkazuje, vykládány s přihlédnutím k záměru normotvůrce umožnit ECB, aby měla celkový přehled o všech rizicích, které mohou mít dopad na úvěrovou instituci, jakož i zabránit roztříštění omezovacího dohledu mezi ECB a vnitrostátní orgány. Pokud jde o samotný cíl čl. 10 odst. 1 nařízení č. 575/2013, Tribunál uvedl, že toto nařízení se týká omezovacích požadavků na úvěrové instituce. V tomto rámci cíl sledovaný čl. 10 odst. 1 nařízení č. 575/2013 jednoznačně vychází ze znění tohoto ustanovení. Spočívá v možnosti příslušných orgánů, aby částečně nebo zcela upustily od uplatňování některých požadavků stanovených v nařízení na jednu nebo více úvěrových institucí, které se nacházejí v témže členském státě a které jsou trvale přidruženy k ústřednímu subjektu, jenž nad nimi vykonává dohled a je usazen v témže členském státě. Stejně tak čl. 10 odst. 2 nařízení č. 575/2013 umožňuje v individuálním případě upustit od uplatňování stejných omezovacích požadavků na ústřední subjekt. V projednávané věci nicméně podmínky uvedené v čl. 10 odst. 1 nařízení č. 575/2013 nejsou podle tohoto nařízení použitelné pro účely posouzení možnosti upustit od respektování požadavků na individuální úrovni, ale použijí se vzhledem k odkazu obsaženému v čl. 2 odst. 21 písm. c) nařízení o rámci SSM k tomu, aby se ověřila existence dohlížené skupiny. Z toho vyplývá, že pro výklad čl. 2 odst. 21 písm. c) nařízení o rámci SSM jsou relevantní pouze cíle tohoto nařízení bez ohledu na to, že odkazuje na čl. 10 odst. 1 nařízení č. 575/2013.

^{72/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezovacích požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. 2013, L 176, s. 1, oprava Úř. věst. 2013, L 208, s. 68, a Úř. věst. 2013, L 321, s. 6).

Pokud jde o to, že CNCM není úvěrovou institucí, měl Tribunál nejprve za to, že z právních předpisů Unie týkajících se obezřetnostního dohledu nevyplývá, že pojem „ústřední subjekt“ je třeba chápat tak, že musí být úvěrovou institucí. Dále Tribunál uvedl, že Crédit Mutuel prostřednictvím CNCM splňuje všechny podmínky stanovené unijními právními předpisy v oblasti obezřetnostního dohledu, aby mohla být považována za „skupinu“ ve smyslu této právní úpravy. Konečně Tribunál konstatoval, že se ECB nedopustila pochybení, když na základě možnosti, že žalobkyně opustí skupinu Crédit mutuel, jí uložila povinnost držet dodatečný kapitál.

Tribunál taktéž odmítl argumenty žalobkyně vycházející z toho, že CNCM není úvěrovou institucí, že v dané věci neexistuje skupina podléhající obezřetnostnímu dohledu ve smyslu čl. 2 odst. 21 písm. c) nařízení o rámci SSM a že nebylo možné uložit jí povinnost držet dodatečný kapitál, a proto Tribunál zamítl obě dvě žaloby v plném rozsahu.

XII. ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK ORGÁNŮ UNIE

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 4. července 2017, *European Dynamics Luxembourg a další v. Agentura Evropské unie pro železnice* (T-392/15, [EU:T:2017:462](#)), měl Tribunál vyjasnit rozsah jednak zásad volného hodnocení důkazů a volného provádění důkazů v unijním právu a jednak povinnosti odůvodnění veřejného zadavatele, pokud se domnívá, že nabídka vybraného uchazeče se nejví jako neobvykle nízká.

Zprvce Tribunál připomněl, že zásada, která platí v právu Unie v oblasti dokazování, je zásada volného hodnocení důkazů a že je logickým důsledkem zásady svobodného předkládání důkazů, která umožňuje účastníkům řízení předložit unijnímu soudu jakýkoli řádně obstaraný důkaz, který považují za relevantní na podporu svých stanovisek. Zásada volného hodnocení důkazů a zásada svobodného předkládání důkazů však musí být v souladu se základními zásadami unijního práva, jako je zásada na spravedlivý proces a zásada rovnosti zbraní. Volné hodnocení důkazů tak musí být v souladu s právem každého účastníka řízení hájit svoje zájmy nezávisle na všech vnějších vlivech, zejména ze strany veřejnosti, a být chráněn před nepříhodným použitím jeho procesních písemností. Z toho Tribunál dovodil, že ze zásady volného předkládání důkazů vyplývá, že účastník řízení před Tribunálem je v zásadě oprávněn uplatnit jako důkaz písemnosti, které byly předloženy v rámci jiného soudního řízení, v němž byl sám účastníkem řízení. Kromě toho souhlas účastníka řízení, od něhož pochází procesní písemnost, nemůže představovat podmínku pro přípustnost písemnosti pocházející z jiné věci před Tribunálem. I když souhlas účastníka řízení, od něhož pochází písemnost, může být relevantním důkazem pro posouzení příhodnosti jejího použití, uložením povinnosti, aby tento souhlas byl získán před jejím předložením Tribunálu pod hrozbou nepřipustnosti, by se účastníkovi řízení, od něhož tato písemnost pochází, přiznalo oprávnění tuto písemnost vyloučit, čímž by byl Tribunál zbaven možnosti rozhodnout o příhodnosti jejího použití, a tedy možnosti splnit svou povinnost poskytnout každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc včetně důkazů za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protistraně, což je podstatou zásady rovnosti zbraní. Tribunálu tak přísluší, aby v každém případě uvedl do rovnováhy svobodné předkládání důkazů a ochranu před nepříhodným použitím procesních písemností účastníků soudních řízení.

V projednávané věci sice žalovaná napadla to, že žalobkyně předložily kopii zprávy hodnotícího výboru Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA), avšak Tribunál k tomu uvedl, že žalobkyně měly tuto zprávu k dispozici, jelikož podaly nabídku v rámci zadávacího řízení pořádaného EMA a vzhledem k tomu, že z pozice neúspěšného uchazeče požádaly o odůvodnění zamítnutí jejich nabídky. Žalobkyně tedy získaly tuto zprávu řádným způsobem. Skutečnost, že tato zpráva byla následně součástí procesních dokumentů ve věci, v níž byl vydán rozsudek Tribunálu, a že žalobkyně nezískaly souhlas ze strany EMA pro její použití v projednávané věci, neumožňuje považovat její použití za nevhodné. Kromě toho vzhledem k obsahu tohoto dokumentu a svobodě žalobkyň předkládat důkazy, EMA nemohla oprávněně odmítnout, aby byl dokument žalované zpřístupněn. Z toho důvodu by odmítnutí předložení

tohoto dokumentu z důvodu jeho nepřipustnosti bylo v rozporu s řádným výkonem spravedlnosti, jelikož by toto odmítnutí omezovalo bez řádného důvodu svobodu žalobkyň předkládat důkazy.

Zadruhé Tribunál zdůraznil, že posouzení existence neobvykle nízkých nabídek provedené zadavatelem probíhá ve dvou fázích. V první fázi veřejný zadavatel musí posoudit, zda se předložené nabídky „zdají být“ neobvykle nízké, tj. zda obsahují indicie vzbuzující takové podezření. Tak je tomu zejména v případě, pokud nabídnutá cena v předložené nabídce je podstatně nižší než cena ostatních předložených nabídek nebo než obvyklá tržní cena. Pokud předložené nabídky neobsahují takovou indicii a nezdají se být neobvykle nízké, zadavatel může pokračovat v posouzení a v zadávacím řízení. Naproti tomu, pokud existuje takové podezření, zadavatel musí provést v druhé fázi posouzení složení nabídky, aby se ujistil, že tato nabídka není neobvykle nízká. Vzhledem k tomu, že povinnost odůvodnění musí být zejména posouzena s ohledem na použitelné právní předpisy, existence tohoto posouzení ve dvou fázích ovlivní rozsah povinnosti odůvodnění zadavatele. Pokud tedy zadavatel přijme nabídku, není povinen uvést výslovně v odpovědi na každou žádost o odůvodnění, která mu byla předložena podle čl. 113 odst. 2 finančního nařízení⁷³, z jakých důvodů se mu nezdá být nabídka, kterou přijal, neobvykle nízká. Pokud zadavatel přijme uvedenou nabídku, vyplývá z toho implicitně, avšak nezbytně, že se domníval, že neexistují indicie, že uvedená nabídka byla neobvykle nízká. Naproti tomu tyto důvody musí být oznámeny neúspěšnému uchazeči, který o to výslovně požádal.

XIII. ROZHODČÍ DOLOŽKA

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 4. července 2017, *Systema Teknolotzis v. Komise* (T-234/15, [EU:T:2017:461](#)), byla Tribunálu předložena žaloba příjemce projektu financovaného Unii proti rozhodnutí Komise, které představuje exekuční titul pro vymáhání neoprávněně vyplacených částek. Komise tvrdila, že žaloba podaná žalobkyní je nepřipustná z důvodu, že napadené rozhodnutí představuje, ve vztahu k předchozím odmítnutím Komise přiznat žalobkyni platební úlevy, rozhodnutí potvrzující.

Tribunál připomněl, že v případě smlouvy mezi žalobcem a jednou z unijních institucí lze k unijnímu soudu podat žalobu na základě článku 263 SFEU pouze v případě, že cílem napadeného aktu je vyvolat právní účinky jdoucí nad rámec smluvního vztahu mezi stranami a implikující, že orgán, který je stranou smlouvy, jednal ve výkonu veřejné moci, kterou je nadán jakožto správní orgán. Pokud by unijní soud uznal svou pravomoc rozhodovat o neplatnosti aktů vydaných v rámci smluvních vztahů, hrozilo by nejen to, že článek 272 SFEU, na jehož základě lze založit pravomoc unijního soudu rozhodčí doložkou, bude zbaven smyslu, ale i to, že v případech, kdy smlouva takovou doložku neobsahuje, bude jeho pravomoc rozšířena nad rámec vymezený v článku 274 SFEU, který přiznává vnitrostátním soudům obecnou pravomoc k rozhodování sporů, v nichž je stranou Unie.

Rozhodnutí, které je vykonatelné ve smyslu článku 299 SFEU, jako je rozhodnutí v projednávané věci, představuje napadnutelný akt ve smyslu článku 263 SFEU, takže opodstatněnost takového rozhodnutí může být zpochybněna pouze před soudem rozhodujícím o neplatnosti. Tribunál měl za to, že je tomu tak zvláště tehdy, když bylo rozhodnutí, jež je exekučním titulem, přijato za účelem vymáhání pohledávky stanovené smlouvou uzavřenou s orgánem. Přijetí rozhodnutí, které je exekučním titulem, je totiž projevem výkonu výsad veřejné moci přiznaných Komisi a stanoví její definitivní rozhodnutí přistoupit k vymáhání jejích pohledávek.

^{73/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1).

Nejprve Tribunál poznamenal, že aby napadené rozhodnutí mohlo být kvalifikováno jako čistě potvrzující, je zejména třeba, aby předchozí akty přijaté Komisí mohly být kvalifikovány jako rozhodnutí napadnutelná žalobou na neplatnost. Přitom odmítnutí Komise přiznat platební úlevy, která v projednávané věci představují dřívější akty, nevyvolávají závazné právní účinky, které by překračovaly rámec smluvních vztahů mezi Komisí a žalobkyní. Z toho plyne, že uvedená odmítnutí neimplikují výkon výsad veřejné moci přiznaných Komisi. Taková odmítnutí nesmí být tedy kvalifikována jako předchozí rozhodnutí ve smyslu judikatury týkající se čistě potvrzujícího aktu. Nakonec se nejedná o případ obcházení lhůty k podání žaloby na neplatnost, jelikož předmětná odmítnutí spadají do smluvních vztahů mezi Komisí a žalobkyní a spory vedené před unijním soudem na základě článku 272 SFEU o smluvních právech a povinnostech nepodléhají téže lhůtě k podání žaloby. Komise tudíž nesprávně tvrdí, že žaloba podaná žalobkyní je nepřijatelná.

XIV. PŘÍSTUP K DOKUMENTŮM ORGÁNŮ

V roce 2017 měl Tribunál příležitost vydat několik důležitých rozsudků v oblasti přístupu k dokumentům. Vyjádřil se zejména k podmínkám přístupu k dokumentům obsaženým ve spisu správního řízení o zneužití dominantního postavení, jakož i k dokumentům vypracovaným členskými státy v rámci řízení o nesplnění povinnosti. Tribunál rovněž objasnil otázky týkající se žádostí o přístup k dokumentům v držení Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) v rámci řízení o žádosti o povolení k používání chemické látky a k dokumentům vztahujícím se k výzvam k podávání nabídek týkajících se všech položek v rámci zadávacího řízení.

1. DOKUMENTY OBSAŽENÉ VE SPISU SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ O ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 28. března 2017, *Deutsche Telekom v. Komise* (T-210/15, [EU:T:2017:224](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal legalitu rozhodnutí, kterým Komise zamítla žádost žalobkyně směřující k získání přístupu ke všem dokumentům obsaženým ve spise týkajícím se řízení o zneužití dominantního postavení, které bylo proti žalobkyni zahájeno. Komise tuto žádost odmítla s odkazem na obecnou domněnku, podle které zveřejnění takových dokumentů může porušit ochranu obchodních zájmů dotyčných podniků a ochranu cílů vyšetřování.

Tribunál měl za to, že judikatura týkající se obecné domněnky uznané v oblasti přístupu k dokumentům obsaženým ve správním spisu vytvořeném v rámci řízení týkajícího se kartelové dohody musí být obdobně a ze stejných důvodů použita na přístup k dokumentům obsaženým ve správním spisu vytvořeném v rámci řízení, které se týká zneužití dominantního postavení. Podle této judikatury je Komise oprávněna předpokládat, aniž konkrétně a individuálně posoudí každý z těchto dokumentů, že by přístup veřejnosti k uvedeným dokumentům v zásadě ohrozil ochranu cílů vyšetřování a ochranu obchodních zájmů podniků, které jsou účastníky řízení, pokud jde jak o dokumenty, které si Komise vyměnila s účastníky řízení nebo třetími osobami, tak interní dokumenty, které Komise vyhotovila k vedení dotčeného řízení.

Podle Tribunálu pokud jde o řízení podle čl. 102 SFEU, může obecná domněnka vyplývat z ustanovení nařízení č. 1/2003 a č. 773/2004, která specificky upravují právo na přístup k dokumentům obsaženým ve spisech Komise, jež se týkají těchto řízení. Obecný přístup podle nařízení č. 1049/2001⁷⁴ k dokumentům, které si Komise vyměnila

^{74/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. 2001, L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

v rámci řízení podle článku 102 SFEU se stranami dotčenými tímto řízením nebo třetími osobami, by totiž mohl ohrozit rovnováhu, kterou hodlal unijní normotvůrce v nařízení č. 1/2003 a nařízení č. 773/2004 zajistit mezi povinnostmi dotčených podniků sdělit Komisi případně citlivé obchodní informace a zárukou zvýšené ochrany spojenou s informacemi takto předanými Komisi z důvodu profesního a obchodního tajemství. Tribunál mimo jiné poznamenal, že vzhledem k povaze chráněných zájmů je třeba mít za to, že existence obecné domněnky je nutná bez ohledu na otázku, zda se žádost o přístup týká již uzavřeného vyšetřovacího řízení nebo probíhajícího řízení, a proto v projednávané věci dospěl k závěru, že žalobu je třeba zamítnout.

2. DOKUMENTY VYPRACOVANÉ ČLENSKÝM STÁTEM V RÁMCI ŘÍZENÍ O NESPLNĚNÍ POVINNOSTI

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 28. dubna 2017, *Gameart v. Komise* (T-264/15, [EU:T:2017:290](#)), měl Tribunál příležitost přezkoumat otázku, zda mohou být dokumenty vypracované členským státem v rámci řízení o nesplnění povinnosti považovány za dokumenty pocházející od orgánu ve smyslu článku 5 nařízení č. 1049/2001, takže uvedený orgán bude mít pravomoc rozhodnout o žádosti o přístup k uvedeným dokumentům, která mu byla postoupena členským státem na základě druhého pododstavce uvedeného ustanovení. Věc má původ v žádosti podané žalobkyní u polského ministerstva zahraničních věcí, která směřuje k tomu, aby byl žalobkyni umožněn přístup k dokumentům týkajícím se řízení vedených Komisí ohledně porušení unijního práva polským právním předpisem o hazardních hrách. Cílem žádosti bylo především získat kopie dopisů, které Polská republika zaslala Komisi ohledně těchto řízení a které jsou v držení uvedeného ministerstva. Ministerstvo předalo tuto žádost Komisi, která následně odepřela přístup k dotčeným dokumentům, a to zejména s odvoláním na výjimku uvedenou v čl. 4 odst. 2 třetí odrážce nařízení č. 1049/2001, založené na ochraně cílů inspekce, vyšetřování a auditu. Žalobkyně toto odepření napadla a uvedla, že Komise nemá pravomoc vydat rozhodnutí týkající se její žádosti o přístup ke sporným dokumentům, které nespádají do oblasti působnosti nařízení č. 1049/2001. Podle žalobkyně nelze článek 5 druhý pododstavec tohoto nařízení použít na tyto dokumenty, neboť toto ustanovení se vztahuje pouze na dokumenty unijních orgánů.

V tomto ohledu Tribunál uvedl, že kromě případů konkrétně uvedených v článku 5 nařízení č. 1049/2001 spadají žádosti o přístup k dokumentům držným vnitrostátními orgány, pokud to vyžaduje povinnost loajální spolupráce stanovená v čl. 4 odst. 3 SEU, včetně případů, kdy takové dokumenty pocházejí od orgánů Unie, nadále do oblasti působnosti vnitrostátních pravidel použitelných na uvedené orgány, aniž je nahrazuje ustanovení nařízení č. 1049/2001. Tribunál poznamenal, že článek 5 nařízení č. 1049/2001 neupravuje možnost postoupit Komisi žádost o přístup k dokumentům pocházejícím z členského státu. Ze znění tohoto ustanovení totiž výslovně vyplývá, že jeho věcná působnost se omezuje na dokumenty, které „pocházejí“ od orgánů Unie. Komise tedy neměla pravomoc rozhodnout o žádosti o přístup ke sporným dokumentům.

Tento závěr nemůže zpochybnit ani argument Komise a vedlejších účastníků řízení, podle kterého Komise měla pravomoc přezkoumat žádost o přístup k dokumentům pocházejícím z Polské republiky, jelikož tyto dokumenty měla Komise v držení ve smyslu čl. 2 odst. 3 nařízení č. 1049/2001. K tomu, aby měla Komise pravomoc přijmout rozhodnutí o přiznání nebo odepření přístupu k dokumentu, který má v držení, je totiž ještě třeba, aby obdržela žádost o přístup k tomuto dokumentu, která byla platně předložena za podmínek stanovených článkem 2 odst. 4 a článkem 6 nařízení č. 1049/2001 jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou uvedenou v čl. 2 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení nebo platně postoupena členským státem za podmínek stanovených v článku 5 uvedeného nařízení. Přitom je nutno konstatovat, že Komisi v projednávaném případě nebyla taková žádost platně předložena žalobkyní ani postoupena Polskou republikou.

3. DOKUMENTY V DRŽENÍ ECHA V RÁMCI ŘÍZENÍ TÝKAJÍCÍHO SE ŽÁDOSTI O POVOLENÍ K POUŽÍVÁNÍ CHEMICKÉ LÁTKY

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 13. ledna 2017, *Deza v. ECHA* (T-189/14, [EU:T:2017:4](#)), byla Tribunálu předložena žaloba znějící na zrušení rozhodnutí, kterým ECHA schválila třetím osobám přístup k některým informacím obsaženým ve spise, který předložila žalobkyně v rámci řízení podle nařízení (ES) č. 1907/2006⁷⁵, jež se týkalo žádosti o povolení k používání chemické látky. Na podporu své žaloby se žalobkyně zejména dovolávala existence obecné domněnky důvěrnosti informací předložených v rámci povolovacího řízení podle uvedeného nařízení.

K této otázce Tribunál poznamenal, že na rozdíl od případů, v nichž Soudní dvůr a Tribunál připustily uplatnění obecných domněnek nezpřístupňování dokumentů, nařízení č. 1907/2006 výslovně upravuje vztah mezi nařízením č. 1907/2006 a nařízením č. 1049/2001. Článek 118 nařízení č. 1907/2006 totiž stanoví, že na dokumenty v držení ECHA se vztahuje nařízení č. 1049/2001. Užívání dokumentů obsažených ve spise týkajícím se řízení o povolení k používání chemické látky neupravuje restriktivním způsobem. Obecná domněnka odepření přístupu k dotčeným dokumentům proto z ustanovení nařízení č. 1907/2006 nevyplývá. Nelze tedy připustit, že by v rámci povolovacího řízení podle nařízení č. 1907/2006 bylo možné na dokumenty poskytnuté agentuře ECHA pohlížet tak, že jako celek zjevně spadají pod výjimku týkající se ochrany obchodních zájmů žadatelů o povolení. Tato výjimka se sice může případně vztáhnout na některé z dokumentů poskytnutých agentuře ECHA, avšak nutně to neplatí pro všechny dokumenty ani pro celý obsah těchto dokumentů. Přinejmenším agentuře ECHA přísluší se o tom přesvědčit konkrétním a skutečným posouzením každého dokumentu, jak požaduje čl. 4 odst. 2 první odrážka nařízení č. 1049/2001.

Tribunál mimo jiné připomněl, že v případě dokumentů v držení ECHA musí být zásada co nejširšího přístupu veřejnosti k dokumentům v zásadě dodržena, nicméně tato zásada podléhá některým omezením z důvodu veřejného či soukromého zájmu. Avšak podle Tribunálu nic nenasvědčuje tomu, že by zpřístupnění sporných informací představujících pouhý soubor popisných údajů, které jsou přístupné veřejnosti, mohlo samo o sobě porušovat ochranu obchodních zájmů žalobkyně. Podle Tribunálu by hodnocení provedená žalobkyní v průběhu této kompilační práce byla předmětem obchodních zájmů, jejichž ochranu zajišťuje čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1049/2001, pouze v případě, kdy by přinášela přidanou hodnotu – to znamená, kdy by šlo například o nové vědecké závěry nebo úvahy o inovativní strategii, jež by mohla podniku zajistit obchodní výhodu nad jeho konkurenty.

4. DOKUMENTY VZTAHUJÍCÍ SE K VÝZVÁM K PODÁVÁNÍ NABÍDEK TÝKAJÍCÍCH SE VŠECH POLOŽEK V RÁMCI ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 14. prosince 2017, *Evropaiki Dynamiki v. Parlament* (T-136/15, [EU:T:2017:915](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal legalitu rozhodnutí, kterým Parlament zamítl žádost žalobkyně směřující k získání přístupu k dokumentům Parlamentu, které se týkají výzev k podávání nabídek ohledně všech položek v rámci zadávacího řízení zahájeného tímto orgánem. Parlament tuto žádost zamítl a odkázal přitom zejména na výjimku z práva na přístup, která se týká ochrany obchodních zájmů.

^{75/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. 2006, L 396, s. 1, oprava v Úř. věst. 2007, L 136, s. 3).

Pokud jde o tuto výjimku, Tribunál zaprvé uvedl, že ačkoli platí, že Soudní dvůr v několika případech včetně případu nabídky uchazeče podané v rámci řízení na veřejnou zakázku uznal existenci obecných domněnek použitelných na kategorie dokumentů z důvodu jejich povahy⁷⁶, pokud jde o výzvy k podávání nabídek, obecná domněnka o ohrožení obchodních zájmů nemůže vycházet ani z judikatury týkající se přístupu k nabídkám uchazečů, ani obecně z úvah analogických závěrům učiněným v rozsudku *Komise v. Technische Glaswerke Ilmenau*⁷⁷, který se týkal řízení o kontrole státních podpor, a v rozsudku *Komise v. Éditions Odile Jacob*⁷⁸, který se týkal spojování podniků. Věci, ve kterých byly vydány tyto dva rozsudky, totiž mají společný rys, a sice to, že zvláštní právní předpis, kterým není nařízení č. 1049/2001, upravuje konkrétním způsobem přístup ke spisu či požadovaným dokumentům, pokud jde o osoby i samotné informace. Přitom na rozdíl od oznámení o veřejné zakázce či oznámení o výsledku zadávacího řízení, výzva k podání nabídky formulovaná zadavatelem za účelem plnění z rámcové smlouvy nebyla upravena zvláštním ustanovením ve finančním nařízení či nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012⁷⁹, které by konkrétně vymezovalo či omezovalo informace obsažené ve výzvě, které zadavatel může či musí sdělit uchazečům či ostatním kandidátům. Není tedy namístě mít za to, že finanční nařízení a nařízení v přenesené pravomoci obsahuje konkrétní pravidla pro poskytování informací uvedených ve výzvách k podávání nabídek formulovaných zadavatelem za účelem realizace rámcové smlouvy.

Zadruhé Tribunál zdůraznil, že s ohledem na povahu a předmět výzvy k podávání nabídek formulované zadavatelem za účelem plnění z rámcové smlouvy nelze mít za to, že takový dokument obsahuje hospodářské a technické údaje o smluvním partnerovi či detaily o jeho specifickém know-how. Právě naopak, výzva podaná zadavatelem, a nikoli jeho smluvními partnery obecně obsahuje popis úkolů, které si zadavatel přeje realizovat na základě rámcové smlouvy, kterou podepsal se smluvním partnerem. Takový partner tedy v zásadě poskytne informace o plnění, které může zadavateli dodat, profil odborníků, které mu může dát k dispozici, či cenu jeho služeb pouze v odpovědi na tuto výzvu. Parlament dále nemůže tvrdit, že zpřístupnění výzvy k podávání nabídek ohrožuje jeho zájmy, protože by mohlo odhalit jeho „profil jakožto kupujícího“ na trhu. Parlament proto nemohl namítat výjimku z práva na přístup k dokumentům podle čl. 4 odst. 2 první odrážky nařízení č. 1049/2001 chránící obchodní zájmy, aby mohl odmítnout posoudit konkrétně a jednotlivě dokumenty, k nimž byl požadován přístup.

Kromě toho, pokud jde o otázku, zda výjimka z povinnosti posoudit konkrétně a jednotlivě dotčené dokumenty může být přípustná kvůli nepřiměřenému pracovnímu zatížení, je podle Tribunálu třeba ověřit, zda v projednávaném případě byly splněny tři kumulativní podmínky stanovené judikaturou, tj. zaprvé zda se pracovní zátěž, kterou s sebou nese konkrétní a jednotlivé posouzení požadovaných dokumentů, jeví jako nepřiměřená, zadruhé zda se Parlament pokusil dohodnout s žalobkyní a zatřetí zda Parlament nabídl konkrétní alternativy, pokud jde o konkrétní a jednotlivé posouzení požadovaných dokumentů. Tribunál uvedl, že za těchto konkrétních okolností mohl Parlament vzhledem k požadované pracovní zátěži, jeho návrhu a postoji žalobkyně odmítnout zkoumat konkrétně a jednotlivě všechny požadované dokumenty z důvodu nepřiměřené pracovní zátěže a nemusel vzhledem k neexistenci jiných realizovatelných možností ve svém rozhodnutí podrobně uvést, proč s sebou tyto další možnosti také nesly nepřiměřenou pracovní zátěž. Parlament proto mohl odepřít přístup k těmto dokumentům jako celku a nebylo nutné jej vyzývat k předložení kopií dokumentů, které ve skutečnosti zkoumal.

^{76/} V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 29. ledna 2013, *Cosepuri v. Evropský úřad pro bezpečnost potravin*, T-339/10 a T-532/10, [EU:T:2013:38](#), bod 101, a ze dne 21. září 2016, *Secolux v. Komise*, T-363/14, [EU:T:2016:521](#), bod 59.

^{77/} Rozsudek ze dne 29. června 2010, C-139/07 P, [EU:C:2010:376](#).

^{78/} Rozsudek ze dne 28. června 2012, C-404/10 P, [EU:C:2012:393](#).

^{79/} Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k finančnímu nařízení (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1).

XV. VEŘEJNÁ SLUŽBA

V roce 2017 došlo k bohatému vývoji judikatury v oblasti veřejné služby.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 24. dubna 2017, **HF v. Parlament** (T-584/16, [EU:T:2017:282](#)), byl Tribunál vyzván, aby se vyjádřil k návrhu směřujícímu ke zrušení rozhodnutí Parlamentu o neobnovení pracovní smlouvy žalobkyně jako smluvního zaměstnance.

V tomto ohledu Tribunál rozhodl, že aby bylo možné považovat rozhodnutí orgánu oprávněného k uzavírání pracovních smluv u Evropského parlamentu (dále jen „OOUPS“) o obnovení smlouvy za přijaté, musí být výsledkem přezkumu zájmu služby a zájmu dotyčného ze strany tohoto orgánu a OOUPS musí provést nové posouzení ve vztahu ke znění původní smlouvy, která již stanovila datum skončení smlouvy. Rozhodnutí v tomto ohledu nemůže být připisováno správnímu orgánu v případě, že se přijímá buď po postupu specificky stanoveném za tímto účelem, anebo v odpovědi na žádost dotyčné osoby podané podle čl. 90 odst. 1 služebního řádu jakožto osobou, na kterou se vztahuje služební řád úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“).

Tribunál mimoto poznamenal, že za situace, ve které se OOUPS rozhodne nevyužít možnosti prodloužit pracovní smlouvu zaměstnance, kterou má podle pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie (dále jen „PŘOZ“), za předpokladu, že je taková možnost stanovena v PŘOZ, může být takové rozhodnutí o neobnovení přijato až poté, co měl dotyčný možnost užitečně vyjádřit své stanovisko, případně jen jednoduchým oznámením ze strany OOUPS o jeho úmyslu a důvodech nevyužití uvedené možnosti, a to v rámci byť jen krátké písemné nebo ústní komunikace. Tato komunikace musí být zahájena ze strany OOUPS, který nese důkazní břemeno. V projednávaném případě Tribunál konstatoval, že OOUPS porušil právo žalobkyně být vyslechnuta. Uvádí však, že i kdyby žalobkyně byla formálně vyslechnuta před přijetím napadeného rozhodnutí, s ohledem na skutečnosti, které uvedla ve stadiu soudního řízení, by to z hlediska obnovení její smlouvy nevedlo k jinému výsledku.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 24. dubna 2017, **HF v. Parlament** (T-570/16, [EU:T:2017:283](#)), Tribunál řešil žalobu podanou proti údajnému implicitnímu rozhodnutí správního orgánu (v tomto případě opět OOUPS Parlamentu), kterým byla zamítnuta žádost o pomoc podle čl. 24 služebního řádu kvůli psychickému obtěžování. Tato věc byla pro Tribunál příležitostí k tomu, aby objasnil dosah správního rozhodnutí o zahájení správního šetření v reakci na takovou žádost podanou na základě čl. 90 odst. 1 služebního řádu, který administrativě ukládá čtyřměsíční lhůtu pro podání odpovědi.

Tribunál nejprve připomněl judikaturu, podle které musí správní orgán jednat rychle, existuje-li byť neúplný důkaz o psychickém obtěžování, aby osvětlil tvrzené skutečnosti⁸⁰, poté Tribunál uvedl, že pokud OOUPS neposkytne na žádost o pomoc ve čtyřměsíční lhůtě stanovené v čl. 90 odst. 1 tohoto služebního řádu žádnou odpověď, lze mít za to, že bylo přijato implicitní rozhodnutí tohoto orgánu o zamítnutí této žádosti o pomoc. V tomto případě je třeba předpokládat, že tento orgán neměl za to, že skutečnosti předložené na podporu žádosti o pomoc představují dostatečný, byť jen neúplný důkaz o existenci tvrzených skutečností, na základě nichž vzniká povinnost poskytnout pomoc a které se v projednávané věci týkaly údajného porušení článku 12a služebního řádu.

Tribunál nicméně uvedl, že tato situace se liší od situace dotčené v projednávané věci, v níž měl OOUPS v odpovědi na žádost o pomoc za to, že mu byl předložen dostatečný, byť jen neúplný důkaz, na základě něhož je nezbytné zahájit správní šetření za účelem zjištění, zda tvrzené skutečnosti skutečně představují psychické nebo sexuální obtěžování ve smyslu článku 12a služebního řádu. V takové situaci je třeba, aby toto šetření bylo provedeno až do konce, aby administrativa mohla na základě závěrů vyšetřovací zprávy zaujmout konečný postoj v tomto

^{80/} Rozsudky ze dne 26. ledna 1989, **Koutchoumoff v. Komise**, 224/87, [EU:C:1989:38](#), body 15 až 16; ze dne 25. října 2007, **Lo Giudice v. Komise**, T-154/05, [EU:C:2007:322](#), bod 136, a ze dne 6. října 2015, **CH v. Parlament**, F132/14, [EU:F:2015:115](#), bod 87.

ohledu, což jí umožní buď žádost o pomoc odložit, nebo v případě, že se tvrzené skutečnosti prokáží a spadají do působnosti článku 12a služebního řádu, zejména zahájit disciplinární řízení za účelem případného přijetí disciplinárních postihů vůči obviněné osobě. Podle Tribunálu je přitom samotným cílem správního šetření potvrdit či vyvrátit existenci psychického obtěžování ve smyslu čl. 12a služebního řádu. OOUPS tudíž nemůže předjímat výsledek šetření a nemá ani implicitně zaujímat stanovisko k existenci tvrzeného obtěžování před tím, než obdrží výsledky správního šetření. V tomto ohledu Tribunál upřesnil, že v takové situaci administrativa zůstává povinna provést správní šetření do konce bez ohledu na to, zda údajné obtěžování v mezidobí skončilo, a i když autor žádosti o pomoc nebo obviněná osoba opustila orgán. Vzhledem k tomu, že na rozdíl od toho, co platí v disciplinární oblasti, služební řád neobsahuje specifické ustanovení, pokud jde o lhůtu, v níž musí administrativa provést správní šetření, zejména v oblasti psychického obtěžování, však okolnost, že správní šetření zahájené v odpověď na žádost o pomoc ve čtyřměsíční lhůtě po podání této žádosti stále probíhá po uplynutí této lhůty, neumožňuje přičíst administrativě implicitní rozhodnutí, jímž by OOUPS popřel existenci skutečností tvrzených v žádosti o pomoci nebo na základě něhož by měl za to, že tyto skutečnosti nepředstavují psychické obtěžování ve smyslu článku 12a služebního řádu.

Ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 14. září 2017, **Bodson a další v. EIB** (T-504/16 a T-505/16, [EU:T:2017:603](#)), byl Tribunál vyzván k tomu, aby přezkoumal žádost žalobců, kteří jsou zaměstnanci Evropské investiční banky (EIB), znějící na zrušení rozhodnutí obsažených ve výplatních páskách za únor 2013 a následující měsíce, kterými se vůči žalobcům uplatňuje rozhodnutí správní rady EIB ze dne 18. prosince 2012 a rozhodnutí řídicího výboru EIB ze dne 29. ledna 2013. Žalobci prostřednictvím námítky zejména tvrdili, že uvedená rozhodnutí obsažená ve sporných výplatních páskách jsou protiprávní. Tato protiprávnost podle žalobců spočívala v tom, že tato rozhodnutí neumožňují použít metodu založenou na základě rozhodnutí správní rady EIB ze dne 22. září 2009, jejíž uplatnění bylo plánováno na dobu sedmi let a její roční úpravy platové stupnice základních platů byly výsledkem výpočtu založeného na míře inflace v Lucembursku.

V tomto ohledu Tribunál nejprve podotknul, že jelikož EIB nezpochybňovala skutečnost, že použití metody z roku 2009 mělo vést ke zvýšení sazeb základních platů nad částku vyšší, než jakou skutečně získali žalobci, tvrdila zejména, že tato metoda není závazná a že byla v každém případě pozměněna rozhodnutími napadenými prostřednictvím námítky.

Tribunál nicméně zamítl následující dva argumenty. Zprvé, pokud se jedná o závaznost metody z roku 2009, Tribunál připomněl, že EIB disponuje posuzovací pravomocí k tomu, aby stanovila a jednostranně změnila složky odměn zaměstnanců, a tudíž aby přijala a aktualizovala platovou stupnici základních platů těchto zaměstnanců. Zdůraznil nicméně, že EIB v rámci této posuzovací pravomoci může předem a na určité období rozhodnout o vymezení kritérií pro stanovení a následně rozhodnout o pravidelných aktualizacích platové stupnice základních platů jejích zaměstnanců, a tudíž se zavázat k tomu, že bude dodržovat uvedená kritéria během tohoto období při ročních úpravách uvedené platové stupnice. Z těchto kritérií podle Tribunálu vyplývá, že EIB se přijetím rozhodnutí ze dne 22. září 2009 na základě autonomního rozhodnutí zavázala dodržovat metodu z roku 2009 po dobu jeho platnosti, tj. po dobu sedmi let, při výkonu posuzovací pravomoci. Nemůže se tedy v rámci roční úpravy platové stupnice základních platů svých zaměstnanců dovolávat prostoru pro uvážení, který by překračoval rámec kritérií stanovených v této metodě

Zadruhé, co se týče změny metody z roku 2009 obsažené v rozhodnutích, která byla napadena prostřednictvím námítky, Tribunál konstatoval, že rozhodnutí ze dne 18. prosince 2012 nejenže neobsahuje žádné ustanovení o zrušení, pozastavení nebo změně rozhodnutí zavádějící metodu z roku 2009, ale neobsahuje ani žádný odkaz na toto rozhodnutí. Kromě toho zdůraznil, že tato rozhodnutí, byť byla obě přijata týž orgánem a stejným postupem, mají odlišnou povahu a odlišný předmět. Ač bylo rozhodnutí ze dne 22. září 2009 přijato v rámci vypracování rozpočtu na rok 2010, má povahu nařizovacího a víceletého aktu v rozsahu, v němž stanoví metodu, kterou se vymezuje na období několika let roční úprava jedné ze složek odměňování zaměstnanců, a sice platové stupnice základních platů. Rozhodnutí ze dne 18. prosince 2012 je naopak aktem rozpočtové povahy, kterým se přijímá operační plán EIB na období 2013–2015, jež v tomto rámci stanovuje míru zvýšení rozpočtu zaměstnaneckých

výdajů na zaměstnance pro určitý rok, v projednávané věci pro rok 2013, a o němž se netvrdí, že by obsahoval nařizovací ustanovení o odměňování zaměstnanců EIB. Za těchto podmínek Tribunál uvedl, že nelze rozhodnutí ze dne 18. prosince 2012 považovat za rozhodnutí, kterým by se měnila metoda z roku 2009. Totéž platí ze stejných důvodů pro rozhodnutí ze dne 29. ledna 2013, a to zejména vzhledem k tomu, že ho vydal řídicí výbor, a nikoli správní rada.

Tribunál tedy dospěl k závěru, že rozhodnutí ze dne 18. prosince 2012 a ze dne 29. ledna 2013 byla v rozporu s rozhodnutím ze dne 22. září 2009, a jsou v důsledku toho protiprávní. Je tomu tak i v případě rozhodnutí obsažených ve výplatních páskách žalobců za únor 2013 a následující měsíce, které byly přijaty na základě uvedených rozhodnutí.

V rozsudku ze dne 26. října 2017, *Paraskevaïdis v. Cedefop* (T-601/16, [EU:T:2017:757](#)), Tribunál rozhodl o žalobě znějící na zrušení rozhodnutí ředitele Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop) ze dne 4. listopadu 2015, podle něhož žalobce nebude v rámci povyšování za rok 2015 povýšen do platové třídy AD 12, a na náhradu újmy, která měla žalobci tímto rozhodnutím údajně vzniknout. Žalobce zejména tvrdil, že napadené rozhodnutí je stíženo vadou spočívající v nedostatku odůvodnění. V tomto ohledu uvedl, že uvedené rozhodnutí tvoří pouhý seznam jmen povýšených úředníků a že rozhodnutí o zamítnutí jeho stížnosti neobsahuje naprosto žádné odůvodnění, neboť se jedná o rozhodnutí implicitní.

Tribunál připomněl, že ačkoli není orgán oprávněný ke jmenování (dále jen „OOJ“) povinen odůvodnit rozhodnutí o povýšení vzhledem k osobě, které je určeno, ani vzhledem k nepovýšeným uchazečům, má naopak povinnost odůvodnit své rozhodnutí o zamítnutí stížnosti podané na základě čl. 90 odst. 2 služebního řádu nepovýšeným uchazečem, přičemž se má za to, že odůvodnění tohoto rozhodnutí o zamítnutí splývá v celek s odůvodněním rozhodnutí, proti kterému stížnost směřovala. Odůvodnění musí být tedy učiněno nejpozději při zamítnutí stížnosti. Tribunál kromě toho uvedl, že rozhodnutí musí být považováno za dostatečně odůvodněné, pokud je vydáno v kontextu, který je dotyčnému úředníkovi znám, což mu umožňuje porozumět dosahu opatření přijatého vůči němu. Avšak s ohledem na význam povinnosti uvést odůvodnění z hlediska práva na obhajobu, může kontext, v němž bylo vydáno rozhodnutí o nepovýšení, jež bylo na základě podané stížnosti implicitně potvrzeno, jen výjimečně představovat alespoň nástin odůvodnění takového rozhodnutí. Nemůže se tedy jednat o nástin odůvodnění, chybí-li jakékoli informace orgánu oprávněného ke jmenování o konkrétní situaci žalobce a o srovnání jeho zásluh s ostatními úředníky způsobilými k povýšení z hlediska kritérií uvedených v článku 45 služebního řádu.

V dané věci měl Tribunál za to, že samotná existence kritických zmínek v hodnotících posudcích žalobce a v možná velmi starých e-mailech a dopisech týkajících se žalobce mu neumožňovala pochopit, jak byla na jeho situaci použita kritéria stanovená v článku 45 služebního řádu, jimiž bylo – poté, co bylo provedeno porovnání zásluh úředníků způsobilých k povýšení v rámci povyšování za rok 2015 – odůvodněno rozhodnutí, že žalobce nebude povýšen. Naopak teprve po podání žaloby a seznámení se s důvody uvedenými v žalobní odpovědi střediska Cedefop byl žalobce schopen pochopit, jak byly tyto výhrady zohledněny při použití kritérií pro hodnocení zásluh v oblasti povyšování podle článku 45 služebního řádu na jeho situaci. Z toho plyne, že kontext, v němž bylo napadené rozhodnutí vydáno, nelze považovat za odůvodnění tohoto rozhodnutí, a to ani za odůvodnění nedostatečné. V důsledku toho Tribunál zrušil napadené rozhodnutí pro naprostou absenci odůvodnění, neboť takovou protiprávnost nelze zhojit ve stadiu soudního řízení.

Pokud jde o návrh na náhradu škody žalobce, kterou měl žalobce utrpět z důvodu přijetí napadeného rozhodnutí, měl Tribunál za to, že jelikož napadené rozhodnutí trpí nedostatkem odůvodnění a musí být z tohoto důvodu zrušeno, není Tribunál s to posoudit jeho opodstatněnost zkoumáním příslušných důvodů týkajících se vnitřní protiprávnosti uvedeného rozhodnutí a nemůže usuzovat na existenci újmy vyplývající z toho, že žalobci bylo odepřeno povýšení. Co se týče části nemajetkové újmy vyplývající z chybějícího odůvodnění napadeného rozhodnutí, Tribunál uvedl, že žalobce se dostal do stavu nejistoty, pokud jde o důvody jeho nepovýšení, trvající dlouho po uplynutí lhůty, v níž měla být poskytnuta odpověď na stížnost, což ho donutilo zahájit soudní řízení,

aby se v tomto ohledu domohl vysvětlení. Pocit křivdy, nepochopení, či dokonce frustrace, který byl takto v žalobci vyvolán, žalobci způsobil konkrétní nemajetkovou újmu, kterou nelze vhodně odčinit pouhým zrušením napadeného rozhodnutí. Za těchto okolností měl Tribunál při ocenění vzniklé újmy ex æquo et bono za to, že přisouzení částky 2 000 eur představuje odpovídající náhradu za část nemajetkové újmy, která dle tvrzení žalobce vyplývá z nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 5. prosince 2017, **Tuerck v. Komise** (T-728/16, [EU:T:2017:865](#)), byl Tribunál vyzván, aby se vyjádřil k návrhu na zrušení rozhodnutí Komise o potvrzení převodu nároků na důchod, které žalobkyně nabyla před nástupem do služebního poměru v Unii, do důchodového systému Unie. V této věci měl Tribunál možnost poskytnout upřesnění, pokud jde o způsoby výpočtu, které je třeba vzít v úvahu za účelem uznání nároků na důchod, které úředník dříve nabyl v rámci vnitrostátního režimu, v rámci unijního důchodového režimu.

Žalobkyně především tvrdila, že postup „Úřadu pro správu a vyplácení individuálních nároků“ (PMO) Komise nebyl opodstatněný, když z kapitálu převedeného z Deutsche Rentenversicherung Bund (spolková instituce důchodového pojištění, Německo) odečetl jednoduchý úrok ve výši 3,1 % ročně za dobu, která uplynula mezi dnem podání žádosti o převod a datem skutečného převodu. V tomto ohledu žalobkyně tvrdila, že podle čl. 7 odst. 1 obecných prováděcích ustanovení k článkům 11 a 12 přílohy VIII služebního řádu⁸¹ odpočet částky představující zhodnocení kapitálu mezi datem žádosti o převod a datem skutečného převodu může probíhat „paušálně“ pouze v případě, že subjekt, u kterého byly získány předchozí nároky na důchod, nemůže sdělit hodnotu uvedených nároků k datu registrace žádosti o převod. Podle žalobkyně přitom vnitrostátní orgán skutečně sdělil PMO hodnotu nároků na důchod k datu registrace žádosti o převod.

Tribunál měl za to, že z jasného a přesného znění příslušných ustanovení, konkrétně čl. 11 odst. 2 přílohy VIII služebního řádu a čl. 7 odst. 1 obecných prováděcích ustanovení k článkům 11 a 12 přílohy VIII služebního řádu, plyne, že rozhodnutí o uznání započtení příspěvkových let se zakládají na výši převoditelného kapitálu ke dni registrace žádosti, kterou sdělily příslušné vnitrostátní či mezinárodní úřady OOJ po případném odečtení částky představující kapitálové zhodnocení mezi dnem žádosti o převod a dnem skutečného převodu. Kromě toho z těchto ustanovení vyplývá, že pouze v případě, že vnitrostátní či mezinárodní orgán není schopen sdělit hodnotu nároků na důchod ke dni registrace žádosti o převod, se ze skutečně převedeného aktualizovaného kapitálu odečte jednoduchý úrok ve výši 3,1 %. Tribunál dospěl k závěru, že pokud příslušné vnitrostátní či mezinárodní orgány sdělily OOJ hodnotu nároků na důchod ke dni registrace žádosti, OOJ nemůže od této částky nic odečíst, a výpočet příspěvkových let na zákonný důchod tedy musí být proveden na základě celé sdělené částky. Podle Tribunálu služební řád ukládá pouze jediný odpočet, a to odpočet částky, která představuje zhodnocení kapitálu mezi datem žádosti o převod a datem skutečného převodu kapitálové hodnoty aktualizované ke stejnému datu. V každém případě Komisi nepřísluší určit nebo „aktualizovat“ výši kapitálové hodnoty představující materiálně nároky na důchod nabyté k datu registrace žádosti o převod na základě dřívějších činností dotyčného úředníka. Z toho vyplývá, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení, když snížila skutečně převedený aktualizovaný kapitál o jednoduchý úrok 3,1 % za uplynulý rok za období mezi dnem podání žádosti o převod a dnem skutečného převodu, zatímco za konkrétních okolností projednávaného případu se vnitrostátní instituce důchodového pojištění nenacházela v situaci, kdy by Komisi nemohla sdělit hodnotu nároků na důchod nabytých žalobkyní ke dni registrace její žádosti.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 13. prosince 2017, **Arango Jaramillo a další v. EIB** (T-482/16 RENV, [EU:T:2017:901](#)), byl Tribunál požádán o posouzení žádosti žalobců směřující zejména ke zrušení rozhodnutí EIB, obsažených ve výplatních páskách za měsíc únor 2010, o zvýšení příspěvků žalobců do systému důchodového

^{81/} Obecná prováděcí ustanovení k článkům 11 a 12 přílohy VIII služebního řádu, přijatých rozhodnutím Komise C(2011) 1278 ze dne 3. března 2011, zveřejněným v Informations administratives č. 17-2011 ze dne 28. března 2011.

pojištění. Tato věc se týká pojmu „přiměřená lhůta“ pro podání žaloby v případě sporů mezi EIB a jejími zaměstnanci, přičemž navazuje na věc, která vyústila v rozsudek **Přezkum Arango Jaramillo a další v. EIB**⁸², kterým Soudní dvůr zrušil rozsudek **Arango Jaramillo další v. EIB**⁸³. Podle Soudního dvora posledně uvedený rozsudek ohrožoval soudržnost unijního práva tím, že vyložil pojem „přiměřená lhůta“ jako lhůtu tří měsíců, jejíž překročení má automaticky za následek opožděnost žaloby, a tedy její nepřípustnost, aniž by unijní soud musel zohledňovat okolnosti daného případu.

V tomto ohledu Tribunál nejprve připomněl, že i když žádné ustanovení unijního práva nestanoví nic o lhůtě pro podání žaloby ve sporech mezi EIB a jejími zaměstnanci, nutnost sladit právo na účinnou soudní ochranu s požadavkem právní jistoty vyžaduje, aby tyto spory byly unijnímu soudu předloženy v přiměřené lhůtě. Dále Tribunál zkoumal, zda lze uvedenou žalobu považovat za podanou v přiměřené lhůtě, a uvedl, že s přihlédnutím ke zvláštním okolnostem projednávané věci a dále k judikatuře, která ve prospěch žalobců zakládá silnou domněnku, pokud jde o přiměřenost orientační tříměsíční lhůty pro podání žaloby prodlouženou o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti, je třeba žalobu, kterou žalobci podali ve lhůtě tří měsíců a 11 dnů, považovat za podanou v přiměřené lhůtě. Vedle toho Tribunál upřesnil, že lhůta tří měsíců pro podání žaloby, jak vyplývá z judikatury, prodloužená o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti, nemůže být v projednávané věci použita jako prekluzivní lhůta, nýbrž může sloužit pouze jako relevantní základ pro srovnání. V tomto kontextu Tribunál uvedl, že EIB neuvádí žádný argument, kterým by se snažila prokázat, že překročení uvedené lhůty o jeden den (případně jen o několik sekund v noci z 25. na 26. května 2010) by stačilo k tomu, aby dotčená lhůta přišla o „přiměřenost“ v tom smyslu, že tento rozdíl by byl skutečně s to zpochybnit požadavek právní jistoty, který vyžaduje, aby se po uplynutí určité lhůty staly akty přijaté unijními subjekty definitivními.

^{82/} Rozsudek ze dne 28. února 2013, C-334/12 RX-II, [EU:C:2013:134](#).

^{83/} Rozsudek ze dne 19. června 2012, T-234/11 P, [EU:T:2012:311](#).

XVI. SOUDNÍ AGENDA V OBLASTI NÁHRADY ŠKODY

Ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 10. ledna 2017, *Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie* (T-577/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁴, [EU:T:2017:1](#)), ze dne 1. února 2017, *Aalberts Industries v. Evropská unie* (T-725/14, [EU:T:2017:47](#)), ze dne 1. února 2017, *Kendrion v. Evropská unie*, T-479/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁵, [EU:T:2017:48](#)), a ze dne 17. února 2017, *ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie* (T-40/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁶, [EU:T:2017:105](#)), se Tribunál vyjádřil k návrhům podaným na základě článku 268 SFEU směřujícím k získání náhrady škody, která žalobcům údajně vznikla z důvodu nepřiměřené délky řízení před Tribunálem v rámci různých věcí týkajících se uplatňování článku 101 SFEU.

Tribunál nejprve připomněl, že mimosmluvní odpovědnosti Unie se lze dovolávat, pokud jsou splněny tři kumulativní podmínky, a sice podmínka protiprávnosti jednání vytykaného dotčenému orgánu, existence škody a existence příčinné souvislosti mezi tímto jednáním a uplatňovanou škodou.

Pokud jde o první podmínku, Tribunál dospěl v rozsudku ze dne 10. ledna 2017, *Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie* (T-577/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁸⁷, [EU:T:2017:1](#)), k závěru, že právo na rozhodnutí věci v přiměřené lhůtě bylo porušeno z důvodu nepřiměřené délky řízení ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky *Groupe Gascogne a Sachsa Verpackung v. Komise*⁸⁸. V těchto věcech totiž délka řízení činila přibližně pět let a devět měsíců, což nemůže být odůvodněno žádnou z okolností uvedených věcí. Tribunál zejména uvedl, že v oblasti hospodářské soutěže, což je oblast, která je složitější než jiné druhy věcí, je doba patnácti měsíců mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení v zásadě dobou přiměřenou. Přitom doba přibližně 3 let a 10 měsíců, tedy 46 měsíců, oddělila obě fáze v dotčených věcech. Nicméně Tribunál konstatoval, že souběžné projednání souvisejících věcí může být důvodem prodloužení doby řízení o jeden měsíc za každou další související věc. V projednávané věci tak souběžné projednání dvanácti žalob podaných proti těmto rozhodnutím Komise odůvodnilo prodloužení řízení o 11 měsíců v předmetných věcech. Tribunál z toho vyvodil, že doba 26 měsíců (15 měsíců plus 11 měsíců) mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení byla přiměřená pro projednání dotyčné žádosti, přičemž stupeň skutkové, právní a procesní složitosti těchto věcí neodůvodňuje delší dobu řízení. Z toho podle Tribunálu plyne, že doba 46 měsíců mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení ukazuje na dobu neodůvodněné nečinnosti 20 měsíců v každé z těchto dvou projednávaných věcí. Z toho vyplývá, že řízení, které vedlo k rozsudkům *Groupe Gascogne v. Komise a Sachsa Verpackung v. Komise*⁸⁹ porušilo čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv tím, že překročilo přiměřenou lhůtu soudního rozhodování o 20 měsíců, což představuje dostatečně závažné porušení právní normy Unie, jejímž cílem je přiznání práv jednotlivcům.

84/ Věci C-138/17 P, *Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne*, a C-146/17 P, *Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie*.

85/ Věc C-150/17 P, *Evropská unie v. Kendrion*.

86/ Věc C-174/17 P, *Evropská unie v. ASPLA a Armando Álvarez*, a C-222/17 P, *ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie*.

87/ Věci C-138/17 P, *Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne*, a C-146/17 P, *Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie*.

88/ Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, T-72/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:671](#)), a ze dne 16. listopadu 2011, T-79/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:674](#).

89/ Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, T-72/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:671](#)), a ze dne 16. listopadu 2011, T-79/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:674](#).

Na základě obdobné úvahy, pokud jde zejména o dobu mezi ukončením písemné části řízení a zahájením ústní části řízení, Tribunál dospěl v rozsudcích ze dne 1. února 2017, **Kendrion v. Evropská unie**, T-479/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁰, [EU:T:2017:48](#)), a ze dne 17. února 2017, **ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie** (T-40/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁹¹, [EU:T:2017:105](#)), ke stejnému zjištění, co se týče řízení ve věcech, v nichž byly vydány rozsudky **Kendrion v. Komise**⁹² a **ASPLA a Armando Álvarez v. Komise**⁹³.

V rozsudku ze dne 1. února 2017, **Aalberts Industries v. Evropská unie** (T-725/14, [EU:T:2017:47](#)), Tribunál naproti tomu vyloučil, že by došlo k nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ve věci, v níž byl vydán rozsudek **Aalberts Industries a další v. Komise**⁹⁴. Tribunál uznal, že délka trvání řízení v této věci, která činila více než 4 roky a 3 měsíce, je na první pohled velmi dlouhá, avšak zdůraznil, že přiměřenost lhůty pro přijetí soudního rozhodnutí musí být posuzována v závislosti na okolnostech každé věci a zejména na významu sporu pro dotčenou osobu, složitosti věci, chování účastníků řízení a výskytu námitek či překážek řízení, jakož i chování příslušných orgánů. Uvedl, že celková délka v projednávané věci je s ohledem na okolnosti této věci a zejména na její skutkovou a právní složitost, jednání účastnic řízení a neexistenci doby neodůvodněné nečinnosti v průběhu jednotlivých fází řízení v této věci odůvodněná.

Pokud jde o druhou podmínku vzniku odpovědnosti Unie, Tribunál v rozsudcích ze dne 10. ledna 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie** (T-577/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁵, [EU:T:2017:1](#)), a ze dne 1. února 2017, **Kendrion v. Evropská unie**, T-479/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁶, [EU:T:2017:48](#)), dospěl k závěru, že žalobkyně prokázaly, že utrpěly skutečnou a jistou majetkovou újmu z důvodu platby nákladů na bankovní záruku během doby, která odpovídá překročení přiměřené lhůty soudního rozhodování. Mimoto měl Tribunál za to, že žalobkyním vznikla nemajetková újma.

Konečně, pokud jde o třetí podmínku, Tribunál uvedl, že ta je rovněž splněna, jelikož existuje dostatečně přímá příčinná souvislost mezi nedodržáním přiměřené lhůty soudního rozhodování a zaplacením nákladů na bankovní záruku žalobkyněmi v průběhu období, které odpovídá překročení uvedené lhůty. Tribunál vedle toho upřesnil, že nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování může uvést žalobkyně do stavu nejistoty, která jde nad rámec nejistoty obvykle vyvolané soudním řízením. Tento dlouhotrvající stav nejistoty měl nutně vliv na plánování přijímaných rozhodnutí a na řízení těchto společností, a byl tedy příčinou vzniku nemajetkové újmy, kterou je rovněž třeba nahradit. Tribunál tak přiznal žalobkyním náhradu odpovídající částce nákladů na bankovní záruku, kterou zaplatily, a náhradu nemajetkové újmy vzniklé z důvodu dlouhotrvajícího stavu nejistoty, ve kterém se nacházely.

90/ Věc C-150/17 P, **Evropská unie v. Kendrion**.

91/ Věci C-174/17 P, **Evropská unie v. ASPLA a Armando Álvarez**, a C-222/17 P, **ASPLA a Armando Álvarez v. Evropská unie**.

92/ Rozsudek ze dne 16. listopadu 2011, T-54/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:667](#).

93/ Rozsudky ze dne 16. listopadu 2011, T-76/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:672](#)), a ze dne 16. listopadu 2011, T-78/06, nezveřejněný, [EU:T:2011:673](#).

94/ Rozsudek ze dne 24. března 2011, T-385/06, [EU:T:2011:114](#).

95/ Věci C-138/17 P, **Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**, a C-146/17 P, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie**.

96/ Věc C-150/17 P, **Evropská unie v. Kendrion**.

Otázka náhrady újmy, která měla údajně vzniknout z důvodu nepřiměřené délky řízení, se rovněž řešila v rozsudku ze dne 7. června 2017, **Guardian Europe v. Evropská unie** (T-673/15, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁷, [EU:T:2017:377](#)). Šlo o délku řízení před Tribunálem v rámci věci týkající se použití článku 101 SFEU, ve které byl vydán rozsudek **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**⁹⁸.

Na základě obdobných úvah jako v rozsudku ze dne 10. ledna 2017, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie** (T-577/14, napadený kasačním opravným prostředkem⁹⁹, [EU:T:2017:1](#)), Tribunál konstatoval, že řízení, které vedlo k rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**, porušilo čl. 47 druhý pododstavec Listiny základních práv tím, že přiměřená lhůta k vydání soudního rozhodnutí byla překročena o 26 měsíců, což představuje dostatečně závažné porušení právní normy Unie, jejímž cílem je přiznání práv jednotlivcům. Podle Tribunálu mezi nedodržením přiměřené lhůty k vydání soudního rozhodnutí v dané věci a škodou, která vznikla žalobkyni před vydáním předmětného rozsudku a spočívá v platbě nákladů na bankovní záruku během doby, která odpovídá překročení této přiměřené lhůty, existuje dostatečně přímá příčinná souvislost. Náhrada škody ve výši 654 523,43 eura byla tedy žalobkyni přiznána z titulu náhrady majetkové újmy, která jí vznikla nedodržením přiměřené lhůty soudního rozhodování v této věci.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 7. června 2017, **Guardian Europe v. Evropská unie** (T-673/15, napadený kasačním opravným prostředkem¹⁰⁰, [EU:T:2017:377](#)), byl Tribunál kromě toho vyzván k tomu, aby se vyjádřil k žádosti žalobkyně směřující k získání náhrady škody údajně utrpěné z důvodu porušení zásady rovného zacházení, k němuž došlo v rozhodnutí, kterým jí Komise uložila pokutu za porušení pravidel hospodářské soutěže¹⁰¹ a v rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**¹⁰².

Zprvce, pokud jde o existenci dostatečně závažného porušení zásady rovného zacházení, k němuž došlo v rozhodnutí, kterým Komise uložila žalobkyni pokutu za porušení pravidel hospodářské soutěže, měl Tribunál za to, že žalobkyně nemůže platně tvrdit, že náklady na bankovní záruku, které uhradila, jsou přímým důsledkem protiprávnosti tohoto rozhodnutí. Škoda, kterou uplatňuje, totiž vyplývá přímo a jednoznačně z její vlastní volby, následující po přijetí rozhodnutí nesplnit povinnost uhradit pokutu v plném rozsahu. Proto existence dostatečně přímé příčinné souvislosti mezi údajným dostatečně závažným porušením zásady rovného zacházení, k němuž došlo v rozhodnutí, a platbou nákladů na bankovní záruku, je vyloučena. Kromě toho Tribunál upřesnil, že z dokumentů předložených žalobkyní vyplývá, že žalobkyně osobně nenesla břemeno spojené s úhradou pokuty uložené rozhodnutím. Žalobkyně tedy zjevně nemohla tvrdit, že jí vznikla skutečná a určitá škoda spočívající v rozdílu mezi úroky vyplacenými Komisí z části pokuty, o které Soudní dvůr v rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**¹⁰³ v konečném důsledku rozhodl, že byla vybrána neoprávněně, a příjmy, které mohla žalobkyně získat, pokud by namísto zaplacení dotčené částky Komisi tuto částku investovala do své činnosti. Co se týče údajně utrpěné nemajetkové újmy, Tribunál dospěl k závěru, že i za předpokladu, že by údajně dostatečně závažné porušení zásady rovného zacházení, k němuž došlo v rozhodnutí Komise, poškodilo dobré jméno žalobkyně, což nebylo prokázáno, bylo by třeba konstatovat, že vzhledem k povaze a závažnosti tohoto porušení

97/ Věc C-447/17 P, **Evropská komise v. Guardian Europe**, a C-479/17 P, **Guardian Europe v. Evropská unie**.

98/ Rozsudek ze dne 27. září 2012, **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**, T-82/08, [EU:T:2012:494](#).

99/ Věci C-138/17 P, **Evropská unie v. Gascogne Sack Deutschland a Gascogne**, a C-146/17 P, **Gascogne Sack Deutschland a Gascogne v. Evropská unie**.

100/ Věc C-447/17 P, **Evropská komise v. Guardian Europe**, a C-479/17 P, **Guardian Europe v. Evropská unie**.

101/ Rozhodnutí Komise C (2007) 5791 final ze dne 28. listopadu 2007 v řízení podle článku [101 SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/39165 – Verre plat).

102/ Rozsudek ze dne 27. září 2012, T-82/08, [EU:T:2012:494](#).

103/ Rozsudek ze dne 12. listopadu 2014, C-580/12 P, [EU:C:2014:2363](#).

byla nemajetková újma vzniklá žalobkyni dostatečně napravena zrušením tohoto rozhodnutí a snížením částky pokuty, o kterých rozhodl Soudní dvůr v rozsudku **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise**¹⁰⁴.

Zadruhé, pokud jde o údajné porušení zásady rovného zacházení v rozsudku ze dne 27. září 2012, **Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise** (T-82/08, [EU:T:2012:494](#)), Tribunál konstatoval, že odpovědnost Unie nemůže vzniknout v důsledku obsahu soudního rozhodnutí, které nebylo vydáno unijním soudem rozhodujícím v nejvyšším stupni, a proto může být předmětem kasačního opravného prostředku. Kromě toho zdůraznil, že v projednávané věci pochybení v rozsudku Tribunálu bylo odstraněno Soudním dvorem po podání opravných prostředků ze strany žalobkyně. Upřesnil nicméně, že tímto závěrem není dotčena možnost, aby se žalobkyně ve výjimečných případech domáhala určení odpovědnosti Unie kvůli závažným soudním nedostatkům, zejména procesní nebo administrativní povahy, které ovlivňují činnost unijního soudu. Těchto nedostatků se však žalobkyně v dané věci, jež se týká obsahu soudního rozhodnutí, nedovolávala. Z tohoto důvodu musel být návrh na náhradu škody údajně způsobené domnělým závažným porušením zásady rovného zacházení zamítnut.

XVII. KASAČNÍ OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

Z rozhodnutí kasačního senátu Tribunálu vydaných v průběhu roku 2017 si zvláštní pozornost zaslouží dva rozsudky.

V rozsudku ze dne 27. června 2017, **Ruiz Molina v. EUIPO** (T-233/16 P, [EU:T:2017:435](#)), Tribunál rozhodl, že žádná skutečnost nebrání tomu, aby mohl být vzat zpět protiprávní či legální administrativní akt, který s ohledem na svého příjemce představuje akt, jímž je především nepříznivě zasaženo do jeho právního postavení a druhotně zakládá v jeho prospěch určitá práva, není-li narušeno legitimní očekávání uvedeného příjemce a porušena zásada právní jistoty. V projednávané věci Tribunál nejprve konstatoval, že rozhodnutí o rozvázání pracovního poměru žalobce představuje především administrativní akt, který nepříznivě zasahuje do právního postavení zaměstnance a vedle toho zakládá v jeho prospěch určité právo, a dále Tribunál rozhodl, že podpisem protokolu o návratu na pracovní místo zaměstnanec vyjádřil svůj souhlas, pokud jde o zpětvzetí rozhodnutí o rozvázání pracovního poměru. Proto byla u předmětného zpětvzetí dodržena zásada ochrany legitimního očekávání uvedeného zaměstnance i zásada právní jistoty. Soud pro veřejnou službu tedy správně dospěl k závěru, že rozhodnutí o rozvázání pracovního poměru bylo vzato zpět. Kromě toho, co se týče právních důsledků tohoto zpětvzetí, vzhledem k tomu, že se má za to, že rozhodnutí o rozvázání pracovního poměru nikdy neexistovalo, Soud pro veřejnou službu správně dospěl k závěru, že návrat na pracovní místo zaměstnance měl za následek to, že zaměstnanec byl se zpětnou účinností znovu zařazen na pozici, kterou zastával v den ukončení smlouvy dočasného zaměstnance na dobu určitou, a nikoli to, že došlo k druhému prodloužení této smlouvy.

V rozsudku ze dne 7. prosince 2017, **Missir Mamachi di Lusignano a další v. Komise** (T-401/11 P-RENV-RX, [EU:T:2017:874](#)), měl Tribunál nejprve za to, že v případě, kdy je orgán odpovědný za nesplnění povinnosti zajistit ochranu, které přispělo ke vzniku specifické škody, již má tato povinnost předcházet, je třeba mít za to, že toto nesplnění povinnosti, ač nemůže být považováno za jedinou příčinu škody, může dostatečně přímo přispět k jejímu vzniku. Předvídatelný či nepředvídatelný skutek třetí osoby totiž může soud považovat za skutečnost, která nemůže vést k přerušení příčinné souvislosti ani nemůže představovat okolnost zbavující orgán zcela odpovědnosti, přičemž tyto dva důvody, a sice zaviněné porušení povinnosti orgánem a skutek třetí strany, přispívají ke vzniku stejné škody. S ohledem na tyto úvahy Tribunál jakožto soud rozhodující o kasačním opravném prostředku konstatoval, že v projednávaném případě Soud pro veřejnou službu, aniž se dopustil nesprávného

^{104/} Rozsudek ze dne 12. listopadu 2014, C-580/12 P, [EU:C:2014:2363](#).

právního posouzení, v podstatě uplatnil teorii zásady rovnocennosti podmínek, a že příčinná souvislost zjištěná Soudem pro veřejnou službu v prvostupňovém rozsudku mezi pochybením Komise a utrpěnou škodou nebyla Komisí zpochybněna. Tribunál měl tedy za to, že Soud pro veřejnou službu se nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že konstatoval, že v případě pochybení spočívajícího v nesplnění povinnosti ochrany, které přispělo ke vzniku škody, které měla uvedená povinnost předcházet, ačkoli orgán nemohl být považován za hlavního odpovědného za škodu, měl být považován za spolupachatele škody. Zadrugé měl Tribunál za to, že z právních řádů členských států plyne společná obecná zásada, podle níž za okolností podobných těm v projednávané věci uzná vnitrostátní soud společnou a nerozdílnou odpovědnost škůdců za tutéž škodu, přičemž za spravedlivou považoval skutečnost, že na poškozeném není určit podíl odpovědnosti každého spoluviníka za škodu a nést riziko, že ten z nich, vůči kterému uplatní nárok, se dostane do platební neschopnosti. S ohledem na tyto úvahy Tribunál rozhodl, že se Soud pro veřejnou službu dopustil nesprávného právního posouzení, když na 40 % omezil podíl Komise na náhradě majetkové újmy způsobené čtyřem dětem zemřelého úředníka kvůli nesplnění povinnosti ochrany. Tribunál tedy uložil Komisi zaplatit společně a nerozdílně částku ve výši 3 miliony eur sníženou o dávky podle služebního řádu považované za součást této částky zaplacené nebo určené čtyřem dětem zemřelého úředníka. Zatřetí Tribunál rozhodl, že z právních řádů členských států neplyne společná obecná zásada, že za okolností obdobných těm v projednávané věci by vnitrostátní soud přiznal náhradu údajné nemajetkové újmy způsobené zemřelému úředníkovi. Začtvrté Tribunál rozhodl, že z právních řádů členských států plyne společná obecná zásada, podle níž za okolností obdobných těm v projednávané věci úprava režimu, který zajišťuje automatické vyplacení dávek právním nástupcům (potomkům) zemřelého úředníka, není překážkou tomu, aby uvedené oprávněné osoby, pokud se domnívají, že škoda není uvedeným režimem pokryta nebo v něm zcela zahrnutá, získaly také náhradu nemajetkové újmy prostřednictvím žaloby podané u vnitrostátního soudu. V tomto ohledu z právních řádů členských států vyplývá rovněž společná obecná zásada, podle níž utrpěná nemajetková újma nemůže být předmětem dvojí náhrady škody. Soudu tudíž přísluší ověřit, do jaké míry úprava zajišťující automatické vyplacení dávek zahrnuje zcela, zčásti či vůbec i náhradu nemajetkové újmy, která vznikla právním nástupcům zemřelého úředníka před určením výše náhrady této škody. Konečně z právních řádů členských států plyne, že zásada společné a nerozdílné odpovědnosti, která se uplatní na majetkovou újmu za okolností obdobných těm v projednávané věci, se rovněž vztahuje i na nemajetkovou újmu. Tribunál rozhodl, že tato úvaha platí rovněž pro předky v přímé linii zemřelého úředníka.

XVIII. NÁVRHY NA PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ

V roce 2017 bylo Tribunálu předloženo 47 návrhů na předběžná opatření, což ve srovnání s počtem návrhů podaných v roce 2016 (34) představuje značný nárůst. Stejně tak došlo k významnému nárůstu u počtu vydaných usnesení a uzavřených případů. V roce 2017 bylo přijato 56 usnesení¹⁰⁵ oproti 25 přijatým usnesením v roce 2016 a 53 případů bylo uzavřeno ve srovnání s 20 uzavřenými případy v roce 2016. V 8 případech Tribunál přijal usnesení o přerušení řízení podle čl. 157 odst. 2 jednacího řádu.

^{105/} Toto číslo představuje celkový počet usnesení přijatých soudcem příslušným pro rozhodování o předběžných opatřeních, vyjma usnesení o nevydání rozhodnutí ve věci samé/vyškrtnutí, včetně usnesení podle čl. 157 odst. 2 jednacího řádu, jakož i usnesení přijatých místopředsedou Tribunálu zastupujícím předsedu Tribunálu podle čl. 157 odst. 4 ve spojení s článkem 11 jednacího řádu, a sice usnesení ze dne 10. dubna 2017, *EXAA Abwicklungsstelle für Energieprodukte v. CER* (T-123/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:277](#)), ze dne 21. dubna 2017, *Post Telecom v. EIB* (T-158/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:281](#)), a ze dne 26. září 2017, *Wall Street Systems UK v. ECB* (T-579/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:668](#)) – v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-576/17 P (R), *Wall Street Systems UK v. ECB*.

Vydaná usnesení se týkají široké palety oblastí, mezi které patří zejména právo hospodářské soutěže a státní podpory (čtyři věci), omezující opatření (osm věcí), veřejné zakázky (šest věcí) a institucionální právo (jedenáct věcí). Pokud jde o spory v oblasti institucionálního práva, je třeba poukázat na to, že poměrně velký počet případů se týkal statutu poslanců Evropského parlamentu¹⁰⁶ a financování evropských politických stran a nadací¹⁰⁷.

Předseda Tribunálu vyhověl dvěma návrhům na odklad vykonatelnosti, usneseními ze dne 18. května 2017, **RW v. Komise** (T-170/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:351](#))¹⁰⁸, a ze dne 25. srpna 2017, **Malta v. Komise** (T-653/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:583](#)).

Usnesením ze dne 18. května 2017, **RW v. Komise** (T-170/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:351](#))¹⁰⁹, předseda Tribunálu nařídil odklad vykonatelnosti rozhodnutí Komise, kterým byl žalobce, úředník ve věku 63 let, podle článku 42c služebního řádu v zájmu služby donucen k odchodu na dovolenou a zároveň k odchodu do důchodu.

Článek 42c byl začleněn do služebního řádu v rámci jeho poslední reformy nařízením (EU, Euroatom) č. 1023/2013¹¹⁰. V návaznosti na posouzení podmínky týkající se „fumus boni juris“ předseda Tribunálu dospěl k závěru, že žalobce prokázal existenci významného právního sporu, jehož řešení není zjevné a vyžaduje důkladné posouzení, které musí být předmětem řízení ve věci samé. Na první pohled totiž jak znění článku 42c služebního řádu, tak obecná struktura ustanovení upravujících odchod do důchodu a definitivní ukončení služebního poměru přisvědčují takovému výkladu článku 42c služebního řádu, podle kterého úředník, který již dosáhl minimálního věku pro odchod do důchodu, nemůže být podle článku 23 přílohy XIII služebního řádu donucen vybrat si dovolenou v rámci služby a zároveň odejít do důchodu.

Usnesením ze dne 25. srpna 2017, **Malta v. Komise** (T-653/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:583](#)), předseda Tribunálu nařídil odklad vykonatelnosti rozhodnutí Komise, kterým Komise na základě nařízení č. 1049/2001 a v návaznosti na potvrzující žádost organizace Greenpeace schválila přístup k dokumentům pocházejícím od Republiky Malta týkajícím se rybolovu tuňáka obecného.

V návaznosti na posouzení podmínky týkající se *fumus boni juris* předseda Tribunálu dospěl k závěru, že Republika Malta prokázala existenci významného právního a skutkového sporu, jehož řešení není zjevné a vyžaduje důkladné posouzení, které musí být předmětem řízení ve věci samé.

Ve své analýze předseda Tribunálu bez dalšího odmítl argument Komise, podle kterého žalobní důvody Republiky Malta nejsou přípustné z toho důvodu, že se nevztahují na hmotněprávní výjimky z přístupu k dokumentům stanovené v čl. 4 odst. 1 až 3 nařízení č. 1049/2001. V této souvislosti předseda Tribunálu připomněl, že argument Komise by vedl k tomu, že by se její rozhodnutí v oblasti přístupu k dokumentům do značné míry vyhnula soudnímu přezkumu, přičemž takový výsledek se na první pohled nezdá být slučitelný s ustálenou judikaturou Soudního dvora, podle níž je Unie uníí práva, v níž akty jejích orgánů podléhají přezkumu jejich souladu zejména se Smlouvami, obecnými právními zásadami a základními právy.

^{106/} Usnesení ze dne 16. února 2017, **Troszczynski v. Parlament**, T-626/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:92](#); ze dne 16. února 2017, **Le Pen v. Parlament**, T-140/16 R II, nezveřejněné, [EU:T:2017:93](#); ze dne 16. února 2017, **Gollnisch v. Parlament**, T-624/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:94](#); ze dne 6. dubna 2017, **Le Pen v. Parlament**, T-86/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:270](#); ze dne 26. června 2017, **Jalkh v. Parlament**, T-27/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:431](#), a ze dne 26. června 2017, **Jalkh v. Parlament**, T-26/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:432](#).

^{107/} Usnesení ze dne 14. března 2017, **ADDE v. Parlament**, T-48/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:170](#), a ze dne 4. července 2017, **Institute for Direct Democracy in Europe v. Parlament**, T-118/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:465](#).

^{108/} Kasační opravný prostředek byl zamítnut usnesením ze dne 10. ledna 2018, **Komise v. RW**, [C-442/17 P (R), nezveřejněné, [EU:C:2018:6](#)].

^{109/} Tamtéž.

^{110/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013, kterým se mění služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie (Úř. věst. 2013, L 287, s. 15).

Co se týče žalobního důvodu vycházejícího z porušení článku 113 nařízení (ES) č. 1224/2009¹¹¹ ohledně části dokumentů uvedených v napadeném rozhodnutí, předseda Tribunálu konstatoval, že článek 113 nařízení č. 1224/2009 neobsahuje žádný odkaz na nařízení č. 1049/2001 a stanoví v odstavcích 2 a 3, že údaje vyměňované mezi členskými státy a Komisí nelze předat osobám jiným než těm, jejichž funkce v členských státech nebo v orgánech Unie vyžaduje, aby k nim měly přístup, a nesmějí být použity pro žádný jiný účel, než je účel stanovený v tomto nařízení. Předseda Tribunálu dospěl k závěru, že způsob, podle kterého by nařízení č. 1224/2009 a č. 1049/2001 měla být sladěna, není bez dalšího nutný, což platí tím spíše, že článek 113 nařízení č. 1224/2009 představuje odvětvový předpis, který byl přijat několik let po vstupu nařízení č. 1049/2001 v platnost.

Pokud jde o argument vycházející ze skutečnosti, že Komise nepřezkoumala s řádnou péčí rozsah žádosti o přístup veřejnosti k dokumentům a že Komise identifikovala 121 dokumentů v potvrzující fázi jako relevantních pro tuto žádost, předseda Tribunálu dospěl k závěru, že nelze vyloučit, že zaslání všech dokumentů Republiky Malta týkajících se tuňáka obecného překračuje rozsah žádosti o přístup k dokumentům, a tedy ukazuje na existenci významného skutkového sporu, jehož řešení není bez dalšího zřejmé a vyžaduje důkladný přezkum, který nemůže provést soudce rozhodující o návrhu na předběžné opatření, ale musí být předmětem řízení ve věci samé.

Z případů, v nichž byl návrh na předběžné opatření zamítnut, je třeba zejména zmínit řadu věcí o zaměstnávání asistentů poslanců Evropského parlamentu a věci týkající se dražeb přepravní kapacity plynovodu OPAL.

Ve věcech, v nichž byla vydána usnesení ze dne 16. února 2017, **Troszczynski v. Parlament** (T-626/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:92](#)), ze dne 16. února 2017, **Le Pen v. Parlament** (T-140/16 R II, nezveřejněné, [EU:T:2017:93](#)), ze dne 16. února 2017, **Gollnisch v. Parlament** (T-624/16 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:94](#))¹¹², a ze dne 6. dubna 2017, **Le Pen v. Parlament** (T-86/17 R, nezveřejněné, [EU:T:2017:270](#)), poslanci Parlamentu požádali o odklad vykonatelnosti rozhodnutí generálního tajemníka Parlamentu, kterým generální tajemník přikázal vrácení částek neoprávněně vyplacených na úhradu výdajů na parlamentní asistenci, a to formou započtení: měsíční odvod ve výši 50 % parlamentního příspěvku, měsíční odvod ve výši 100 % příspěvku na všeobecné výdaje a odvod ve výši 50 % příspěvku na pobyt.

Aby prokázali, že byla splněna podmínka týkající se naléhavosti, žalobci zejména namítali, že vrácení nesprávně vyplacených prostředků formou započtení by jim znemožnilo vykonávat účinně a nezávisle jejich parlamentní mandát.

Předseda Tribunálu zamítl tyto čtyři návrhy na předběžné opatření a konstatoval, že nebylo prokázáno, že by odvody představovaly narušení účinného výkonu mandátu poslance Evropského parlamentu, aby svědčily o naléhavosti. V tomto ohledu uvedl, že jak z pravidel pro poslance, tak z parlamentní praxe plyne, že vrácení částek započtením musí být prováděno tak, že se porovná jednak povinnost orgánu vymáhat neoprávněně vyplacené částky a jednak povinnost zachovat možnost, aby dotyčný poslanec plnil své poslání účinně. Za těchto podmínek skutečnost, že Parlament již přistoupil k navrácení částek započtením, nemůže být považována sama o sobě za akt, který může narušit účinný a nezávislý výkon poslaneckého mandátu žalobců.

Předseda Tribunálu dále poukázal na to, že pokud jde o měsíční odvod ve výši 50 % parlamentního příspěvku, žalobci nevysvětlili, v čem by jim toto snížení mohlo zabránit ve výkonu jejich parlamentní funkce v plném rozsahu. Pokud jde o měsíční odvod ve výši 100 % příspěvku na všeobecné výdaje, předseda Tribunálu konstatoval, že

^{111/} Nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 ze dne 20. listopadu 2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky, o změně nařízení (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008 a (ES) č. 1342/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Úř. věst. L 2009, s. 343).

^{112/} Kasační opravný prostředek byl zamítnut usnesením Soudního dvora ze dne 6. července 2017, **Bruno Gollnisch v. Parlament** [C-189/17 P (R), nezveřejněné, [EU:C:2017:528](#)].

dotčení poslanci (pan Jean-Marie Le Pen, pan Bruno Gollnisch a paní Marine Le Pen) netvrdili, že paušální částka ve skutečnosti zčásti představuje skrytou odměnu. Vzhledem ke skutečnosti, že poslanci mohou požadovat úhradu skutečně vynaložených nákladů, což zaručí, že nevznikne překážka účinného výkonu jejich mandátu, nelze dospět k závěru, že měsíční odvod ve výši 100 % příspěvku na všeobecné výdaje narušuje účinný výkon mandátu poslance. Stejně tak vzhledem ke skutečnosti, že poslanci mohou požadovat náhradu skutečně vynaložených nákladů, předseda Tribunálu konstatoval, že ani odvod ve výši 50 % příspěvku na pobyt nenarušuje účinný výkon mandátu poslance Evropského parlamentu.

Ve věcech, ve kterých byla vydána usnesení ze dne 21. července 2017, **Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. Komise** (T-130/17 R, [EU:T:2017:541](#)), a ze dne 21. července 2017, **Polsko v. Komise** (T-883/16, EU: T: 2017: 542), a ze dne 21. července 2017, **PGNiG Supply & Trading v. Komise** (T-849/16 R, [EU:T:2017:544](#)), předseda Tribunálu přezkoumal návrhy na odklad vykonatelnosti rozhodnutí Komise zpřístupnit 50 % nevyužité kapacity plynovodu OPAL hospodářské soutěži, přičemž plynovod OPAL představuje na východě pozemní část plynovodu Nord Stream 1, který přepravuje zemní plyn z Ruska do západní Evropy přes Baltské moře.

Předseda Tribunálu nejprve konstatoval, že dvě smlouvy uzavřené společností Gazprom, a sice smlouva pro přepravu zemního plynu polskou částí plynovodu Jamal – Evropa za účelem zásobování trhů západní Evropy (včetně polského trhu) a smlouva uzavřená se společností PGNiG Supply & Trading GmbH na dodávky zemního plynu mají platnost až do roku 2020, resp. do roku 2022, načež předseda Tribunálu dospěl k tomu, že provozování přenosové kapacity polského úseku plynovodu Jamal – Evropa a dodávky společnosti Gazprom na polský trh jsou na první pohled zajištěné do konce uvedených let. Proto i v případě, že by byla prokázána jistá povaha újmy tvrzené Polskou republikou a dvěma žalujícími společnostmi, nemohla by tato újma nastat dříve než v okamžiku uplynutí platnosti uvedených smluv. Přitom s ohledem na průměrnou délku řízení před Tribunálem budou v projednávané věci rozsudky ve věci samé pravděpodobně vyhlášeny během roku 2019.

Pokud jde o argument, že napadené rozhodnutí umožňuje uzavírání soukromoprávních smluv, k jejichž zrušení již nemůže dojít ani v případě pozdějšího zrušení rozhodnutí, předseda Tribunálu uvedl, že v takovém případě by byly dostupné opravné prostředky proti případnému provedení těchto aktů.

V důsledku toho předseda Tribunálu zamítl návrhy na odklad provádění, jelikož žalobci dostatečně neprokázali, že nebudou moci počkat na výsledek řízení o žalobách v hlavních věcech, aniž se vystaví riziku závažné a nenapravitelné újmy. Obsah

C/ ČINNOST KANCELÁŘE TRIBUNÁLU V ROCE 2017

Emmanuel COULON, vedoucí kanceláře Tribunálu

Kancelář Tribunálu, která je administrativním centrem soudní agendy, v uplynulém roce opět pracovala ve službách soudního orgánu zažívajícího změny. Tribunál se rozšiřuje a transformuje v rytmu reformy soudní struktury Soudního dvora Evropské unie, v jejímž rámci má do roku 2019 dojít ke zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu ve třech na sebe navazujících fázích¹. Soudní agenda Tribunálu se diverzifikuje a v některých ohledech nabývá složitosti. Právě v této souvislosti zahájila kancelář transformační proces, který jí umožní i nadále plnit úkoly, jež jí byly zadány, a první dvě fáze reformy úspěšně dokončit.

Bilance roku 2017 je pro Tribunál úspěšná. První dvě fáze reformy s sebou přinesly výzvy, s nimiž se Tribunál dokázal vypořádat. Ačkoli počet zahájených věcí (917) zůstal o několik jednotek vyšší než počet ukončených věcí (895), což vysvětluje, že počet projednávaných věcí mírně vzrostl (1 508), délka řízení se nadále zkracuje a kvalita rozhodování zůstává stejná, o čemž svědčí i procento případů, v nichž Soudní dvůr částečně či zcela zrušil rozhodnutí Tribunálu.

Kancelář k tomuto úspěšnému výsledku přispěla jakožto činitel působící v rámci soudního prostředí vedený snahou o optimální využití 72 rozpočtem stanovených služebních míst, která má přidělena od 1. ledna 2016, a na konci roku 2017 s uspokojením konstatovala, že splnila úlohy, které jí svěřují právní předpisy a soud, a to za dodržení požadavků spravedlivého procesu.

Kancelář totiž opět poskytovala Tribunálu podporu při soudní činnosti a administrativní podporu tím, že:

- zabezpečovala řádný průběh řízení a řádné vedení spisů;
- zabezpečovala komunikaci mezi zástupci účastníků řízení a soudci;
- aktivně asistovala soudcům a jejich spolupracovníkům;
- vyřizovala administrativní záležitosti Tribunálu pod vedením jeho předsedy a s pomocí útvarů Soudního dvora Evropské unie.

Tento výsledek je nepochybně zásluhou pracovního nasazení žen a mužů pracujících pro kancelář, které je třeba ocenit. V rámci každodenního pevného zapojení do činností kanceláře vynaložili její zaměstnanci veškeré úsilí při spolupráci se všemi zúčastněnými stranami.

Činnosti kanceláře byly vedeny důsledně a v duchu značné náročnosti, s jednoznačným smyslem pro obecný zájem, s cílem poskytovat příkladnou službu spravedlnosti a neustálou snahou optimalizovat časový harmonogram soudu. Kancelář konkrétně nepřestává usilovat o to, aby byly procesní písemnosti vyřizovány v přiměřených lhůtách, a pokračuje v zavádění systému, díky němuž lze zjistit, zda dochází k průtahům v řízení, a upozornit na tuto skutečnost příslušné osoby za účelem zjednání nápravy.

^{1/} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2015/2422 Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění Protokol č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 341, s. 14), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2016/1192 Evropského parlamentu a Rady ze dne 6. července 2016 o přenesení pravomoci Soudu rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci (Úř. věst. 2016, L 200, s. 137).

I. ORGANIZAČNÍ DŮSLEDKY SOUVISEJÍCÍ S NÁSTUPEM DVOU NOVÝCH SOUDCŮ DO FUNKCE

V rámci druhé fáze reformy došlo v roce 2017 ke jmenování dvou nových soudců Tribunálu a k jejich nástupu do funkce. Tato druhá fáze, během níž bylo jmenováno 7 dodatečných soudců Tribunálu a na Tribunál byla přenesena pravomoc rozhodovat v prvním stupni spory mezi Evropskou unií a jejími zaměstnanci, tedy skončila. Pokud jde o soudce, kterého zbývá jmenovat, aby mělo kolegium 47 členů, jak stanoví článek 48 Protokolu o statutu Soudního dvora Evropské unie, k jeho jmenování dojde v příhodné době, a to ještě v rámci první fáze².

Irský soudce byl jmenován dne 29. března 2017 a složil přísahu dne 8. června 2017, belgický soudce pak byl jmenován dne 6. září 2017 a přísahu složil dne 4. října 2017. Na základě těchto jmenování se počet soudců Tribunálu zvýšil ze 44 na 46.

Ačkoli příchod těchto dvou nových soudců není srovnatelný s příchodem 22 nových soudců v průběhu roku 2016, k úspěšnému začlenění těchto soudců, jakož i jejich spolupracovníků, bylo třeba přijmout určitá opatření.

Po jejich nástupu do funkce Tribunál přidělil nové soudce k senátům, sestavil nové agendy věcí a soudcům nově přidělil věci. Kancelář v souladu s jednacím řádem Tribunálu informovala účastníky řízení v dotčených věcech a zveřejnila v *Úředním věstníku Evropské unie* rozhodnutí o přidělení soudců k senátům³. Kancelář následně při novém přidělení věcí aktualizovala všechny interní databáze.

Nástup nových soudců a zaměstnanců jejich kabinetů do funkce a zařízení kanceláří za tímto účelem si také vyžádaly administrativní podporu ze strany kanceláře. Ta spočívala v přípravách, na nichž se podílely útvary Soudního dvora Evropské unie, v přijetí a doprovázení dotčených osob při nástupu do funkce, jakož i v pečlivém dohledu nad přidělováním zaměstnanců.

II. PODPORA ČINNOSTI SOUDU

Kontext

V roce 2017 kancelář v rámci poskytování podpory činnosti soudu zpracovala 917 návrhů na zahájení řízení. S 98 věcmi, z nichž většina spadá do série týkající se napadení legality rozhodnutí o programu řešení krize přijatého španělskou bankou Banco Popular Español, S. A., představuje soudní agenda v oblasti financí a bankovníctví za tento rok druhou největší skupinu za duševním vlastnictvím (298 věcí). Počet nových věcí v oblasti veřejné služby naopak ve srovnání s předchozími lety poklesl na 86 (oproti 167 nových věcem v roce 2015 a 117 novým věcem v roce 2016⁴). Každá z těchto tří oblastí (z celkového počtu 45 oblastí, do nichž spadají věci, jež jsou v současné době projednávány), má svá specifika, která si v uplynulém roce vyžádala specifický přístup ze strany kanceláře.

^{2/} Ke dni 31. prosince 2017 zbývalo jmenovat jednoho soudce z dvanácti dodatečných soudců, s jejichž jmenováním počítá první fáze reformy.

^{3/} Rozhodnutí Tribunálu ze dne 8. června 2017 (Úř. věst. 2017, C 213, s. 2) a ze dne 4. října 2017 (Úř. věst. 2017, C 382, s. 2) o přidělení soudců k senátům.

^{4/} V roce 2015 byly žaloby v oblasti veřejné služby podávány k Soudu pro veřejnou službu. V roce 2016 byly tyto žaloby podávány k Soudu pro veřejnou službu až do jeho zrušení a od 1. září 2016 začaly být podávány k Tribunálu.

Kromě toho kancelář zapsala do rejstříku 55 070 procesních písemností ve 22 jednacích jazycích (z 24 jednacích jazyků stanovených jednacím řádem), zpracovala 4 449 spisů účastníků řízení (jiných než žaloby) předložených v rámci projednávaných věcí, vykonala rozhodnutí přijatá soudními kolegií ve formě organizačních procesních opatření nebo v rámci provádění důkazů a vypracovala 1 485 soudních oznámení do *Úředního věstníku Evropské unie*.

Ačkoli samozřejmě nelze uvést všechny údaje, z nichž by bylo možné učinit si úplný obrázek o práci kanceláře Tribunálu, k osvětlení míry pracovního vytížení kanceláře postačí uvést některé, zejména statistické, údaje:

- z 9 756 předložených procesních písemností představovalo 565 žádosti o vstup do řízení jako vedlejší účastník (což je v rámci Tribunálu historicky nejvyšší číslo), a 212 žádosti o důvěrné zacházení vůči účastníkům řízení nebo ve vztahu k veřejnosti;
- archivy projednávaných věcí představují 652 běžných metrů papírových spisů;
- bylo předloženo několik hromadných žalob čítajících v mnohých případech 1 000 nebo více žalobců, což vedlo k velkému vytížení kanceláře souvisejícímu s následným ověřováním;
- vedení řízení v sériových či skupinových věcech si vyžádalo koordinaci jak v rámci samotné kanceláře vzhledem k jazykové různorodosti, tak se soudními kolegií pro účely vyřizování žádostí o prodloužení lhůt, o spojení, o vstup vedlejšího účastníka do řízení či případně o důvěrné zacházení v každé z těchto věcí;
- služba kanceláře byla zajištěna při jednáních ve 390 věcech, z nichž některá probíhala po celý den či několik dní;
- služba kanceláře byla zajištěna během 405 zasedání v senátech;
- přijaty či nařízeny byly stovky organizačních procesních opatření a desítky opatření k provedení důkazů, zejména pokud jde o předložení dokumentů, u nichž byla tvrzena jejich důvěrnost.

Logistická podpora, kterou soudní kancelář v různých jiných formách (podpora koordinace, dokumentace, upozorňování na judikaturu řešící procesní otázky, správa informačních systémů, vytváření statistik) poskytovala, v uplynulém roce opět umožnila soudu pracovat za co nejlepších podmínek, mimo jiné tím, že přispěla ke kvalitě rozhodnutí přijatých předsedou Tribunálu a soudními kolegií či poskytla nápomoc místopředsedovi v podpoře soudržnosti judikatury soudu, k čemuž jej soud pověřil v září 2016.

Elektronizace fází soudního řízení

Při poskytování této podpory činnosti soudu mohla kancelář i v uplynulém roce využívat elektronizace takřka ve všech fázích soudního řízení včetně interní elektronické komunikace s kabinety soudců a externí elektronické komunikace se zástupci účastníků řízení. Tato elektronizace byla dále rozšířena v roce 2017 na předávání spisu v řízení před odvolacím senátem Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). V uplynulém roce se rovněž zlepšilo zpřístupňování informací díky modernizaci softwarové aplikace „Elektronický spis“.

Elektronizace řízení nesporně kancelář zbavila zátěže – v zájmu všech – opakujících se úkolů, což jí umožnilo ještě více individualizovat odpovědi, které se od tohoto útvaru očekávají, a soustředit své zdroje na oblasti, které si to zvláště zaslouhují.

Co se týče interní komunikace mezi kanceláří a kabinety soudců Tribunálu, je třeba poukázat na elektronické komunikační zprávy⁵, které se s úspěchem využívají již celé tři roky. Díky okamžité komunikaci mezi kanceláří a kabinety soudců došlo ke zjednodušení interních postupů, racionalizaci metod práce a úspoře zdrojů a času. Digitalizace kromě toho zajišťuje úplnou dohledatelnost komunikace a umožňuje kvantifikovat danou činnost. V roce 2017 zaslala kancelář kabinetům v rámci projednávaných věcí 12 930 zpráv. Tento údaj sám o sobě ukazuje značný nárůst komunikace mezi kanceláří a kabinety, která byla o cca 19 % rozsáhlejší ve srovnání s rokem 2016.

Komunikace se zástupci účastníků řízení nyní probíhá ve značné míře prostřednictvím aplikace e-Curia⁶, která je společná pro Tribunál i Soudní dvůr. Procentuální podíl podání učiněných prostřednictvím této aplikace od jejího zprovoznění v listopadu 2011 stále roste, stejně tak jako počet advokátů a zmocněnců, kteří mají přístupový účet. V roce 2017 bylo elektronickou formou učiněno k Tribunálu 83 % podání (oproti 76 % v roce 2016), což odpovídá 805 768 stranám⁷.

Přístupový účet na e-Curia mají v současnosti všechny členské státy a 3 707 advokátů a zmocněnců.

Ačkoli je úspěch softwarové aplikace e-Curia nepopíratelný, 17 % procesních písemností je stále předkládáno v papírové podobě, takže nelze využít všech praktických výhod této aplikace, a to zejména zamezením souběžnému zpracovávání podání v papírové i elektronické podobě. Je třeba uvést, že v průběhu roku 2017 po pedagogické intervenci kanceláře souhlasil Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB) se žádostí o přístupový účet k aplikaci e-Curia, čímž umožnil elektronické doručování u stovek procesních písemností.

Rozmach aplikace e-Curia pokračuje, byť v pomalém tempu. Tribunál proto přijme během roku 2018 rozhodná opatření, aby se prostřednictvím této aplikace podávalo 100 % procesních písemností.

^{5/} Komunikace mezi kanceláří a kabinety soudců Tribunálu probíhá formou elektronických komunikačních zpráv, kterými se předává informace nebo přijímá rozhodnutí o procesní otázce k tomu oprávněného orgánu. Tyto zprávy jsou elektronizovány od listopadu 2014.

^{6/} Rozhodnutí Tribunálu ze dne 14. září 2011 o podávání a doručování procesních písemností prostřednictvím aplikace e-Curia (Úř. věst. 2011, C 289, s. 9).

^{7/} Na základě extrapolace se počet stran procesních písemností předložených k Tribunálu v roce 2017 blíží jednomu milionu.

Uplatňování nových procesních pravidel zavedených v roce 2015

Rok 2017 byl druhým celým rokem, kdy se uplatňovala procesní pravidla, jež vstoupila v platnost dne 1. července 2015.

Objektivně lze mít za to, že již bylo dosaženo sledovaných cílů spočívajících ve zjednodušení a racionalizaci. Procesní nástroje, které soud zavedl v roce 2015, byly plně využívány a vše nasvědčuje tomu, že jsou dokonale přizpůsobeny zvláštnostem sporů předkládaných Tribunálu.

Za zmínku stojí tyto skutečnosti:

- významné snížení počtu usnesení připravených kanceláří (317 oproti 521 v roce 2015)⁸, a to i přes značné množství projednávaných věcí;
- pokrok ve vyřizování přímých žalob rozsudkem bez nařízení jednání⁹, což bylo umožněno v 54 případech (a ve 152 případech ve věcech týkajících se duševního vlastnictví);
- nový jazykový režim pro věci týkající se duševního vlastnictví vedl k velkému snížení počtu zásahů ze strany soudní kanceláře, jakož i rozhodnutí předsedů senátů, a v podstatě vedl k vymizení vyjádření k jednacím jazyku (22 oproti 279 v roce 2015);
- absence druhé výměny spisů účastníků řízení ve věcech z oblasti duševního vlastnictví nezvýšila počet žádostí o nařízení jednání a pomohla snížit průměrnou délku řízení v těchto věcech rozhodovaných rozsudkem.

Pravidlo, podle něhož není třeba rozhodovat o návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení, nevyjádřil-li se Tribunál k námitce nepřijatelnosti či nedostatku pravomoci nebo nepříslušnosti uplatněné žalovaným, dále soudy umožnilo nerozhodovat o tomto druhu návrhů, které tvoří početnou skupinu, pokud bylo námitce vyhověno. A konečně pokud jde o zcela odlišnou oblast, jmenovitě veřejnou službu, Tribunál zahájil několik postupů smírného řešení sporů, z nichž některé zaznamenaly úspěch.

Naproti tomu je třeba uvést, že míra odstraňování vad návrhů nesplňujících formální náležitosti, která v roce 2016 klesla, začala opět stoupat u všech typů věcí.

Neustálá podpora, kterou nelze měřit kvantitativními ukazateli

Kancelář byla nápomocna při každodenní práci všem soudním kolegiím, jakož i personálu kabinetů soudců. Ti všichni se proto i v uplynulém roce mohli spolehnout na to, že jim bude personál kanceláře neustále k dispozici, a využít jeho odborných znalostí v procesních otázkách. Je třeba poznamenat, že zvýšení počtu soudců a jejich spolupracovníků v důsledku reformy vedlo k významnému zvýšení počtu interních dotazů na kancelář. Kancelář

^{8/} Od 1. července 2015 se některá rozhodnutí, která byla dříve přijímána formou usnesení (přerušování a opětné zahájení řízení, spojení věcí, vedlejší účastenství členského státu nebo orgánu v případě, že nebyly některé údaje obsažené v soudním spise označené za důvěrné), jsou přijímána formou pouhého rozhodnutí zakládaného do spisu.

^{9/} Do 1. července 2015 bylo možné rozhodnout rozsudkem bez nařízení jednání pouze ve věcech týkajících se duševního vlastnictví a v případě kasačních opravných prostředků podaných proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu.

zároveň ukázala schopnost pružně reagovat v rámci úsilí o nalezení společné a účinné cesty při řešení problémů, když se dokázala přizpůsobit okolnostem a zlepšovat své pracovní metody.

Kancelář konečně prostřednictvím svých zástupců i nadále poskytovala pomoc komisi Tribunálu pro procesní otázky, jakož i dalším komisím a pracovním skupinám v závislosti na jejich potřebách či povaze činnosti.

III. ADMINISTRATIVNÍ PODPORA

Kancelář jakožto administrativní útvar v loňském roce odpověděla na nejrůznější externí žádosti a podněty. Ve spolupráci s ostatními administrativními útvary soudu také přijala různá opatření s cílem:

- vyhovět novým požadavkům na ochranu životního prostředí (systém „EMAS“ – Eco-Management and Audit Scheme) v rámci podpory informovanosti o jednotlivých opatřeních a řady konkrétních akcí zaměřených zejména na ukončení distribuce dokumentů kanceláře v papírové podobě (různé statistiky a soudní kalendář) a přechod k jejich elektronické distribuci;
- naplno využít systém na ochranu velmi citlivých údajů ve věcech zahájených před Tribunálem (údaje, jejichž zpřístupnění by mohlo narušit bezpečnost nebo zahraniční politiku Unie nebo jednoho či více jejích členských států);
- zajistit, že budou respektována pravidla na ochranu osobních údajů.

Fungování kanceláře a sledování jednotlivých věcí upoutalo pozornost Evropského účetního dvora v rámci přezkumu výkonnosti vedení soudních řízení u Soudního dvora Evropské unie. Auditóři konkrétně ověřovali, zda použitelné postupy umožňují vyřizovat věci účinným způsobem a zda nelze lhůty pro jejich vyřízení ještě dále zkrátit. Účetní dvůr vypracoval v září 2017 zvláštní zprávu, která byla poté představena a prodiskutována v Evropském parlamentu a Radě Evropské unie.

Pokud jde o možná vylepšení, Účetní dvůr navrhl zavést integrovaný informační systém pro správu věcí. Jak v tomto ohledu uvedl Soudní dvůr Evropské unie ve svém vyjádření, tento návrh na prozkoumání možnosti zavést integrovaný informační systém či přímo jeho zavedení, s ohledem na zvláštnosti práce v soudním prostředí a charakteristiky jednotlivých soudů, byl přijat pozitivně. Kancelář Tribunálu, jejíž funkce spočívá v poskytování podpory, hodlá dokončit digitalizaci soudního řízení a využít tak všech jejích výhod. V roce 2018 proto bude nadále v tomto směru spolupracovat s útvary Soudního dvora Evropské unie a usilovat o integraci při vedení soudních řízení a modernizaci systému komunikace s účastníky řízení.

Kancelář dále začala v duchu dialogu a naslouchání pracovat na nejrůznějších formách spolupráce. V říjnu 2017 tak v rámci komunikace s kanceláří odvolacích senátů EUIPO započaté již v červnu 2014 proběhlo setkání zástupců obou kanceláří a útvarů odpovědných za zavádění nových technologií. Díky tomuto setkání mohly příslušné útvary vést podnětnou a přínosnou diskusi a zároveň finalizovat projekty navržené při předchozích setkáních či přinést podněty k zamyšlení do budoucna.

Kancelář se ve stejném duchu inspirovala u jiných soudů. Návštěva delegace z kanceláře Tribunálu v kanceláři Evropského soudu pro lidská práva v tomto ohledu napomohla lépe porozumět tomu, jak uvedená kancelář funguje, zejména po stránce využívaných informačních technologií.

Kancelář samozřejmě naslouchá zástupcům účastníků řízení, advokátům a zmocněncům členských států a orgánů, s nimiž je v každodenním přímém kontaktu.

Pomineme-li dopady přenesení pravomocí Soudního dvora na Tribunál, které zpráva ze dne 14. prosince 2017 předložená Evropskému parlamentu, Radě a Komisi¹⁰ podle všeho nevyklučuje, lze očekávat, že dojde ke zvýšení pracovní zátěže kanceláře v návaznosti na zvýšení počtu soudců v roce 2016 a v roce 2017, jakož i na vývoj sporné agendy a počtu projednávaných věcí. V důsledku toho bude kancelář pokračovat v organizaci a adaptaci, aby mohla s klidem čelit budoucím výzvám.

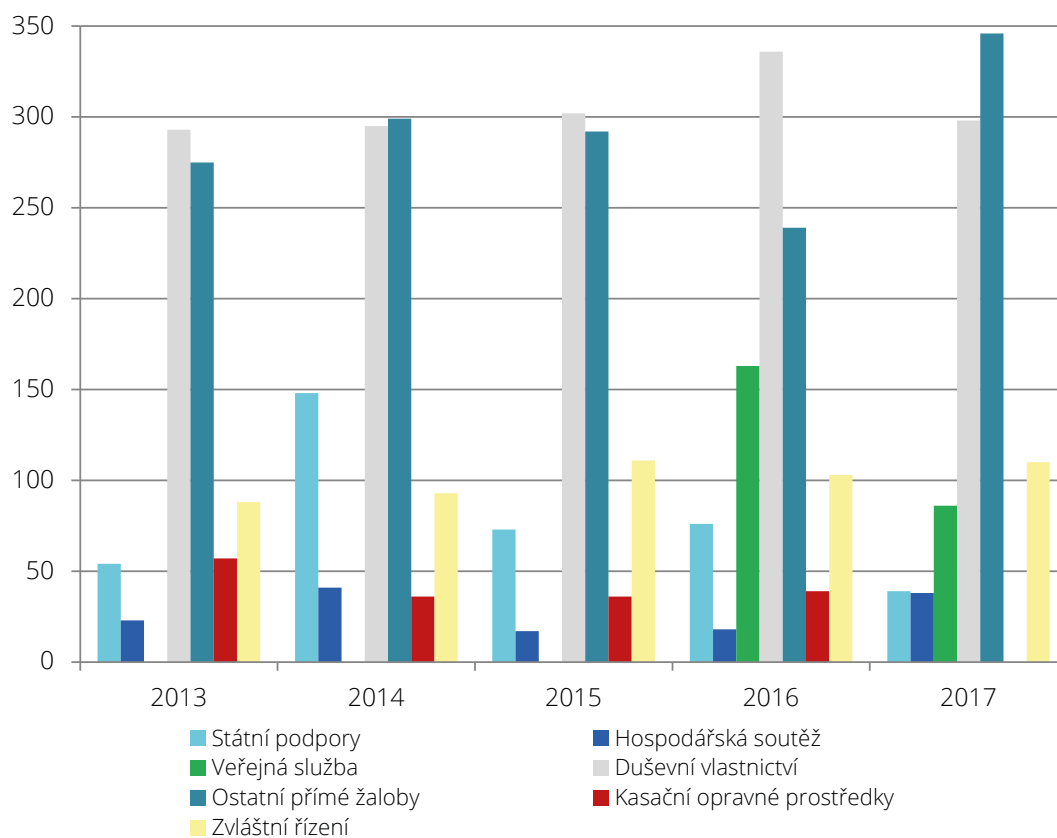
10/ Zpráva o možných změnách v rozdělení pravomocí, pokud jde o rozhodování o předběžných otázkách podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, připravená v souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení 2015/2422.

D/ SOUDNÍ STATISTIKY TRIBUNÁLU

I. Obecná činnost Tribunálu –Zahájené, ukončené, projednávané věci (2013–2017)	201
II. Zahájené věci –Povaha řízení (2013–2017)	202
III. Zahájené věci –Povaha žalob (2013–2017)	203
IV. Zahájené věci –Předmět žalob (2013–2017)	204
V. Ukončené věci –Povaha řízení (2013–2017)	205
VI. Ukončené věci – Předmět žalob (2017)	206
VII. Ukončené věci –Předmět žalob (2013–2017)	207
VIII. Ukončené věci –Soudní kolegia (2013–2017)	208
IX. Ukončené věci –Délka trvání řízení v měsících (2013–2017)	209
X. Délka řízení v měsících (2013–2017) ¹	210
XI. Věci projednávané k 31. prosinci –Povaha řízení (2013–2017)	211
XII. Věci projednávané k 31. prosinci –Předmět žalob (2013–2017)	212
XIII. Věci projednávané k 31. prosinci – Soudní kolegia (2013–2017)	213
XIV. Různé – Řízení o předběžných opatřeních (2013–2017)	214
XV. Různé –Zrychlená řízení (2013–2017) ¹	215
XVI. Různé –Rozhodnutí Tribunálu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (1990–2017)	216
XVII. Různé – Rozdělení kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru podle povahy řízení (2013–2017)	217
XVIII. Různé –Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2017)	218
XIX. Různé – Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2013–2017)	219
XX. Různé –Obecný vývoj (1989–2017)	220
XXI. Činnost soudní kanceláře Tribunálu (2015–2017)	221
XXII. Způsob podání procesních písemností u Tribunálu	222
XXIII. Počet stran předložených prostřednictvím aplikace e-Curia (2013–2017)	223
XXIV. Sdělení v Úředním věstníku Evropské unie (2013–2017)	224
XXV. Počet věcí s přednesem řečí (2013–2017)	225

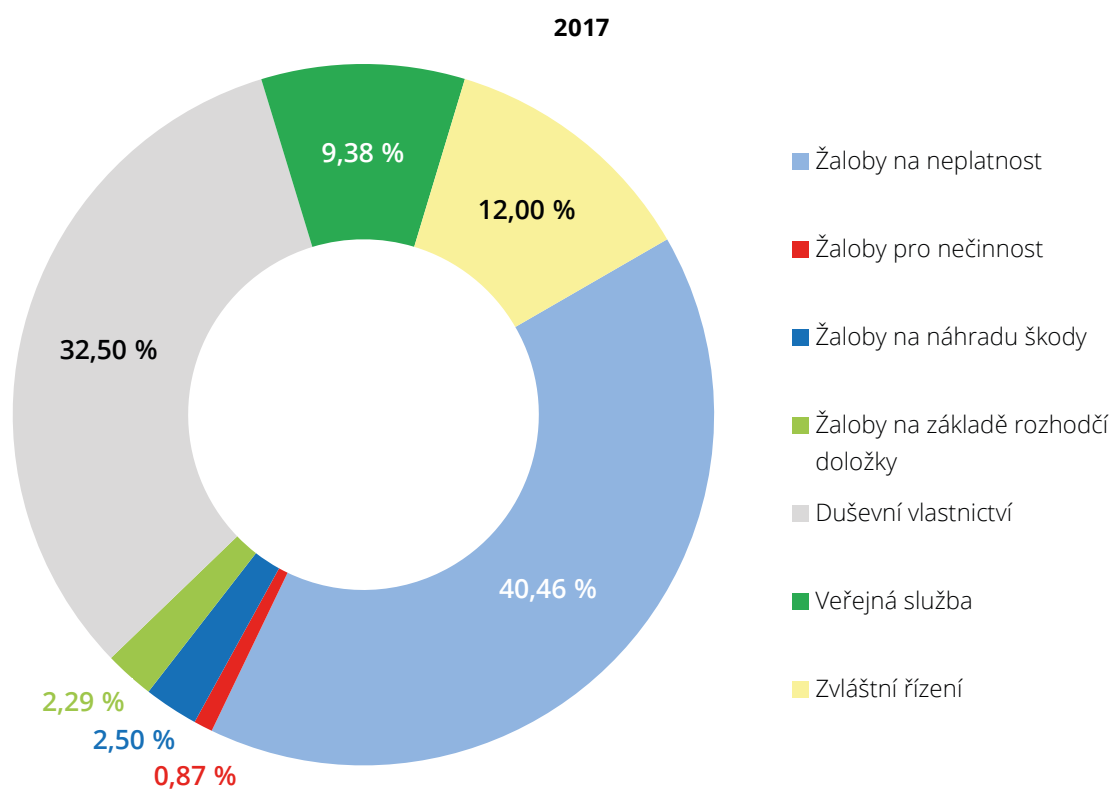
II. ZAHÁJENÉ VĚCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017)

	2013	2014	2015	2016 ¹	2017
Duševní vlastnictví	293	295	302	336	298
Hospodářská soutěž	23	41	17	18	38
Kasační opravné prostředky	57	36	36	39	
Ostatní přímé žaloby	275	299	292	239	346
Státní podpory	54	148	73	76	39
Veřejná služba				163	86
Zvláštní řízení	88	93	111	103	110
Celkem	790	912	831	974	917

1/ 1. září 2016 bylo 123 věcí z oblasti veřejné služby a 16 zvláštních řízení v této oblasti převedeno Tribunálu.

III. ZAHÁJENÉ VĚCI – POVAHA ŽALOB (2013–2017)

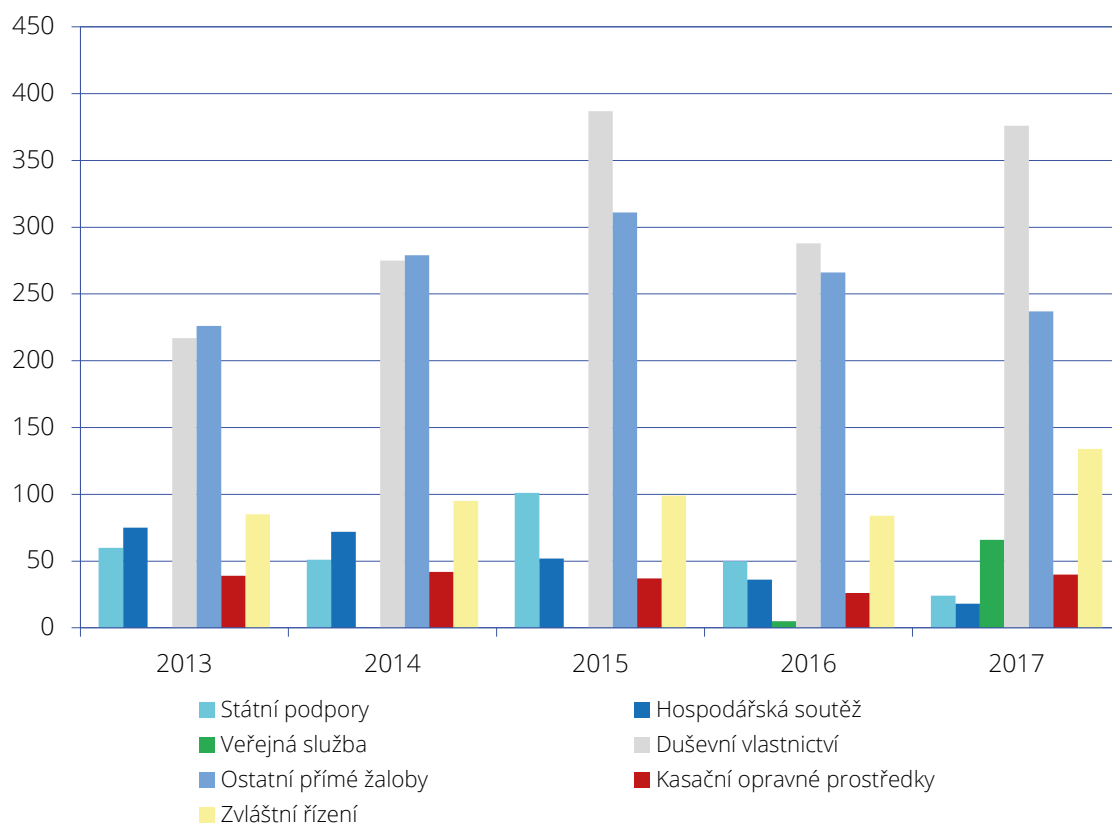

	2013	2014	2015	2016	2017
Žaloby na neplatnost	319	423	332	297	371
Žaloby pro nečinnost	12	12	5	7	8
Žaloby na náhradu škody	15	39	30	19	23
Žaloby na základě rozhodčí doložky	6	14	15	10	21
Duševní vlastnictví	293	295	302	336	298
Veřejná služba				163	86
Kasační opravné prostředky	57	36	36	39	
Zvláštní řízení	88	93	111	103	110
Celkem	790	912	831	974	917

IV. ZAHÁJENÉ VĚCI – PŘEDMĚT ŽALOB (2013–2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Celní unie a společný celní tarif	1	8		3	1
Cestovní ruch	2				
Daně	1	1	1	2	1
Doprava	5	1			
Duševní a průmyslové vlastnictví	294	295	303	336	298
Energie	1	3	3	4	8
Evropské občanství		1			
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)		4	7	4	5
Hospodářská a měnová politika	15	4	3	23	98
Hospodářská soutěž	23	41	17	18	38
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	3	3	5	2	3
Institucionální právo	44	67	53	52	65
Kultura	1			1	
Obchodní politika	23	31	6	17	14
Ochrana spotřebitele	1	1	2	1	
Omezující opatření (vnější činnost)	41	69	55	28	27
Politika rybolovu	3	3		1	2
Právo podniků		1	1		
Přidružení zámořských zemí a území	1				
Přistoupení nových států	1				
Přístup k dokumentům	20	17	48	19	25
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	6	1		7	
Průmyslová politika		2			
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	12	3	5	6	10
Rozhodčí doložka	6	14	15	10	21
Sbližování právních předpisů	13		1	1	5
Sociální politika		1		1	
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	1				
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	2			1	
Státní podpory	54	148	73	76	39
Svoboda usazování		1			
Transevropské sítě	3				2
Veřejné zakázky	15	16	23	9	19
Veřejné zdraví	5	11	2	6	5
Vnější činnost Evropské unie		2	1	2	2
Volný pohyb kapitálu			2	1	
Volný pohyb osob			1	1	1
Volný pohyb služeb		1		1	
Volný pohyb zboží	1		2	1	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	5	2	10	8	2
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	2		3	1	
Zaměstnanost	2				
Zemědělství	27	15	37	20	22
Životní prostředí	11	10	5	6	8
Celkem Smlouva o ES/SFEU	645	777	684	669	721
Služební řád úředníků	57	42	36	202	86
Zvláštní řízení	88	93	111	103	110
CELKEM	790	912	831	974	917

V. UKONČENÉ VĚCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Duševní vlastnictví	217	275	387	288	376
Hospodářská soutěž	75	72	52	36	18
Kasační opravné prostředky	39	42	37	26	40
Ostatní přímé žaloby	226	279	311	266	237
Státní podpory	60	51	101	50	24
Veřejná služba				5	66
Zvláštní řízení	85	95	99	84	134
Celkem	702	814	987	755	895

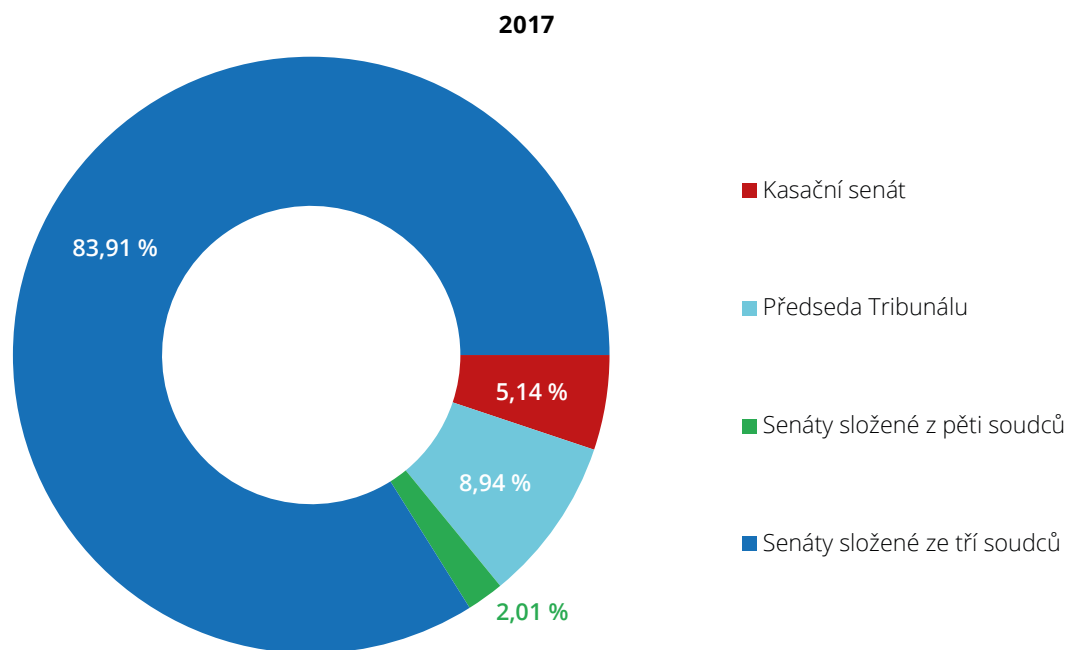
VI. UKONČENÉ VĚCI – PŘEDMĚT ŽALOB (2017)

	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Celní unie a společný celní tarif	3	2	5
Daně		3	3
Duševní a průmyslové vlastnictví	272	104	376
Energie	1	2	3
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	2	3	5
Hospodářská a měnová politika	3	3	6
Hospodářská soutěž	11	7	18
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	2	10	12
Institucionální právo	25	29	54
Kultura		1	1
Obchodní politika	13	2	15
Ochrana spotřebitele	1		1
Omezující opatření (vnější činnost)	22	4	26
Politika rybolovu		2	2
Přístup k dokumentům	7	7	14
Prostor svobody, bezpečnosti a práva		5	5
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	3	1	4
Rozhodčí doložka	11	6	17
Sbližování právních předpisů		2	2
Státní podpory	13	11	24
Veřejné zakázky	12	4	16
Veřejné zdraví		3	3
Vnější činnost Evropské unie	1	3	4
Volný pohyb osob		2	2
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	5	7	12
Zemědělství	14	7	21
Životní prostředí		3	3
Celkem Smlouva o ES/SFEU	421	233	654
Služební řád úředníků	70	37	107
Zvláštní řízení	1	133	134
CELKEM	492	403	895

VII. UKONČENÉ VĚCI – PŘEDMĚT ŽALOB (2013–2017) (ROZSUDKY A USNESENÍ)

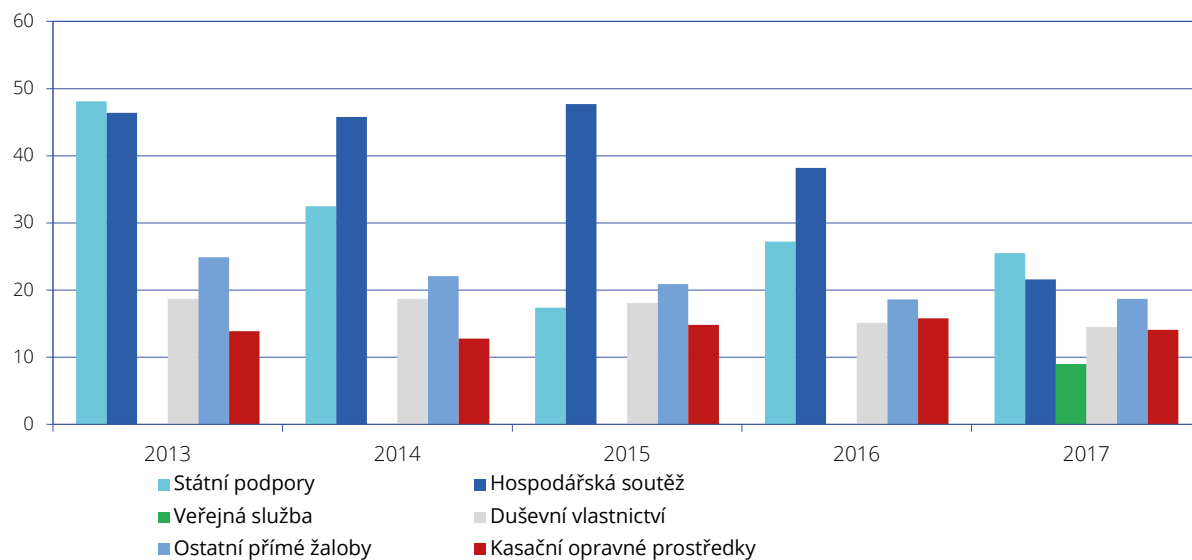
	2013	2014	2015	2016	2017
Celní unie a společný celní tarif	9	6	4	3	5
Cestovní ruch	1	1			
Daně		2	1		3
Doprava		3	3		
Duševní a průmyslové vlastnictví	218	275	388	288	376
Energie	1	3	1	3	3
Evropské občanství		1			
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)			5	1	5
Hospodářská a měnová politika	1	13	9	2	6
Hospodářská soutěž	75	72	52	36	18
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	14	1	6	1	12
Institucionální právo	35	33	58	46	54
Kultura				1	1
Obchodní politika	19	18	24	21	15
Ochrana spotřebitele			2	1	1
Omezující opatření (vnější činnost)	40	68	60	70	26
Politika rybolovu	2	15	3	2	2
Právo podniků			1		
Přidružení zámořských zemí a území		1			
Přistoupení nových států			1		
Přístup k dokumentům	19	23	21	13	14
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	7	1			5
Průmyslová politika			2		
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	6	3	9	8	4
Rozhodčí doložka	8	10	2	17	17
Sbližování právních předpisů		13		1	2
Sociální politika	4			1	
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	1				
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		2	1		
Státní podpory	59	51	101	50	24
Svoboda usazování			1		
Transevropské sítě		1		2	
Veřejné zakázky	21	18	22	20	16
Veřejné zdraví	4	10	15	3	3
Vnější činnost Evropské unie	2		2		4
Volný pohyb kapitálu			2	1	
Volný pohyb osob			1		2
Volný pohyb služeb		1		1	
Volný pohyb zboží	1		2	1	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	4	1	2	6	12
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	1	2		1	
Zaměstnanost	2				
Zemědělství	16	15	32	34	21
Životní prostředí	6	10	18	4	3
Celkem Smlouva o ES/SFEU	576	673	851	638	654
Celkem Smlouva o ESUO	1				
Služební řád úředníků	40	46	37	33	107
Zvláštní řízení	85	95	99	84	134
CELKEM	702	814	987	755	895

VIII. UKONČENÉ VĚCI – SOUDNÍ KOLEGIA (2013–2017)

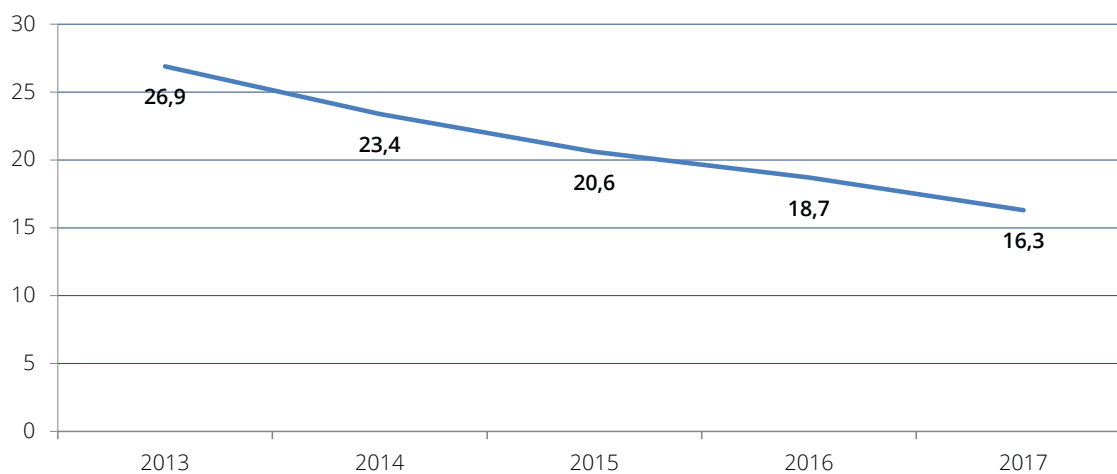
	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Kasační senát	13	47	60	21	32	53	23	14	37	25	13	38	29	17	46
Předseda Tribunálu		38	38		46	46		44	44		46	46		80	80
Senáty složené z pěti soudců	7	1	8	9	7	16	8	3	11	10	2	12	13	5	18
Senáty složené ze tří soudců	378	218	596	398	301	699	538	348	886	408	246	654	450	301	751
Samosoudce							1	8	9	5		5			
Celkem	398	304	702	428	386	814	570	417	987	448	307	755	492	403	895

IX. UKONČENÉ VĚCI – DÉLKA TRVÁNÍ ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2013–2017) ¹ (ROZSUDKY A USNESENÍ)

	2013	2014	2015	2016	2017
Duševní vlastnictví	18,7	18,7	18,1	15,1	14,5
Hospodářská soutěž	46,4	45,8	47,7	38,2	21,6
Kasační opravné prostředky	13,9	12,8	14,8	15,8	14,1
Ostatní přímé žaloby	24,9	22,1	20,9	18,6	18,7
Státní podpory	48,1	32,5	17,4	27,2	25,5
Veřejná služba					8,9
Všechny věci	26,9	23,4	20,6	18,7	16,3

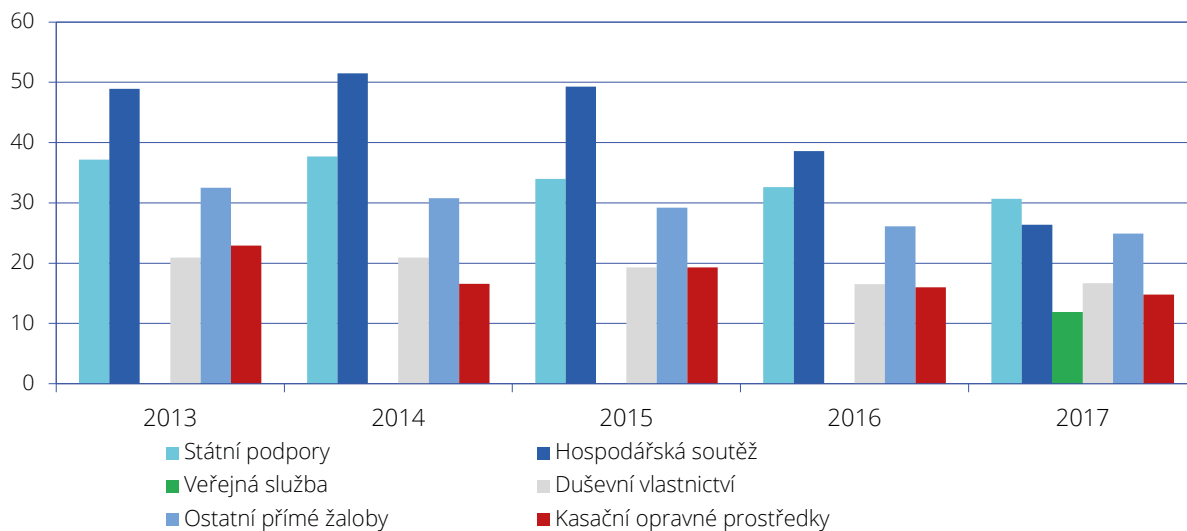
DÉLKA ŘÍZENÍ (V MĚSÍCÍCH) VŠECHNY VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM NEBO USNESENÍM

1/ Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetínách měsíce. Výpočet průměrné délky trvání řízení nezohledňuje: věci, v nichž byl vydán mezitímní rozsudek; zvláštní řízení; kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních nebo vedlejším účastenství; věci Soudu pro veřejnou službu převedené na Tribunal od 1. září 2016. Průměrné trvání řízení v oblasti veřejné služby převedených na Tribunal 1. září 2016 a ukončených rozsudkem nebo usnesením Tribunalu je 19,7 měsíce (po započtení doby řízení u Soudu pro veřejnou službu i u Tribunalu).

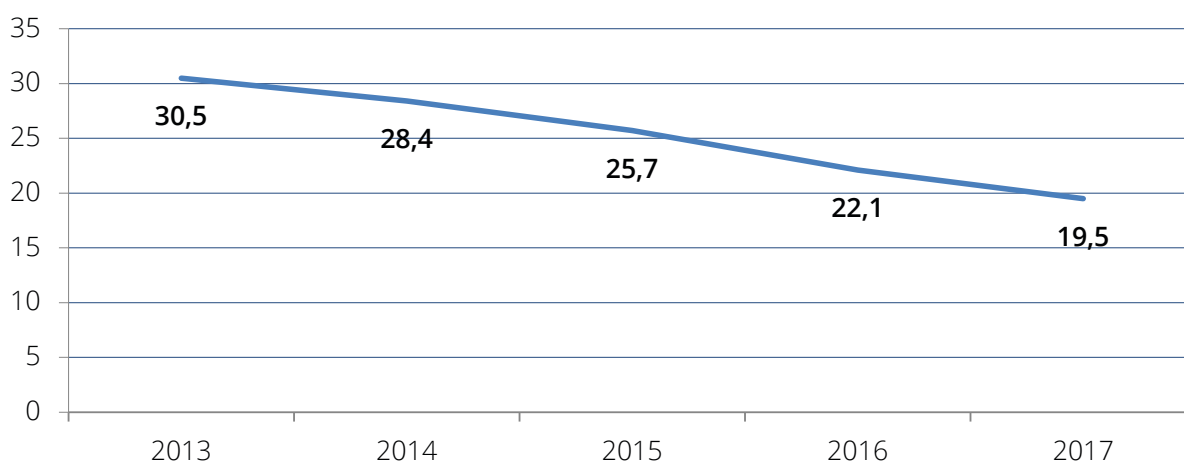
X. DÉLKA ŘÍZENÍ V MĚSÍCÍCH (2013–2017) ¹

(ROZSUDKY)

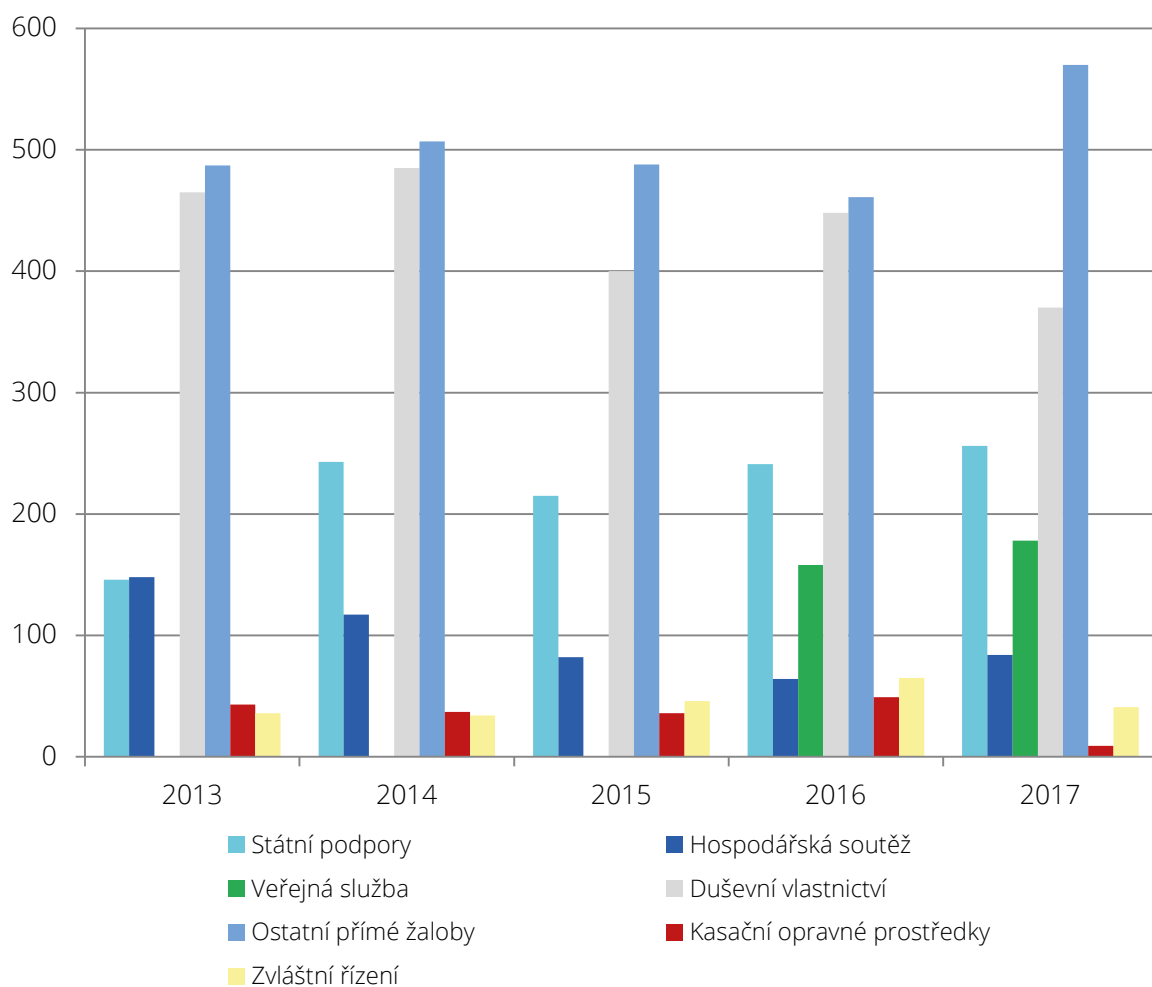
	2013	2014	2015	2016	2017
Duševní vlastnictví	20,9	20,9	19,3	16,5	16,7
Hospodářská soutěž	48,9	51,5	49,3	38,6	26,4
Kasační opravné prostředky	22,9	16,6	19,3	16	14,8
Ostatní přímé žaloby	32,5	30,8	29,2	26,1	24,9
Státní podpory	37,2	37,7	34	32,6	30,7
Veřejná služba					11,9
Všechny věci	30,5	28,4	25,7	22,1	19,5

DÉLKA ŘÍZENÍ (V MĚSÍCÍCH) VŠECHNY VĚCI UKONČENÉ ROZSUDKEM

1/ Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetínách měsíce. Výpočet průměrné délky trvání řízení nezohledňuje: věci, v nichž byl vydán mezitímní rozsudek; zvláštní řízení; kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních nebo vedlejších účastenství; věci Soudu pro veřejnou službu převedené na Tribunal od 1. září 2016. Průměrné trvání řízení v oblasti veřejné služby převedených na Tribunal 1. září 2016 a ukončených rozsudkem Tribunalu je 21 měsíců (po započtení doby řízení u Soudu pro veřejnou službu i u Tribunalu).

XI. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI – POVAHA ŘÍZENÍ (2013–2017)

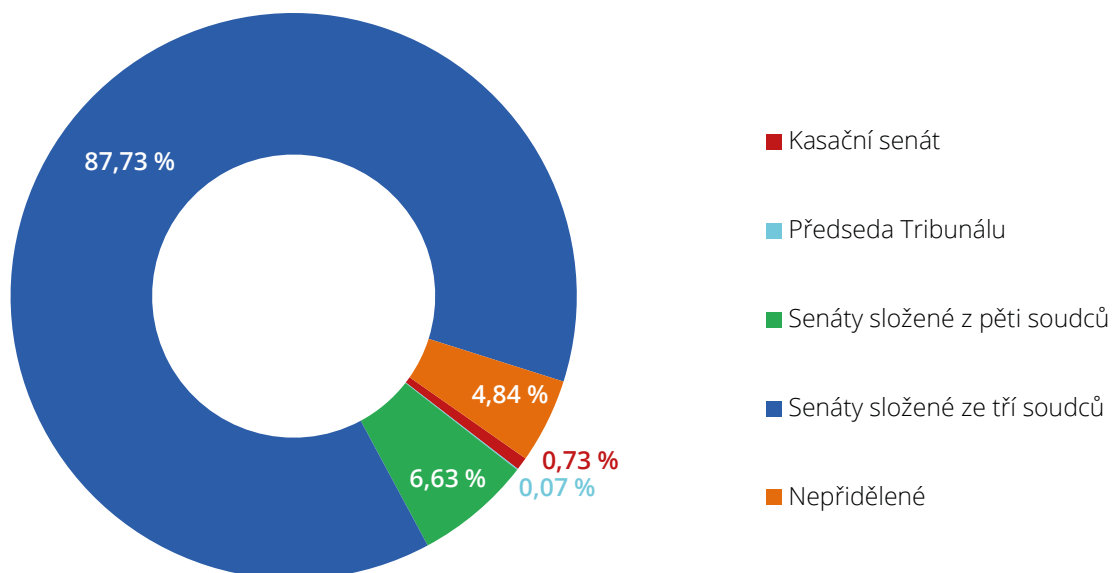
	2013	2014	2015	2016	2017
Duševní vlastnictví	465	485	400	448	370
Hospodářská soutěž	148	117	82	64	84
Kasační opravné prostředky	43	37	36	49	9
Ostatní přímé žaloby	487	507	488	461	570
Státní podpory	146	243	215	241	256
Veřejná služba				158	178
Zvláštní řízení	36	34	46	65	41
Celkem	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

XII. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI – PŘEDMĚT ŽALOB (2013–2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Celní unie a společný celní tarif	7	9	5	5	1
Cestovní ruch	1				
Daně	1			2	
Doprava	5	3			
Duševní a průmyslové vlastnictví	465	485	400	448	370
Energie	1	1	3	4	9
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	1	5	7	10	10
Hospodářská a měnová politika	18	9	3	24	116
Hospodářská soutěž	148	117	82	64	84
Hospodářská, sociální a teritoriální soudržnost	13	15	14	15	6
Institucionální právo	50	84	79	85	96
Kultura	1	1	1	1	
Obchodní politika	45	58	40	36	35
Ochrana spotřebitele	1	2	2	2	1
Omezující opatření (vnější činnost)	107	108	103	61	62
Politika rybolovu	17	5	2	1	1
Právo podniků		1	1	1	1
Přidružení zámořských zemí a území	1				
Přistoupení nových států	1	1			
Přístup k dokumentům	38	32	59	65	76
Prostor svobody, bezpečnosti a práva				7	2
Průmyslová politika		2			
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	14	14	10	8	14
Rozhodčí doložka	13	17	30	23	27
Sbližování právních předpisů	13		1	1	4
Sociální politika		1	1	1	1
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	3	1		1	1
Státní podpory	146	243	215	241	256
Svoboda usazování		1			
Transevropské sítě	3	2	2		2
Veřejné zakázky	36	34	35	24	27
Veřejné zdraví	16	17	4	7	9
Vnější činnost Evropské unie	1	3	2	4	2
Volný pohyb osob				1	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	8	9	17	19	9
Vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport	2		3	3	3
Zemědělství	51	51	56	42	43
Životní prostředí	18	18	5	7	12
Celkem Smlouva o ES/SFEU	1 245	1 349	1 182	1 213	1 280
Služební řád úředníků	44	40	39	208	187
Zvláštní řízení	36	34	46	65	41
CELKEM	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

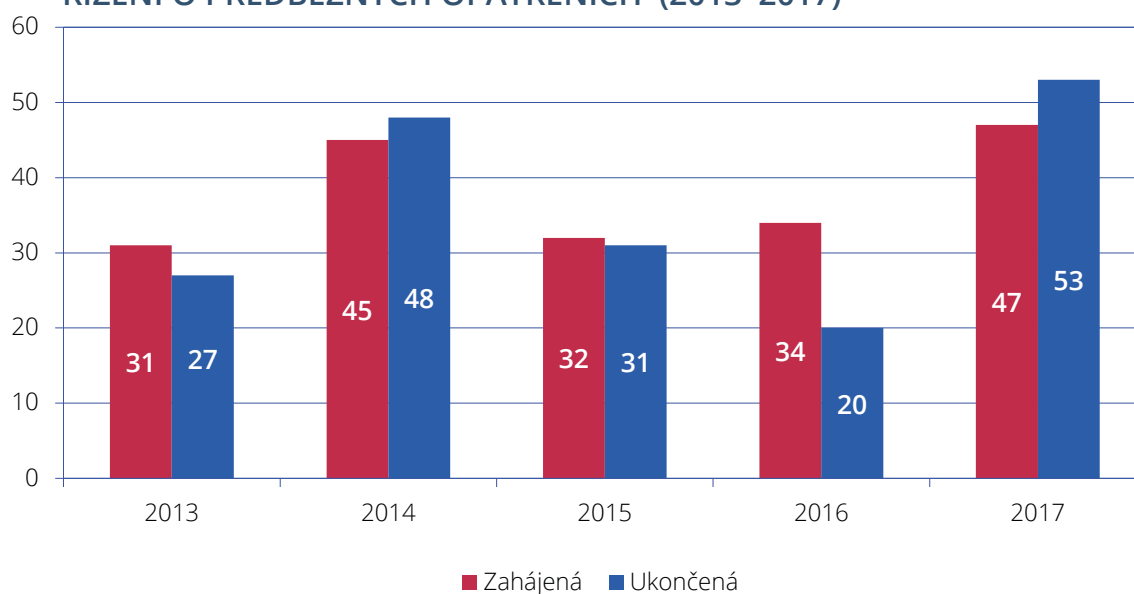
XIII. VĚCI PROJEDNÁVANÉ K 31. PROSINCI – SOUDNÍ KOLEGIA (2013–2017)

2017

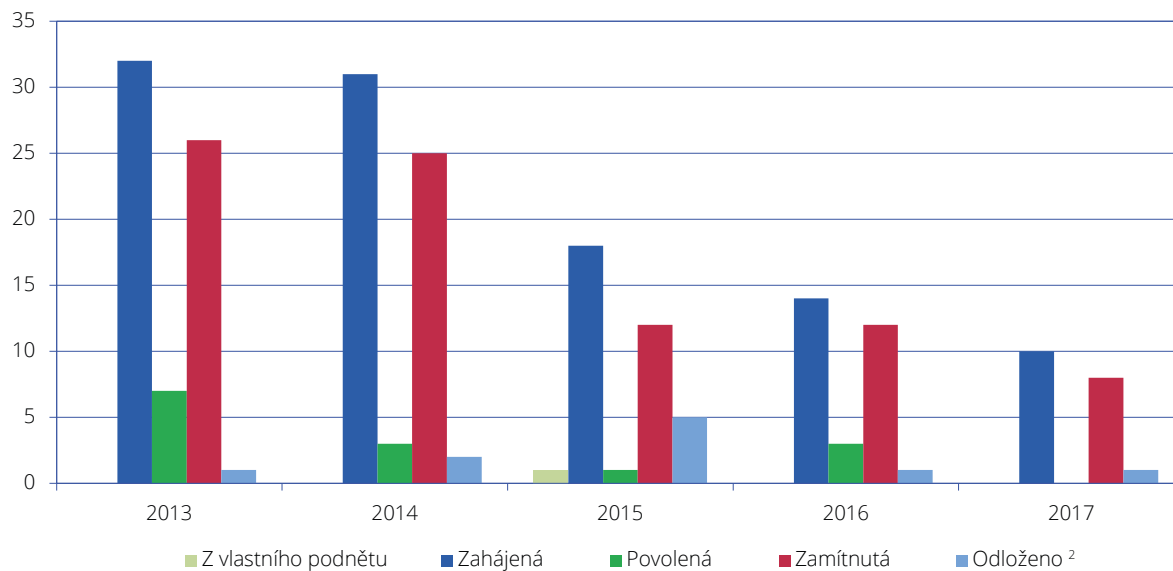
	2013	2014	2015	2016	2017
Kasační senát	51	37	48	51	11
Předseda Tribunálu	1	1	12	12	1
Senáty složené z pěti soudců	12	15	6	23	100
Senáty složené ze tří soudců	1 146	1 272	1 099	1 253	1 323
Samosoudce			1		
Nepřidělené	115	98	101	147	73
Celkem	1 325	1 423	1 267	1 486	1 508

XIV. RŮZNÉ – ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÝCH OPATŘENÍCH (2013–2017)

	2017		Směr rozhodnutí		
	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Ukončená řízení o předběžných opatřeních	Souhlas	Vyškrtnutí/ Nevydání rozhodnutí ve věci	Zamítnutí
Daně	1	1		1	
Energie	2	4			4
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	1				
Hospodářská a měnová politika		1			1
Hospodářská soutěž	2	3		1	2
Institucionální právo	8	11			11
Omezující opatření (vnější činnost)	8	8			8
Politika rybolovu	3	3			3
Přístup k dokumentům	2	2	1	1	
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	1	3			3
Rozhodčí doložka	1	3			3
Služební řád úředníků	2	3	1		2
Státní podpory	4	2			2
Veřejné zakázky	6	6			6
Veřejné zdraví	2	1		1	
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír		1		1	
Zemědělství	3				
Životní prostředí	1	1			1
Celkem	47	53	2	5	46

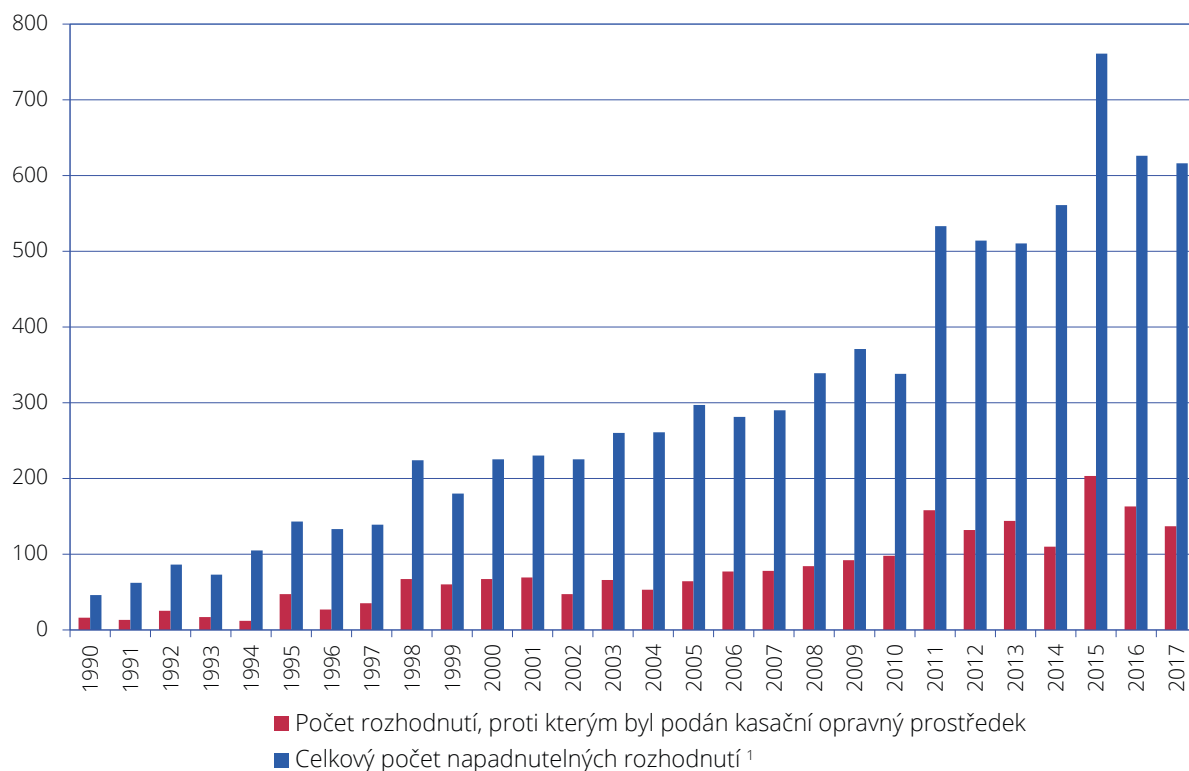
XV. RÚZNÉ – ZRYCHLENÁ ŘÍZENÍ (2013–2017) ¹

	2013			2014			2015			2016			2017							
	z vlastního podnětu	Zahájená			z vlastního podnětu	Zahájená			z vlastního podnětu	Zahájená			z vlastního podnětu	Zahájená						
		Povolená	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolená	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolená	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolená	Zamítnutá	Odloženo ²				
Energie	1	1																		
Hospodářská a měnová politika							1	1												
Hospodářská soutěž	2	2		1	1				1	1		1	1	1	1					
Institucionální právo				1		1	2		2	2	2	5	4	1						
Obchodní politika	15	2	14	1					1	1										
Omezující opatření (vnější činnost)	4	4		9	9		4	4	1	1										
Přístup k dokumentům	1	1		2	2		2	2	2	2		2	1							
Prostor svobody, bezpečnosti a práva									3	3										
Služební řád úředníků							1	1	1	1		1	1	1	1					
Státní podpory				13	2	10	3	2		2										
Veřejné zakázky	2	1		1	2	1	1		1	1	1	1	1	1	1					
Veřejné zdraví	1	2		3	1	1	1		1	1										
Vnější činnost Evropské unie							1	1												
Volný pohyb kapitálu							2		2											
Volný pohyb zboží									1		1									
Zemědělství	1	1					1	1												
Životní prostředí	5	5		1			1													
Celkem	32	7	26	1	31	3	25	2	1	18	1	12	5	14	3	12	1	10	8	1

- 1/ Rozhodnout o projednání věci předložené Tribunálu ve zrychleném řízení může Tribunál k žádosti hlavního účastníka řízení a od 1. července 2015 i z vlastního podnětu.
- 2/ Do kategorie „odloženo“ spadají následující případy: zpětvzetí žádosti, zpětvzetí a případy, kdy je o žalobě rozhodnuto usnesením před tím, než je rozhodnuto o žádosti o projednání věci ve zrychleném řízení.

XVI. RŮZNÉ – ROZHODNUTÍ TRIBUNÁLU, PROTI KTERÝM BYL PODÁN KASAČNÍ OPRAVNÝ PROSTŘEDEK K SOUDNÍMU DVORU (1990–2017)

	Počet rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek	Celkový počet napadnutelných rozhodnutí ¹	Procentní podíl rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	225	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	78	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	338	29 %
2011	158	533	30 %
2012	132	514	26 %
2013	144	510	28 %
2014	110	561	20 %
2015	203	761	27 %
2016	163	626	26 %
2017	137	616	22 %

1/ Celkový počet napadnutelných rozhodnutí – rozsudky, usnesení o předběžných opatřeních a o zamítnutí vedlejšího účastenství a všechna usnesení ukončující řízení jiná než usnesení o vyškrtnutí a o postoupení – pro která uplynula lhůta pro podání kasačního opravného prostředku nebo byl kasační opravný prostředek podán.

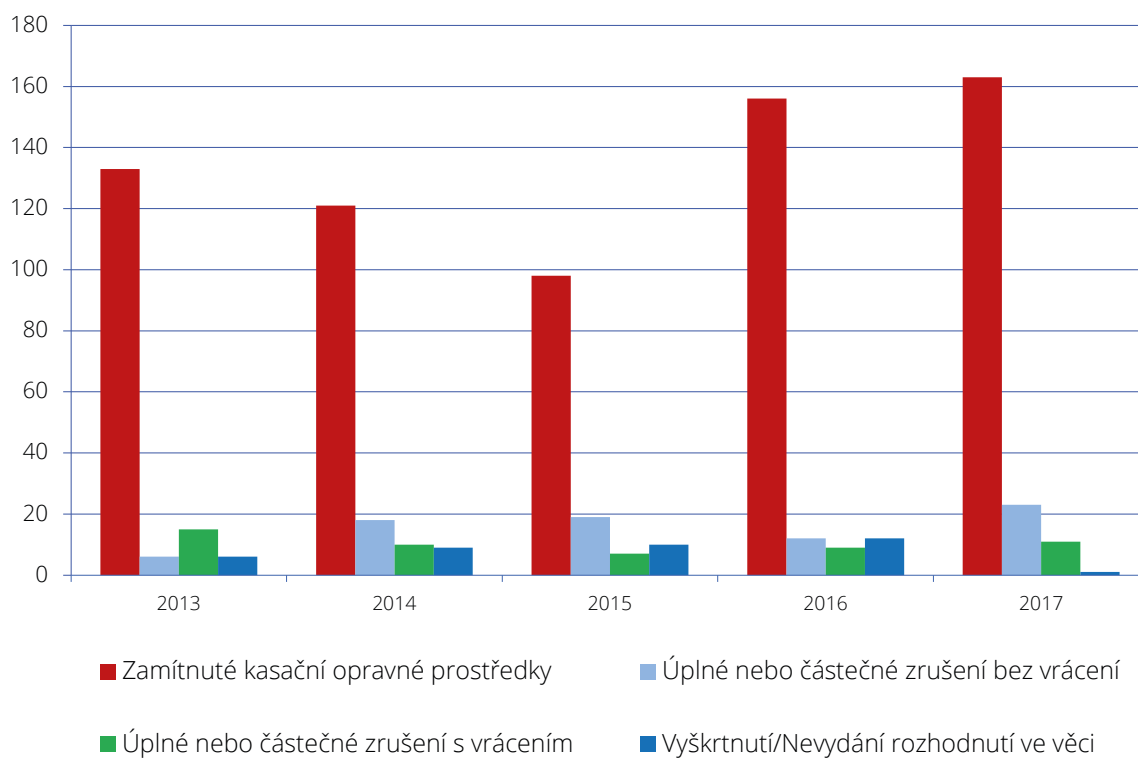
XVII. RŮZNÉ – ROZDĚLENÍ KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU DVORU PODLE POVAHY ŘÍZENÍ (2013–2017)

	2013			2014			2015			2016			2017		
	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Rozhodnutí, která jsou předmětem kasačního opravného prostředku	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %
Duševní vlastnictví	38	183	21 %	33	209	16 %	64	333	19 %	48	276	17 %	52	298	17 %
Hospodářská soutěž	28	73	38 %	15	44	34 %	32	61	52 %	17	41	41 %	5	17	29 %
Kasační opravné prostředky							2								
Ostatní přímé žaloby	62	202	31 %	47	231	20 %	85	290	29 %	75	253	30 %	61	236	26 %
Státní podpory	16	52	31 %	15	77	19 %	22	75	29 %	23	56	41 %	8	25	32 %
Veřejná služba													8	37	22 %
Zvláštní řízení													3	3	100 %
Celkem	144	510	28 %	110	561	20 %	203	761	27 %	163	626	26 %	137	616	22 %

**XVIII. RÚZNÉ –
VÝSLEDKY KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU
DVORU (2017)
(ROZSUDKY A USNESENÍ)**

	Zamítnuté kasační opravné prostředky	Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	Úplné nebo částečné zrušení s vrácením	Vyškrtnutí/Nevydání rozhodnutí ve věci	Celkem
Doprava	1				1
Duševní a průmyslové vlastnictví	39	2	1		42
Energie			1		1
Finanční předpisy (rozpočet, finanční rámec, vlastní zdroje, boj proti podvodům)	3				3
Hospodářská a měnová politika	1				1
Hospodářská soutěž	36	6	3		45
Institucionální právo	17	2			19
Obchodní politika	8	4			12
Ochrana spotřebitele	1				1
Politika rybolovu	1				1
Přístup k dokumentům	8	1			9
Registrace, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (nařízení REACH)	6				6
Řízení	3				3
Sbližování právních předpisů	1				1
Služební řád úředníků	1				1
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	7		1		8
Státní podpory	15	5	3	1	24
Veřejné zakázky		1			1
Veřejné zdraví	3	1			4
Výzkum, technologický rozvoj a vesmír	2				2
Zásady unijního práva	1				1
Zemědělství	8	1	2		11
Životní prostředí	1				1
Celkem	163	23	11	1	198

**XIX. RŮZNÉ –
VÝSLEDKY KASAČNÍCH OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ K SOUDNÍMU
DVORU (2013–2017)
(ROZSUDKY A USNESENÍ)**

	2013	2014	2015	2016	2017
Zamítnuté kasační opravné prostředky	133	121	98	156	163
Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	6	18	19	12	23
Úplné nebo částečné zrušení s vrácením	15	10	7	9	11
Vyškrtnutí/Nevydání rozhodnutí ve věci	6	9	10	12	1
Celkem	160	158	134	189	198

**XX. RÚZNÉ –
OBECNÝ VÝVOJ (1989–2017)
ZAHÁJENÉ, UKONČENÉ, PROJEDNÁVANÉ VĚCI**

	Zahájené věci ¹	Ukončené věci ²	Věci projednávané k 31. prosinci každého roku
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
2014	912	814	1 423
2015	831	987	1 267
2016	974	755	1 486
2017	917	895	1 508
Celkem	14 374	12 866	

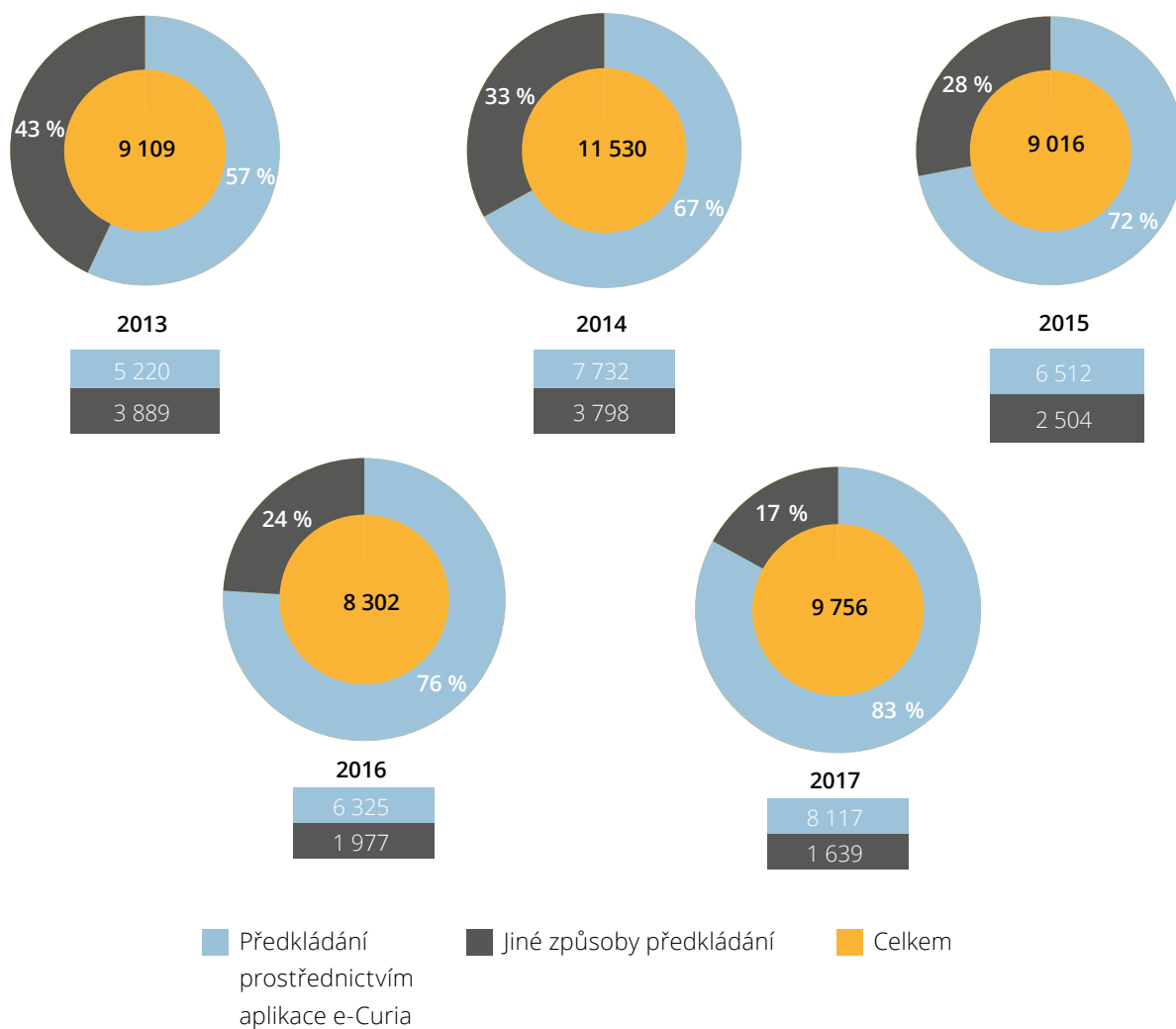
- 1/ 1989: Soudní dvůr postoupil 153 věcí nově zřízenému Soudu prvního stupně.
1993: Soudní dvůr postoupil 451 věcí z důvodu prvního rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
1994: Soudní dvůr postoupil 14 věcí z důvodu druhého rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
2004–2005: Soudní dvůr postoupil 25 věcí z důvodu třetího rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
2016: 1. září 2016 bylo 139 věcí z oblasti veřejné služby převedeno Tribunálu.
- 2/ 2005–2006: Soud prvního stupně postoupil 118 věcí nově zřízenému Soudu pro veřejnou službu.

XXI. ČINNOST SOUDNÍ KANCELÁŘE TRIBUNÁLU (2015–2017)

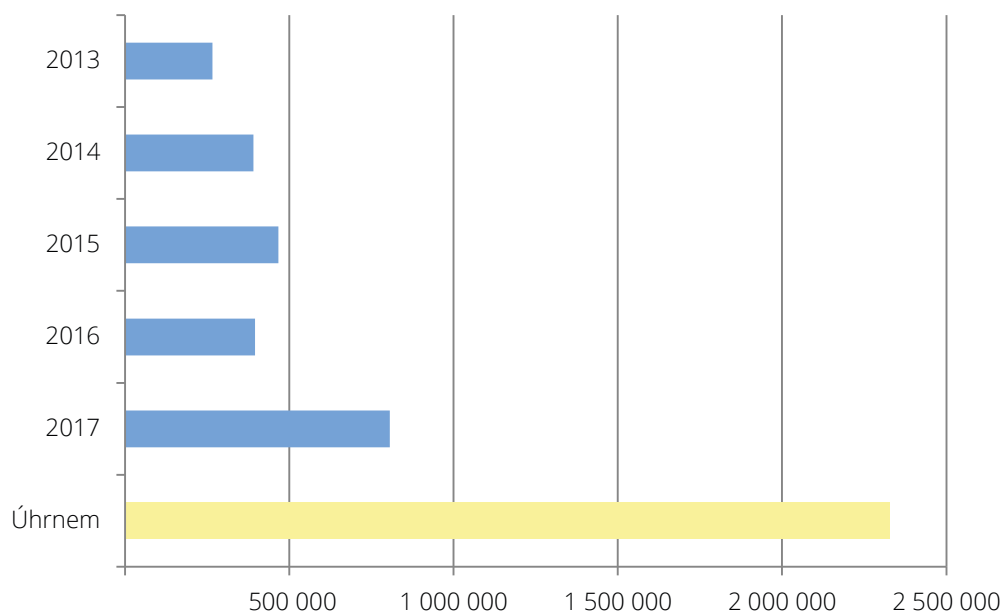
Druh činnosti	2015	2016	2017
Počet procesních písemností zapsaných do rejstříku vedeného soudní kanceláří ¹	46 432	49 771	55 070
Počet návrhů na zahájení řízení ²	831	835	917
Počet věcí z oblasti veřejné služby převedených Tribunálu ³	–	139	–
Podíl návrhů na zahájení řízení, u nichž došlo k odstranění vad ⁴	42,50 %	38,20 %	41,20 %
Počet spisů účastníků řízení (mimo návrhy na zahájení řízení)	4 484	3 879	4 449
Počet návrhů na vstup vedlejšího účastníka do řízení	194	160	565
Počet žádostí o důvěrné nakládání (s údaji obsaženými v podáních a podkladech) ⁵	144	163	212
Návrhy usnesení připravované soudní kanceláří ⁶ (zjevná nepřípustnost před doručením, přerušování řízení/pokračování v řízení, spojení věcí, přezkoumání námitky nepřípustnosti spolu s věcí samou, nezpochybněné vedlejší účastenství, vyškrtnutí, nevydání rozhodnutí ve věci samé v oblasti duševního vlastnictví, znovuotevření ústní části řízení a oprava)	521	241	317
Počet zasedání senátů (s účastí soudní kanceláře)	303	321	405
Počet protokolů z jednání a zápisů o vyhlášení rozsudku	873	637	812

- 1/ Tento počet je ukazatelem umožňujícím měřit objem práce útvaru, neboť u každého podání nebo podkladu na vstupu nebo výstupu dochází k zápisu do rejstříku. Počet procesních písemností zapsaných do rejstříku vedeného soudní kanceláří je třeba posuzovat s přihlédnutím k povaze řízení před Tribunálem. Jelikož je v případech přímých žalob počet účastníků řízení omezený [žalobce, žalovaný a případně vedlejší účastník (vedlejší účastníci)], je doručování prováděno pouze těmito účastníky.
- 2/ Každý spis účastníka řízení (včetně návrhu na zahájení řízení) musí být zapsán do rejstříku, vložen do spisu, případně musí být odstraněny vady, sdělen kabinetům soudců s předávacím listem, v některých případech podrobným, a poté případně přeložen a nakonec doručen účastníkům řízení.
- 3/ 1. září 2016
- 4/ Pokud návrh na zahájení řízení (totéž platí i pro jakýkoli jiný spis účastníka řízení) nedodrhuje některé požadavky, soudní kancelář přistoupí k odstranění vad, jak stanoví procesní pravidla.
- 5/ Počet žádostí o důvěrnost nemá vliv na množství údajů obsažených v jednom či několika spisech účastníků řízení, u nichž je žádáno o důvěrné nakládání.
- 6/ Od 1. července 2015, kdy vstoupil v platnost nový jednací řád Tribunálu, jsou některá rozhodnutí, jež byla předtím přijímána formou usnesení (přerušování řízení/pokračování v řízení, spojení věcí, vedlejší účastenství členského státu nebo orgánu bez důvěrného nakládání), přijímána formou prostého rozhodnutí založeného do soudního spisu ve věci.

XXII. ZPŮSOB PODÁNÍ PROCESNÍCH PÍSEMNOSTÍ U TRIBUNÁLU

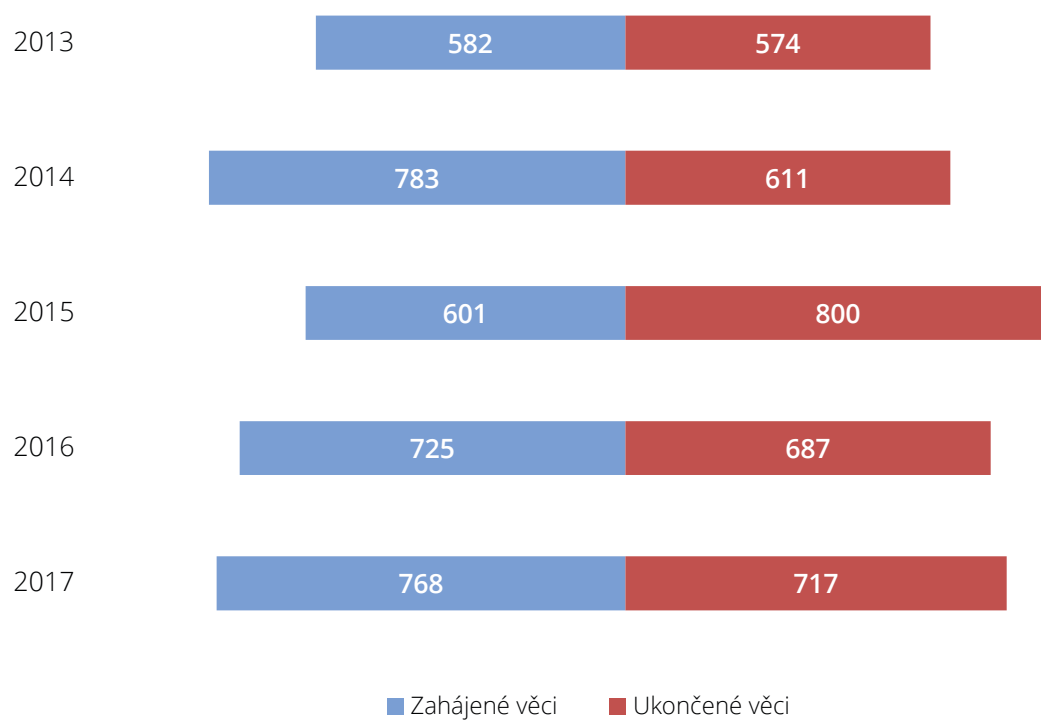
XXIII. POČET STRAN PŘEDLOŽENÝCH PROSTŘEDNICTVÍM APLIKACE E-CURIA (2013–2017) ¹

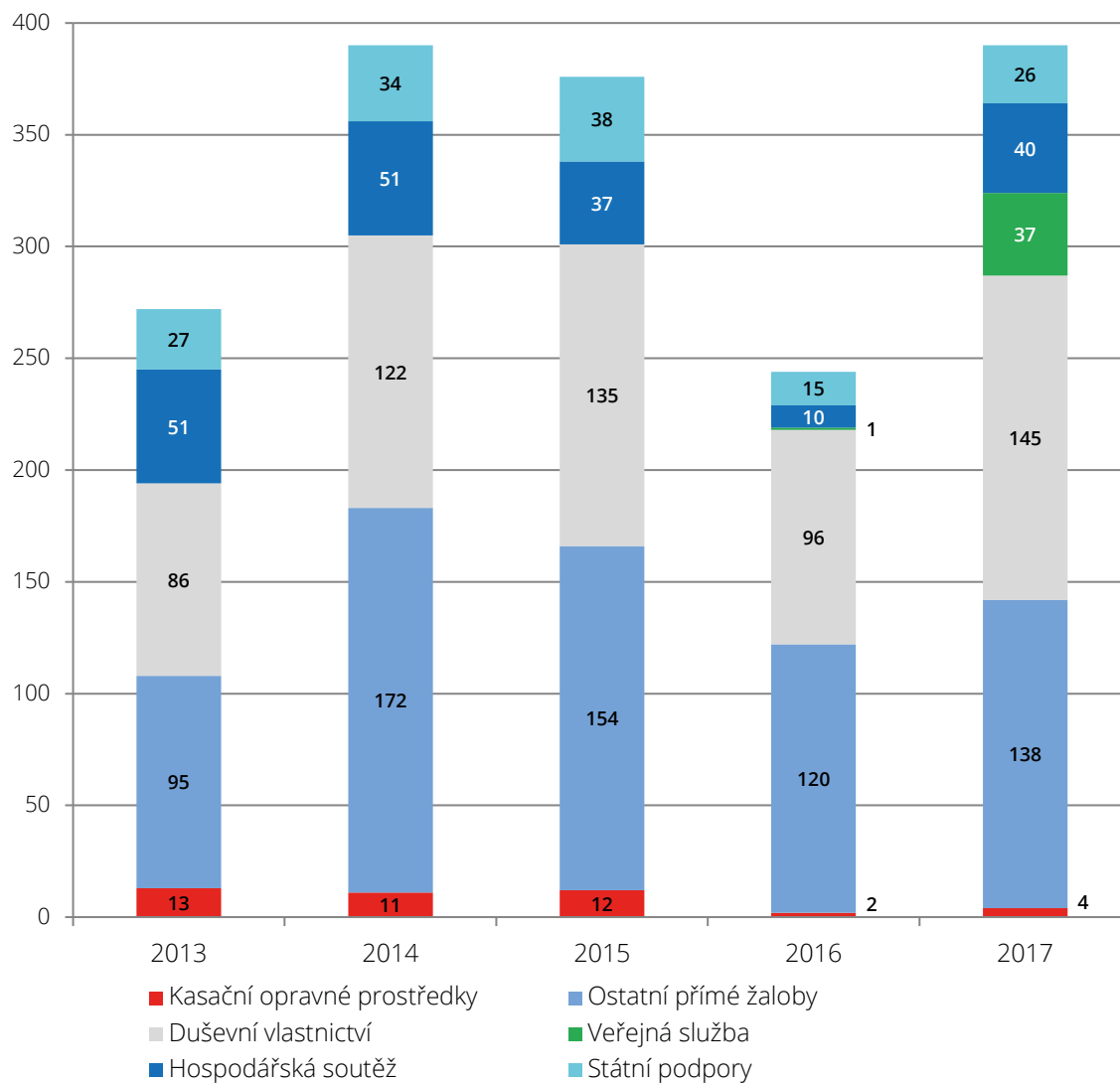
	2013	2014	2015	2016	2017	Úhrnem
Počet stran předložených prostřednictvím aplikace e-Curia	266 048	390 892	466 875	396 072	805 768	2 325 655

^{1/} V případě let 2013 až 2016 údaje nezahrnují počet stran návrhů na zahájení řízení.

XXIV. SDĚLENÍ V ÚŘEDNÍM VĚSTNÍKU EVROPSKÉ UNIE (2013–2017)

XXV. POČET VĚCÍ S PŘEDNESEM ŘEČÍ (2013–2017)

	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem	272	390	376	244	390

E/ SLOŽENÍ TRIBUNÁLU

(Protokolární pořádek k 31. prosinci 2017)

První řada zleva doprava:

Soudkyně I. Labucka, předseda senátu A. M. Collins, předseda senátu G. Berardis, předseda senátu H. Kanninen, M. předseda senátu M. Prek, místopředseda Tribunálu M. van der Woude, M. předseda Tribunálu M. Jaeger, předsedkyně senátu I. Pelikánová, předseda senátu S. Frimodt Nielsen, předseda senátu D. Gratsias, předsedkyně senátu V. Tomljenović, předseda senátu S. Gervasoni, soudce S. Pappasavvas

Druhá řada zleva doprava:

Soudci C. Iliopoulos, L. Madise, V. Kreuschitz, E. Buttigieg, J. Schwarcz a A. Dittrich, soudkyně M. Kančeva, soudci E. Bieliūnas, I. Ulloa Rubio, I. S. Forrester a L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Třetí řada zleva doprava:

Soudci P. Nihoul a R. Barents, soudkyně I. Reine, soudce P. G. Xuereb, soudkyně N. Póltorak, soudci V. Valančius, D. Spielmann a Z. Csehi, soudkyně A. Marcoulli, soudci F. Schalin, E. Perillo a R. da Silva Passos

Čtvrtá řada zleva doprava:

Soudci G. De Baere, A. Kornezov a J. Passer, soudkyně O. Spineanu-Matei, soudci J. Svenningsen, B. Berke a U. Öberg, soudkyně M. J. Costeira a K. Kowalik-Bańczyk, soudce C. Mac Eochaidh, vedoucí soudní kanceláře E. Coulon

1. ZMĚNY VE SLOŽENÍ TRIBUNÁLU V ROCE 2017

Emmanuel Coulon, který je vedoucím kanceláře Tribunálu od 6. října 2005 a jehož funkční období skončilo 5. října 2017, byl dne 16. listopadu 2016 opětovně jmenován do funkce na období od 6. října 2017 do 5. října 2023.

Slavnostní zasedání konané dne 8. června 2017

Rozhodnutím ze dne 29. března 2017 jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie do funkce soudce Tribunálu p. Colma Mac Eochaidha na období od 2. dubna 2017 do 31. srpna 2019.

U příležitosti jeho složení přísahy a vstupu do funkce se dne 8. června 2017 konalo slavnostní zasedání Soudního dvora.

SLAVNOSTNÍ ZASEDÁNÍ KONANÉ DNE 4. ŘÍJNA 2017

Rozhodnutím ze dne 6. září 2017 jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie do funkce soudce Tribunálu p. Geerta De Baere na období od 15. září 2017 do 31. srpna 2022.

U příležitosti jeho složení přísahy a vstupu do funkce se dne 4. října 2017 konalo slavnostní zasedání Soudního dvora.

2. PROTOKOLÁRNÍ POŘÁDKY

OD 1. LEDNA 2011 DO 8. ČERVNA 2017

Pan M. JAEGER, předseda
Pan M. van der WOUDE, místopředseda
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předsedkyně senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan H. KANNINEN, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Paní V. TOMLJENOVIC, předsedkyně senátu
Pan A. M. COLLINS, předseda senátu
Pan S. GERVASONI, předseda senátu
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně
Pan P. G. XUEREB, soudce
Pan F. SCHALIN, soudce
Paní I. REINE, soudkyně
Pan E. PERILLO, soudce
Pan R. BARENTS, soudce
Pan R. da SILVA PASSOS, soudce
Pan P. NIHOUL, soudce
Pan B. BERKE, soudce
Pan J. SVENNINGSEN, soudce
Pan U. ÖBERG, soudce
Paní O. SPINEANU-MATEI, soudkyně
Paní M. J. COSTEIRA, soudkyně
Pan J. PASSER, soudce
Paní K. KOWALIK-BAŃCZYK, soudkyně
Pan A. KORNEZOV, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

OD 8. ČERVNA 2017 DO 4. ŘÍJNA 2017

Pan M. JAEGER, předseda
Pan M. van der WOUDE, místopředseda
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předsedkyně senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan H. KANNINEN, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Paní V. TOMLJENOVIC, předsedkyně senátu
Pan A. M. COLLINS, předseda senátu
Pan S. GERVASONI, předseda senátu
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně
Pan P. G. XUEREB, soudce
Pan F. SCHALIN, soudce
Paní I. REINE, soudkyně
Pan E. PERILLO, soudce
Pan R. BARENTS, soudce
Pan R. da SILVA PASSOS, soudce
Pan P. NIHOUL, soudce
Pan B. BERKE, soudce
Pan J. SVENNINGSSEN, soudce
Pan U. ÖBERG, soudce
Paní O. SPINEANU-MATEI, soudkyně
Paní M. J. COSTEIRA, soudkyně
Pan J. PASSER, soudce
Paní K. KOWALIK-BAŃCZYK, soudkyně
Pan A. KORNEZOV, soudce
Pan C. MAC EOCHAI DH, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

OD 4. ŘÍJNA 2017 DO 31. PROSINCE 2017

Pan M. JAEGER, předseda
Pan M. van der WOUDE, místopředseda
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předseda senátu
Pan M. PREK, předseda senátu
Pan S. FRIMODT NIELSEN, předseda senátu
Pan H. KANNINEN, předseda senátu
Pan D. GRATSIAS, předseda senátu
Pan G. BERARDIS, předseda senátu
Paní V. TOMLJENOVIĆ, předsedkyně senátu
Pan A. M. COLLINS, předseda senátu
Pan S. GERVASONI, předseda senátu
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan J. SCHWARCZ, soudce
Paní M. KANČEVA, soudkyně
Pan E. BUTTIGIEG, soudce
Pan E. BIELIŪNAS, soudce
Pan V. KREUSCHITZ, soudce
Pan I. ULLOA RUBIO, soudce
Pan L. MADISE, soudce
Pan I. S. FORRESTER, soudce
Pan C. ILIOPOULOS, soudce
Pan L. CALVO-SOTELO IBÁÑEZ-MARTÍN, soudce
Pan D. SPIELMANN, soudce
Pan V. VALANČIUS, soudce
Pan Z. CSEHI, soudce
Paní N. PÓŁTORAK, soudkyně
Paní A. MARCOULLI, soudkyně
Pan P. G. XUEREB, soudce
Pan F. SCHALIN, soudce
Paní I. REINE, soudkyně
Pan E. PERILLO, soudce
Pan R. BARENTS, soudce
Pan R. da SILVA PASSOS, soudce
Pan P. NIHOUL, soudce
Pan B. BERKE, soudce
Pan J. SVENNINGSEN, soudce
Pan U. ÖBERG, soudce
Paní O. SPINEANU-MATEI, soudkyně
Paní M. J. COSTEIRA, soudkyně
Pan J. PASSER, soudce
Paní K. KOWALIK-BAŃCZYK, soudkyně
Pan A. KORNEZOV, soudce
Pan C. MAC EOCHADH, soudce
Pan G. DE BAERE, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

3. BÝVALÍ ČLENOVÉ TRIBUNÁLU

(V POŘADÍ PODLE DATA NÁSTUPU DO FUNKCE)

SOUDCI

Pan Donald Patrick Michael BARRINGTON (1989–1996) (†)
 Pan Antonio SAGGIO (1989–1998), předseda (1995–1998) (†)
 Pan David Alexander Ogilvy EDWARD (1989–1992)
 Pan Heinrich KIRSCHNER (1989–1997) (†)
 Pan Christos YERARIS (1989–1992)
 Pan Romain Alphonse SCHINTGEN (1989–1996)
 Pan Cornelis Paulus BRIËT (1989–1998)
 Pan José Luis da CRUZ VILAÇA (1989–1995), předseda (1989–1995)
 Pan Bo VESTERDORF (1989–2007), předseda (1998–2007)
 Pan Rafael GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ (1989–2007)
 Pan Jacques BIANCARELLI (1989–1995)
 Pan Koen LENAERTS (1989–2003)
 Pan Christopher William BELLAMY (1992–1999)
 Pan Andreas KALOGEROPOULOS (1992–1998)
 Paní Virpi TIILI (1995–2009)
 Paní Pernilla LINDH (1995–2006)
 Pan Josef AZIZI (1995–2013)
 Pan André POTOCKI (1995–2001)
 Pan Rui Manuel GENS de MOURA RAMOS (1995–2003)
 Pan John D. COOKE (1996–2008)
 Pan Jörg PIRRUNG (1997–2007)
 Pan Paolo MENGOZZI (1998–2006)
 Pan Arjen W. H. MEIJ (1998–2010)
 Pan Mihalis VILARAS (1998–2010)
 Pan Nicholas James FORWOOD (1999–2015)
 Pan Hubert LEGAL (2001–2007)
 Paní Maria Eugénia MARTINS de NAZARÉ RIBEIRO (2003–2016)
 Pan Franklin DEHOUSSE (2003–2016)
 Paní Ena CREMONA (2004–2012)
 Pan Ottó CZÚCZ (2004–2016)
 Paní Irena WISZNIEWSKA-BIAŁECKA (2004–2016)
 Pan Daniel ŠVÁBY (2004–2009)
 Pan Vilenas VADAPALAS (2004–2013)
 Paní Küllike JÜRIMÄE (2004–2013)
 Paní Verica TRSTENJAK (2004–2006)
 Pan Enzo MOAVERO MILANESI (2006–2011)
 Pan Nils WAHL (2006–2012)
 Pan Teodor ČIPEV (2007–2010)
 Pan Valeriu M. CIUCĂ (2007–2010)
 Pan Santiago SOLDEVILA FRAGOSO (2007–2013)
 Pan Laurent TRUCHOT (2007–2013)

Pan Kevin O'HIGGINS (2008–2013)

Pan Andrei POPESCU (2010–2016)

Pan Carl WETTER (2013–2016)

PŘESEDOVÉ

José Luis da CRUZ VILAÇA (1989–1995)

Antonio SAGGIO (1995–1998) (†)

Bo VESTERDORF (1998–2007)

VEDOUcí SOUDNÍ KANCELÁŘE

Hans JUNG (1989–2005) (†)

CONGRATULATIONS